

MICHAEL SINCLAIR

O LUNGĂ HIBERNARE

CUPRINS

Această carte este eCAR	7
De ce pot descărca legal această carte de pe internet?	8
Prolog	14
Capitolul Întâi	19
Capitolul Doi	39
Capitolul Trei	46
Capitolul Patru	59
Capitolul Cinci	71
Capitolul Șase	84
Capitolul Șapte	97
Capitolul Opt	112
Capitolul Nouă	137
Capitolul Zece	152
Capitolul Unsprezece	162
Capitolul Doisprezece	170
Capitolul Treisprezece	184
Capitolul Paisprezece	199
Capitolul Cincisprezece	215
Capitolul Șaisprezece	224
Capitolul Șaptesprezece	232
Epilog	261

O LUNGĂ HIBERNARE

COLECȚIA ENIGMA 1976 (NUMĂRUL 56)

MICHAEL SINCLAIR
LAZARS VOLFS

editare și digitizare de
CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

PENTRU RAPORTAREA EVENTUALELOR GREȘELI SAU întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoep@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten” îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet” ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

PE LARG:

Poziția oficială a **Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, EUIPO**, exprimată prin **Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală**.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten?

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropiați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei?

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci când deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci când descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

[HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY](https://tinyurl.com/ccdrocopy)

Traducere de Nicolae Lupu.

Editura Univers, București – 1976

Din 1969, Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „Enigma”, cuprinzând atât autori români, cât și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta” de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

Pentru Mona

O modalitate de a scrie despre diplomație, menajînd unele sensibilități, aceea de a reda o parte de adevăr sub forma ficțiunii literare. Dar în vreme ce cadrul acestei cărți este cît se poate de apropiat de realitate, personajele ei nu au nicio legătură cu oameni în viață sau dispăruți, și nici evenimentele oglindite cu evoluția celor petrecute recent.

PROLOG

Duminică, 13 august, 1967. Vreme rece, cu cerul acoperit, în cea mai mare parte a zonei de sud-est a Angliei. Oamenii se îmbrăcaseră mai gros pentru a se duce dimineața la biserică, dar după prînz, ploaia lăsîndu-se așteptată, își văzură netulburați de îngrijirea micilor lor grădini. De cealaltă parte a Atlanticului, după cum relatau pe larg rubricile de sport ale săptămînalelor engleze, se încheiase sezonul primului campionat de fotbal profesionist și cronicarii consemnau cu oarecare jenă succesul obținut de Statele Unite în cadrul celei de-a cincea ediții a concursurilor interamericane. Cîștigaseră o sută douăzeci de medalii de aur, în vreme ce toate celelalte treizeci și cinci de țări participante se aleseseră doar cu cincizeci și una de medalii.

În ziua aceea, pe la orele șapte dimineața, o luxoasă ambulanță neagră ieși pe poarta clinicii particulare Wolfgang Schuster Memorial, situată într-un cartier rezidențial de la marginea Philadelphiei. Curentul de aer provocat de accelerație spulberă stratul subțire de praf adunat în cursul nopții pe parbriz și pe caroserie. În față se aflau două persoane: șoferul un om de vîrstă mijlocie, și un însoțitor mai vîrstnic, amîndoi în haine de culoare închisă și cravată neagră.

În spate, alte două persoane în etate, îmbrăcate în negru, cu genunchii proptiți inconfortabil în cosciugul de stejar placat cu bronz. Imediat în spatele ambulanței, un Mercedes transporta cinci bărbați, dintre care trei bătrâni, toți în negru, cu o expresie de durere întipărită pe fețe, într-un rictus ciudat de uniform. Nimeni nu scotea un cuvânt.

Peste noapte murise un personaj important; deznodămîntul fusese prevăzut. La orele 4,48 a.m., cei doi doctori de lângă patul bolnavului își plecaseră, neputincioși, capetele. Lupta luase sfîrșit. Instalațiile de oxigen și de perfuzie fură demontate și date deoparte. Într-un colț, lângă măsuța albă împodobită cu un vas de flori, stătea retrasă bătrîna soră de caritate care, timp de șapte luni și jumătate, veghease cu profundă abnegație asupra a tot ce se petrecuse în această aripă specială a clinicii. Ochii ei aspri îngăduiau acum să le scape pe la colțuri cîte o lacrimă. Lăsa în urmă nouă ani de îngrijire a unui pacient din ce în ce mai dificil și tot mai demn de milă în prăbușirea bătrîneții. Dar memoria părea să înlătore imaginile recente și să păstreze doar înfățișarea omului de altădată, personajul adevărat.

Traseul pînă la domeniu fu parcurs într-o oră și douăzeci de minute. Zece minute s-au pierdut la un baraj al poliției locale pentru controlul autovehicolelor, în urma unei evadări. Dar operația se desfășură rapid pentru că durerea întipărită pe chipurile pasagerilor nu permitea alte interpretări. Chiar dacă ar fi făcut o cercetare mai atentă, poliția nu ar fi găsit în preajma acestui coșciug ceea ce căuta.

Porțile cele mari erau deschise și îngrijitorul salută cu respect automobilele ce intrau. În întîmpinare, ieșiseră din vilă cinci persoane, printre care o femeie, toți în haine sobre. Alcătuiau un grup închis și se cunoșteau bine între ei; totul se desfășură asemeni unui eveniment de familie. Șase bărbați, purtînd coșciugul, pășiră solemn pe treptele de marmură și,

după ce străbătură terasa străjuită de coloane și holul cu pereții de ceramică albă și neagră, împodobit cu trofee de vînătoare, intrară într-o încăpere mică, complet întunecată, avînd un podium în mijlocul ei. O capelă improvizată, fără crucea obișnuită, fără vitralii, fără altar. În schimb, se afla cealaltă cruce, încîrligată, neagră, pe fondul unui steag. Singura lumină venea de la patru lumînări mari, fixate în fiecare colț cîte una. Ferestrele erau acoperite cu perdele de catifea neagră. Pregătiseră această cameră mortuară cu două luni în urmă, cînd sfîrșitul devenise previzibil.

Odată misiunea încheiată, însoțitorii sicriului pe drumul de la Philadelphia pînă la domeniu se retraseră în altă cameră pentru a lua micul dejun. Domnea o atmosferă solemnă, oficială. Nimeni nu vorbea despre defunct. Luară un mic dejun copios, în stil american, servindu-se și coniac, conform obiceiului, pentru cei care ar fi dorit.

În cursul acelei zile și a celorlalte două următoare, prin capelă se perindară circa cincizeci de persoane. Păstrau pe rînd cîte o oră de reculegere, și apoi părăseau încăperea. Un bătrîn rămase într-un colț întreaga zi și seara tîrziu fu condus încet afară. Aproape jumătate din cei prezenți veniseră de departe, îmbrăcați potrivit anotimpului de pe meleagurile lor, avînd chipurile tăbăcite de soare și vînt. Vreo zece-douăsprezece persoane, europeni eleganți și bine întreținuți, traversaseră împreună Atlanticul, într-un avion particular aflat, evident, doar la îndemîna oamenilor cu stare. Deplasările unora dintre ei, personaje cunoscute și afișate, atrăseseră atenția agenților Serviciilor de Informații din țările occidentale, care au schimbat între ele cîteva telegrame, dar fără alte urmări.

La înmormîntare, în cea de-a patra zi, se strînseseră vreo treizeci de persoane. Procesiunea parcurse aproape două sute de metri pe o alee străjuită de arbuști, pînă la un luminiș

izolat, înconjurat de plop. Un bloc negru de marmură lustruită, înalt de doi metri, domina un cavou de piatră ce se deschidea cu o uşă de bronz. Înăuntru – câteva flori, un steag, o coroană de lauri. Uşa cavoului era masivă, cu o broască pentru a cărei funcţionare erau necesare trei chei de o structură foarte complicată. Ele puteau fi folosite numai în funcţie de decizia simultană luată de trei persoane diferite, deţinătoare ale cheilor, dacă s-ar fi hotărât cândva ca sicriul şi conţinutul său să fi fost mutate acolo unde ar fi trebuit să se afle; sau era posibil să nu fie folosite niciodată.

Sicriul fu aşezat înăuntru şi uşa închisă. Cele treizeci de persoane prezente păstrară un moment de reculegere, aşezate în cerc în jurul blocului de marmură neagră. Nu a răsunat nicio melodie, nicio trompetă, nu s-a rostit nicio cuvîntare sau predică, nicio rugăciune, nicio binecuvîntare. Două minute de tăcere, cu capetele plecate, apoi, încet, unul după altul, cei de faţă au ridicat braţul în chip de salut.

Pe piatra de mormînt nu era săpat niciun nume.

ZIUA DE PATRU DECEMBRIE, 1967, ERA CEŢOASĂ ŞI RECE. Crengile golaşe ale copacilor seculari se zbuciumară cu violenţă sub presiunea curentului stîrnit de cele două elicoptere care, apropiindu-se în zbor razant şi cu zgomot, aterizară pe pajiştea impecabilă din faţa casei. Concomitent, tăcerea zorilor fu sfîşiată de vaierul sirenelor dezlănţuite ale celor trei automobile de poliţie, care goneau pe drumul de acces. Ezitînd o secundă mai mult decît trebuia, un iepure fu strivit de al patrulea automobil, un Chevrolet negru, cu trei oameni înăuntru. Vila era nelocuită; în afară, bineînţeles, de un îngrijitor şi nevastă-sa, o femeie isterică. Proprietarul sau alţi chiriaşi, care locuiseră acolo pe vremuri, nu se mai aflau de mult pe acele meleaguri. Îngrijitorul le spuse că locatarii

plecaseră de cîteva luni din țară. Cît privește proprietărea, o doamnă Rupert Bracht, el nu primise nicio veste recentă de la ea și, de fapt o întîlnise o singură dată; fusese angajat de foarte puțin timp și casa era goală cînd s-au mutat ei aici. Salariul îi era plătit chenzinal, prin bancă.

Oamenii FBI-ului răscoliră vila cu meticulozitate. Mobila scumpă fusese aleasă cu gust, dar nicăieri nu au găsit obiecte de îmbrăcăminte. O vastă bibliotecă plină de cărți în mai multe limbi sugera interes pentru literatura catolică, dar, răsfoindu-le, nu găsiră niciun indiciu cu privire la proprietarul lor. Au luat cu ei doar recipisele mandatelor primite de îngrijitor de la bancă; ulterior acestea s-au dovedit a nu fi de niciun folos, deoarece contul bancar era constituit de o sumă globală din care era plătit numai îngrijitorul. Nu existau informații cu privire la doamna Bracht.

Un alt grup de polițiști cercetă împrejurimile. Mausoleul de marmură neagră fu descoperit printre copacii din pădure, seara, la orele opt și douăzeci și cinci. Se apropiară cu prudența caracteristică profesiei lor. Cînd au forțat poarta grea de metal, au constatat doar că mormîntul era gol.

Dacă ar fi existat suficiente forțe umane, disponibilități de timp și mai multe piste de urmărit, poate că cercetările ar fi continuat. Deoarece nu exista nimic din toate acestea, informațiile culese de FBI au fost clasate cu grijă și apoi date uitării.

CAPITOLUL ÎNTÎI

Patru ani și jumătate mai târziu: un individ aleargă greoi, cu întreruperi, mînat de frică, pe malul Tamisei. Stîlpii felinarelor, de-a lungul cheiului, sînt situați la distanță mare unul de altul și numai cînd fugarul se află direct în conul razelor de lumină, se poate observa că este un om în vîrstă; prea bătrîn, prea slab și fragil pentru a fi în stare să fugă; prea vulnerabil, pentru a suporta sentimentul de frică provocat de o scrisoare primită, frică adînc întipărită în încrețiturile pielii din jurul ochilor.

Privește repede îndărăt, din cînd în cînd, fără să se oprească. Respiră din ce în ce mai greu, lăsînd să se audă un șuierat ascuțit. Pe sub mustața de modă veche se întrevăd buzele uscate; pe frunte nici pic de transpirație, în ciuda nopții oarecum călduroase; trupul firav și deshidratat nu mai e în stare să i-o furnizeze. Un trup care a transpirat mai mult decît altele într-o viață de om, în atmosfera îmbibată de umezeală grea, ce stăruia permanent în preajma vilei albe de pe celălalt rîu, unde locuise pe vremuri.

Dădu de zidurile antrepozitului cu cărămizile lor negre. Vasul trebuie să fi fost ancorat pe undeva pe aici.

Acoperișurile de tablă ondulată sclipesc palid în lumina lunii; razele astrului se strecoară printre resturile de gunoaie purtate de apele unsuroase, ce lovesc leneș pietrele crăpate ale cheiului. Departe, spre intrarea în zona docurilor, reflectorul unei patrule fluviale a poliției alunecă încet deasupra apelor poluate.

Bătrînul e din ce în ce mai obosit; șchioapătă vizibil, iar pantalonii de tweed, călcați cu grijă, lovesc fără vigoare ghetetele cafenii. Șuvițele de păr alb, de obicei potrivite cu grijă, flutură ușor, în dezordine. Unde să fie vasul? Mai e o oră pînă la plecare. Privește din nou îndărăt; piciorul care șchioapătă se împiedică de o piatră mai ridicată a pavajului. Sunetul produs în momentul cînd capul a lovit caldarîmul abia se auzi, ca o coajă de ou care se sfărîmă, ciocnindu-se de o ladă cu gunoi. Bătrînul nu mai mișcă. A ales un loc retras, liniștit, pentru a-și da sfîrșitul. Buruienile creșteau dese de ambele părți ale potecii și în săptămînile ce-au urmat antrepozitul din apropiere a rămas gol și nefolosit. Activitatea a reînviat, pentru scurt timp, doar cînd a sosit un nou transport de fosfați din Chile.

VARA LUI 1972 A FOST MIZERABILĂ, CU PLOI CONTINUE CARE au durat săptămîni de-a rîndul; în cele cîteva zile fără ploaie, nori de praf sufocați învăluiau zona docurilor, venind din direcția unde se efectuau demolări. Cînd cadavrul fu adus la morga din Cottage Street nr. 14 pentru un examen rapid, eleganța costumului de tweed și a ghetelor cafenii dispăruse de mult. Procurorul din Tower Hamlets avea toată acoperirea necesară pentru a înregistra, fără alte cercetări, că marți, 1 august 1972, a fost constatată moartea unui vagabond necunoscut. În buzunarele costumului său nu s-a găsit nimic;

singurele obiecte cam ciudate erau butonii de argint, manșetele și gulerul bine păstrate, croiala elegantă a hainei de tweed, probabil furată sau primită de pomană.

Cadavrul trebuia de mult îngropat și poliția, pusă în stare de alarmă de pericolul unui nou atentat al IRA, avea preocupări mai urgente. Singurul reporter prezent la ancheta procurorului nici nu s-a ostenit să noteze cele petrecute.

SE AFLAU LA PATRUZECI DE KILOMETRI EST-NORD-EST DE portul Kiel; joi, 3 august, 1972. Obișnuitul vînt matinal al Balticii se retrăsese din fața brizei insistente, comandată parcă pentru nevoile impozantului iaht. Străbătea crestele valurilor cu aproximativ opt noduri pe oră și, totuși, în salonul principal, paharele înalte pline cu Campari și sifon nu păreau în pericol de a se vărsa.

În cursul dimineții, situația se schimbă. Iahtul Roland fu cuprins de un tangaj neplăcut și, în timp ce unul din cei doi oaspeți englezi preferă să rămînă în cușetă, celălalt stătea pe puntea de comandă cu fața în vînt, dinții strînși, hotărît să înfrîngă, cu ajutorul aerului proaspăt, răul de mare incipient. Trecuseră amîndoi prin clipe dificile dar, în cele din urmă, aparențele fură salvate, deoarece vîntul se mai potoli și marea se calmă. Totuși, prudenți, oaspeții evitară cu grijă să se înfrupte excesiv din somonul afumat și salata de homar servită la prînz. Ulterior, gustul amar de Campari a eliminat ultimele senzații de greață și pasagerii începură să se bucure de plăcerile croazierei.

Proprietarul vasului, care, după război, se dăduse drept Wolfgang von Neumann sau, mai precis, profesorul Wolfgang von Neumann – el fusese întotdeauna omul termenilor preciși – își tachina acum oaspeții într-un mod cu totul neobișnuit

pentru un german, spunându-le că nu se dovedeau la înălțimea celor mai bune tradiții ale unei națiuni de navigatori. Un om înalt, neglijent, cu o chică albă, involburată, ca în fotografiile lui Einstein, profesorul afișa cu ostentație stilul european, negerman. Vorbea engleza cu accent oxfordian – bineînțeles o versiune amuzantă a acestuia; doar din cînd în cînd pierdea vocalele. Pe vremuri fusese uneori luat drept englez de către englezi, o dată chiar de către o englezoaică, și își amintea cu mîndrie de astfel de întîmplări. Acum adoptase înfățișarea tipică a profesorului liberal, tolerant față de formele cele mai extreme de manifestare ale studenților contestatari, el însuși fiind un obișnuit protestatar în controversile politice de mai mică anvergură. Devenind o personalitate cunoscută, revista „Der Spiegel” se apucase să dezgroape frînturi mai puțin plăcute din trecutul său, și anume activitatea lui în aparatul de propagandă al celui de-al treilea Reich, și amenințase, chiar, cu dezvăluirea lor. Dar, pînă la urmă revista trebui să renunțe, nu de frica vreunei acționări în justiție, ci pentru că atunci cînd reporterii anume trimiși i-au adus la cunoștință acele descoperite, profesorul, cu aparentă onestitate, a ripostat oferind publicului mult mai multe dezvăluiri din trecut decît reușise redacția să afle, și a anulat valoarea inițiativei publicistice prin tipărirea tuturor faptelor într-o revistă studentască de circulație restrînsă. Articolul fusese însoțit de o analiză personală asupra motivelor care îl determinaseră în trecut să acționeze astfel. Senzația stîrnită în cercurile universitare a fost de scurtă durată și evenimentul nu a mai apucat să devină o știre de interes general. Poziția profesorului von Neumann, în loc să slăbească, a ieșit întărită în urma incidentului. Această aparentă onestitate i-a adus prieteni și faimă chiar și în cercurile unde se făcuseră auzite cele mai acerbe critici la adresa lui.

Dintre cei doi oaspeți, unul era important și arăta

important, chiar îmbrăcat în cămașa lui obișnuită din țesătură de prosop și în pantalonii ruginii, de excursie. Era un septuagenar bine conservat, la fel de înalt ca și profesorul, bunul trai fiindu-i zugrăvit pe față, deși silueta subțire vădea un om care se păzește de prea multă mâncare. Ochii de un cenușiu deschis, chipul inteligent, arogant, împreună cu glasul și ținuta sa trădau un personaj familiarizat cu puterea. Era dificil să crezi că acest om, atât de vizibil stăpîn pe sine, putea fi victima unei slăbiciuni de moment ca răul de mare.

Celălalt oaspete era diferit. Mai scund, mai tînăr cu vreo cinci ani, deși o față palidă și zbîrcită, părul rar și întreaga lui înfățișare sugerau, în mod greșit, că ar fi mai în vîrstă. Ochelarii cu ramă de baga și mîinile mici și moi, încrucișate în față, creau impresia unui învățător timid. Asta și era. Oaspetele de vază trăise bine, și avea în urma sa mai mult decît o singură căsătorie; cel cu ochelari dusesese o viață de burlac. Arăta la fel de stîngenit cu paharul de Campari în mînă, ca și în orice altă mișcare făcută pe iaht. Ambianța propice se reducea pentru el la camera lui plină de cărți și, din cînd în cînd, la un pahar de sherry sec.

Profesorul vest-german și oaspeții săi englezi purtau în cabină o conversație cultivată, ca pe vremuri. Discutau în engleză, deși ambii invitați ar fi fost fericiți să vorbească germana. Pe punte, trei dintre tinerii studenți ai profesorului manevrau cîrma și supravegheau pînzele. Deoarece nu foloseau motorul, tehnicianul care îl înlocuise pe mecanicul obișnuit al profesorului se întinsese lîngă ei pe jos și dormea adînc. Tinerii erau fericiți de prilejul de a putea conduce faimosul iaht; în cabină, cei trei bătrîni erau la fel de mulțumiți.

Conversația despre avatarurile vieții decadente din Anglia a fost întreruptă de profesor, care îi întinse importantului personaj un exemplar din ediția din ziua precedentă a ziarului

„The Times”. Ediția de miercuri, 2 august, ar fi trebuit să relateze concluziile parchetului din Tower Hamlets, în cazul când moartea unui bătrîn, care alcătuisese cîndva un grup de patru împreună cu cei trei călători de pe vas, ar fi constituit o știre importantă.

— Uită-te la pagina întâi, Geoffrey, spuse profesorul, ale cărui fire de păr alb tremurau în timp ce-și susținea punctul de vedere. „IRA, ruinele Irlandei de nord. Grevele docherilor, anarhia sindicatelor, degringolada lirei sterline, inflația, stagnarea. Anglia, marea bolnavă a Europei, devine și mai suferindă. Acum un an sau doi credeam că faimoasa maladie engleză aparține trecutului”.

Cel ce răspundea la numele de Geoffrey, Sir Geoffrey Benner, deputat conservator din circumscripția Cronedale (Vest), ridică din umeri cu nepăsare, fără să răspundă. Profesorul îi cunoștea opiniile și nu considera că este cazul să mai insiste. Individul cu ochelari, un oarecare domn Adrian Coles, își țuguie buzele, iar ochii, îndărătul lentilelor, căpătară o expresie de parcă acum, pentru prima oară, ar fi luat cunoștință de gravitatea situației.

— După criteriile politice vest-germane, vederile mele s-ar situa pe pozițiile de stînga. Studenții mei îmi respectă și îmi urmăresc cu atenție punctul de vedere, astfel încît trebuie să aparțin stîngii, nu-i așa? Dar nu aș putea, în Anglia, accepta să trăiesc...

— Nu aș putea accepta să trăiesc în Anglia, corectă Benner ordinea cuvintelor din propozițiunea profesorului, ceea ce, în mod vizibil, nu-i făcu plăcere acestuia.

— ...accepta să trăiesc în Anglia, bîntuită de atîta anarhie și atîta... atîta lipsă de orientare, încheie profesorul cu stîngăcie.

— Vremurile se schimbă, se schimbă cu adevărat, adăugă

după o clipă Adrian Coles, încrucișându-și din nou mâinile, încet, în față, în timp ce vorbea.

Remarcă de domnișoară bătrână. Asemenea replici ale lui Adrian Coles înșelaseră, induseseră, pe vremuri, pe mulți în eroare. Generații întregi de elevi cărora le predase Tacit și Tit Liviu și gramatica latină a lui Kennedy au râs de ele la vremea lor, dar pentru scurt timp, deoarece, ulterior își dăduseră seama de greșeala făcută, mai repede decît colegii de o viață ai profesorului. Își scoase ochelarii, clipi și începu să șteargă violent lentilele cu vîrful cravatei, picăturile de apă lăsaseră cristale albe pe sticlă și cravata demodată, atît de incompatibilă cu prezența pe iaht, își găsisse, în sfîrșit, utilitatea.

— Parlamentul este în vacanță? întrebă profesorul fără să-i acorde atenție lui Coles.

— Nu, mai e în sesiune pînă săptămîna viitoare, răspunse Sir Geoffrey. Dar locțiitorul meu este un miner din South Wales care suferă de silicoză. Oricît mă simt de bine în această plăcută întîlnire, trebuie să mă întorc mîine. I-am promis șefului grupului nostru parlamentar. Trebuie definitivat cîteva paragrafe din legislația privind intrarea în Piața Comună. Voi ați scos Piața Comună de pe lista crizelor voastre interne, Wolfgang.

— Asta nu-i o criză internă, e o criză provocată de partidul laburist.

— Eu sînt partizan al intrării, totdeauna am fost, preciză zîmbind Sir Geoffrey, dar după cum știi, unii dintre colegii mei din aripa de dreapta consideră că ne lăsăm trași pe sfoară, fie că sforile sînt trase de pe malul Rinului sau de pe cel al Senei...

— Nu, Geoffrey, n-am considerat niciodată că ești un om cu vederi înguste, ripostă profesorul.

Adrian Coles își puse din nou ochelarii, își aranjă cravata și interveni în discuție.

— În ultimul timp am acordat mai multă atenție evoluției Pieții Comune. După părerea mea, este prea ambiguă, aș spune, mult prea latină.

— În calitate de clasicist, asta ar trebui să constituie pentru dumneata o atracție, sublinie profesorul, rîzînd. Cunoaștem atitudinea dumitale rasistă, Adrian. Dumneata ai fi fost foarte util celui de-al treilea Reich.

— Da, totdeauna am socotit că aș fi putut fi util, spuse simplu Adrian Coles.

Nu zîmbea. Cîndva, în copilăria lui întunecată și nefericită, micul Adrian fusese admonestat sever pentru chicoteli, și de atunci zîmbea foarte rar. Cînd un lucru îl amuza, ceea ce se întîmpla destul de rar, sau cînd era mulțumit, ceea ce în unele perioade se producea aproape zilnic, singurul semn vizibil al unei asemenea stări de spirit era un mic spasm nervos sub ochiul stîng. De aci fireasca poreclă dată de elevii săi: „Smucilă-Coles”. Și de astă dată, schimbul de replici provocase spasmul cu pricina.

— Ar trebui să urcăm pe punte. E un soare splendid. Profesorul se întoarse și privi prin hublou.

— Cît mai durează pînă ajungem la Kiel? întrebă Sir Geoffrey.

— Cu vîntul ăsta... profesorul se întrerupse, scoase capul afară și puse mai departe întrebarea studentului de la cîrmă.

— Opt sau zece noduri, Herr Professor, strigă băiatul, în timp ce-și aruncă ochii pe harta acoperită cu plastic, editată de amiralitatea britanică. Cred că avem nevoie de două ore. Navighează minunat.

Tehnicianul continua să doarmă.

— Bine, am să vin într-un minut să preiau cîrma, sau poate vrei să conduci dumneata, Geoffrey?

Profesorul își băgă din nou capul înăuntru. Sir Geoffrey răspunse negativ. Adrian Coles nu fu solicitat și nici nu ar fi dat curs invitației. El îl urmărea pe cîrmaci prin hublou, cu ochi de cunoscător satisfăcut... Frumos bărbat, cu părul ăsta în vînt, foarte atractiv, dar are plete mult prea lungi pentru a fi acceptabil, gîndea Coles. Paharul său de Campari cu sifon rămăsese neatins.

— Trebuie să discutăm odată mai pe îndelete chestiunea Pieții Comune. Dar este mai important să rezolvăm, înainte de plecare, cîteva dintre problemele noastre acute în legătură cu impozitele, preciză profesorul. Dar acum să ieșim la soare și la aer curat. Hai, Adrian, vino și dumneata pe punte. Știi că nu te dai în vînt după toate astea, dar îți vor face bine. Disprețul dumatăle față de sport ar fi apărut cu totul deplasat în vremurile de altădată.

Adrian Coles nu păru nici enervat, nici mulțumit. Oricum, remarcă nu-l amuza.

— Dacă este vorba de o cauză dreaptă, sînt gata să accept ca alții să se dedea exceselor fizice, preciză el.

După o oarecare ezitare, ceilalți doi, mai mult ghicind că e vorba de o glumă, începură să rîdă. Dar Adrian Coles nu mai avu nimic de adăugat și, pentru a depăși golul de conversație momentan, toți trei se suiră pe punte. La pupitrul de comandă profesorul prelua cîrma. Studenții se retraseră cu discreție pentru a face plajă pe puntea de la prova. O oră trecu repede. Adrian Coles aproape că adormi în soarele fierbinte. De vreo două ori ridică mîna pentru a-și desface nodul de la cravată și a-și descheia gulerul cămășii de nailon. Dar, de fiecare dată, îl opri teama că ar putea provoca batjocura cuiva – nu-i dădea pace amintirea confuză a unor elevi rîzînd de el, incident petrecut la un ștrand, în primul său an ca învățător. Cine s-a ars o dată nu mai încearcă a doua oară.

Profesorul rupse tăcerea.

— Când a venit Arendt să te vadă? întrebă el cu glas scăzut.

Sir Geoffrey aruncă o privire în direcția studenților și a tehnicianului adormit.

— În urmă cu câteva săptămîni.

— Cum a dat de dumneata?

— Sînt bine cunoscut în Anglia; chiar popular în unele cercuri și, spre deosebire de alții, nu am simțit niciodată nevoia de a-mi schimba numele. A venit la Camera Comunelor.

— L-ai recunoscut? Profesorul era enervat.

— L-am recunoscut.

— Ți-a cerut bani?

— Păi ce altceva? Sir Geoffrey privea pierdut spre țărmul îndepărtat. Mi-a declarat că se află în posesia unui jurnal.

— I-ai dat bani?

— Totdeauna ai crezut că englezii sînt slabi de înger.

Firește că nu i-am dat.

După o scurtă pauză, profesorul întrebă.

— Așa? Și ce-ai făcut?

— După cum am spus, a venit să mă vadă la Parlament. L-am întîlnit în holul principal, loc cu totul necorespunzător pentru o întrevvedere particulară. S-a comportat așa cum îi era firea: ca un funcționar care încearcă să întreprindă ceva ce-l depășește. Nu era deloc în apele lui.

— Erai cumva îngrijorat?

— Consternat, da. Îngrijorat, nu. Aveam prea multe alte preocupări și, pe deasupra, mă aștepta și unul din alegătorii mei. Mi-am notat numele hotelului și i-am spus că voi intra în legătură cu el.

După o nouă pauză, Sir Geoffrey continuă:

— Nu l-am mai întîlnit, dar aş putea spune că a primit un

mesaj limpede; un avertisment după vechea metodă. N-o să mai avem vești de la el.

— Ce te face să fii atît de sigur? A dovedit destulă îndrăzneală cînd te-a vizitat după atîția ani.

— N-ai dreptate. A venit în Anglia cu afaceri personale și a încercat la repezeală un șantaj. S-a prezentat la mine cu o amenințare și, cu toate că amenințarea cuprinsă în mesajul pe care i l-am trimis eu depășea cu mult ceea ce e permis în legalista Anglie, nu cred să fie în stare să-și dea seama. E bătrîn, surescitat – era vizibil că-și îmbrăcase cea mai bună haină, singura poate pe care o mai are, pentru a se întîlni cu mine – iar cînd a recepționat mesajul meu, sînt convins – în afară de cazul că nu mă mai pricep la oameni – că s-a îmbarcat pe primul vas și a șters-o înapoi în jungla de unde a venit.

— Și ce-i cu jurnalul despre care a vorbit?

— Ce-ar putea dovedi un caiet de însemnări, chiar dacă nu ar cuprinde născocirile unei minți obosite, hrăpărețe, nereale?

Sir Geoffrey făcu un gest disprețuitor cu mîna și, rotindu-și scaunul, se întoarse cu spatele la ceilalți doi, dînd a înțelege astfel că pentru el discuția era încheiată.

Într-un tîrziu, profesorul, aflat încă la cîrmă, arătă cu mîna.

— Acum recunoști țărmlul, Geoffrey?

— Nu l-am văzut niciodată. Era întuneric beznă și stăteam mai mult înăuntru. Dar vorbește mai încet.

Sir Geoffrey aruncă o privire în jur spre studenții care se prăjeau la soare și spre tehnicianul adormit.

— Nu-ți face probleme. A trecut mult timp de atunci. S-ar putea spune că majoritatea celor de vîrsta noastră sînt morți.

— Dar amintirile trăiesc. Ca și ura.

— Foarte poetic, dar nerealist în zilele noastre, replică profesorul. În timp ce vorbea, supraveghea orientarea

pînzelor. Dacă Wilhelm ar fi fost azi cu noi, ne-am fi aflat iarăși cu toții laolaltă...

— Ajunge! ripostă Sir Geoffrey cu violență.

Era mai mult decît o simplă solicitare și această reacție umbri tot restul zilei.

Sir Geoffrey Benner fu lăsat în pace cu amintirile lui. Dăduse aproape totul uitării. Făcuse eforturi considerabile pentru a nu-și mai aduce aminte. Trecuseră treizeci de ani de atunci. Oare ce sentimente îl stăpîniseră odinioară? Ce fel de aduceri aminte? Nu cumva se și văzuse în postura unui Quisling mai tînăr, mai atractiv, mai acceptabil, mai respectabil, în ochii unei Anglii înfrînte dar încă independente, o Anglie capabilă să reînvie cu idealuri noi și mai înalte? Și ce ajunsese? Unul din liderii grupurilor de dreapta, de pe băncile din spate ale Camerei Comunelor. Ce-i drept, ajunsese o personalitate foarte cunoscută dar, ironie și cruzime a soartei, nu din cauza convingerilor sale politice ci pentru că, în urmă cu ani, luase parte la un concurs popular al televiziunii. Reușise să proiecteze o figură atractivă pe micul ecran; se înfățișase asemenea unui om de stat în vîrstă, cu o atitudine paternalistă, apărătorul binevoitor, plin de bun simț, a ceea ce clasele avute numeau decența și puritatea vieții. Era o personalitate a opiniei publice: primea scrisori de la admiratori, ca oricare cîntăreț de muzică pop, și era continuu solicitat să ia cuvîntul la adunări, conferințe și serbări. În convorbirile particulare, pretindea că dezaprobă și disprețuiește această popularitate vulgară dar, în realitate, vanitatea îi era satisfăcută cînd constata că oriunde se ducea era recunoscut. Tocmai în ziua cînd își inaugurase cariera la televiziune, își spărsese ochelarii și intrase în studio purtînd un monoclu, pentru a putea citi hîrtille cu întrebări ale telespectatorilor. Cu prilejul emisiunii următoare; încercase să renunțe la

monoclu, dar regizorul s-a opus sub motivul că de acum înainte acesta făcea parte integrantă din personalitatea sa telegenică. I s-a oferit o sumă imensă pentru a lua parte la emisiuni de publicitate, dar hotărîse să nu meargă atît de departe. Sir Geoffrey Benner avea totuși unele principii la care ținea.

„Eh... dacă Wilhelm ar fi fost azi cu noi!...” Ce voise să spună profesorul cu vorbele astea? Wilhelm... Wilhelm Schenker. Oare cînd se întîlniseră pentru întîia oară? Ce a determinat oare atracția reciprocă? Preocupări și țeluri comune? Frumusețea deosebită a tînărului – nu, categoric nu, era vorba doar de o atracție masculină normală; preocupările comune îi apropiaseră. Într-o tabără din Bavaria, o vară lungă, frumoasă, și apoi, apoi războiul.

„...DEOARECE GERMANIA NU ȘI-A LUAT NICIUN ANGAJAMENT de asemenea natură, țara noastră se află în stare de război cu ea.” Declarația făcută de Chamberlain la trei septembrie 1939: un glas obosit, subțire, strident. Pentru cei ce numărau azi peste cincizeci de ani, lungile luni de atunci s-au integrat în însăși biografia lor; au fost luni de așteptare; războiul „ciudat” de poziții. Trupele lui Hitler au început apoi să străbată Europa, iar perioada dintre 26 mai și 4 iunie 1941 s-a încheiat cu Dunkerque. Cîtva timp după aceea, au început să circule vești lansate de la Berlin, destinate celor interesați, cum că Hitler, după cucerirea Parisului, era gata să încheie un tratat de pace cu Anglia. Se spunea că la Berlin se consideră că Hitler are destule probleme în Răsărit. Anglia putea să-și păstreze imperiul neatins de către trupele celui de al treilea Reich: în schimb, Germania va primi mîna liberă în Europa. Pentru cei mai mulți, răspunsul la aceste avansuri era sintetizat de cele două linii ce se întîlneau într-un unghi – V –

semnul victoriei totale; pentru câțiva, desigur, răspunsul era altul.

În Anglia, guvernul împacheta arhivele și tezaurul; camioane încărcate cu lăzi și cutii păraseau Londra, spre locuri retrase, pentru a le adăposti de bombardamentele ce aveau să vină. Lagărele își deschiseseră porțile fiind gata a primi deopotrivă pe sprijinitorii Germaniei naziste și pe cei ce fugiseră de rigorile ei. Bătrînii, muncitorii absolut indispensabili producției, și copiii, îmbrăcați în uniforma armatei teritoriale, făceau exerciții de apărare pasivă. Fusese înființată mica armată secretă a „unităților auxiliare”: două mii cinci sute de bărbați și femei care urmau să constituie osatura forțelor subterane de rezistență.

De partea cealaltă a Canalului Mîneei, statele majore germane alcătuiau, pe lîngă planurile principale de cucerire a insulelor britanice, și pe cele privind înfăptuirea regimului de ocupație. Erau pregătite proclamații în limba engleză; se elaborau reglementări asigurînd continuarea activității autorităților civile britanice sub guvernămîntul militar german. Toți bărbații între 17 și 45 de ani urmau să fie deportați; întrunirile interzise; va fi aplicată sistematic o politică de reducere a aprovizionării cu alimente, urmărindu-se slăbirea fizică și, în consecință, a oricăror resurse potențiale de rezistență. Actele de indisciplină vor fi pasibile de pedeapsa cu moartea.

GERMANII PREGĂTISERĂ DOUĂ LISTE: LISTA NEAGRĂ CU CEI periculoși, ce urmau să fie lichidați sau deportați imediat după invazie, și lista albă cu cei pe ajutorul cărora se putea conta.

. . .

TÎNĂRUL GEOFFREY BENNER ARUNCĂ O PRIVIRE ASUPRA
ceasului. Cifrele cadranelor își pierduseră de mult
fosforescența, dar putea să se descurce după unghiul
arătătoarelor – nouă fără cinci – nu putea fi unsprezece fără
un sfert. Se simțea deplasarea ușoară, aproape imperceptibilă,
caracteristică vaporului care ancorează. Miros de smoală și de
pînză de sac umedă. Era frig, foarte frig, dar vîntul nu sufla cu
putere. Schimbare scurta lui de molton cu un pardesiul din
postav verde. „Să nu porți scurta dumitale”, îi recomandasera.
Pardesiul era mult mai subțire și prea mare pentru el, dar
manșetele îi acopereau mîinile, păstrînd întrucîtva căldura.

Nu se așteptase la toate astea, și nu crezuse că o să fie atît
de incomod. Desigur, călătorie clandestină, secretă, dar putea
fi mai bine organizată. Prima parte, zborul pînă la Stockholm,
fusesse destul de ușoară. Acoperirea organizată de ei a fost
perfectă. Pe urmă așteptarea, lungă așteptare într-o sală goală
dintr-o casă în apropiere de gara centrală. O întîlnire la
miezul nopții, o scurtă călătorie cu automobilul și apoi, mai
departe, cu același vapor, în agreabila sa cabină. După o oră
însă, l-au înghesuit în cală. „De ce? a întreat. Doar se știe,
sînt așteptat”. „Nu pune întrebări, i s-a replicat. Și așa știu
prea mulți. Dar nu fi îngrijorat, totul e în ordine.” Beznă, un
licăr de lanternă, un om al cărui chip aproape că nu se vedea,
strîngîndu-i mîna energic. A urcat, împiedicîndu-se, scara de
oțel și a ieșit afară. Era încă întuneric. Negru, negru, camuflaj
total, la fel ca la Londra pe care o părăsise în urmă cu două
săptămîni – oare trecuseră numai două săptămîni? Apăru un
bărbat însoțit de un cîine agitat, ținut strîns în lesă, aruncă o
privire asupra grupului, apoi dispăru. Purta o manta lungă de
piele verde, cu faimosul chipiu și crucea încîrligată, atît de
cunoscute din jurnalele de actualități și, de asemenea, din
acea vară bavareză. Simți o atingere rece pe față, își pipăi
obrazul și văzu că erau fulgi de zăpadă. Întunericul fu sfîșiat

de lumina slabă a unei lanterne și văzu un automobil lung, decapotabil, cu motor puternic. Un șofer în uniformă deschise portiera din spate și îl pofti înăuntru. Un alt individ – ghici că era cel care îi strânsese mîna în cală – se urcă în față. Portierele fură închise ermetic. Înăuntru era cald. Probabil că motorul nu fusese oprit de mult timp. Porniră la drum. Cu greu putea să vadă ceva la lumina redusă a farurilor camuflate, în afară de zăpada care cădea continuu. Se uită în dreapta și în stînga, dar nu desluși nimic și de abia într-un tîrziu își dădu seama că geamurile mașinii erau acoperite. Automobilul se opri un moment și apărură un bărbat cu chipiu, însoțit de un cîine lup – același om și același cîine. O poartă fu descuiată, se deschise și călătorii se topiră în noapte.

Încercă să lege o conversație, dar i se atrase atenția să tacă, așa că moțai puțin. După trei ore, o oprire. Probabil o cazarmă. La volan trecu un alt șofer: se umplu rezervorul. Însoțitorul tăcut de lîngă el dispărură un timp, apoi se întoarse cu un termos plin cu o excelentă cafea fierbinte și cu cîteva sandviciuri cu lebervurst, al căror gust îi trezi amintiri. Münchenul, berăriile, și camaraderiile. Duelurile, balurile, femeile frumoase. Nu-i plăcea să bea, manifesta un interes relativ pentru scrimă, dar admira femeile. Participa la vînători, studiase, și își trăise viața din plin. Pe atunci fusese sociabil, mult prea sociabil pentru un englez. Avea bani și, desigur, știa să fie simpatic și atrăgător.

Sandviciuri cu lebervurst. Cafeaua era atît de bună, nu mai gustase asemenea cafea dinainte de război: cîți ani trecuseră – să fi fost oare numai doi ani de cînd vocea deznădăjduită a lui Chamberlain lansa: „...deoarece Germania nu și-a luat niciun angajament de asemenea natură, țara noastră se află în stare de război cu ea”.

Noul șofer gonia tare. Erau în întîrziere. Cît să fi fost ceasul? Slaba fosforescență a cifrelor cadranelui sugera unu și

un sfert. Nu putea fi trei și cinci. Cel de la volan cunoștea drumul mai bine decît primul șofer; călătoria era evident mai plăcută.

— Ar fi bine să dormiți. Mai avem încă șapte sau opt ore de drum, îl sfătui omul de lîngă el.

— Unde mergem? întrebă.

— Vă dați seama, desigur, că nu vă pot spune, sosi răspunsul.

Adormi, și dormi bine, trezindu-se numai la opriri, probabil de vreo două sau trei ori, cînd se luă benzină și se schimbă șoferul. Părea că merg cu viteză din ce în ce mai mare. Pe la șase au avut o pană de cauciuc. Era lumină și ploua. Zăpada rămăsese departe, în nord. În timp ce șoferul și pasagerul din față se străduiau să schimbe roata, el nu părăsi mașina. Pe jumătate treaz, putea auzi cum se înjurau reciproc, și cum amîndoi înjurau mașina. Se auzi apoi lovitura produsă de căderea unui pistol pe caldarîm. Unul din ei spuse că nu s-a stricat nimic.

Nu avusese niciun vis. Era mulțumit și chiar într-o stare de surescitare provocată de misiunea pe care și-o asumase, de credința în justetea acțiunii sale, de perspectivele promițătoare pe care i le deschidea, de toate speranțele lui.

Se iviră zorile. Însoțitorul dormea: ridică încet perdeaua și privi afară. Treceau printr-o localitate care se trezea la viață. Un soldat pe bicicletă părăsea locuința unde fusese găzduit și o fată cu părul blond, nepieptănat, îi făcea semne de la fereastra de sus; un poștaş își căra tolba; o femeie bătrînă, îmbrăcată în negru, foarte încovoiată: un copil drăguț, trăgînd după el un coș mult prea mare cu pîine. Automobilul stopă la o răscruce. Copilul, o fetiță, se opri de asemenea, zgîndu-se la limuzina cea mare, neagră, cu perdele sinistre la geamuri, ca un car mortuar.

Bărbatul de lîngă el dădea semne că se trezește, așa că lăsă

perdeaua la loc. Însoțitorul se trezi într-adevăr, privi, la ceas, ridică la rîndul său perdeaua să vadă unde au ajuns.

— Mai avem circa douăzeci de minute, spuse el. Ajungem la timp. Cu puțin noroc, vom avea răgaz să ne spălăm și să ne bărbierim. Ai o cămașă curată? Vom bea puțină cafea, o să ne mai învioreze puțin. Îl vom găsi treaz de mult. El lucrează cel mai bine dimineața și cere același lucru și de la ceilalți. Ai să vezi.

Un fior de anticipare: își dădu seama că luase o poziție mai solemnă și făcu un efort pentru a risipi de pe ochi păienjenişul somnului. Se gîndi cu voluptate la cafea.

Lăsară în urmă alt sat obscur și apoi, după o deviere la stînga, pe o șosea bine construită, trecură pe lîngă un grup de muncitori în haine cafenii de pușcăriași, care construiau un zid înalt de piatră. Tresări cînd observă paznicii înarmați, supraveghiindu-i cu severitate pe lucrători. Automobilul încetini la o curbă și, prin parbriz, își fixă privirea asupra unui muncitor, un tînăr palid cu ochii aproape ieșiți din orbite. Se chinuia, cărînd un bloc mare de granit pe umăr. N-o să poată ajunge la destinație.

Două gherete de piatră, albe, de fiecare parte a unei bariere mobile, vopsită în roșu și alb. Oameni de gardă înarmați, majoritatea în uniforme negre SS, ziduri înalte, reflectoare montate pe turnuri de pază. Odată legitimațiile prezentate și examinate, urmară telefoanele pentru avertizarea autorităților superioare, după care automobilul și pasagerii săi au fost autorizați să-și continue drumul. Două sute de metri mai departe o a doua barieră, noi echipe de pază și un soldat cu o mitralieră amplasată într-un cuib de ciment pe acoperișul clădirii corpului de gardă; încă un control și altă scurtă porțiune de drum. Corturi militare de o parte și de alta, totul curat și de o ordine exemplară. Ordonanțe și servitori în halate, o clădire imensă de piatră cu

uși mari de bronz. Automobilul trase la scară și toți coborîră. O plăcere să respiri aer curat, să-ți dezmoțești picioarele. Înăuntru, cafeaua mult așteptată și bucuria unui duș, bărbieritul în grabă, și răgazul necesar pentru a se schimba.

Trecură printr-un hol împodobit cu steaguri și tablouri cu subiecte eroice, apoi de-a lungul coridoarelor înțesate cu paznici în uniformă din zece în zece metri: i se explică în șoaptă că au avut loc mai multe încercări de asasinat. Într-o anticameră, secretare și funcționari, bărbați și femei la diferite birouri; telefoane care sunau, hărți și grafice pe un perete mare, unde oameni fixau și mutau stegulețe viu colorate. Un tânăr se desprinsese de grupul aflat în colțul cel mai îndepărtat al încăperii. Salutări, zîmbete și strîngerii de mînă. Camaraderie... și pentru asta merita să faci orice. Întîlnirea fu scurtă. O așteptare de cinci minute enervante pe canapeaua de piele. Se auzi o sonerie și se aprinse o lumină deasupra unei mari uși duble la unul din colțurile anticamerei. Pentru a doua oară îi strînse repede mîna lui Wilhelm Schenker: ușile se deschiseră și fu introdus în biroul lui Hitler.

O MUSCĂ, PRIZONIERĂ ÎN CABINA IAHTULUI DE CÎND ACESTA părăsise portul, izbuti, în sfîrșit, să scape din temniță și fu luată de vînt, pentru un scurt moment de libertate în aerul Balticii, și către o moarte singuratică. Cu ochii pe jumătate închiși, technicianul culcat pe punte îi urmări zborul.

Profesorul von Neumann se uită cu dispreț la trupul tolănit al tînărului. Un leneș; n-o să-l mai angajeze niciodată. Dar adevărul era cu totul altul: technicianul lucra, făcea chiar ore suplimentare. În calitate de agent, cu grad inferior, al grupului de anchetare a fraudelor fiscale din cadrul guvernului federal: acum își forța auzul pentru a urmări conversațiile din

jurul său. Se enervase, fiind obișnuit mai mult cu munca de birou, și transpirase la gândul că cineva ar putea încerca să umble la cronometrul, îndărătul căruia instalase un minuscul dispozitiv de ascultare.

La încheierea călătoriei, agentul va fi în posesia câtorva informații suplimentare pentru departamentul său; dar nici minusculul dispozitiv, nici urechile sale nu fuseseră capabile să recepționeze amintirile unor oameni în vîrstă.

CAPITOLUL DOI

Razele soarelui se dăruiau cu zgîrcenie, în duminica încețoșată de opt aprilie 1973, trandafirilor din grădina maiorului în retragere Wilfred Turton din Kent. Tăia cu multă meticulozitate florile vestejite din arbuștii destul de bine îngrijiți din spatele vilei mult vizate, recondiționată și adaptată nevoilor sale. Era în general un om meticulos, devenit însă în ultimul timp destul de pisălog, avînd predilecție pentru flecăreală împănată cu clișee confortabile. Trandafirii evoluau destul de bine; înarmat cu o baterie de spreiuri și îngrășăminte aranjate cu grijă într-o lădiță de lemn care servise la transportul merelor, maiorul începuse o luptă plină de mari speranțe pentru competiția prevăzută în cadrul Expoziției de Flori ce urma să aibă loc în toamnă. Distincțiile primite în urmă cu un an erau atîrnate cu mîndrie la intrarea în sera sa improvizată, și acum pregătise straturi suficiente pentru speciile cîștigătoare din noua recoltă. Își aduse aminte să-i ceară soției sale să o invite pe Lady Smythe într-o seară. Niciodată nu-i de prisos să o cultivi pe președinta juriului, chiar dacă pălăvrăgește cam mult și-i place să se laude cu relațiile ei sociale.

În dormitorul de la etaj, îmbrăcat în creton, doamna

Ethel Turton, numită Etty, pentru că maiorul găsea că pronumele ei nu era suficient de respectabil, stătea întinsă comod în pat, răsfoind ziarele de duminică. Săptămînalul „Observer” zăcea pe măsută neatins, cu excepția suplimentului-magazin și soarta lui era să rămînă așa pînă ajungea la coș. „Sunday Telegraph” își aștepta rîndul, în timp ce „Sunday Express” fusese consumat, mai ales rubricile de cancanuri. Doamna Wilfred Turton tocmai se delecta cu relatările din „News of the World”. În urmă cu zece ani, după ce maiorul ieșise la pensie, una din problemele cele mai dificile, ivite odată cu mutarea lor în micul Stapeling, a constituit-o dilema dacă să riște sau nu fulgerele de dispreț ale doamnei Askham de la standul de ziare, în cazul că s-ar abona la acest ziar de duzină. Pînă la urmă, au făcut-o și, odată, cînd o vecină, doamna Forsythe, a intrat în sufragerie și a văzut ziarul pe divan, maiorul a încercat să salveze aparențele spunînd cu un rîs forțat că este necesar să afli cum trăiește și cealaltă jumătate a Angliei. Zîmbind cu un aer superior, doamna Forsythe a plecat grăbită și au urmat cîteva săptămîni de relații reci, pînă cînd, într-o seară, doamna Forsythe, „obosită” de o partidă mai lungă de bridge, a intrat cu mașina într-un stîlp de felinar, situație dificilă și din punct de vedere legal, din care maiorul Turton, cu un cavalerism desăvîrșit, a salvat-o și pe ea și automobilul. Erau acum cei mai buni prieteni sau, cum îi spusese maiorul pe un ton bombastic soției sale, în urmă cu cîteva zile, deveniseră „vecini uniți prin păcat”.

Era o zi caldă. Cu mustața țepoasă, părul adunat strîns în jurul unei chelii strălucitoare, și fularul înfășurat cu grijă în jurul gîtului și vîrît în gulerul cămășii cadrilate, maiorul întruchipa perfect personajul tipic al categoriei sale. Îmbrăcase doar pentru a doua oară costumul de tweed de care este legată întreaga noastră poveste, pentru că nu mai

voia să poarte pantalonii grei de postav și haina cea veche folosită toată iarna la grădinărit. Desigur, era un costum prea bun pentru grădină, dar maiorul avea o vagă bănuială că cineva ar putea recunoaște îmbrăcămintea. Deocamdată era prudent, dar mai târziu va risca să-l poarte când se va duce cu soția la plimbare, duminicile, ca să ia un pahar la Clubul Armatei.

Costumul îi venea ca turnat. Preocupările maiorului erau acum destul de banale, dar știa să-și păstreze ținuta. Etty îl ajuta din când în când, reducând porțiile de cartofi și raționalizînd consumul de bere. Costumul fusese croit pentru un om slab, dar n-a fost nevoie să fie lărgit pentru noul său posesor.

Hainele astea își aveau povestea lor. Pe căptușeala buzunarului de la piept se afla marca celei mai elegante case de modă masculină și tocmai de aceea doamna Wilfred Turton, în iarna trecută, într-o zi când se întorcea cu automobilul acasă după o dimineață de târguiești la Londra, făcuse ceva cu totul neobișnuit. S-a oprit în drum, observînd undeva, într-una din suburbiile Londrei, o vînzare organizată de biserica locală. A intrat înăuntru. Incinta era plină de lume. Mărfurile destinate vînzării în sprijinul reconstrucției bisericii erau toate neatrăgătoare. Tocmai se pregătea să plece când vicarul i s-a adresat întrebînd-o dacă nu vrea să cumpere ceva. Observînd, însă, că nu este localnică, a adăugat: „Poate vreți să donați ceva?” Ea dădu să-și deschidă poșeta, dar pensia maiorului și dividendele încasate în plus nu erau deloc mari și doamna Turton mai păstrase ceva din șiretenia de țaran scoțian a tatălui său. Observă dintr-o ochire costumul. Poliția îl predase bisericii. Unul dintre enoriașii parohiei, patronul unei spălătorii chimice, îl curățase pe gratis; nimeni nu aflase că timp de două sau trei săptămîni ținuse loc de giulgiu. Era bine croit, de bună calitate și măsura parcă i s-ar

fi potrivit lui Wilfred. Pe alocuri, la cusături, trebuia reparat, dar o femeie îndemînată putea face multe cu un ac și ață...

„Exact ce avem nevoie pentru grădinar”, spusese doamna Wilfred Turton, cu o voce care-l făcu pe vicar să o privească insistent. Pe o etichetă scrisă de mînă, era prețul fixat la două lire; destul de scump pentru o vînzare de binefacere și tocmai de aceea localnicii nu se îngrămădiseră să-l cumpere. Și apoi țesătura specifică unui costum de vînătoare nu era potrivită pentru ei. Doamna Wilfred Turton a luat costumul, a pus două lire și cincizeci în mîna vicarului recunoscător, și a plecat agitată. În automobil, pe drumul spre casă, o cuprinse un sentiment de jenă amestecat cu tulburare, dar mai tîrziu, povestindu-i maiorului întîmplarea, îi înfățișă ceea ce fusese de fapt o acțiune necesară, impusă de moment, drept un virtuos act de caritate. La început el s-a enervat din pricina acestei cheltuieli fără rost, dar ulterior a început să glumească, spunînd că grădinarul ar trebui să probeze costumul. Îi venea foarte bine, îi plăcea și, în cele din urmă, nu i s-a mai părut că făcuse o afacere proastă.

Maiorul luă puțin îngrășămînt din făină de oase și-l încorporează cu furca în pămîntul din jurul rădăcinilor de trandafiri Princess Elizabeth și Crimon Splendour, pe urmă scoase foarfecele din lădiță. Cîteva rămurele uscate scăpaseră curățeniei atente ce obișnuia să o facă primăvara și toamna, și numai acum prezența lor se dezvăluia privirilor prin culoarea mai întunecată, în goliciunea tulpinilor pustii de viață și de frunze. Tocmai cînd să se întoarcă, o mîneacă se prinse de spinii uneia dintre prețioasele sale tulpini. Trăgînd brațul, mîneca se destrămă la cusătură, de la cot drept în jos, lăsînd să se vadă ața ruptă, putredă din cauza acțiunii îndelungate a elementelor naturale la care fusese expusă. Maiorul înjură pînă la sufocare, folosindu-se de un arsenal selecționat de invective, bineînțeles nu prea sofisticate. Desprinse meticulos

stofa din capcana de spini și începu să cerceteze paguba produsă. Nu era prea grav. Stofa nu se rupsese. Nu-i va fi deloc greu soției să o coasă la loc. Oare trandafirii se stricaseră? Erau neatinși. Ajunge cu treaba! Se hotărî să intre în casă și să-și prepare pentru el și nevastă-sa cîte o ceașcă de nescafe, iar după aceea să mai răsfoiască ziarele pînă la ora băuturii de seară. Poate îl va întîlni la bodegă pe Tommy Skeffington, să-i pună cîteva întrebări în legătură cu experiențele lui în materie de cultură a trandafirilor. Maiorul nu considera că avusese prea multe succese, dar Tommy se lăuda că nu înregistrase niciodată vreun eșec.

Lăsă lădița cu unelte și îngrășămintе în seră și intră în casă. În bucătărie își scoase haina și își examinează din nou mîneca. După cafea, îi va povesti soției sale cele întîmplute. Se cam necăjise ea de reacția lui la cumpărarea costumului și ar putea să creadă că fusese neatent în mod deliberat. Va trebui să o ia pe cucoană cu binișorul.

Era stofă de bună calitate, bine croită; căptușeala mînecii părea de asemenea superioară, cu toate că fusese destinată să fie purtată pe dinăuntru. Nu era o cîrpă din cele obișnuite, părea aproape din mătase.

Maiorul o cercetă îndelung și apoi trase de căptușeală pipăind-o cu atenție. Era din mătase naturală. O bucată părea puțin desprinsă. Brusc își dădu seama; ar fi dedus și cu ochii închiși, doar nu a purtat degeaba pe brațul drept emblema alb-albastră a parașutiștilor. Cînd dădea peste mătase de parașută, nu avea nevoie de indicii suplimentare pentru a o recunoaște. Desigur, acum fusese probabil detronată de materialele din fibre sintetice. Maiorul trase cu putere. Scoase la iveală o bucată întreagă de mătase aflată în interiorul mînecii. Pînă la urmă croitorul lucrase de mîntuială. Dar stai! Nu căptușeala ieșise afară. Bucata de mătase fusese cusută pe deasupra și de fapt era un fel de cărticică de mătase, cu mai

multe pagini înmănunchiate cu o cusătură rafinată; una din pagini era... era o hartă. Se asemena foarte bine cu hărțile imprimate pe mătase, utilizate de echipajele aeriene, care puteau fi împăturite și reduse la dimensiuni aproape imperceptibile.

Celelalte trei pagini erau diferite, acoperite cu o scriere foarte mărunță și insuficient de bine imprimată. Cerneală neagră, litere foarte subțiri, stranii unele din ele; da, erau caractere gotice. Firește, maiorul lucrase în Comisia de Control din Germania în perioada 1947—1949. Cunoștea puțină germană. Avea în fața lui un fel de jurnal. Probabil din aprilie 1945, mai precis de la sfârșitul lui aprilie și din luna mai a anului 1945. Autorul jurnalului se deplasase, probabil, undeva pe calea aerului. Dar el, maiorul pe unde se afla în acea vreme?

Undeva în Italia? Desigur, pe atunci se mai afla încă în Italia, vînd resturile unităților lui Mussolini. De fapt operațiunile militare luaseră sfîrșit, cu excepția acțiunilor de curățire. Întîmplarea îi scosese în cale un episod interesant. De ce se afla jurnalul scris pe mătase în mîneacă? Poate că le-au lipsit croitorilor materialele necesare. Nu, era o prostie să creadă așa ceva; căptușeala adevărată se găsea intactă, la locul său. De astă dată, maiorul cercetă cu un interes deosebit mîneca. Pătrate de mătase, devenite paginile unui jurnal, și cusute împreună cu atîta grijă, cu siguranță, fusese ascuns acolo. Interesant! De ce procedase astfel autorul jurnalului?

Maiorul Turton luă cu grijă foile de mătase și le puse pe o bucată de sugativă de pe birou. Citise undeva că muzeul „Imperial War” colecționa jurnale intime de război. Lectura jurnalelor de război îi făcea o deosebită plăcere. Și probabil că nu existau multe scrise pe mătase de parașută; avea măcar valoarea unui lucru ieșit din comun.

Dar evenimentele au evoluat cu totul altfel. Maiorul

ascunse jurnalul între două coli de sugativă, puse la rîndul lor în Atlasul mondial editat de ziarul „Times”. După vreo două săptămîni, îl scoase pentru a-l arăta lui Tom Pickforth, vărul soției sale, un tînăr dificil dar foarte deștept, conferențiar la Universitatea din Sussex. Tom se vădi foarte interesat, atît de interesat încît uită cu totul să soarbă din cana cu bere de casă pe care o ceruse.

Luă jurnalul cu el pentru a-l studia pe îndelete. Căzuse de acord cu maiorul: era un document ciudat. Îl convinse să i-l lase cîteva săptămîni deoarece trebuia să plece în Orientul Mijlociu la o conferință și nu ar fi avut timp să-l descifreze pînă la plecare.

CAPITOLUL TREI

Telefonul din stînga zbîrnîi prelung. Era soția lui Gilbert Winter care se interesa cînd va ajunge acasă. Pringle nu i purta prea multă simpatie doamnei Winter, dar de astă dată o compătimi. Cînd Winter puse telefonul în furcă, Pringle se ridică în picioare, cu zgomot. La ora aceea majoritatea populației se și instalase în fața televizoarelor, avînd bineînțeles la îndemîină preambalatele dezghețate și preparate în chip de cină. În funcția pe care o deținea în Ministerul Afacerilor Externe, ca responsabil pentru studierea relațiilor dintre Anglia și Statele Unite, Pringle se resemnase să găsească anumite satisfacții, în ciuda muncii intense care îi solicita zile lungi de lucru și îl obliga să plece la ore tîrzii. În ultima vreme, asemenea solicitări se repetau însă prea des. Winter insistase ca telegrama să fie definitivă și expediată înainte de plecare, dar treaba se prelungi mult peste ora șapte, deoarece a fost necesară o redactare complexă, transformată în cursul după-amiezii de către consilierii juridici într-un text cu totul de neînțeles.

Părăsi biroul mult mai repede decît permiteau uzanțele, fiind conștient că încă înainte ca ușa să se fi închis în urma lui, Winter îi aruncase o privire surprinsă, în timp ce aplica

tamponul sugativei pe ultimele modificări făcute cu cerneală. Winter dorea totdeauna să treacă încă o dată în revistă problemele care făcuseră obiectul preocupărilor anterioare. Obişnuia să afirme că el ţinea la respectarea etichetei şi la respingerea deliberată a grabei, deşi unii afirmau că acestea sînt trăsături demodate. Chiar dacă cineva ar fi ajuns cu întîrziere la anumite manifestări din viaţa diplomatică, era de preferat decît să alerge; pentru că, în caz contrar, ar ajunge cu respiraţia mult prea sufocată pentru a fi capabil să vorbească şi să-şi exprime părerea în acelaşi mod în care ar fi putut-o face dacă ar fi mers încet. După părerea lui Winter, o cheltuială prea mare de energie era de-a dreptul indecentă, iar raportul confidenţial al lui Pringle se afla tocmai în acel moment în mapa urgenţelor de pe masa sa. Dar pe invitaţia pe care o primise Pringle erau specificate orele „între şase jumătate şi opt”, şi apoi se cam săturase de lucru. Winter mai trebui să-şi adune lucrurile, să străbată coridorul pînă la Cabinetul special pentru a obţine viza ministrului pe proiectul de text al documentului şi apoi să se îndrepte lent spre casă în Blackheath.

Pringle alergă grăbit pe scări, puţin mai repede decît îşi putea permite, spre biroul său mohorît de la etajul doi, străbătînd coridorul gălbui cu reţeaua sa de felurite ţevi şi tuburi pentru poşta pneumatică, reţea care evocase unui coleg mai în vîrstă puntea unui vas de luptă. În treizeci de secunde îşi curăţă biroul şi încuie hîrţile. În timp ce se chinuia să compună cifrul pentru închiderea seifului, observă că lăsase într-una din mape un document confidenţial. Decît să mai redeschidă seiful – ar fi pierdut minute preţioase jonglînd cu combinaţia cifrului – închise documentul într-un plic sigilat, şi-l adresă sie însuşi şi îl predă unui curier, urmînd a-l recupera a doua zi dimineaţă. Străvechiul ascensor, după o deplasare plină de incertitudini, ca de obicei, îl depuse la

parter, și Pringle se îndreptă spre ieșirea principală. Portarul îl salută, rostindu-i numele și confundându-l, ca de obicei, cu alt funcționar al ministerului. Pringle se gândise de mult să-l corecteze, dar portarul îi spunea de atât de multă vreme „domnul Wilson”, încât era convins că dacă ar fi încercat acum să-l corecteze, faptul ar fi afectat relațiile lor de prietenie. Cine era oare Wilson? Poate că și acesta avusese aceeași reacție când fusese luat de portar drept Pringle.

Pringle trata totdeauna cu foarte mare grijă raporturile sale cu personalul de rang inferior. Relațiile cu oamenii constituiau, după părerea lui, unul din cele mai importante elemente în asigurarea succeselor carierei. În realitate, însă, oricare ar fi fost succesele dobândite de Pringle în relațiile cu subordonații săi, în cele cu egalii și superiorii era mai puțin grijuliu și dibaci. Avînd o profesiune care, în general, e caracterizată prin aroganță, el accentua această trăsătură, dîndu-și mai multă importanță decît trebuia, ceea ce i-ar fi atras multe adversități dacă nu ar fi fost dotat cu o abilitate considerabilă și un original simț al umorului. Îngîmfarea îl împingea să vorbească chiar și atunci cînd nu i se cerea părerea, apucătură din pricina căreia pînă și opiniile sale judicioase erau ignorate. Cîteodată își dădea seama de aceste deficiențe, dar pînă acum, deși împlinise 35 de ani, făcuse foarte puțin pentru a-și modifica atitudinea, și avea toate șansele ca, încă înainte de a ajunge la 50 de ani, să capete toate ticurile unei infatuări supărătoare.

În curtea ministerului mai erau parcate cîteva automobile. Doar cinci ferestre rămăseseră luminate la etajele superioare, printre ele cea de la biroul lui Gilbert Winter și, alături, cea a biroului uneia dintre mult exploatatele sale secretare. La parter, un număr mai mare de ferestre luminate; în aripa din dreapta strălucea lumina fluorescentă a Centrului de Telecomunicații, era doar ora lui de vîrf. Funcționarii

ministerului își terminaseră treaba și plecaseră acasă. Dar depeșe de genul celei definitive de Winter trebuiau expediate numeroaselor ambasade și misiuni engleze care, spre surprinderea omului de pe stradă, se înmulțeau de jur-împrejurul globului ca ciupercile.

Pringle străbătu curtea, îndreptându-se spre ieșirea din strada King Charles. Bombele teroriștilor irlandezi explodate în ultimele săptămîni determinaseră măsuri de blocare a ieșirii dinspre Downing Street, unde se afla reședința primului ministru. Colegii săi care locuiau în partea de nord a Londrei erau destul de enervați de această măsură, dar cei care locuiau în alte direcții, nici măcar nu o observaseră. Trecuse de mult ora traficului de vîrf și chiar și autobuzele numărul trei se răriseră. Așteptă cincisprezece minute în ploaie și, în cele din urmă, se hotărî să oprească un taxi care adusesese pe cineva la Ministerul de Finanțe. Tocmai cînd se așeză pe banchetă și îi spuse șoferului adresa, un autobuz numărul trei, gol, depăși automobilul. Și cînd te gîndești că pentru el era una din zilele dificile pe plan financiar, și mai avea două săptămîni pînă la salariu!

Cocteilul la care fusese invitat era pe sfîrșite. Cei mai activi își și găsiseră parteneri pentru dineu și se răsîndiseră prin delicioasele restaurante din cartierele de sud ale Londrei; paharele cu vin dispăruseră de pe tăvi și Pringle fu silit să se mulțumească cu un amestec neapetisant servit într-un pahar nespălat. Aproape de ușă, se afla un grup de trei – două tinere și un bărbos care băuse destul de mult pentru a saluta afabil chiar și pe un necunoscut sosit cu întîrziere. Încă înainte ca Pringle să-și poată duce paharul la gură, bărbosul îl abordă folosind obișnuitul „Unde lucrați?” Simți că-i vine greu să se integreze în atmosferă, mai ales că și gazda tocmai lipsea, deoarece se dusesse peste drum să mai facă rost de băutură. Pentru o clipă, avu senzația că ar fi mai bine să fi

rămas în birou la Gilbert, definitivându-și raportul confidențial. Bărbosul era destul de insistent. Pringle îi răspunse.

— Aha, la Ministerul de Externe! Eh, voi cu misiunile voastre înalte, replică jovial interlocutorul. Pringle zîmbi politicos. Voi deștepții de la Eton și King, voi care o faceți pe James Bond și pe marii rajahi ai regatului, continuă bărbosul, emanînd doze egale de bună dispoziție și de respirație rău mirositoare. Pringle continuă să zîmbească. Obișnuita vorbărie. Am cunoscut odată pe unul, un pederast filfizon și înfumurat; s-a prezentat la unul din cocteilurile pe care le organizați pentru selecționarea personalului, dar nu prea știa să folosească cuțitul și furculița.

— Și ce s-a întîmplat cu el? întrebă una dintre fete.

— N-a intrat. Acum a ajuns remizier de bursă și a făcut bani grei. Nu-i așa că ministerul vostru este un loc foarte select? i se adresa din nou, lui Pringle.

Ținea paharul puțin cam prea aplecat și, în timp ce vorbea, picături de vin roșu se răspîndeau pe covor.

— Nu-mi dau seama. În zilele noastre sîntem nevoiți să venim în contact cu tot felul de oameni, răspunse Pringle pe un ton aparent politicos.

Pentru o clipă, Pringle avu impresia că interlocutorul e gata să-l lovească. Dar, pînă la urmă, bărbosul se hotărî să o ia drept o glumă și își manifestă gălăgios aprecierea.

— Foarte bună, zău, foarte bună! Pun rămășag că voi aștia urmați cursuri care vă învață cum să vorbiți cu o ființă inferioară. Ascultă, bunul meu negrișor, din ce copac te-ai dat jos?

Bărbosul răcnea din nou. Pringle continuă să zîmbească și celălalt o luă din loc, evitînd să arate că era foarte ofensat de această ostentativă lipsă de reacție. Trase și una din fete după el. Pringle rămase cu cealaltă.

După o clipă, își aruncă privirile prin cameră, și o interpelă referindu-se la gazdă:

— Nu l-ai văzut pe John?

— John? Ah, omul care oferă cocteilul; îmi pare rău, dar nu l-am văzut. De fapt, nu prea știu cine e. Pe mine m-a adus cineva aici. Pringle zîmbi. Asta e ceva permanent? întrebă ea deodată.

Pringle se întoarse pe jumătate, privind în spate, ca să vadă la ce obiect se referă observația ei.

— Ce anume...?

— Zîmbetul dumitale. E o obligație profesională?

Aparent, remarca era lipsită de sarcasm.

— Oh, eu... sorbi din pahar pentru a-și acorda un răgaz. Ei bine, cred că...

Fata îl lovise într-un punct vulnerabil. Zîmbetul lui care fusese atrăgător și de o naturalețe copilărească pe vremuri, devenise întrucîtva artificial, fiind prea des folosit, la fel ca voioșia unei stewardese. Pringle avea o înfățișare plăcută, o față deschisă, prietenoasă, o statură mijlocie, care părea mai athletică cu ajutorul costumelor bine croite. Imita însă comportarea cîtorva dintre diplomații superiori cu care lucrase, preluînd de la unul un obicei, de la altul un gest, dar amestecul final nu era totdeauna dintre cele mai fericite și putea da impresia de nesinceritate.

— Omul care ne-a părăsit nu și-a dat seama dacă ai glumit sau ai fost grosolan.

— Știu, dar am făcut numai o glumă, n-am vrut să-l jignesc. Cînd am intrat în serviciul diplomatic, ni se atrăgea atenția să fim atenți la primejdiile jocurilor de cuvinte și ale glumelor, în special în convorbirile cu străini.

— Inclusiv cu tipii din Wales ușor cherceliți?

— Ah, asta explică multe. Era din Wales? Cei de pe acolo sînt...

— Dar, pentru Dumnezeu, termină cu rînjetul ăsta! E atît de artificial!

— Cum ați spus că vă numiți?

— N-am spus. Cu alte cuvinte, n-am voie să-ți fac vreun reproș înainte de a fi făcut cunoștință în mod formal?

Pentru prima dată de cînd o întîlnise, Pringle se uită la ea cu atenție. O brunetă scundă, cu părul lung, cam plinuță pentru înălțimea ei, cu un chip frumos proporționat, ochi mari și complet nefardată. De astă dată, era rîndul ei să zîmbească, un zîmbet mai degrabă batjocoritor decît artificial. Îl pusese în defensivă și, dacă ar fi putut, l-ar fi ținut tot așa. Pringle începuse să-și dea seama cu cine are de-a face. Împărțea femeile în diferite categorii, după calitățile fizice și intelectuale. La prima vedere, tînăra părea să se prezinte foarte bine din toate punctele de vedere. Vioaie și atentă la ceea ce se petrecea în jur, nu obișnuia, așa cum era la modă, să mimeze dezinteresul și blazarea, iar pentru el inteligența feminină era un puternic afrodisiac.

— Hai să cinăm împreună. Am terminat-o cu cocteilul ăsta! spuse Pringle, sperînd că bravada sa imprudentă și neobișnuită nu va fi chiar atît de evidentă.

În momentele sale de reverie intimă, Pringle se considera în mod greșit drept tipul de om capabil să găsească riposta cuvenită în orice situație neprevăzută.

— Sînt cu cineva.

— Nu prea se observă.

— Uite-l în colțul de colo. Cel înalt și blond.

— Soț?

— Nu! Ferească Dumnezeu!

— Pare destul de prins de fata cu care discută.

Un moment de tăcere. Blondul veni în sprijinul afirmației, luînd-o tocmai de umăr pe fata de lîngă el. Pringle se uită lung la interlocutoarea sa.

— E în regulă, spuse ea. Ajută-mă să-mi găsesc pardesiul.

— Cum te cheamă?

— Helen.

— O, nu!

— De ce?

— E numele soției mele.

— E rîndul meu să spun: „O, nu”. Ești într-adevăr căsătorit?

— Divorțat.

— Cel puțin n-o să ți se întîmple să-mi șoptești la ureche un nume greșit, în timpul nopții.

El roși. Găsise pe cineva care era foarte deschis sau dorea să pară astfel.

— A... da, spuse prevăzător.

— Slavă Domnului că, în sfîrșit, ai renunțat.

— La ce?

— La rînjet.

Se săturase. Trebuia să treacă la atac, să se apere, dacă voia ca onoarea lui să facă față situației din astă-seară. O luă energic de braț și o conduse afară din salon. În momentul cînd plecau, observă privirea lungă a fostului ei însoțitor care, însă, continuă să se țină lipit de noua sa achiziție. Pringle nu se simți cîtuși de puțin jenat.

La ieșire, gazda, John, apărură nădușit și cu brațele pline de sticle.

— Salutare, îmi pare bine că ați putut veni, spuse el și trecu mai departe.

— Mi se pare că nici dumneata nu-l cunoști prea bine, remarcă Helen.

— E prietenul unui prieten.

Într-adevăr, nu prea aveau relații strînse și se mira și el atît de faptul că fusese invitat, cît și de hotărîrea sa de a veni.

— Unde mergem să mîncăm?

— Într-un restaurant italian de pe bulevardul South Lambeth. Mîncare bună, atmosferă plăcută.

Pringle se folosise de prima idee care-i venise în minte. Au pus-o în aplicare și, zece minute mai târziu, se aflau la masă într-un colț retras al restaurantului.

— Să începem cu tine, spuse ea. Cei de la Ministerul de Externe au oare obiceiul să agațe fete necunoscute la cocteiluri?

— Cu regularitate. Este o practică obișnuită.

Adoptase tactica umorului sec, cu un ușor aer de superioritate. Dar și-o reconsideră cu rapiditate cînd observă că ea reacționa cu neplăcere. Nu era dintre femeile care se lasă dominate sau impresionate de un asemenea stil și el trebuia să adopte o atitudine mai firească. Se întrebă dacă nu cumva se dezobișnuise să se mai comporte firesc. Își dădu seama că ușoara modificare a vocalelor în felul ei de a vorbi nu era regionalism englezesc.

— Vorbești o engleză perfectă, spuse el cu amabilitate. Sublinierea unei vagi trăsături cosmopolite putea fi luată și ca un compliment.

— Crezi că nu sînt englezoaică?

Din punct de vedere gramatical, vorbea perfect. Aproape la fel și în ce privea pronunția.

— Origină germană, probabil bavareză. Se hazardase mai departe de o simplă supoziție.

— Continuă, profesore Higgins.

— Ar trebui să te aud vorbind mai mult timp, e nevoie să culeg mai mult material verbal pentru cercetări.

Ea începu să vorbească, dar nu despre viața ei. Îl întreținu mai mult cu problemele vieții londoneze. Dar Pringle era mult prea ocupat să o privească pentru a reține tot ce spunea și, doar din cînd în cînd, îi dădea automat replici pentru a o stimula să continue a vorbi. Uită complet de analiza originii

pronunției. Putea să facă economie de energie, deoarece, mai devreme sau mai târziu, tot i-o va spune ea singură.

Nu era deosebit de frumoasă, dar avea un chip vioi, câteodată atrăgător, care i se anima puternic în timp ce vorbea, și gesturile ei întăreau convingerea lui Pringle că nu putea fi englezoaică. Avea probabil vreo douăzeci și opt de ani, era instruită sau în orice caz bine informată, și în felul de a vorbi nu se observa nici cea mai mică remarcă nepotrivită. După câteva reflecții introductive, aprecierile ei despre viața londoneză apăreau deopotrivă de ascuțite și amuzante. Pringle își spuse că făcuse o bună descoperire. Și începuse să-i placă și corpul ei. Purta o rochie simplă, decoltată la gât, care-i scotea în evidență formele atrăgătoare, ceea ce-i accelera pulsul. Ea îi surprinse privirile iscoditoare și, instinctiv, se controlă dacă era corect încheiată. Se uită la el și îi surîse. Un surîs ușor provocator, care-l încurajă să gândească exact ceea ce voia ea să-l determine să gândească. Abia atunci începu să o asculte cu atenție; fata se zădărnici acest lucru și își reluă ofensiva.

— Care crezi că e menirea diplomaților? deschise Helen atacul, cu dulceață în glas.

— În fiecare săptămână au loc în presă dezbateri ignorante pe această temă. Știi, faimoasele scrisori către editori: „Domnule, în acest secol al avioanelor cu reacție și al telecomunicațiilor rapide, de ce este necesar ca noi, contribuabili, să continuăm să suportăm pe spinarea noastră... și așa mai departe”. Pringle adoptase stilul celei mai autentice gazete conservatoare, „Daily Telegraph”.

Ea izbucni în râs.

— De fapt, omul de pe stradă nu cunoaște nimic despre noi. Poți să-ți dai seama după denumirile folosite de diferite firme de țigări: – „Ambasador”, „Consul”, „Ambasada”. Par tot atât de exotice și de fascinante ca „Pall Mall”, „Sothebys”,

și „Winston”, când de fapt sînt mai apropiate de țigări populare cu numele de „Woodbine” sau „Capstan”.

Era mulțumit că reușise s-o facă să zîmbească în continuare. Ea surîse politicos.

Felurile de mîncare se succedară repede pe fondul zumzetului conversațiilor de la mesele aglomerate din jurul lor, al muzicii înregistrate pe bandă și difuzată cu discreție, și se treziră ajunși la cafea și la nota de plată.

— Mergem acasă? întrebă el cu speranță în glas.

— Unde-i acasă?

— Imediat după colț. Strada Lambeth. E foarte aproape de biroul meu. Mersul pe jos e singurul sport pe care-l practic.

— Vorbești ca un om în vîrstă.

— Am treizeci și cinci de ani și o viață personală năruită. Rîse forțat.

— Iar zîmbetul ăsta! Ar fi atît de bine dacă nu l-ai forța atît. Oare soția dumitale...

— Nu, fosta mea soție mă înțelegea prea bine sau credea că mă înțelege. De aceea am divorțat. Semănăm prea bine unul cu celălalt în prea multe privințe.

— Începi să vorbești ca dintr-o revistă ilustrată pentru femei.

Pringle schimbă subiectul, trecînd din nou la diplomație. Era mai prudent.

— Nimeni din afară nu știe ce facem noi. Unii își închipuie că ne ocupăm numai de cocteiluri și de spionaj. Mai sînt destule alte probleme. Ar fi mai bine să fim priviți ca niște funcționari de stat obișnuiți.

— Dar imaginea obișnuită a funcționarului de stat este aplicată celor care se ocupă de impozite sau persoanelor dindărătul ghișeelor de poștă. Cel puțin în activitatea voastră aveți și spionaj și cocteiluri, care dau o notă caracteristică

profesiunii voastre. Și câți diplomați britanici provin dintr-un cartier popular ca Tower Hamlets?

— Tower Hamlets e de dată prea recentă. Am cunoscut odată pe unul care provenea din coclaurile rău famate Merseyside.

Poanta nu fu înțeleasă.

— Trebuie să plec. Nu mai pot suporta rînjetul tău! Îl tachina, dar era și hotărîtă să plece.

— Permite-mi să te conduc acasă. Mi-am amintit ce-ai spus în legătură cu numele șoptit la ureche.

Chiar în momentul cînd vorbea, simți că lucrurile nu vor evolua în sensul acesta. El o s-o conducă acasă, indiferent de adresă, și ea o să-l lase la ușă. Greșea însă.

La auzul cuvîntului „acasă” fata se uită repede la ceas, ca și cum ar fi uitat ceva. Se scuză apoi pentru cîteva clipe: Pringle presupuse, de asemenea greșit, că se dusesese la toaletă. Tînăra însă îl întrebă pe chelner unde se află cabina telefonică. Iritat de așteptare, Pringle dădu pe gît restul vinului din pahar.

Helen se înapoie după două-trei minute și se așeză la masă fără nicio explicație. După un timp, care trecu mai mult sau mai puțin în tăcere, Pringle plăti nota și plecară împreună. El se îndreptă spre Fordul său, parcat după colț, pe o stradă lăturalnică.

— Îmi pare rău, spuse Helen, am o obligație de care am uitat cu totul. Mai bine aștept aci.

Lui Pringle i se lungi fața.

— Ai telefonat după un taxi? Mi-ar fi făcut plăcere să...

— Cam așa ceva. Sînt convinsă că ești gata să mă conduci cu mașina. Realmente regret, dar nu se poate, spuse ea.

După care nu mai oferi nicio explicație.

Exact în acel moment, un Mercedes mare, negru, se opri în dreptul intrării restaurantului și un bărbat ieși din mașină, îndreptîndu-se spre ei. Pringle ar fi tras pe loc concluzii, dacă

nu ar fi observat că omul purta pe cap șapca uniformei de șofer. Helen crezuse, probabil, că va trebui să aștepte mai mult, dar nu manifestă stinghereală. Bărbatul îi adresează câteva cuvinte și ea răspunde. Pringle avusese dreptate asupra originii ei. Vorbiseră în germană; mulți ani petrecuse el învățând germana, totuși nu înțelesese ce-și spusese, cu excepția unei remarci a ei că sosise foarte repede.

Helen se întoarce către Pringle, îi zîmbi cu dragălașenie și-i spuse:

— Mă tem că trebuie să te părăsesc. Am de întâmpinat pe cineva la aeroport. Îmi pare rău. Aș fi dorit mult să te ascult murmurînd numele soției.

Îi întinse mîna și el i-o strînse ceremonios, cu automatismul deprins în zece ani de serviciu diplomatic. Helen porni repede spre automobil. Șoferul deschisese portiera din spate. Pringle rămase cu gura căscată și o căutătură stupidă. Ea se întoarce, îi zîmbi, îi făcu semn cu mîna și intră înăuntru.

— Cînd ne vom mai... începu el, îngînînd parcă refrenul unui șlagăr la modă. Dar automobilul o luase din loc.

Rămase în fața restaurantului, asemenea prințului din poveste, cu deosebire că nu avea nici măcar pantoful Cenușăresei pentru a o identifica. Apucă doar să observe, în timp ce automobilul dispărea pe bulevardul South Lambeth, că numărul era însoțit de însemnele corpului diplomatic. Și atunci își dădu seama că fusese dus de nas. Flecărise ca un idiot în fața cuiva care trebuie să fi cunoscut la fel de bine ca și el viața diplomatică. Ceasul indica unsprezece și jumătate. Bodegile erau închise și, cu toate că băuse mult vin la restaurant, își dădu seama că restul de whisky pe care îl mai avea acasă, era insuficient pentru a-i îneca sentimentul de frustrare.

CAPITOLUL PATRU

Dormi prost și se trezi cu o durere de cap, dar la nouă treizeci precis se afla în biroul său din Ministerul de Externe. În autobuz se întâlnise cu un coleg de la Ministerul Apărării, o cunoștință întâmplătoare, care se simțise obligat să se justifice că întârziase din cauza unor încurcături cu sistemul de încălzire centrală. Pentru Pringle era însă devreme, deoarece, conform unei vechi tradiții a Ministerului de Externe, activitatea departamentului începea târziu și se termina târziu. Pringle își aminti că, la începutul carierei, i se spusese că obiceiul data din perioada diligențelor poștale care aduceau de la Dover la Londra sacii diplomatici primiți din Petersburg și Berlin.

Membrii ambasadei engleze din Washington lucraseră intens peste zi, în timp ce la Londra era noapte și Pringle dormea, iar obiecțiile lor iritate erau cuprinse în prima tranșă de telegrame. Își exprimau dezacordul față de aproape fiecare idee de conținut a documentului ce le fusese trimis, afirmând că, dacă se va acționa în continuare pe aceeași linie, americanii vor considera că cererile lor nu au fost satisfăcute iar aliații vest-europeni se vor simți ofensați; alte ambasade engleze prezentau în telegramele lor analize prolixе asupra

eventualelor reacții din răsăritul Europei. Pringle socotea că problemele desfășurării negocierilor între state erau și așa destul de dificile, fără să mai fie nevoie ca ambasadere engleze să agraveze încurcăturile prin interpretări exagerate asupra reacțiilor la propunerile făcute. Ca și cum n-ar fi avut destulă bătaie de cap în elaborarea unei poziții oficiale în cadrul discuțiilor cu celelalte departamente, care considerau că trebuia să-și spună cuvântul în formularea politicii externe. Era partea cea mai complicată a activității, pentru că fiecare presupunea că ar cunoaște mai bine decât celălalt care este interesul național.

Pe la nouă patruzeci, Gilbert Winter îi ceru la telefon părerea. Fu întrebat, chiar, dacă pregătise textul răspunsului. Dacă Winter nu ar fi fost superiorul său și dacă în mapa acestuia nu s-ar fi aflat raportul confidențial redactat de el, Pringle i-ar fi spus vreo două vorbe mai simțite. Își reprimă enervarea și răspunse doar că încearcă să obțină o dactilografă ca să i-l dicteze. Una dintre secretarele secției era la dentist, cealaltă își făcea ceai. În mod ciudat, Winter nu se arătă interesat de astfel de amănunte și îi ceru să definitiveze proiectul de telegramă și să fie la ora zece și jumătate la o sedință în biroul său, după care închise telefonul surprinzător de brusc. Probabil că se certase din nou cu soția lui: ar fi trebuit totuși să fie conștient că era necesară o zi întreagă pentru a se obține aprobarea unui nou proiect de către toate departamentele implicate.

Un curier sosi cu plicul pe care și-l autoexpediasse Pringle în ajun și îi aduse, totodată obișnuita scrisoare de la fosta lui soție. Era tipic pentru ea; nicio introducere, nicio semnătură, considerându-și scrisul drept un indiciu suficient asupra sursei. Înăuntru se afla o factură care, pretindea ea, trebuia să o achite el. Dacă la început fusese doar iritat, acum era de-a dreptul furios. Afurisită muiere! Nu se lăsa deloc. Luă un plic

și azvîrli înăuntru scrisoarea și factura și le trimise avocatului său. Să se ocupe el de chestiile astea, doar îl plătea destul de bine!

Cînd curierul pusese scrisorile pe birou, răsturnase pe jos cutia cu ace, clame și alte mici obiecte de birou. Pringle, cufundat în lectura scrisorilor, ignoră cu totul scuzele mormăite de curier în timp ce aduna zgomotos toate aceste ingrediente indispensabile pentru procesul activității guvernamentale britanice. Curierul le aruncă claie peste grămadă în cutie, adăugînd astfel o nouă sursă de iritare pentru Pringle, care se considera un om ordonat. Avea pe birou trei mape cenușii din plastic – una pentru corespondența primită, alta pentru cea urmînd să fie expediată și o a treia pentru lucrările în curs de rezolvare; se străduia cît mai mult ca mapele să fie goale. Cînd erau pline, el curăța cît mai repede tot ce considera de prisos, respectiv teancurile groase de materiale informative, și se concentra apoi asupra dosarelor pe probleme. Alți funcționari obișnuiau să înceapă cu studierea problemelor. El considera însă că este esențial, din punct de vedere psihologic, să-și descarce biroul de toată încărcătura, pentru a fi capabil să se concentreze în liniște asupra problemelor.

La Ministerul de Externe, hîrtiile și dosarele, dacă erau mai puțin secrete, circulau între departamente în plicuri, iar dacă erau secrete – în valize diplomatice de tip victorian, un fel de rude sărace și negre ale valizei roșii pe care ministrul de finanțe o arată ziariștilor în ziua prezentării bugetului în Camera Comunelor. Cei ce aveau acces la valize posedau o cheie specială. Incomode dar sigure, valizele îi produceau totdeauna o anumită satisfacție lui Pringle, mai ales cînd deschidea vreuna scoțînd conținutul, desfăcînd panglicile care legau la un loc dosarele înrudite, parcurgînd materialul documentar și stenogramele, adnotînd textele și propunerile,

punînd semnatura și data pe ceea ce elaborase el și apoi introducînd totul în ordine în valiză. Lua un formular, scria pe el adresa următoarei destinații, prindea formularul de valiză, o închidea și chema curierul pentru a o trimite în mod ordonat și sigur. Iar în mapa de lucrări rezolvate, nicio stivă de documente care să-i abată atenția.

În dimineața aceea, folosi primele cinci minute pentru a da de o parte tot ce era de prisos, circularele, depeșele de la ambasade care nu-l interesau sau nu-l priveau, păstrîndu-și în mapa cu lucrările în curs de rezolvare doar una referitoare la conflictul din Orientul Mijlociu, pentru a o putea citi pe îndelete. Apoi se apucă să redacteze textul de răspuns. Îl scrisese de mîna pe hîrtie liniată. Știa că n-ar fi obținut nimic dacă ar fi încercat să ceară stenografă pentru a-i dicta și chiar dacă fata care nu avea treabă cu dentistul ar fi terminat de pregătit ceaiul, tot era inutilizabilă. Ori dactilografa secției sale era excelentă, putea descifra scrisul lui Pringle chiar atunci cînd el singur nu era în stare, și i-ar fi returnat textul bătut impecabil la mașină în cîteva minute.

Așeză pe birou în fața sa telegramele sosite în cursul nopții și versiunea inițială a propunerii. Redactă primul paragraf într-un stil mai dur. Era sigur că lui Gilbert Winter nu o să-i placă, dar în felul acesta va avea și el prilejul să ia cunoștință de opinia subalternului său. Winter îl va înlocui cu o formulare mai echilibrată, mai precisă, mai liniștitoare.

Tăcerea fu întreruptă de soneria unuia din cele două telefoane de pe birou. O solicitare stupidă a secției problemelor comerciale, care voia să-i cunoască opinia asupra unui memorandum privind embargoul produselor strategice, prezentat în scris cu cîteva săptămîni în urmă. Îi spuse funcționarului cam pe unde ar putea găsi textul opiniei sale și trînti telefonul. Întreruperea îl făcuse să-și piardă firul argumentației alese și fu obligat s-o ia de la capăt.

La zece sosi gălăgios și colegul său Lawrence cu care împărțea biroul. Cu toate că Pringle îl găsea destul de agreabil, îl considera însă o personalitate ștearsă. Răspundea de probleme care nu-l interesau cîtuși de puțin și care, pe deasupra, nu-i dădeau suficient de lucru ca să-l lase în pace pe Pringle. Deschise discuția despre un spectacol pop foarte la modă, văzut cu o seară în urmă.

— Minunat! exclamă el.

Pringle mormăi ceva evitînd să emită vreo opinie favorabilă sau defavorabilă. Lawrence se mîndrea că fusese la premieră și se apucă să descrie dineul la care luase parte după aceea. Pringle îl întrerupse cu brutalitate spunîndu-i că trebuie să lucreze sub presiune. Lawrence îi întoarse supărat spatele și, un timp, își exprimă dezaprobarea pocnind ușile de metal ale dulapului său. Se dedică apoi ocupației preferate: o conversație telefonică de o jumătate de oră cu agentul său de bursă în legătură cu pachetul de acțiuni achiziționate. Agentul ăsta de bursă, gîndea Pringle, trebuie să fi fost ori slab în meseria lui, ori nu prea avea clienți, dacă găsea atîta timp disponibil pentru Lawrence. Mult mai tîrziu, avea să descopere că Lawrence ajunsese în posesia unei averi imense. Desigur, din acel moment îi acordă mai multă atenție, nu în speranța că ar putea să fie răsplătit, ci pentru că era interesat cum poate un asemenea prostănac să adune atîta avere și s-o și păstreze.

Pe la zece și douăzeci textul era gata. Țîșni pe coridor în căutarea dactilografei. Serviabilă, fata scoase din mașină lucrarea ce o avea și începu să-i copieze textul. Tocmai în acel moment intră șeful secției, Anderly, care protestă că lucrarea lui fusese scoasă din mașină. Pringle îi atrase respectuos atenția că avea la dispoziție propria lui secretară. Nu era vina lui Pringle că aceasta era în concediu de boală. Anderly insistă că materialul lui e la fel de urgent; Pringle ripostă că dacă ține

atît de mult la prioritate, ar trebui să discute aceasta cu Gilbert Winter.

Pringle, în calitate sa de responsabil pentru relațiile politice ale Angliei cu Statele Unite, și avînd gradul de prim-secretar, era subordonat lui Anderly, ceea ce constituia o permanentă sursă de iritare pentru el. Winter era director. În mod obișnuit, responsabilii de probleme erau subordonați și lucrau prin intermediul șefilor de secție, dar în funcționarea acestui mecanism interveneau și factori temperamental; lui Winter nu-i plăcea Anderly și-l considera o rotiță inutilă, de aceea lucra direct cu Pringle. Anderly își exprimase dezacordul; faptul îi submina autoritatea și-i micșora aria de dominație. Avusese o ciocnire cu Winter și-l amenințase că se va plînge mai sus. Winter l-a liniștit însă spunîndu-i lui Anderly că desfășoară o activitate excelentă, că nici nu se pune problema de a-i nesocoti autoritatea, ci, dimpotrivă, el căuta doar să-i preia o parte din responsabilitatea muncii pe care o îndeplinea atît de bine. Anderly plecase împăcat și flatat. Cu toate că își dăduse seama că a pierdut o bătălie, nu a mai ridicat niciodată această chestiune, fără, însă, ca cele petrecute să influențeze cîtuși de puțin pozitiv relațiile lui de lucru cu Pringle.

Anderly o ținea morțiș că lucrarea lui este urgentă. Pringle îi expuse timp de cinci minute argumentele sale, în vreme ce dactilografa continua să-i bată textul. Înfățișarea lui Anderly, de scoțian îndesat, nu avea nimic din șlefuiala pe care o dobîndesc majoritatea celor ce lucrează la Ministerul de Externe. Aceștia și-o însușesc, nu datorită unor predispoziții native, ori prin educație, așa cum cred unii, ci cu scopul de a se apăra pe ei și viața lor particulară de presiunile constante ale activității mondene pe care trebuiau să o desfășoare, cel mai nesuferit și, din nefericire, cel mai apreciat aspect al existenței acestor diplomați. Anderly intrase în serviciul

diplomatic după ani îndelungați în serviciul unei firme industriale și, după părerea lui Pringle, comisia de selecționare săvîrșise una din rarele sale greșeli aprobîndu-i angajarea. Era un fel de avocat cazon, dotat cu o mare măiestrie de a-i scoate din sărite, fără să dea impresia că este conștient de aceasta, atît pe colegii săi, cît și pe străinii cu care venea în contact. Deși necorespunzător pentru un post în străinătate, cum l-ar fi caracterizat serviciul personalului, Anderly își începuse activitatea plin de un zel și o energie prost orientate. Dacă ar fi fost inteligent și cu judecată sănătoasă, cum era subordonatul său, Pringle, ar fi fost iertat pentru astfel de păcate, deoarece în cadrul ministerului se afla un procent important de excentrici. Dar nu putea fi inclus în niciuna din aceste categorii. Cu toate că îi venea destul de greu, Pringle făcea toate eforturile ca să-l ignore. De obicei se prefăcea că nu aude ce spune, dar de data aceasta îi ripostă cu hotărîre, declarîndu-i în față că îl încurcă și îl împiedică să ducă la bun sfîrșit o treabă necesară. În tot acest timp, dactilografa bătea mai departe; dar Pringle își dădu seama că secretara care își tot făcea ceai și un curier ce trecea pe acolo se întrerupseseră din orice activitate, urmărind fascinați scena. Anderly aproape că exploda de furie; Pringle era pe punctul de a replica în același mod, și existau toate condițiile pentru un scandal de mîna întîii. Dar, în acel moment, dactilografa scoase textul din mașină, îl înmînă lui Pringle și, spunîndu-i surîzător: „gata”, deschise ușa, aruncînd o privire semnificativă către ceasul din perete. Pringle îi întoarse spatele lui Anderly, mulțumi fetei și plecă. „O fată minunată, urîtă foc, slabă ca un țîr, dar cu o inimă de aur!” Niciodată nu putea să-și amintească numele ei, dar o să aibă grijă să-i mulțumească. Era convins că Winter îl va sili să-i ceară scuze lui Anderly, dar datorită fetei, relațiile lor erau încă într-un stadiu cînd mai putea fi vorba de scuze. Mai lipsise puțin și ar

fi fost mutat în altă slujbă; ar fi fost tare păcat. Indiferent cine era vinovatul, serviciul personal considera cearta drept incompatibilă cu obligațiile profesionale și, pentru salvarea prestigiului și a autorității funcției; nu Anderly ar fi fost cel mutat. Desigur, avînd în vedere dosarul lui Anderly, toate acestea nu i-ar fi adus prejudicii mari lui Pringle, dar, oricum...

Coborî cîteva trepte, străbătu coridorul și intră în biroul lui Winter. În Ministerul de Externe nu trebuie să bați niciodată la ușă; își aminti că i s-a atras atenția atunci cînd a intrat în serviciu. Dacă intri și îți dai seama că deranjezi pe cineva, retrage-te încet. Ciocănitul în sine deranjează mai mult.

În biroul lui Winter se afla consilierul juridic. Pringle oftă în sinea lui; îl aștepta o corvoadă îndelungată și plicticoasă și el era de părere că făcuse destul pentru o dimineată de lucru. Va lăsa textul să pledeze pentru el; Winter și juristul n-aveau decît să-l facă harcea-parcea, dacă voiau. Se instalează într-un fotoliu, mîngîind ceașca cu cafea caldută, pregătită cu grijă de secretara lui Winter. Dar trebui să schimbe tactica. Mîndria de autor nu dispăre atît de ușor și, după cinci minute, se trezi apărînd cu înverșunare proiectul redactat de el.

DOUĂ ORE MAI TÎRZIU, ABIA PUTEA SĂ-ȘI STĂPÎNEASCĂ satisfacția. Textul rezistase tuturor încercărilor și se afla la cabinet, așteptînd sosirea din Scoția a ministrului, pentru semnătura finală, înainte de expediere. Între timp, Pringle reușise să-și plaseze scuzele de rigoare lui Anderly, primite însă cu răceală. Intrase în birou la Anderly, îi turnase dintr-o suflare tot ce se putea spune despre graba și tensiunea sub care lucrase; spera că va fi iertat. Anderly mormăi un răspuns pe care, în alte împrejurări, Pringle l-ar fi considerat lipsit de tact; anume, îi spuse că atribuie proasta lui comportare iritării

provocate de recentul său divorț. Bombăni „da, presupun că...” și părăsi camera mult prea repede pentru ca Anderly să mai poată adăuga vreun cuvânt de natură a redeschide înfruntarea. Zîmbi recunoscător dactilografei care, roșind, lovi cu mai multă forță în clapele mașinii.

Cînd ajunse înapoi în birou, Lawrence îl privi zîmbind:

— Ei, a trecut panica?

— A durat cam o oră sau două.

— Cît ai lipsit au sosit mai multe telegrame, adăugă Lawrence, răsfoind încet hîrțiile din mapa de piele cu materiale confidentiale din fața lui. Pringle putu să vadă un titlu: „Proiect de convenție pentru protejarea balenei albastre”. Vai de bătrîna balenă albastră, dacă existența ei a ajuns să depindă de eforturile lui Lawrence!

— Arhiva are nevoie de tine, și o jună numită Helen urmează să te mai sune.

— Cine de la arhivă?

— Am notat numele pe undeva.

Reuși în cele din urmă să găsească bucata de hîrtie pe care notase. Pringle ridică receptorul și ceru un număr.

Cel de la capătul firului își spuse numele. Îl mai întîlnise undeva, pe parcursul activității sale.

— Regret că vă deranjez. O chestiune minoră. Vă trimit un pachet de documente de la sfîrșitul războiului, 1945—1946. Fiți atît de amabil și uitați-vă prin ele dacă, în caz că ar fi folosite, ar cuprinde ceva pasibil de proces de calomniere, și așa mai departe. Știți, e o formalitate.

În timp ce vorbea, în cameră își făcu loc cu greu un curier, încărcat cu povara a trei valize diplomatice negre.

— Au și sosit, spuse Pringle, dar nu cred că sînt omul care vă trebuie.

— Ba da, nu vi s-a spus? Șeful arhivei a vorbit cu domnul Anderly.

— Dar despre ce e vorba?

— Germania. Contacte ale unor terți cu autoritățile militare, activitatea organizațiilor neonaziste și așa mai departe.

— Ați greșit secția. Aici este secția pentru relațiile cu Statele Unite. Oricum, știam că aceste hîrtii au fost date publicității cu mulți ani în urmă și trimise arhivei publice.

— Așa este. Din nefericire, acum sîntem presați cu tot felul de alte treburi. Și au apărut aceste documente suplimentare. Totul e foarte clar. Erau ascunse în dosul unei stive de documente oficiale, într-un dulap pe care toată lumea îl considera gol. S-a produs o oarecare agitație. Sînt toate destinate circulației publice, dar am dori ca, mai înainte, să vă uitați prin ele.

— Există un serviciu special care se ocupă cu asta, serviciul... cum îi zice? Sau adresați-vă responsabilului secției germane.

— Face ore suplimentare în legătură cu evoluția negocierilor privind tratatul dintre cele două Germanii. Băieții care, în mod obișnuit, se ocupă cu treburile astea au de tradus niște materiale privind problema intrării în Piața Comună. Au fost trimiși să facă acest lucru fără măcar să fie întrebați. Ați văzut, probabil, declarația primului ministru prin care s-a angajat să prezinte Parlamentului, pînă la sfîrșitul lunii, traduceri autorizate ale documentelor.

— Bine, dar de ce eu?

— Pentru că ați luat cu succes examenul special de limba germană. Fiind vorba de texte germane foarte dificile, serviciul personalului mi-a dat o listă.

— Examenul ăsta a fost luat de mulți...

— Păi Anderly a făcut propunerea!

— O, dă-l dracului pe Anderly! OK. Cînd o să am timp am să mă ocup de ele.

— Stați puțin, trebuie rezolvate săptămîna asta.

— De ce naiba?...

Lawrence îl privea de la biroul său cu oarecare surprindere. Îl socotise dintotdeauna pe Pringle un coleg irascibil, dificil, dar limbajul folosit în această convorbire telefonică era mult prea violent pentru atmosfera obișnuită la Ministerul de Externe, în jurul orei douăsprezece patruzeci și cinci.

— Doctorul Pickforth de la Universitatea din Sussex caută să elucideze o problemă. Ne-a cerut o serie de date și i-am răspuns că nu dăm de urma lor. Nici n-a vrut să audă și ne-a spus răspicat că el știe că există documente în această privință.

— Și ceea ce mi-ați trimis sînt tocmai documentele...?

— Da. Am făcut cercetări amănunțite și, din nefericire, le-am găsit. Unul din funcționarii noștri a avut proasta inspirație să-i telefoneze și să-i spună că am dat de urma lor. Acum, face presiuni asupra noastră și are impresia că îi ascundem ceva. Ne-a și amenințat că va vorbi cu un deputat, prieten de-al său, ca să pună o întrebare în Camera Comunelor. Încurcături administrative. Ne pare bine că puteți să ne dați o mîna de ajutor.

— Și eu sînt singurul afurisit de cunoscător al limbii germane din toată... Și noi cu ce ne ocupăm aici? Doar nu sîntem o secție a percepției. Unde a ajuns planul acela privind laboratorul pentru învățarea rapidă a limbii germane? Am presupus totdeauna că ne aflăm în Europa...

— Stați, opriți-vă! Îmi pare rău, dar ar fi trebuit să vă spun că o parte din materiale sînt în sîrbo-croată și dumneavoastră cunoașteți și una și alta. Amestecul celor două limbi în documentele cu pricina reprezintă pentru noi un mare handicap iar... iar în ce privește a doua limbă, nu-i așa că ați

învăţat-o facultativ? Anderly spunea chiar că veţi fi fericit să ne daţi o mână de ajutor.

După câteva momente de tăcere, Pringle spuse obosit: OK şi închise telefonul. Cei de la arhivă nu aveau nicio vină. Era într-o asemenea stare de spirit, încît ar fi fost gata să se ducă şi să-şi retragă scuzele prezentate lui Anderly, intrigantul ăla plictisitor. Se uită lung la cele trei valize, se ridică, le luă una cîte una, pentru că erau destul de grele, şi le puse, fără să le deschidă, pe raftul cel mai de jos al dulapului său. În timpul convorbirii observase că Lawrence îşi strînsese lucrurile şi se dusesse să mănînce. Hotărî că şi el lucrase suficient şi chemă la telefon un prieten de la secţia de presă. Era şi el liber. Avea chef să mănînce pe îndelete şi bine la „Travellers”. Statele Unite, Gilbert Winter, Anderly şi documentele germane puteau să mai aştepte o oră-două. Telefonul sună prelung în momentul cînd Pringle părăsea biroul. Îl lăsa să sune, fiindcă uitase cu totul cine îl mai căutase la telefon în acea dimineaţă.

CAPITOLUL CINCI

Degajarea de moloz a străzilor fusese o preocupare de prim ordin în Berlinul lui noiembrie 1945. Curățate cu ajutorul buldozerelor, căile de acces străbăteau vaste mormane de dezolare, constituind unicele indicii ale reîntoarcerii la viață. De obicei aproape pustii, tăcerea lor era din când în când întreruptă de câte o persoană grăbită, autorizată să se deplaseze pe un anumit traseu, dornică să-și termine cât mai repede treaba și să se reîntoarcă în adăpostul său subteran. Părea de necrezut că sub stratul de praf cenușiu atotstăpînitor mai pîlpîia încă viața.

Dintr-o gaură mascată de unul din nesfîrsitele mormane de moloz și sticlă spartă, apărură un copil cu chipul trist, care trăgea după el o trotinetă stricată. O lăsă lîngă ieșire și începu să se joace printre ruine. Își construi din cărămizi o casuță, căreia îi puse drept acoperiș o bucată de geam spart, o casă luminoasă, aerisită; vor trece mulți ani pînă va avea posibilitatea să vadă o casă adevărată ca asta. Construcția lui nu avea nici urmă de lemn pentru că toate resturile de uși și cercevele fuseseră strînse de ce mai rămăsese din populația Berlinului, fiind folosite drept combustibil pentru gătit și încălzit. Copilul se jucă fericit pînă se lăsă întunericul. Începu

să tușească, poate din cauza prafului, poate un început de tuberculoză, și atunci o voce de femeie îl chemă înapoi în pivnița unde locuia. În acel moment, la capătul străzii, pe vremuri de o curățenie exemplară, străjuită de copaci, apărură un om. Wilhelm Schenker cunoștea bine Berlinul, dar nimeni nu putea să-i găsească vreo vină că nu se mai descurca printre străzile acestuia în ultimele luni ale lui 1945. În ansamblu, străzile rămăseseră pe locul lor, dar își pierduseră fizionomia și punctele de reper, tăblițele indicatoare fiind îngropate cu tot restul, iar carcasele clădirilor care mai erau în picioare, lipsite de orice trăsătură caracteristică, holbau la trecători orbitele negre ale ferestrelor distruse. Pretutindeni plutea praful cenușiu. Ezită un moment și apoi intră pe o stradă laterală ce ducea spre Grădina Zoologică. În locul frumoaselor alei era acum un cimitir de cioturi, copacii fiind tăiați, ca tot ce se putea pune pe foc. Mai rămăseseră, dominând resturile trecutului, numai câteva absurde statui.

Trecătorul se opri la un colț de stradă și se ascunse în umbra zidului unei clădiri, pentru a nu fi văzut de o patrulă, care tocmai trecea într-un jeep. Acum că intrase în Berlin nu-și mai făcea griji. Hîrțiile sale erau în regulă. Atestau că posesorul lor fusese unul din luptătorii împotriva naziștilor și că suferise de pe urma persecuțiilor. Reușise să treacă prin câteva puncte de control, dar era necesar să fie precaut.

Zări, în sfîrșit, ceea ce căuta: poarta boltită, cu un blazon spart deasupra, prin care se intra în curtea unei case mari, arătoase. Doar bolta rămăsese pe locul unde pe vremuri se aflau casa și curtea. În momentul cînd trecu pe sub boltă, auzi în spatele său un zgomot de cărămidă spartă. Atrasă de gălăgie, dintre ruine se ivi, asemenea unui șobolan, o femeie, cam pe acolo unde părea să fie intrarea în refugiul său subpămîntean.

Îl cercetă curioasă și, constatînd că prezența lui nu

constituie o primejdie, dispăru. Schenker o strigă. Femeia reapăru. Îi spuse un nume și o întrebă unde se află persoana respectivă. Femeia ridică din umeri și, fără să scoată un cuvânt, dădu să plece din nou. Schenker alergă după ea, o apucă cu brutalitate de braț și repetă întrebarea. Se uită lung la el, mai mult cu consternare decît cu teamă. Cele trăite în ultimul an îi consumaseră total sentimentul de frică.

— Cred că e mort, ca toți ceilalți.

— De ce crezi asta? Doar a trăit pînă la sfîrșit.

Era limpede la ce sfîrșit se referea străinul.

— Cine sînteți dumneavoastră? Nu știu nimic, nimic.

Poate că e la închisoare și își așteaptă procesul. De ce nu-i întrebați pe englezi? Ei au lista lor. Ar putea să vă fie de ajutor dacă nu sînteți suspect.

— Dumneata ai fost aici în ultimele nopți?

Femeia își făcu drum înapoi spre intrarea în adăpost.

— Și ce dac-am fost? răspunse ea, îndreptîndu-se din nou spre ușa pivniței.

— Dar a ieșit de aici? A plecat?

Brusc, vocea ei deveni mai ascuțită.

— Da, a ieșit de aici, acum cîteva zile, și a luat un camion întreg de lucruri cu el. Dumnezeu știe pînă unde a ajuns. Unii speră că nu a ajuns prea departe. Pentru a obține camionul a omorît un om, a omorît și pentru benzină și și-a părăsit soția și copiii.

Femeia scuipă cu dispreț. Altădată nu și-ar fi permis acest gest, dar acum nu era vreme pentru bune maniere.

— De unde știi toate astea?

— Canalia asta era bărbatul meu. O clipă domni tăcere. De ce îl căutați? întrebă ea. Cine sînteți?

— Mă privește.

— Îmi dau seama, spuse ea, însoțindu-și remarca de ceea ce părea să fie un zîmbet. Nu de el aveți nevoie, ci de ceea ce

se află în posesia lui. Nu-i așa? Lăzile alea pe care le păstra, lăzile grele care au fost luate din seiful băncii. Ei bine, le-a cărat cu el.

— Unde?

— Nu știu, credeți-mă.

— Poate, totuși?

— Și ce-o să faceți când o să-l găsiți?

— Depinde.

— Să trageți în el și pentru mine!

Femeia se întoarce și el se pregătește să plece. Suferise un eșec. Trebuia acum s-o ia de la început. În acel moment însă femeia îl strigă din ascunzătoarea ei:

— E la fratele lui, lângă Hamburg, încercați acolo.

Totdeauna spunea că zona britanică e mai sigură. Căutați-l pe Coblenzerstrasse la numărul 109; o casă mare cu un turnuleț.

Și dacă îl găsiți, trageți un glonte în plus și pentru mine,

Schenker se pierde în noapte, strivind în mers cioburi de geam spart.

STICLA DE VIN ROȘU PE CARE PRINGLE O BĂUSE LA „Travellers Club” cu colegul din secția de presă îl cam moleșise, dar după un marș energic, în chip de plimbare, prin parcul St. James, reuși să se înviorizeze. În aer se simțeau primele înțepături ale frigului; frunzele uscate foșneau sub tălpi, pe lac rațele pluteau în cârduri și Londra, în general, era deosebit de înviorătoare, cum numai rareori poate fi ea la începutul lui noiembrie. Se întoarce la birou într-o stare de spirit mai bună și luă cu asalt stiva de hîrtii și dosare adunată în mapele sale.

Aproape toate telegramele subliniau faptul că relațiile anglo-americane treceau printr-un impas, și Pringle se cufundă în lucru, întrebându-se unde vor duce toate astea.

Oare cînd apăruseră primele informații confidențiale cu privire la unele inițiative serioase în cadrul administrației americane pentru o restructurare a NATO? Doar cu cîteva săptămîni în urmă fusese solicitat să-și aducă contribuția la redactarea unui document secret al grupului de planificare a politicii externe; îl avea în față pentru a actualiza unele dintre anexe. Documentul sublinia cu o sinceritate brutală, neobișnuită pentru Ministerul de Externe, sursele de încordare din relațiile anglo-americane și trăgea concluzii foarte pesimiste. În introducere se demonstra că, la adăpostul afacerii Watergate, a consecințelor războiului din Orientul Mijlociu și a crescîndei crize energetice, în unele cercuri ale mecanismului politic american apăruseră, cum era lesne de înțeles, presiuni pentru a se adopta o altă orientare fundamentală, avînd drept obiectiv „America mai presus de toate”. Aceste cercuri porneau de la întrebarea: ce altceva oferiseră țările vest-europene, în schimbul eforturilor diplomatice americane, decît ingratitude și certuri interminabile? Statele Unite aveau suficiente probleme interne. De ce să-și risipească Secretarul Departamentului de Stat energia și timpul cu rezolvarea problemelor altora? Administrația trebuia să inițieze o reorganizare totală a angajamentelor militare și politice americane, chiar dacă în capitalele occidentale asemenea măsuri ar provoca zguduiri. Statele Unite puteau obține numai avantaje economice și politice de pe urma unor astfel de schimbări.

Cam în felul acesta erau dezvoltate argumentele grupurilor de presiune. O astfel de majoritate silențioasă aștepta numai momentul pentru a-și afirma cu glas tare pozițiile. Ea avea nevoie de o personalitate care să-i exprime public gîndirea, să o orienteze pentru ca nu cumva acțiunile ei să capete expresia unei zarve incoerente și iresponsabile. Majoritatea observatorilor internaționali nu puneau mare

preț pe astfel de informații. Așa-zișii înțelepți se adunau, dădeau din cap zîmbitori și spuneau că totul este vorbărie goală. Niciodată nu se va întîmpla așa ceva. Dificultățile actuale se vor risipi de la sine; după un timp nu se va mai auzi nimic despre o astfel de cerere, cu excepția glasurilor obișnuiților extremiști. America va rămîne America. Ea nu va putea niciodată să-și restructureze politica dusă actualmente.

Ceea ce înțelepții din cluburi, comentatorii politici din coloanele ziarelor și observatorii de diverse nuanțe nu înțelegeau era scos în evidență de documentul secret al grupului de planificare. Cercul izolaționiștilor era din ce în ce mai puternic, atît în interiorul cît și în afara Administrației. Dar, spre deosebire de alte lobby-uri din Washington, acesta acționa aproape în secret, fără să se adreseze publicului. Membrii săi păreau convinși că, atunci cînd va fi necesar, vor putea da cărțile pe față, întrucît majoritatea va fi de partea lor. Era vorba de un grup deosebit de activ care avea, după cum arăta documentul, oameni situați în poziții cheie, senatori, congresmeni, funcționari de stat și diplomați. Documentul sublinia că, pînă nu de mult, cercurile animate de astfel de concepții nu erau unite și nu aveau un conducător.

Obscurul senator Dwight C. Mainfare își asumase însă de curînd un astfel de rol. Numele său începuse să apară însă din ce în ce mai des în rapoartele trimise de diferite oficii diplomatice din Washington. Ambasada britanică știa foarte puține despre viața și activitatea lui; era mai bine informată asupra omului său de legătură, fostul lui coleg din Senat și consilier personal, Henry A. Middleton.

Cînd cineva ajunge senator în Statele Unite, lumea consideră, în general, că el a realizat un succes important în cariera politică. Senatorul Henry Middleton își văzuse eforturile încununate de succes. Apăruse la suprafață dintr-o

existență total obscură, evidențiindu-se în mod deosebit în domeniul studiilor de drept, începîndu-și activitatea modest, la un colegiu despre care nimeni nu auzise, și ajungînd să-și adauge nenumărate doctorate și titluri la Universitatea Harvard. La vîrsta de 41 de ani, în 1959, după ce scrisese două cărți ce se bucuraseră de reacții foarte pozitive, renunță la cariera universitară, care se anunțase promițătoare. Deși era mai în vîrstă decît colegii cu care încheiase studiile universitare, el se evidențiasse în mod strălucit și, de aceea, fusese solicitat de către una din cele mai mari firme de avocatură din New York. Dacă trecerea lui prin lumea universitară avusese drept rezultat o ascensiune rapidă, încununată de succes, activitatea în domeniul avocaturii se dovedi cu totul remarcabilă. O serie de procese faimoase cîștigate în favoarea unor importante firme îi aduseseră venituri considerabile. Prestigiul dobîndit astfel deveni o trambulină importantă în cariera politică pe făgașul căreia se angajă cu aceeași perseverență și strălucire. Se mută din New York într-un centru provincial, unde reuși să-și organizeze o vastă rețea de legături generatoare de succese politice și, sărind peste multe etape intermediare, deveni senator la vîrsta de 49 de ani, în momentul cînd locul rămase vacant prin moartea subită a predecesorului său. Era un bărbat frumos, solid, cu părul blond, și o înfățișare athletică. Cu toate că uneori juca prost tenis, își asigurase un cerc larg de cunoscuți, mai degrabă decît prieteni, grație umorului și farmecului personal. Avea foarte puțini adversari și în general căuta să nu provoace animozități. Trecutul era impecabil. Nu se născuse în Statele Unite. Familia sa se refugiase în anii '30 din Austria, pentru a scăpa de persecuții – nu cele antisemite, el sublinia că era calvinist – ci acelea cauzate de faptul că tatăl său avea vederi prea liberale pentru viața politică austriacă din acea vreme. Nu se semnalase niciun fel de scandal în

trecutul său și nimeni nu putea exploata vreun viciu, trecut sau prezent. Se însurase cu fiica unui mare și bogat avocat. La moartea acestuia, survenită imediat după căsătorie, moștenise o avere substanțială care completa bine resursele proprii.

Constituția Statelor Unite prevede la articolul 1, secția 3, paragraful 3 următoarele: „Nu poate fi senator nicio persoană care nu a împlinit vârsta de 30 de ani, care nu este de cel puțin 9 ani cetățean SUA și care nu locuiește în momentul scrutinului în statul din partea căruia este ales.” Nici din acest punct de vedere nu existau probleme. Împrejurările, relațiile, banii, farmecul personal și marea sa abilitate l-au transformat peste noapte pe cetățeanul Henry A. Middleton în senatorul Henry A. Middleton.

Dar după două legislaturi, lucrurile au evoluat într-o direcție cu totul diferită. Personal, și asta o recunoșteau cu toții, nu i se putea reproșa nimic. Dar organizația locală a partidului său era profund coruptă, iar el nu observase acest lucru; nu reacționase împotriva acestei situații și își dăduse seama prea târziu de proporțiile scandalului. Cazuri de mituire, fraude, prostituție, trafic de influență, corupere și evaziuni fiscale înfloriseră pe o scară vastă. Numele său fusese folosit pentru promovarea în posturi și acordarea de favoruri unor elemente dubioase. Pe fondul acțiunilor desfășurate de partidul său pentru curățirea tuturor organizațiilor locale, a fost și el eliminat din poziția deținută, cu calificativul de onest, dar naiv. Ulterior, situația s-a schimbat. Dar asupra lui nu avu niciun efect faptul că, foarte repede, alegătorii se convinseră că au greșit retrăgându-i încrederea pentru că, în locul său, fusese ales un imbecil necinstit și fără scrupule, în schimb, cei care contau că în urma acestei întâmplări Middleton va ajunge la lada de gunoi a vieții politice, se înșelau.

Cam prin vara anului 1973, el își făcu din nou apariția în

calitate de purtător de cuvînt al organizației Mainfarers, cum se intitula grupul care punea la baza activității sale ideea „America mai presus de toate”. Cînd sosi toamna, țelurile grupului căpătară un contur din ce în ce mai clar în viața publică, și asta datorită în cea mai mare măsură lui Middleton. Nu era vorba numai de o politică izolaționistă față de Europa Occidentală, obiectivul era mult mai larg. Ambasada engleză din Washington mergea atît de departe în analizele sale, încît o definea ca o politică antieuropeană, cu un inexplicabil accent antibritanic.

Dar nu numai în Anglia fusese sesizată cu îngrijorare această evoluție. În timp ce guvernul englez era avertizat de atacuri lansate de grupul Mainfarers împotriva unor aspecte ale politicii sale interne, guvernul Republicii Federale Germania observă că politica sa de destindere în Europa centrală era supusă atacurilor. Aceste diverse atacuri au constituit obiectul unor convorbiri secrete între Bonn și Londra și ambele părți au hotărît, în ciuda faptului că organizația Mainfarers se amesteca în treburile interne engleze și vest-germane, să nu-i acorde, deocamdată, nicio atenție, în speranța că în felul acesta sursa de încordare specială în relațiile dintre Europa occidentală și Statele Unite va dispărea. Politica ignorării fenomenului era facilitată de inexistența vreunor presiuni publice interne, în cele trei țări, în direcția luării unor măsuri urgente. Ziarele din Statele Unite și Europa occidentală acordau foarte puțină atenție activității lui Mainfare, neavînd la dispoziție informațiile secrete aflate în posesia guvernelor. În octombrie, anumite mișcări în viața politică atraseră atenția opiniei publice, mai ales că ele indicau încercări ale grupului Mainfarers de a provoca schimbări de fond în acțiunile guvernamentale, în cercurile înalte din Washington s-au anunțat două demisii stranii; ziarele semnală apariția unor alianțe politice între

grupuri care, în mod tradițional, erau incompatibile. Speculațiile presei le atribuiră mai mult unor conflicte personale decât rațiunilor politice și, după puțin timp, agitația în jurul lor dispăru.

Pringle primise sarcina să analizeze aceste fenomene, fără să întreprindă vreo acțiune, revenindu-i misiunea să-și informeze superiorii asupra evoluției situației și să pregătească planuri alternative pentru cazul că ar interveni unele schimbări în politica americană. Era limpede că promotorii acestui nou curs urmăreau schimbarea nu numai a politicii externe, în general, ci și a celei comerciale. Senatorul Mainfare și acoliții săi retrograzi căutau să speculeze naivitatea obtuză și lipsa de experiență a unor cercuri de opinie publică, pentru a face să prevaleze o politică de război comercial total. Conform unor informații sosite la Londra prin intermediul serviciilor de spionaj, majoritatea oficialităților de frunte și a diplomaților americani se ridica împotriva acestei tendințe, considerînd-o de-a dreptul sinucigașă. Dar se observase fenomenul că unii dintre cei mai influenți opoziționiști erau fie demiși, fie mutați în funcții mai periferice. În două posturi cheie apăruseră sprijinitori sau simpatizanți ai senatorului Mainfare. Treptat, unele aspecte ale propunerilor prezentate de Departamentul Comerțului, pentru a deveni o politică oficială, sufereau schimbări pline de semnificație.

La sfîrșitul lui octombrie, Ministerul de Externe britanic fu primul care luă cunoștință de informația că organizația Mainfarers își asigurase sprijinul a două dintre cele mai mari societăți transnaționale din Statele Unite. În schimbul acestui sprijin, li se promisese promovarea unor politici discriminatorii, scutiri de impozite și tarife vamale protecționiste exorbitante la produsele străine considerate de aceste societăți ca fiind cele mai periculoase surse de

concurență. S-au aflat fapte care sugerau că aceste două mari societăți au furnizat sau promis importante sume de bani. În ciuda tuturor acestor lucruri, vigilenții reporteri din Washington și Londra păstrau o tăcere totală; erau mult prea ocupați cu știrile senzaționale privind afacerea Watergate.

Analiza elaborată de grupul de planificare politică a Ministerului de Externe britanic se încheia fără concluzii ferme: se arăta că este greu să se aprecieze proporțiile primejdiei create de activitatea senatorului Mainfare; lucrurile nu ajunseseră pînă la punctul care ar fi justificat îngrijorare în Anglia; nu era de așteptat o bruscă „declarație de război”, dar presiunile exercitate asupra unei administrații frământate de încurcături și eșecuri puteau să ducă la o victorie a izolațiștilor. Într-o astfel de eventualitate, nu era de așteptat o declarație oficială, nu se vor da nici explicații și nu vor fi prezentate nici scuze. Dintotdeauna se vorbise despre posibilitatea unui război comercial cu Statele Unite. Au existat și în trecut temeri similare, dar deși acum erau puțini cei care considerau că primejdia nu este minimală, toți cei ce lucraseră la analiza pregătită de grupul de planificare ajunseseră în unanimitate la următoarea concluzie: dacă țările Pieții Comune vor fi silită în viitor să recurgă la măsuri de represalii, toate războaiele economice cunoscute în trecut de istorie vor fi apreciate ca derizorii în comparație cu această înfruntare totală dintre Statele Unite și Europa occidentală.

CU TOATE CĂ ANDERLY NU SE ARĂTASE PREA ENTUZIAST, Pringle își luă zi liberă vineri și plecă în Scoția pentru un sfârșit de săptămînă mai lung. Duminică noaptea, luă trenul înapoi spre Londra, și se instalează confortabil în vagonul de dormit. Londra și, mai ales, nordul Londrei unde se afla gara Kings Cross, are de obicei o înfățișare mohorîță în diminețile

de noiembrie și în special în zilele de luni. Sacii cu gunoi acumulați pe străzi în timpul sfârșitului de săptămână, nu fuseseră încă strînși. Singurii călători din tren erau soldații care se întorceau din permisie. Pringle își aduse aminte de vremea cînd își făcea serviciu] militar; călătoriile cu trenul, numai noaptea, interminabilele ore de așteptare pentru legături în gările Newcastle, Carlisle sau Duisburg.

Îndată ce ajunsese acasă cu un taxi, răsfoi rapid cele cîteva scrisori și ziare ce se strînseseră în cutia poștală. Puse apa la fiert pentru cafea și își pregăti o baie fierbinte. În acel moment sună telefonul. Nu-i făceau plăcere apelurile telefonice înainte de șapte dimineața sau – după ora 11 noaptea. De regulă erau fie apeluri greșite, fie vreo atingere a firului. De astă dată era funcționarul de serviciu de la minister. Se cunoșteau bine.

— Ce dracu s-a întîmplat, Richard? Abia e trecut de șapte.

— Ai putea veni imediat la minister?

— Fir-ar al dracului, tocmai am sosit din Scoția cu vagonul de dormit. Nu poți să-l suni pe Anderly?

— De ce Anderly? Funcționarul de serviciu vorbea politicos.

— Anderly e șeful meu, băiete, așa că scoală-l pe el. Răspunde de secția pentru Statele Unite. Ascultă, sînt obosit mort, trebuie să mă rad și am dat drumul la apă în baie, dar dacă vrei, o să-l sun eu și am să-l rog să te cheme.

— Nu ești singurul obosit. N-am mai dormit de cînd au descoperit toți dintr-o dată că ne aflăm în plină criză petrolieră. Dar Anderly n-are nicio legătură cu chemarea mea. Ai primit recent niște documente; deții niște dosare și nimeni nu poate deschide dulapul tău ca să le ia. Trebuie să vii imediat la minister.

Funcționarul de serviciu închise telefonul.

Pringle nu era omul să se dea bătut cu una cu două. Își luă cafeaua în baie, dar amîndouă erau prea fierbinți. E drept, uitase de materialele primite de la arhivă. Zăceau de mult timp date uitării; dar de ce deodată atîta grabă într-o luni de dimineată? Timp de 25 de ani se adunase praful pe ele, iar în dulapul lui stăteau doar de o săptămînă. De ce atîta agitație? Puteau să mai aștepte cîteva ore, pînă ar fi ajuns el la birou.

Dar delăsarea și disciplina ajunseră în scurt timp să se înfrunte cu forțe egale în sufletul său. Dacă ofițerul de serviciu se apucase să telefoneze la această oră, probabil că se întîmplase ceva... Renunță la cafea și la baie, se bărbieri repede și plecă în grabă, aruncînd în dezordine în servietă scrisorile primite.

CAPITOLUL ȘASE

La Ministerul de Externe un om aștepta în biroul său. Era scund, cu fața trasă și posacă, și părul cărunț întins pe chelie cu pomadă. Fără a se recomanda, el explică pe un ton mai mult necăjit decît furios că-l aștepta pe Pringle de o oră și jumătate. Era opt și un sfert; avea nevoie urgentă de unul din documentele aflate în dosarele primite de la arhivă. Nu precizase cine erau cei care aveau nevoie, dar Pringle presupunea că trebuie să fie o chestiune de securitate a statului, vreo vină ascunsă din trecutul cuiva, care nu trebuia adusă la cunoștința nici a doctorului Pickforth, care solicitase datele nici a publicului, în general. În timp ce forma cifrul la seiful său, Pringle fu silit să asculte o admonestare din partea interlocutorului cu privire la greutățile ce se creează atunci cînd nu se asigură ca și alți oameni din secție să cunoască cifrul. Îi promise ca pe viitor să se conformeze strict acestei reguli. Pringle se enervă și greși de două ori cifrul, înainte de a putea deschide seiful. Apoi se chinui să găsească cheile celor trei valize, chei pe care le ascunsese în fundul uneia dintre cutiile ținute pe masă. Omulețul îi urmări activitatea în tăcere totală; în ciuda acestui fapt, Pringle simți că sub calmul lui aparent omul fierbea de enervare față de neîndemînarea lui.

Găsi în sfârșit cheile și descoperi documentul căutat, firește numai în ultima valiză, într-un dosar verde, uzat, pe care era scris cu cerneală „Neonaziști: diverse”. Individul răsfoi rapid dosarul și apoi, când ajunse la pagina pe care o căuta, o rupse pur și simplu, o împături și o băgă în buzunar. Îi dădu apoi lui Pringle dosarul.

— Îți mulțumesc că ai venit, spuse aproape în șoaptă.

— Pentru puțin, pentru puțin, răspunse Pringle sarcastic. Oricând mai doriți, cu plăcere, în special după o noapte de nesomn în tren. Și nu e nevoie să-mi spuneți despre ce e vorba.

Dar ultima propozițiune nici nu mai fu auzită de cel căruia îi era adresată, pentru că părăsise biroul.

Pringle se hotărî să-și înceapă activitatea pentru a recupera rămîinerile în urmă. Ce conta un mic dejun pierdut pentru o cauză dreaptă? Înainte, însă, de a se pune pe treabă, căută într-un raft cu cărți și scoase anuarul Who's who. Atenția îi fusese atrasă de numele Geoffrey Benner pe care-l văzuse în fruntea paginii rupte de vizitatorul său și numele parcă-i spunea ceva. Era ediția din 1970 a anuarului, dar exact ce-i trebuia pentru a-și îmbroscăta memoria cu privire la poziția de astăzi a lui Benner.

În următoarele două ore, se ocupă intens de stiva de hîrtii de pe biroul său, scrisori, telegrame, referate; la Ministerul de Externe puteai găsi totdeauna la îndemînă cîte o criză. Atenția i se deplasa de la un subiect la altul, cu ușurință profesională. Războiul din Orientul Mijlociu, izbucnit la 6 octombrie, făcuse loc pe agenda actualității armistițiului instabil; acum toată lumea era preocupată de stocurile petroliere. Cei ce urmăreau problemele americane, căutau să citească printre rînduri ultimele relatări cu privire la afacerea Watergate, pentru a evalua implicațiile. În discursul rostit la televiziune în seara de șapte noiembrie, președintele american

tratase, deopotrivă, și complicațiile petroliere și cele ale afacerii Watergate, terminându-și cuvîntarea cu respingerea cererii de a-și prezenta demisia. În Anglia, clopotele unei nunți în familia regală înlăturaseră de pe afișele știrilor senzaționale profețiile cu privire la iminenta catastrofă economică, ce prevestea să pună capăt vieții cu care Anglia se obișnuise pînă atunci.

Ambasada britanică din Washington continua să trimită cele mai noi informații secrete în legătură cu activitatea grupului Mainfarers, dar tindea să minimalizeze întreaga afacere. Telegramele sosite de la alte oficii diplomatice nici măcar nu menționau vreun indiciu de criză în relațiile dintre Statele Unite și Europa occidentală. De fapt, țesătura relațiilor anglo-americane se dovedise de-a lungul anilor destul de fragilă, inclusiv mult laudatele „relații speciale” pe plan diplomatic și politic, stabilite de fostul prim ministru Harold Mac-Millan și de alții. În realitate, aceste relații nu aveau vreo semnificație deosebită, mai ales atunci cînd se iveau crize care afectau interesele naționale; în asemenea perioade, fiecare parte o consulta pe cealaltă numai cînd putea obține un avantaj și cînd îi convenea să procedeze astfel. În alte împrejurări, cum se întîmplase în politica americană în Orientul Mijlociu sau în politica vest-europeană a Angliei, fiecare acționa exclusiv în funcție de interesul propriu; aceste relații nu aveau nimic „special”

Pentru Pringle, mai interesante în activitatea sa nu erau subiectele propriu-zise cît metodele și mecanismul de negociere. Unul din motivele intrării sale în Ministerul de Externe era farmecul diplomației în sine, adică procesul de detaliu, adeseori steril, al negocierilor cu partenerii vest-europeni ai Angliei, apoi cu Statele Unite, negocieri desfășurate pe baza pozițiilor elaborate de comun acord între Ministerul de Externe și funcționarii superiori ai altor

sectoare guvernamentale. Politica externă nu era niciodată lăsată exclusiv în seama Ministerului de Externe. Ministerul de Finanțe, Banca Angliei și Ministerul Comerțului și Industrii, toate țineau să-și afirme punctul de vedere, mai ales pentru că, după părerea funcționarilor care lucrau în departamentele ce se ocupau cu alte probleme, diplomații erau suspecti, un fel de cerc închis de infatuați, care considerau că ei știu mai bine cum să trateze cu „străinii”.

Pe la zece jumătate, Anderly îl chemă pe Pringle la el și-l întreabă cum stau lucrurile cu deștelenirea dosarelor de la arhivă. Îi ripostă atît de furios, încît Anderly dădu înapoi. Dar cu asta nu cîștigă prea mult răgaz. Funcționarul de la arhivă îl sună la rîndul său, interesîndu-se dacă terminase; putea să le trimită imediat înapoi?

— Le trimit imediat, dar vă avertizez că nici nu m-am atins de ele.

— Vai de mine, dar doctorul Pickforth din Sussex ne-a luat din nou la rost. O să avem multe neplăceri.

Pringle se strădui să-i explice situația, reținîndu-se pe cît putea. Avea destulă treabă pentru secția al cărei membru era, și problemele acesteia aveau prioritate. Și cu asta, basta! Nici măcar nu se punea problema să se poată ocupa curînd de dosare, declară el sfidător.

Cel de la arhivă își ceru scuze pe un ton neutru pentru faptul că-l supără, preciză că el însuși nu-și dăduse seama cît de urgentă este întreaga chestiune și adăugă că va căuta să vadă ce se poate face. La ora douăsprezece Pringle fu convocat la Winter, care îi ceru să se ocupe de dosare, indiferent dacă izbucnește sau nu o criză internațională: Winter îi preciză că la început îi trimisese la plimbare pe cei care făceau presiuni în această problemă, dar că primise un ordin superior.

Pringle nu-și mai putea permite să piardă niciun moment.

Trimise o secretară să-i cumpere niște sandviciuri, telefonă unui prieten cu care trebuia să ia prânzul că nu mai are timp să-l vadă și, plin de enervare, se apucă să cerceteze dosarele. Nu peste mult timp se lăsă cu totul absorbit de evenimentele trecutului.

Unele documente erau fascinante. Mai mult ca sigur că Winter s-ar fi delectat cu stilul rapoartelor de altă dată, mai coerente, mai elegante, scrise într-adevăr pentru posteritate. Stilul minutelor actuale era brutal, direct, cu o vădită tendință spre umor, dacă nu chiar vulgaritate. Expresiile emoționale erau eliminate. Se considera în mod greșit că structura echilibrată a argumentării ar putea fi alterată de expresia unor stări afective. Peste vreo treizeci de ani, istoricii care se vor apleca asupra unor astfel de argumente vor avea o sarcină mai simplă, ce le va solicita în mai mică măsură eforturi intelectuale. Deși e posibil ca pînă atunci să aibă circulație curentă un nou vocabular, de tip ziaristic, iar stilul direct actual să apară la fel de ciudat ca cel al anilor '40.

Cunoștințele sale de sîrbo-croată nu fură deloc solicitate și Pringle își dădu seama că au fost folosite doar ca un pretext, pentru a se obține ca el să facă această treabă. Erau în schimb foarte multe documente în limba germană; hîrtii ultrasecrete ale înaltului Comandament german, dobîndite imediat după război, și examinate pe atunci în grabă. Indiferent de data purtată de hîrțiile germane originale, întreaga serie de documente făcea parte din categoria celor privind mișcările neonaziste în primele luni de după război. Autoritățile militare de ocupație aliata fuseseră îngrijorate de această primejdie și documentele se refereau la o serie de persoane implicate în astfel de activități. Un nume semnalat mai des în documente era cel al unui individ Wilhelm Schenker, care în vremea cînd Hitler se afla în bunkerul de la Berlin, funcționase în chip de aghiotant personal al său. La sfîrșitul

războiului, reușise să scape din încercuirea Berlinului și dispăruse fără urmă. Reapăruse apoi la un moment dat și existau rapoarte care menționau că întreprinsese călătorii sub o falsă identitate, în lungul și-n latul sectoarelor aliate din Germania, stabilind contacte cu un număr de persoane ce avuseseră poziții minore în partidul nazist. Din documente nu reieșea în niciun fel de ce era considerat un personaj atât de important, deși, pe ici pe colo, apăreau indicii cu privire la vaste sume de bani trecute dintr-o mână în alta. Fusesse interceptată o scrisoare adresată unui german de către alt german, ambii neidentificați, care se referea la rolul lui Schenker ca legătură internațională și curier financiar al refugiaților naziști stabiliți în America Latină. Faptele erau confirmate într-o informare trimisă în iulie 1946 de către un diplomat britanic din Berlinul occidental. Informarea nu se baza pe date certe, dar cuprindea o referire la un document aflat în alt dosar. Pringle îl căută, dar documentul lipsea.

Curînd privirea i se opri asupra unor bucățele de hîrie ruptă, prinse încă de șnurul cu sigiliu care lega întregul dosar, și își aduse aminte de vizitatorul care scosese o pagină.

Fotocopia era destul de ștearsă; textul scris de mîna, inegal, prezenta mari dificultăți la descifrare, dar anonimul autor al informării dezvăluia că Schenker, pentru a pune mîna pe fondurile Reichului care dispăruseră în zilele ce au urmat războiului, recursese, cel puțin într-o împrejurare, la acte de violență.

VENISE ÎNARMAT CU O LISTĂ DE OAMENI ȘI, ÎN CELE DIN urmă, reuși să-și asigure ajutorul a zece dintre noi. Doi sau trei ne-au însoțit împotriva voinței lor; nu-i învinovățeam, decît că se săturaseră de război și ucideri și chiar dacă activitatea de control a autorităților militare britanice în zona

Hamburgului era departe de a fi impecabilă, pedepsele aplicate în cazuri de flagrant delict erau severe.

Obiectivul unde urma să aibă loc operația era o casă mare, împodobită cu un monstruos turn gotic, amplasată departe de drumul principal. Grădina lăsată de ani de zile în părăsire își răspîndise alandala plantele agățătoare, dar clădirea propriu-zisă se înfățișa într-o stare mult mai bună decît toate celelalte din apropiere. Avea toate geamurile la ferestre și la uși, iar spărturile din acoperiș fuseseră reparate. Ancheta desfășurată de Schenker se încheiase cu bune rezultate; se stabilise că omul căutat de noi se lansase într-o înfloritoare activitate de bursă neagră și, în același timp, reușise să se bucure de bunăvoința deplină a autorităților militare de ocupație. Asta ne înfuriase. Schenker îl poreclise „Șarpele”.

Ne-am apropiat de casă pe la ceasurile două noaptea; patru dintre noi o luară prin spate, patru spre intrarea principală și alți trei supravegheau ferestrele laterale. Luna plină ne era de ajutor. Puteam lucra fără grabă pentru că unitățile militare cele mai apropiate erau cantonate într-o școală la marginea orașului, la trei kilometri de casă. Nu-i fusese deloc greu lui Schenker să ne facă rost de arme; dar la încheierea operației trebuia să le abandonăm chiar la locul desfășurării ei.

Am apăsat pe sonerie. Se auzi de undeva un lătrat de cîine. „Șarpele” veni la ușă, întredeschizînd-o foarte puțin. Era blocată pe dinăuntru cu un lanț. În spatele lui, am zărit pentru o fracțiune de secundă o femeie în capot, cu o figură speriată. Eram singur la intrare, ceilalți stăteau ascunși.

— Ce dorești?

— Am un mesaj pentru dumneata.

— Din partea cui?

— De la Berlin.

— De ce ai venit la această oră din noapte?

— Unii dintre noi nu pot să-și permită să umble pe lumină. Vin de departe și mi-e frig.

„Șarpele” avu o ezitare. Atît cît am putut să-l observ, m-am convins că-și merita porecla. Era înalt și subțire, iar lumina din hol arunca o tentă verzuie pe fața scofilcită. Ușa se închise și dindărătul ei se auziră șoaapte. Cînd se deschise din nou, lanțul ce o blocase fusese înlăturat. Îmbrăcat cu o manta de ploaie peste pijama, mă întîmpină la intrare cu un pistol în mînă. Mă așteptam la o asemenea primire, doar un idiot ar fi deschis ușa în astfel de împrejurări, fără să-și ia măsuri de apărare.

În momentul cînd ușa se deschise, Schenker transmise grupului aflat în spatele casei un semnal cu lanterna. Conform planului, unul ciocăni puternic la ușa din dos. „Șarpele”, la auzul sunetului, întoarse capul și eu l-am întins lat cu o singură lovitură de bîta.

Cînd își reveni, femeia fusese încuiată într-un dulap și noi răscoliserăm fără succes toată casa. La început, ne spuse că aurul nu se afla în posesia lui și că rămăsese la Berlin. L-am legat bine și ne-au trebuit exact patruzeci de minute ca să-i înfrîngem rezistența. Unul dintre colegii mei stăpînea tehnica necesară; utiliza două fire electrice conectate la o priză, dar se lăuda că ar fi putut obține același rezultat și cu un simplu muc de țigară. Nu-mi plac astfel de spectacole și am așteptat afară, încercînd să fac abstracție de urlete.

În cele din urmă, ne arătă ascunzișul. Zidise cu mîinile lui un dulap în perete, acoperindu-l cu cărămizi. A dat pe deasupra un strat de tencuială, a zugrăvit porțiunea de perete și a mai murdărit-o puțin ca să nu se deosebească de restul camerei. Dacă ne-am fi apucat noi, fără ajutorul lui, să căutăm aurul, ar fi trebuit să distrugem toată casa pînă să-i dăm de urmă.

Am cărat lăzile în camion, lăsîndu-l pe „Șarpe” legat de un

scaun. Tocmai cînd ne pregăteam de plecare, Schenker ne ceru să așteptăm și se întoarse în casă. Am auzit două împușcături.

— Crezi că era necesar? l-am întrebat mai târziu.

— Era necesar. Dar ar fi fost deajuns un singur glonte. Celălalt era un cadou din partea nevastă-sii.

VINERI, ÎN DOUĂZECI ȘI TREI, PRINGLE LUĂ PRÎNZUL CU Miller de la secția pentru problemele de securitate. Îl cunoștea de mult; fuseseră împreună la numeroase reuniuni ale NATO la Bruxelles. Era un bărbat solid, cam de patruzeci și cinci de ani, cu o față mare, plăcută, și o claie de păr blond cîrlionțat, mult mai potrivită pentru cineva cu douăzeci de ani mai tânăr. Arăta ca și cum se specializase în blocaj în multe meleuri ale meciurilor de rugby, dar înșelătoarele sale manifestări joviale de băiat de viață ascundeau – și Pringle își dăduse repede seama de asta – o inteligență remarcabilă, plină de șiretenie, capabilă să dezumfle pe îngîmfații care credeau că-l pot pune ușor în buzunar. Era în stare să-și prindă interlocutorii pe picior greșit, după un plan pregătit cu grijă dinainte, și să dezvăluie astfel lipsa lor de abilitate, iar după aceea să dea totul pe față cu farmecul și chicotelile unui puști de școală primară, spre hazul și încîntarea celor de față.

Se înțeleseseră să se întâlnească la restaurantul clubului „Travellers”

Orice nou venit în diplomatie își dă repede seama cît de diferită este practica reală a activității serviciului diplomatic față de imaginea cultivată în public. Vechea imagine a diplomatului cu pălărie tare și pantaloni vărgați dispare greu, dar numai în fantezia publicului diplomației mai sînt asociați cu această recuzită, pentru că, în realitate, ea a devenit de mult monopolul contabililor și al funcționarilor de bancă. O

atitudine vestimentară mai liberală, concretizată prin cămăși viu colorate și cravate țipătoare, caracterizează mai exact personalitatea reală a funcționarilor Foreign Office-ului. Tipul cu barbișon de la cocteilul din cartierul Stockwell fusese departe de realitate când încercase, în discuția cu Pringle să sugereze că acesta din urmă o făcea în mod deliberat pe popularul, frecventînd cercuri și cartiere mai puțin avute. De fapt, mulți dintre colegii lui locuiau în cartiere obișnuite, deși o minoritate din rîndurile diplomaților Ministerului de Externe, oameni de școală veche, nu prea știau pe unde vine Stockwell. Ce-i drept, cîteodată, fiecare dintre ei, chiar și Pringle, găseau o voluptate deosebită în incursiunile făcute pe treptele mai înalte ale scării sociale și faptul că de astă dată cei doi se hotărîseră să se întâlnească la „Travellers” ilustra această tendință.

Plecă de la minister pe la unu fără cinci, prin poarta de pe Downing Street, din fața reședinței primului ministru. O luă în jos spre St. James's Park, parcurgînd încet, cu aer de proprietar, porțiunea de teren cu gazon, cunoscută sub numele de pajiștea Foreign Office-ului. Străbătu o alee a parcului de lîngă cîrdușii de pelicani, și pe lîngă monumentul dedicat celor căzuți în război, ieși pe strada Mall pînă la scările Duke of York. Dădu colțul și pătrunse repede prin intrarea anonimă, dar arogantă, de la „Travellers' Club” și se așeză cu Miller la o masă, comandînd cîrnați cu cartofi și o bucată de brînză Stilton, stropită cu un pahar de vin mai mult sau mai puțin acceptabil. Unul din avantajele oferite de acest club era că, oricînd ar fi dorit, găsea pe cineva cu care să poată sta de vorbă, de obicei oameni de la minister sau din ambasadă mai selecte, aflate în apropiere, ca să nu mai vorbim de călători și de aventurieri, obișnuiții clienți ai clubului. Dar existau și dezavantaje. Dacă nu avea chef de vorbă, se găsea totdeauna cineva să-l inoportuneze cu

conversația, pentru că acolo e cu neputință să-ți păstrezi anonimatul. Dar se bucura de libertatea de alegere agreată de clasele suspuse, adică era liber să ia masa acolo sau să nu o ia.

După prînz, în biblioteca clubului, îi oferi lui Miller un coniac. Discutau pe tema favorită a tinerilor diplomați, eterna problemă dacă nu ar fi fost mai bine să se fi apucat de afaceri, dar se gîndeau, evident, că în afaceri mai poți să dai și faliment. Din acest punct de vedere, societatea închisă a carierei diplomatice părea, prin comparație mult mai sigură, deoarece în cadrul ei deciziile, chiar cele proaste și greșite, erau luate în grup, iar răspunderea pentru ele revenea întotdeauna ministrului. Cu excepția cazurilor cînd vreun diplomat lua mită, lucru de care nu se putea afla decît în anumite împrejurări dubioase, activitatea lui se reducea la deciziile de a se lua decizii, și la formularea propunerilor privind eventuale linii de acțiune pentru orice împrejurare. Altora le revenea misiunea de a le amenda, schimba sau aproba pe eșaloanele superioare. Cîteodată, un ambasador, la un post îndepărtat de centrală, acționa greșit, sugera o orientare necorespunzătoare, care putea avea consecințe politice sau economice, ducînd la încurajarea speculațiilor asupra lirei ori la stimularea unor conflicte neprevăzute. Chiar dacă era considerat vinovat și îi venea foarte greu să-și justifice atitudinea după ce evenimentul fusese consumat, salariul lui nu era redus, și nici nu-i erau tăiate cheltuielile de reprezentare – acele alocații speciale care îi oferă ambasadorului posibilitatea să dea mese și recepții. Desigur, postul său următor va fi ales într-un loc mai îndepărtat și mai liniștit, și singura mențiune asupra celor petrecute va figura într-o pagină din dosarul său, ceea ce e totuși de preferat tribunalului și deciziilor de faliment din lumea comercială.

Trecură la alte subiecte favorite, amintiri comune; Pringle își punea întrebarea, dacă se prezintă atît de bine la treizeci și

cinci de ani, cum va fi la şaizeci? Era totdeauna preocupat să discearnă momentul cînd vor apare primele semne că flacăra începe să pîlpîie, expresie aplicată în serviciul diplomatic englez multora care se dovediseră pe vremuri foarte capabili, dar care s-au vînturat atîta prin lume, încît, apropiindu-se de cincizeci de ani, consumaseră prea multe cocteiluri, dineuri şi recepţii plictisitoare şi ajunseseră în stare de lămîie stoarsă. Proporţional, în serviciul diplomatic nu erau mai mulţi indivizi de acest gen decît în alte sectoare de activitate, dar aproape în fiecare ambasadă britanică putea fi găsit cîte un personaj coborît parcă din romanele lui Graham Greene, uşor descompus de anii petrecuţi la tropice şi de accesul liber la whisky scutit de taxe vamale.

La trei fără un sfert, îşi consultară amîndoi, brusc, ceasurile şi comandară încă un rînd de coniac. Reluară discuţia despre avantajele profesiei lor, asigurîndu-se reciproc că n-au greşit cînd şi-au ales-o. Miller îi povesti despre o conferinţă ținută în fața unor studenți, în vederea recrutării de noi candidați la profesiunea diplomatică, pe vremea cînd lucra în serviciul de personal. Le-a vorbit despre munca tîrzie de noapte, în posturi nu prea confortabile, despre aspectul mai prozaic al activității, ca și despre momentele de satisfacție, cînd diplomatul vede munca sa analizată de către ziariști și chiar oglindită în pagina întîi a ziarului „The Times”. Folosise, chiar, figura de stil că diplomației reprezintă uleiul care asigură funcționarea roților mecanismului de relații internaționale. Cineva din fundul sălii de conferință, care-l întrerupsese tot timpul și părea să manifeste opoziție față de astfel de instituții, se apucă să strige: „de asta sînteți unsuroși și bine unși!” Miller fusese nevoit să facă o pauză lungă pentru a lăsa să se stingă cu totul hohotele de rîs. Apoi spuse că autorul replicii poseda umorul necesar unui om capabil să lucreze în serviciul diplomatic; era

oare de acord să se întâlnească cu el după conferință? Hohote de râs salutară replica.

Se ridicară să plece și porniră încet înapoi spre minister. Pe drum, discutară despre responsabilitate.

— Și fiindcă veni vorba de responsabilitate, spuse Miller, te rog să mă ierți că te-am adus atît de devreme la birou. Trebuia să punem mîna pe o hîrtie pe care o aveai în dosarele cu care lucrezi.

— Era omul vostru? Păi, n-a făcut decît să rupă o pagină, spuse Pringle. Procedul nu prea se folosește în mînuirea obișnuită a documentelor.

— Nu era o hîrtie obișnuită. Era o fotocopie a unui document. Noi credeam că există o singură copie – e vorba de lista englezilor care au colaborat cu naziștii.

— Cum ar fi, de pildă, Sir Geoffrey Benner, nu-i așa?

Miller se uită lung la el.

— Cam așa. Dar mai erau și alții, mulți dintre ei au murit; cîtiva mai sînt în viață și nu vrem să răscolim lucrurile din nou și să punem oamenii în situații dificile, dacă nu e neapărată nevoie. Conducerile diferitelor guverne au fost pe deplin de acord cu această poziție. S-a decis să se păstreze un exemplar pentru posteritate, dar atît ajunge.

— Și asta e valabil și pentru Sir Geoffrey Benner? întrebă Pringle.

— E valabil și pentru el, deocamdată.

CAPITOLUL ȘAPTE

Soția lui Walter von Sattendorf plecase împreună cu copilul lor în vîrstă de doi ani, să petreacă un timp cu părinții ei la castelul acestora din Bavaria, înainte ca soțul să preia postul diplomatic la Londra, unde fusese mutat. Ca întotdeauna cînd era singur, Walter se mulțumi cu un mic dejun frugal: puțină pîine neagră mai veche, cu gust de chimen, unt fără sare și, ceea ce îi făcea o deosebită plăcere, marmeladă englezească de casă, obținută printr-un amic ce lucra la ambasada engleză din Bonn, în schimbul unei sticle de vin selecție specială, care nu putea fi găsit pe piață. Totul fu stricat de gustul amar al cafelei reîncălzite, care-i aduse aminte de băutura surogat din timpul războiului, pe vremea copilăriei.

Walter spală cu grijă tava, ceașca și farfurioara, cuțitul și lingurița, lăsîndu-le să se usuce pe stativul de plastic de lîngă chiuvetă. Aproape toate celelalte lucruri din casă erau împachetate. Aruncă restul de cafea; n-ar mai fi ținut încă o zi. Cuțitul de pîine rămăsese curat, așa că îl puse la loc în sertar. Înveli pîinea într-o foaie de staniol și o vîrî în frigider. Aruncă la gunoi fărîmiturile de pîine ce se strînseseră, închise bine robinetele, stinse lumina în bucătărie și se duse în hol.

Avea o locuință curată, dar mică, și, cum obișnuia să spună el singur, lipsită de personalitate, în suburbia rezidențială a Bonnului, pe strada Muffendorfer din Bad Godesberg. Se bucura mult la gândul că în curînd va părăsi și casa și cartierul, pentru a locui din nou într-un oraș ca lumea.

Se simțea în aer un miros de zăpadă și, pentru orice eventualitate, își luă odată cu pardesiul, fularul, mănușile și căciulița de astrahan cumpărată cu ocazia ultimei călătorii oficiale la Moscova. Îi venea totdeauna greu să decidă cum să se îmbrace potrivit vremii de afară, ceea ce îi crea o anumită stare de prudență permanentă, care mai târziu va deveni agitație inutilă de ipohondru. Meticulozitatea aceasta suplimentară se integrase și în stilul său de muncă; nu putea suferi dezordinea și gândirea haotică. Cu toate acestea, înfățișarea lui – slab, brun, început de chelie, privirea piezișă peste ramele groase ale ochelarilor – crea impresia de imprecizie. Avea obiceiul deconcertant ca, indiferent de valoarea replicii sale, să se aplece spre interlocutor și să-și miște buzele într-un fel de parcă ar fi dat drumul unor observații capitale. După aceea, urma o pauză în care timp își îndrepta spatele și nu mai scotea un cuvînt, înainte de a-și aținti privirile undeva peste umărul stîng al ascultătorului, ca și cum s-ar fi adresat cuiva din spatele acestuia.

Trînti cu zgomot ușa cu geam de cristal de la intrare și, după ce străbătu mica grădină din fața casei, se instalează la volanul Volkswagen-ului 1300, argintiu, parcat în stradă. Motorul porni la prima cheie și, dirijînd cu grijă vehicolul în marșarier, reuși să se înscrie în traficul intens de pe Muffendorferstrasse. Avea doar treizeci și patru de ani și totuși mai ținea minte vremea cînd șoseaua era un îngust drum de țară, iar pe dealul dindărătul ei nici urmă din puzderia de case răsărite după aceea. Coborî dealul lăsînd în stînga parcul suburbiei. O luă la dreapta, apoi la stînga și,

după ce străbătu ceea ce pe vremuri fusese atractivul sătuleț Bad Godesberg, intră pe bulevardul Friedrich Ebert, care îl ducea direct în orașul în plină expansiune, Bonn. Trecu pe lângă clădirea cenușie cu două etaje a ambasadei britanice, se strecură printre încurcatele semne de circulație ale orașului cu nenumăratele „Sens unic”, „Ocolire”, pînă ajunse la locul său de muncă, Ministerul de Externe. Își lăasă automobilul pe o stradă lăturalnică din apropiere, unde reușise să parcheze, neamendat, în ultimele săptămîni.

Mica piațetă unde își are sediul diplomația vest-germană este străjuită în dreapta de o clădire mai mică unde își au birourile ministrul de externe și cîțiva înalți funcționari; în stînga se află clădirea principală. Prezintă legitimația gărzilor de la intrare, urcă cele cîteva trepte din holul principal, trecu pe lângă placa de marmură fixată în memoria primului conducător de după război al ministerului, și se postă în fața celui mai impresionant mecanism al acestei clădiri – liftul continuu alcătuit dintr-o înlanțuire de cabine deschise, în perpetuă mișcare. Intră într-una din ele și fu purtat pînă la etajul trei, unde se afla biroul, sau mai bine zis cușca în care lucra.

— Bună dimineața, Klaus, îi strigă colegului. Lucraseră împreună la ambasada din Washington.

— Bună, Walter, i se ripostă pe același ton.

De fapt, nu erau chiar atît de prieteni încît să-și spună pe numele mic; fiecare dintre ei avea cunoștințe mult mai apropiate cărora li se adresau cu „domnule” și „doamnă”, dar activitatea la Washington reușise să spulbere în relațiile dintre ei formalismul politeței germane și obișnuința persistase în ciuda faptului că părăsiseră Statele Unite de aproape patru ani.

Își atîrnă pardesiul și fularul de cuierul fixat pe spatele ușii. Căciulița o așeză cu grijă pe dulap. Sosi și domnișoara

Helmich, cu dosarele ei doldora de hîrtii. Von Sattendorf începuse de la o vreme să se uite mai lung la domnișoara Helmich, și ea făcea tot ce putea pentru a-i încuraja această atenție. Îi aducea cafea fără ca el s-o fi solicitat, și îi cerea totdeauna părerea în diferite probleme vestimentare, bineînțeles pe un ton foarte respectuos, și pe urmă răscolea magazinele din Bonn și Köln căutînd fustele cele mai scurte și mai provocătoare și bluzele cu decolteul cel mai adînc. Efectul era evident, mai ales cînd soția lui Von Sattendorf, pe care acesta o iubea foarte mult, era plecată pentru o perioadă mai lungă. Atenția lui de obicei concentrată și unilaterală o lua razna, privirile întîrziuau îndelung asupra pulpelor domnișoarei Helmich și peregrinau prin adîncurile nesfîrșite ale decolteului ei.

— Guten morgen, Fräulein Helmich.

Ea îi răspunse cu un zîmbet larg și o privire complice, care-l sili să-și lase ochii în jos spre dosarele de pe masă. Din fericire, nu erau prea încărcate cu hîrtii pentru că, fiind burlac în aceste zile și neavînd nicio invitație care să-l abată de la treabă, lucrase intens cu o seară înainte, lichidînd teancul de lucrări strînse de mult pe biroul său și de care oricum voia să scape înainte de a-i preda succesorului său munca. Mai erau cîteva detalii de care trebuia să se ocupe, în dosarul cu telegrame, și avea de rezolvat o problemă puțin mai complicată, lăsată deoparte noaptea trecută, întrucît înainte de a formula o propunere politică se impunea consultarea secției juridice a Ministerului de Externe și chiar Ministerul de Justiție.

Dosarele, ca toate celelalte din această serie, se ocupau de probleme ale Alianței Atlantice. De cîteva luni, de cînd i se luaseră de pe cap problemele politicii agrare a Pieții Comune, fusese cu totul absorbit de cealaltă problemă, din ce în ce mîi neplăcută. Urmărise evoluția Alianței Atlantice de la apariție,

din postura de observator aflat pe tușă și, treptat, constatase cu fascinație că prevestirile neplăcute puteau deveni un fenomen inevitabil. Într-o zi, publicul vest-european va suferi un șoc puternic aflînd că oamenii lui Mainfare existau în realitate, că sînt o forță de care trebuie să se țină seama și că lucrurile s-au schimbat fundamental. Dar va mai trece mult timp pînă cînd fenomenul va fi sesizat de un cerc mai larg decît cele cîteva cancelarii vest-europene ale căror țări erau aliate cu Statele Unite.

Luase parte la cîteva reuniuni la Londra, întâlniri secrete ale miniștrilor și ale unor oficialități pentru coordonarea unui proiect comun de acțiune, în eventualitatea modificării politicii americane. Deocamdată, nu avansaseră prea mult. Cei ce se aflau îndărătul organizației Mainfarers păreau hotărîți să meargă pînă la capăt în impunerea unei politici izolaționiste a Statelor Unite față de aliații lor vest-europeni. Spre deosebire de alte grupuri de opoziție de la Washington, ei reușiseră să pătrundă în interiorul administrației, iar englezii, vest-germanii și alți vest-europeni, urmăreau procesul cu sentimentul că nu puteau face mare lucru împotriva lor. La Bonn și în alte capitale, se primeau zilnic rapoarte de la Washington în legătură cu planurile ce se puneau la cale în această direcție. În situația incertă din S.U.A., senatorul Mainfare se afirma ca un om tot mai puternic și el pretindea că „majoritatea tăcută” a opiniei publice l-ar sprijini... în tăcere.

Domnișoara Helmich intră fără zgomot. Walter își ridică privirile fără să treacă mai sus de decolteul pe care îl recunoscuse; așteptă un moment și apoi se uită la ea întrebător.

— Ce este?

Îi adusese o ceașcă cu cafea. În loc să o pună pe birou, în fața lui, fata îl ocoli și așeză ceașca în dreapta lui, pe mapă. Cînd se aplecă apoi să ia o hîrtie semnată, îl atinse ușor cu umărul. În

ciuda orei matinale, fu străbătut de o vibrație anticipativă: nimic nu-i mai atrăgător decît o femeie vizibil disponibilă.

Abia atunci fata îi răspunse:

— Domnul doctor Feuchtwanger dorea să vă vadă imediat ce veniți.

— S-a trezit cam devreme...

— E în minister de o oră și jumătate, Herr von Sattendorf.

— Exces de zel prusac.

— Cred, domnule, că este de origine austriacă.

— A, da... în ce problemă dorește să mă vadă?

— A sosit o telegramă de la Ambasada din Washington.

Circulă informații despre existența unui plan de desființare a posturilor de atașat militar, naval și aero de la ambasada lor din Bonn. În schimb se va cere ca și noi să lichidăm aceleași posturi de la Washington, în viitoarele trei luni.

— În viitoarele trei luni? Ce dracu? Totdeauna am avut mulți atașați de acest gen pretutindeni, le mai dădea și militarilor o ocupație... E oare o măsură care ne privește numai pe noi? Spune-i lui Feuchtwanger că sînt aici.

Fata îi răspunse cu un zîmbet și el o urmări stăruitor în timp ce părăsea biroul, cu un mers îmbietor.

Feuchtwanger, șeful secției pentru relațiile americano, vest-germane, apărură după cinci minute în biroul său cu o stivă de dosare verzi în brațe. Era brunet, cu figura severă accentuată de o cicatrice lungă de-a curmezișul obrazului. Rezultatul faimoaselor dueluri de la Heidelberg sau o autentică rană de război? Von Sattendorf conchise că era mai probabil rezultatul unui accident de automobil.

— Ai auzit de ultima aiureală? întrebă Feuchtwanger repede. Unde vor să ajungă?

— Da, am auzit. Pe deasupra vor să se mai și războne. Nu înțeleg de ce sprijină Pentagonul o astfel de acțiune. Ce se

întîmplă cu toți generalii ăia despre care se spune că joacă un rol important în politica externă americană?

— Păi sînt ocupați să-l sprijine pe senatorul Mainfare în eforturile de a se adopta legi interne mai aspre pentru afirmarea ordinii. Feuchtwanger făcu o mutră dezgustată. Știrile de azi-dimineață se referă la ciocnirile din Alabama. Zece negri morți.

— După cum se vede, numai vești de pagina întîi.

— Și în fruntea lor, relatările privind cazul Pilkington. Era consilier la ambasada britanică din Haga. L-am cunoscut cînd am lucrat acolo. Părea foarte îndrăgostit de soția lui. Englezii sînt mai bine înzestrați decît noi, continentalii, pentru scandalurile astea cu droguri și sex. Și totdeauna par surprinși cînd izbucnesc.

— Hai să lăsăm toate astea și să ne apucăm de treabă. Ce linie de acțiune recomandăm ministrului în legătură cu ultimele zvonuri?

— Mare lucru nu putem face dincolo de elaborarea blestematelor de proiecte alternative. Ai văzut telegrama secretă din Washington... Feuchtwanger o scoase dintr-unul din dosarele verzi.

Von Sattendorf o citi cu deosebită atenție.

— S-au trimis copii după ea tuturor oficiilor diplomatice din țările Pieții Comune, precum și ambasadei noastre din Moscova. Probabil vor exista reacții la știrea că țările vest-europene vor fi solicitate să-și reducă atașajii militari din cadrul personalului lor diplomatic. Pînă diseară vom fi în posesia tuturor faptelor; atunci vom putea recomanda să se treacă la elaborarea unei linii de acțiune comune cu englezii.

— Nu cred ca englezii să fie prea preocupați de această problemă. De astă dată trebuie să lucrăm singuri. Punctul meu de vedere este următorul – să-i înghesuim pe yankei. De

altfel, totdeauna am gândit așa. Feuchtwanger vorbea cu convingere.

— Sper, însă, că vei prezenta totul într-un limbaj mai diplomatic.

— Nu prea exagerat. Limbajul diplomatic este prea moale pentru flăcăii ăștia. Senatorul Mainfare și banda sa nu vor înțelege dacă nu adoptăm un limbaj mai drastic.

— Tipul nu-i deloc prost. El nu ar fi...

— Știi, nu ar fi ajuns unde este dacă nu avea anumite calități. O spune și ultimul „Der Spiegel”. Șiretenie înăscută, comportarea simplă a omului ajuns prin forțe proprii. Are multe atuuri.

— E un senator puternic.

— Uneori pentru așa ceva nu e nevoie de multe calități intelectuale.

— Nu prea îndrăgești țara care constituie principala dumentală preocupare de serviciu?

— Unii dintre americani sînt oameni foarte buni, spuse Feuchtwanger în silă.

— Probabil numai cei cu nume germane?

— Hai, lasă-te de astea! N-am să accept să fiu etichetat șovin. Remarcile mele au pornit de la activitatea grupului Mainfarers.

— Cred că în general nu te dai în vînt după vreun tip din administrația actuală, nu-i așa?

— Nu prea. Se presupune că America este cea mai amestecată dintre toate națiunile existente, dar unii dintre exponenții lor actuali exteriorizează trăsături șovine mai mult chiar decît noi germanii.

Von Sattendorf răsfoi în tăcere unul din dosarele cu telegrame. Știa dinainte ce avea să spună Feuchtwanger în continuare.

— E de fapt o manifestare de naivitate. Unii afirmă că asta înseamnă a vorbi deschis, cu franchețe.

— Trebuie să recunoști că nu este o descoperire prea originală. Dar, slavă Domnului, începînd de săptămîină viitoare, Statele Unite nu se mai află în sfera mea de preocupări.

— Ba este originală cînd o redescoperi în fiecare zi. Am avut de-a face cu mulți diplomați americani în cadrul treburilor curente din secție și trebuie să precizez că la început mi se părea incredibil. Dar în contactul cu unii americani, șovinismul lor mi-a fost confirmat din primele zece minute de conversație.

— Hai s-o lăsăm baltă! Încă puțin și ai să spui că toți sînt iudeo-plutocrați.

— O remarcă de prost gust, von Sattendorf. De prost gust. Înțelegi la ce mă refer.

Cîteva clipe, Feuchtwanger păru jenat, după care ridică din umeri, se așază la biroul opus și împreună începură redactarea proiectului de telegramă.

Feuchtwanger se ridică să plece după trei sferturi de oră. Ajunseseră la un punct de vedere comun asupra poziției ce trebuia adoptată. Von Sattendorf avea în față mai multe pagini cu însemnări de mîna și se pregătea să le dicteze domnișoarei Helmich. Era mîndru de facilitatea cu care reușea să redacteze documente, direct prin dictare, bineînțeles după ce își clarifica în prealabil gîndurile. Secretarelor le plăcea mult acest sistem de lucru. Nu dicta niciodată prea repede, dar nici nu pierdea șirul formulării, și foarte rar se corecta.

În comparație cu școala obișnuită germană, cursurile americane din Salem pe care le frecventase el se inspirau din concepții de învățămînt așa-zis moderne, dar întîlnise acolo

un eminent profesor de studii clasice, care îl învățase tehnica conceperii orale.

O chemă la telefon pe domnișoara Helmich și îi ceru să vină urgent. Ea se așeză pe un scaun în fața lui, cu creionul și carnetul de note, gata să prindă fiecare cuvânt, gîfîind încă de pe urma efortului făcut pentru a ajunge cît mai repede. În timp ce își puneia ordine în note, Von Sattendorf nu putea scăpa, chiar fără să privească, de imaginea stăruitoare a unei bluze strînse pe un piept ce sălta ritmic. Își plimbă încet privirile, oprindu-se o clipă asupra genunchilor rotunzi, în ciorapi de nailon, care se iveau de sub fusta extrem de scurtă.

Începu să dicteze: Memorandum secret, două exemplare, la două rînduri. „Telegrama secretă din Washington cu numărul 3914 referitoare la acțiunea americană, telegramă de care domnul ministru a luat cunoștință...”

O LUNGĂ DIMINEAȚĂ DE LUCRU, O JUMĂTATE DE ORĂ LA cantină pentru prînz, și apoi trei ore pentru parcurgerea informărilor sosite și definitivarea telegramelor cu instrucțiuni pentru ambasadele vest-germane din Londra, Paris și Washington. Era opt fără cinci. Încă mai făcea corecturi pe o telegramă, cînd domnișoara Helmich intră cu ultima pagină a textului dictat, scris curat, formulat cu precizie, așa cum îi plăcea lui. Îi adresă un zîmbet obosit și recunoscător; poate că îi zîmbise mult prea prietenos deoarece răspunsul ei fu plin de căldură. „Ține-te la distanță, băiete!” își spuse, doar așa pentru a nu se lăsa copleșit de ambianță.

— Excelent, domnișoară Helmich. Foarte bine ați lucrat. Îmi pare rău că am fost nevoit să vă rețin atît de tîrziu. Sper că nu v-am stricat toată seara.

— Urma să mă duc la Köln. Dar întâlnirea a fost contramandată, spuse ea dintr-o suflare. Și aici, în Bonnul ăsta mohorât, nu se poate face mare lucru seara.

Von Sattendorf își ținu respirația. Un minut de pauză, în care mai verifică încă o dată textul.

— Da, excelent! Cred că ne putem strînge lucrurile. Mulțumesc și noapte bună.

Fata mai întârzie o clipă, ajutîndu-l să-și facă ordine pe birou. El închise seiful și, cînd se întoarse, domnișoara Helmich dispăruse. Își îmbracă pardesiul, luă căciulița de pe dulap, mai aruncă o privire de control asupra mesei să vadă dacă nu a uitat vreo hîrtie, stinse lumina și părăsi camera. Exact în acel moment își aduse aminte că nu-și cumpărase nimic pentru masa de seară.

Ateriză cu liftul în hol, și ieși în noapte. Ningeă încet; fulgii începuseră să se cearnă mai de mult și acum stratul de zăpadă era de cîtiva centimetri. Fusesse mult prea ocupat ca să observe. Strălucirea steluțelor albe și a covorului de omăt sub razele lampadarelor îi aduse în memorie scene din copilărie; amintirea unui pom de iarnă în friguroasa cameră a unei cazărmi britanice unde, împreună cu alți copii norocoși dintr-un lagăr de refugiați din apropiere, avuseseră parte de o frîntură de căldură umană și de bucurie. Masa bogată și grea pe care o consumase în acel Crăciun îi făcuse deosebit de rău după regimul constant, de varză și cartofi, din lagăr. Băiețașul lui, în vîrstă de doi ani, se mai juca încă cu micul tanc primit cadou de el cu acel prilej. Rezistase destul de bine jucăria asta, mai ales că fusesse singura.

Își îndesă cu voluptate peste urechi călduroasa căciuliță de astrahan, își ridică gulerul pardesiului, și ieși cu pași mari din piața Ministerului de Externe, îndreptîndu-se spre ulicioara unde își parcase Volkswagenul. În colțul străzii, zări chipul

familiar al domnișoarei Helmich uitîndu-se cu disperare, poate teatrală, cînd într-o parte cînd în alta, în căutarea vreunui taxi care nici gînd să apară. Nu putea să o evite. Ea se întoarse spre el. După toate cîte făcuse, se impunea să o conducă acasă cu mașina lui; evident, ea acceptă.

— Unde locuiți?

— În cu totul altă direcție decît a dumneavoastră, Herr von Sattendorf.

În timp ce vorbea, ea îi zîmbi, fără să aibă aerul că își cere scuze.

— N-o să-mi ia prea mult timp. Și vremea e destul de mizerabilă.

De astă dată, nu numai parfumul ei îi făcea cunoscută apropierea.

Găsiră automobilul sub un strat de zăpadă. Înăuntru era frig, dar motorul porni imediat și caloriferul nu întîrzie să-și demonstreze cu eficiență calitățile. Ajunseră la destinație mai tîrziu decît prevăzuse el, adică după cincisprezece, douăzeci de minute. Un camion în pană, pe o porțiune mai îngustă de drum, și un stop ce se schimba mai greu jenaseră circulația. Au discutat verzi și uscate. Ea îi spuse că are un mic apartament de două camere, într-o casă veche. Cînd se întorsese după un stagiu în străinătate, îl închiriasse de la o mătușă. Era puțin cam departe, dar avea o mașină pe care o folosea doar în zilele de sfîrșit de săptămînă, iar chiria era destul de convenabilă.

Cînd ajunseră în fața casei, ea îl invită pe un ton firesc înăuntru. O refuză, spunînd că trebuie să se întoarcă. Soția lui era plecată și trebuia să caute un magazin deschis mai tîrziu pentru a-și cumpăra ceva de mîncare. Chiar în momentul cînd o spuse, sau poate puțin mai înainte, își dăduse seama că făcuse o greșală. Cel puțin dintr-un anumit punct de vedere.

Micul apartament era plăcut și intim mobilat. Cîteva tablouri și piese de mobilă alese cu gust; o sofa, un divan, covoare de blană. Crea exact ambianța necesară pentru ceea ce avea să urmeze. Nici nu dură prea mult. Sorbi cîteva înghițituri din paharul cu whisky, în timp ce ea frigea în mica bucătărie două cotlete de porc. Își schimbase ținuta vestimentară, purtînd acum o rochie și mai transparentă cu un decolteu extrem de generos. Greu de spus dacă era stridentă sau mai degrabă vulgaritate. Puse niște orez la fiert, pregăti o salată cu multe rădăcinoase și dădu meniului o savoare deosebită aseasonînd carnea cu un sos puțin acru, puțin dulce. Vinul de Mosela însoți totul cu gustul său sec și echilibrat.

Walter simți că se destinde. Ea depășise de mult această fază. Oare cîți dintre colegii săi, se întrebă el, căzuseră pradă acelei atmosfere? Începu să-i spună pe numele mic, Heidi, ceea ce ea nu îndrăzni să facă. Se întrebă în sinea lui ce relații vor fi între ei în ziua următoare la birou? Va putea oare să lucreze, fără ca sentimentul de vinovăție să-i abată atenția de la preocupările curente? Mai avea numai o săptămînă de stat în centrală. Gînd reconfortant și, totodată, un stimulent decisiv în asumarea riscului.

Heidi se duse să prepare cafeaua; el își trecu timpul uitîndu-se mai pe îndelete în jur. Deasupra unei etajere cu cărți, pe perete, cîteva fotografii înrămate. O femeie care semăna cu Heidi, era probabil mama ei. Două alte fotografii din timpul războiului, îngălbenite de vreme și din pricina calității materialelor folosite pe atunci la dezvoltare. Un tînăr, frumos, blond. Era îmbrăcat în uniformă neagră, obișnuită, a membrilor formațiunilor SS. Dar se numărau cu miile cei ce o purtaseră. O altă imagine, un grup fotografiat probabil după parada de la încheierea unei misiuni. Tînărul

blond stătea în picioare, în mijlocul celui de-al doilea rînd. Sub fotografie, pe carton, era imprimat un nume: Wilhelm Schenker.

Heidi reveni în cameră. Von Sattendorf se întoarse spre ea, cam stînjinit de curiozitatea dezvăluită, care putea să pară indiscreție.

— Familia mea, explică ea. Nu mă deranjează că te-ai uitat.

— Mama ta?

Ea dădu afirmativ din cap.

— Și tatăl tău?

— Da.

— Ce s-a întîmplat cu ei?...

— Acum trei ani, de Crăciun, mama a murit. Cu tatăl meu am pierdut legătura. A intervenit o altă femeie în viața lui, de aceea, port numele mamei.

— Îmi pare rău.

— Nu trebuie să-ți pară rău, pentru că nu-mi prea pasă. Eram uneori curioasă să știu ce s-a întîmplat cu el. Mama era destul de necăjită. Tata ne trimitea bani din cînd în cînd. Cred că după război a fost probabil nevoit să stea ascuns un timp și a devenit un obicei pentru el. Nu a făcut nimic grav, nu a avut nicio funcție legată de activitatea lagărelor de concentrare sau ceva de genul acesta. Era la Berlin, la cartierul general.

Schimbară subiectul. Ea se așeză la masă lîngă el. Puse un disc; o melodie care crea atmosferă și făcea inutilă orice discuție. Cînd îi oferi fructe, îl atinse cu genunchiul, parcă din greșeală, și Walter avu senzația că este sedus. Băură încă o sticlă de Mosela. Simți că a sosit momentul să-și asume riscul. Nu o făcuse niciodată de cînd se căsătorise. Cu stîngăcie, bîjbîi cu mîna pe sub masă și începu s-o mîngîie; își cam

pierduse obișnuința aventurilor. S-au ridicat, și ea îl conduse spre divan.

Se trezi pe la patru dimineața după un somn foarte scurt. Se scuză în șoaptă că trebuie să plece atît de devreme; ea făcu un semn cu capul, fără măcar să deschidă ochii. Mai auzise de-alde astea.

CAPITOLUL OPT

Într-una din zilele acelei săptămîni de sfîrșit de noiembrie, Temperiv Townsend, funcționar diplomatic de gradul patru la Departamentul de Stat din Washington, se hotărî să acționeze independent, depășindu-și atribuțiile.

În ziua cînd s-au întîmplat toate acestea, autobuzul școlii, care-l lua pe fiul său Melville, în vîrstă de șapte ani, sosise cu zece minute întîrziere. Nici el, nici Melville nu erau prea mulțumiți de această școală, dar trebuiau să se resemneze pînă la sfîrșitul anului, cînd familia avea să plece din nou în străinătate, spre alte orizonturi ale activității diplomatice și, evident, ale activității școlare.

Temperly Townsend dădu pe gît restul de cafea, o sărută pe fiica lui, Kathy, în vîrstă de patru ani, își perie de pe pantaloni firele de păr lăsate de setterul cafeniu, strigă un la revedere, rămas fără răspuns, soției sale Claire, care dormea, și ieși în stradă. Locuia pe Albemarle Street, în cartierul universitar, aproape de bulevardul Wisconsin, într-o casă cu trei etaje și patru dormitoare; mai aruncă o privire înapoi, evaluînd încă o dată, cu mulțumire, casa, grădina din spatele ei, și garajul care putea adăposti două automobile, gîndindu-se ce bine făcuse că o cumpărase. Valoarea proprietăților

imobiliare crescuse enorm. Dăduse pe ea cam 55.000 de dolari, dar acum valora mult mai mult. Banii produceau bani; cei 21.000 de dolari ce-i încasa anual de la Departamentul de Stat, sumă ce urma să fie ridicată la 24.000, din cauza inflației, nu i-ar fi permis s-o scoată la capăt, dacă ar fi trebuit să plătească chirie. Dar generozitatea părintească, plus moștenirea de la un bunic, i-au dat posibilitatea să rezolve această problemă. Familia Townsend nu o ducea prost și îi mai rămînea ceva și pentru distracții, ținînd seamă de mia de dolari suplimentară, reprezentînd dividendele încasate de soția lui de pe urma unei moșteniri.

Dacă un trecător l-ar fi observat pe Temperly Townsend cum pune zăvorul la poartă și pleacă grăbit să prindă autobuzul, ar fi dedus că are în fața sa un tipic funcționar american, de formație tradițională. Și aproape că ar fi avut dreptate. În afară de lungimea părului său blond și zburlit, care l-ar fi făcut pe taică-său să se încrunte, și de faptul că nu mai fusese la biserică de un an de zile, se încadra perfect în această categorie! Un chip destul de bărbătesc, amintind încă de adolescentul de altădată, o statură athletică, cu tendință spre îngrășare și, în general, un aer de om competent, exuberant, și nu exceciv de inteligent. Calificativele anuale îl caracterizau astfel: conștiincios și demn de încredere. Era fiul unui bancher protestant, de origine anglo-saxonă, din regiunea Bostonului; învățase la Wesleyan College; avea o licență în istorie, dar își întrerupsese studiile timp de un an, pentru a hoinări prin Londra și Amsterdam, ceea ce corespundea, de asemenea, obiceiurilor tinerilor provenind din astfel de familii. Își făcuse serviciul militar în cadrul forțelor navale, unde intrase la vîrsta de 24 de ani, mai întîi cu gradul de sublocotenent, staționat la Rhode Island, unde o întîlnise pentru prima oară pe Claire. Mai tîrziu, și-a continuat serviciul pe un

distrugător care avea drept punct de plecare și debarcare Pearl Harbour și reuși să ajungă pînă la gradul de locotenent, cu calificative speciale. După terminarea serviciului militar, a mai păstrat legături cu armata în calitate de ofițer de rezervă, participînd la diferite adunări sau, în unii ani, la croaziere organizate de serviciile navale. Dar presiunile cursurilor pregătitoare pentru Departamentul de Stat și căsătoria cu o fată provenind oarecum din înalta societate au impus alte priorități, așa încît a fost nevoit să renunțe la astfel de activități. Claire era fiica unui profesor de economie politică de la Universitatea din Yale și, neîndoielnic, mult mai bine pregătită decît soțul său, dar și mult mai puțin satisfăcută de situația ei. Tot timpul se plictisea. Unul din motive îl furniza felul de viață al lui Temperly. Făcea parte din acea categorie specială de tineri nesociabili, atrași de activitatea în cadrul Departamentului de Stat, care își desfășurau cu abnegație munca și nu manifestau un interes deosebit față de femei.

Departamentul de Stat își deschisese porțile în fața lui Temperly Townsend și, după un curs de inițiere de șase luni la Institutul Diplomatic, situat lîngă Key Bridge, pe malul Potomacului, el și Claire au fost trimiși la ambasada americană din Londra. Au fost copleșiți de bucurie; el nu avea prea multe obligații în viața socială a diplomaților, fiind prea nou în funcție, și și-au creat un cerc intim de prieteni în cartierul South Kensington, unde închiriaseră un apartament. Această perioadă de stagiul prevedea trecerea succesivă prin diferitele secții ale ambasadei după principiul uceniciei la locul de muncă. La capătul a doi ani, își formase propriile sale idei despre mecanismul activității diplomatice și adoptase maniera de a vorbi a diplomaților englezi, dar cu un accent transatlantic, așa cum obișnuiesc de altfel, deși sînt criticați pentru asta, toți funcționarii de succes ai Departamentului de

Stat. În universul său interior, Londra deveni patria sentimentală.

Următoarele misiuni primite – una la Accra și alta la Dakar – îl lansaseră în cercul celor considerați specialiști în probleme africane. Prima lună după ce se întoarse în centrală, la Washington, fiind și liber pentru că acumulasese multe zile de concediu, și-a petrecut-o punînd la punct casa din Albemarle Street, cumpărată mai de mult, cu prilejul ultimului lor concediu în Statele Unite. Trecu și pe la serviciul personal, căutînd să afle ce funcție va îndeplini în viitor. Se simți măgulit cînd află că a fost numit consilier special al adjunctului secretarului de stat pentru probleme europene. Era o realizare pentru un funcționar al serviciului diplomatic de gradul patru, în vîrstă de 35 de ani. Bucurîndu-se de apreciere pozitivă dar moderată în ce privește aspectele politice ale activității sale. Exact în acea perioadă, numele senatorului Mainfare începuse să însemne ceva în viața politică americană.

Temperly Townsend se urcă în autobuzul 44. Avea numai un singur automobil, un Mercedes, și îl folosea mai mult soția lui. Dar, chiar dacă mașina i-ar fi stat la dispoziție, un funcționar de gradul patru nu putea folosi facilitățile de parcaj ale garajului Departamentului de Stat. Biletul îl costa 20 de cenți și, într-o zi normală, fără prea multă aglomerație, drumul dura 20 de minute: un cent minutul. Înainte de a se așeza la coadă pentru autobuz, își cumpără ziarul „Washington Post”, de la chioșc. Pagina întâi era plină cu fotografii și relatări despre diverse ciocniri între poliție și manifestanți, știrile externe fiind puse pe planul doi. Dar nici evenimentele de peste hotare nu ofereau prea multe motive de bucurie unui diplomat. „Washington Post” nu precupețea niciun efort pentru a relata cititorilor săi, în cele mai mici amănunte, reacțiile negative manifestate în Europa

occidentală față de politica Statelor Unite. Cunoștea toate acestea din telegramele confidențiale, dar ambasaderele americane ocoleau adeseori deliberat anumite fapte; oficiile diplomatice se temeau că dacă în rapoartele lor ar fi făcut prea mult loc criticilor și reacțiilor negative, ele nu ar fi fost bine primite în atmosfera actuală.

Își ridică ochii de pe ziar și observă că autobuzul trecea tocmai prin cartierul Georgetown; pe geam se vedeau străzile pline de tineri, în majoritatea hippy. Pentru o clipă surprinse cu privirea un om bine făcut, de vîrsta lui, îmbrăcat elegant, într-o haină de culoare închisă, tuns scurt, purtînd o servietă neagră, care circula rapid printre tinerii hippy, de la un grup la altul. Cît timp va mai trece pînă cînd, sub influența lui Mainfare, din rîndurile acestor hippy va fi proiectat cineva pe primul plan? Autobuzul trecu mai departe și scena rămase în urmă.

Noua clădire a Departamentului de Stat este situată între străzile 21 și 23. Townsend ocoli una din laturi și pătrunse prin intrarea de pe strada C. Prezintă legitimația sa celor din serviciul de pază. Erau doi: un bătrîn alb, și un negru mai tînăr. Cîțiva hamali de culoare împingeau în hol un dulap greu de metal.

Luă liftul pînă la etajul patru. Cînd primise noua însărcinare, era cît pe ce să capete un birou la etajul al șaptelea, rezervat funcțiilor înalte, lîngă superiorul său, adjunctul secretarului, dar din cauza lipsei de spațiu, fu exilat într-un birou mare, singur, la capătul coridorului de la etajul patru, cu ferestrele spre East Street și intrarea oficială.

Cînd intră în birou, Beate îi strigă din camera alăturată că șeful său sosise. Era prima surpriză a zilei. Ed Macartney venea rareori înainte de nouă jumătate, dar totdeauna rămînea mai tîrziu la lucru.

La întrebarea adresată lui Beate Largier, o femeie îngrijită,

de vreo cincizeci de ani, ea îi răspunse că nu știe de ce. Macartney nici măcar nu întrebuse de Townsend. Ea găsisese însă o oportunitate să-l informeze, atîta tot.

— Foarte bine, mulțumesc, spuse el.

Se putea dispensa de mulțumirile lui aprobatoare. Ea era rezervată, capabilă, niciodată nu reacționa deplasat, reflectînd prin fiecare trăsătură caracterul dur, tipic californian; avea la activul ei experiența a douăsprezece misiuni peste hotare, ultimele patru în calitate de secretară personală a ambasadorului respectiv. Beate lucra pentru Townsend numai din cauza funcției lui de consilier special. Ambii erau conștienți pe ce se bazau relațiile dintre ei și, de aceea, nu erau necesare explicații suplimentare; el era totdeauna respectuos și politicos cu ea. Beate dădea mereu a înțelege că se poate dispensa de sfaturile sale. Se pricepea și cum să trateze la telefon pe kongresmenii certăreți și, de asemeni, cum să reacționeze la solicitările unui tînăr funcționar diplomatic de gradul patru. Dar Beate știa să rîdă: se luau reciproc peste picior. În general, relațiile erau bune. Cînd el nu-și bătea singur lucrările la mașină, Beate își oferea serviciile pentru a i se dicta. Dimineța îi aducea cafeaua de la bufet într-un termos pe care-l punea pe biroul lui, lîngă fotografia înrămată a copiilor.

Văzînd că Macartney nu-l cheamă, Townsend se apucă să definitiveze textul protocolului secret, pregătit de Departamentul de Stat în legătură cu reglementarea relațiilor interoccidentale în problema bazelor americane de pe teritoriile vest-europene. Se primiseră ordine de sus în urma unei discuții largi avută de o înaltă personalitate a Administrației cu senatorul Mainfare. Circulau zvonuri că se ajunsese la un fel de tranzacție între cei doi interlocutori, care avea să aibă drept consecință atît schimbări în viața politică internă cît și restructurări în cheltuielile militare peste

hotare. Urma să fie propusă ținerea unei conferințe la Londra, cu participarea tuturor celor interesați. În cazul că vest-europenii și-ar fi dat asentimentul, ea trebuia convocată cât se poate de repede. Era de așteptat ca guvernele Europei occidentale să protesteze energic față de un răgaz atât de scurt, dar telegramele diplomatice de răspuns urmau să precizeze că dacă vor să participe bine, dacă nu, conferința nu se va ține deloc.

Townsend fu luat prin surprindere cînd sună telefonul și la capătul firului cineva îl întreabă dacă este liber pentru a lua prînzul împreună. Se bîlbîi cîteva clipe, înainte de a-și da seama că la telefon era însuși Ed Macartney.

— Desigur, domnule; mulțumesc pentru amabilitate.

— Nu este vorba de nicio amabilitate; vom avea un prînz serios de lucru. Dar asta nu înseamnă că nu trebuie să mîncăm bine. Mă duc pînă la Congres, unde stau o oră, și vreau să ne întîlnim la restaurant la ora unu.

Macartney închise telefonul înainte ca Townsend să poată întreba la ce restaurant urmau să se întîlnească și fu nevoit să cheme secretara pentru a afla unde fusese reținută masa. Era caracteristic pentru stilul energic și abrupt, dar distrat, al șefului său, o ființă de o complexitate ciudată. Ce-i drept, era un tip strălucitor sau fusese așa. Cînd se afla sub presiunea evenimentelor, acționa cu perspicacitate; în condiții normale, însă, era înclinat să adopte o atitudine vagă, nesigură, și față de subordonații săi avea o comportare foarte sîcîitoare. În general, era de aceeași formație ca și subalternul său, cu excepția că tatăl lui fusese ambasador la Londra, la încheierea carierei sale, și era deci mai bine introdus în înalta societate. Avea avere și, atunci cînd voia, dar nu prea des, era primit cu plăcere în cercurile influente din Washington, spre adîncă dezamăgire a uscățivei și răutăcioasei sale soții, care de treizeci de ani îl stînjenea și îl trăgea la fund. În calitate de

gazdă, ea nu era capabilă nici măcar de obișnuita conversație a dineurilor și se dovedea, în general, incompatibilă cu activitățile sociale impuse de funcția soțului ei. Cei din serviciul diplomatic o porecliseră „găina”.

Timp îndelungat, Macartney fusese consilier la ambasada din Londra și, ultimul post peste hotare, l-a avut ca ambasador într-o altă capitală europeană, funcție pe care o îndeplinise cu succes într-o perioadă dificilă. Reușise să câștige elogiile superiorilor, grație calității, deloc neobișnuită în activitatea diplomatică, de a ști să spună interlocutorilor exact ceea ce ei doreau să audă. Cum s-ar zice, fiecăruia toate cele dorite, dacă numai vorbele contează.

După aceea căpătase un concediu de studii de un an, în care timp ținuse prelegeri la facultatea de probleme guvernamentale Kennedy a Universității Harvard. A avut mult succes: era un conferențiar versat și amuzant, bucurându-se de popularitate în rîndul studenților. Prinsese o temă bună, ideea securității europene în legătură cu negocierile de dezarmare, și reușise să o formuleze destul de bine într-un studiu. Scrisese și o carte pe această temă care, bucurându-se de o dibace prezentare, avusese succes, mai mult în rîndurile publicului larg, decît în cercurile academice, unde se făcuseră afirmații că ar cuprinde prea multe idei împrumutate de la alții. Ed Macartney era „lansat” pentru funcția de secretar de stat adjunct și perspectivele se arătau în continuare strălucite. Se făceau speculații că ar putea fi primul diplomat de carieră care, după mulți ani, va primi postul de ambasador la Londra, pe care-l deținuse și tatăl său. Se spunea că numirea este iminentă.

Townsend sosi la restaurantul „L'Aperitif” în apropiere de Connecticut Avenue, fix la unu fără cinci, așa cum stătea bine unui funcționar stilat al serviciului diplomatic. Fusese rezervată o masă plasată discret, într-un colț. Doar o singură

dată mai intrase în acest restaurant. Un astfel de local, care primea maximum 40—50 de clienți în salonul elegant, era mult peste posibilitățile sale financiare. Chelnerii erau francezi, sau cel puțin canadieni de origine franceză. Pe vremea când starea de spirit antigaulistă predomina la Departamentul de Stat, funcționarii săi obișnuiau să numească în glumă restaurantul: „Biroul doi al serviciilor de spionaj franceze”. Șeful de sală se prefăcea a recunoaște pe oricine intra. Avea acel aer majestuos care îi permitea să o facă cu naturalețe, spre deosebire de pigmeii ce obișnuiesc să arate că recunosc numai personalitățile notorii. Practica principiul că oricine intra în restaurantul „L'Aperitif” era automat demn de atenție. Temperly Townsend se simți măgulit că, pentru a i se ușura așteptarea, fu servit cu cocteilul său preferat, Bloody Mary. Șeful de sală fusese informat despre numele său și îl folosea ca și cum l-ar fi cunoscut de mult, ceea ce avu un efect covârșitor asupra moralului său. La masa alăturată îi observă pe senatorul Huguenot și pe Cy Hartemann de la revista „Newsweek”, delectându-se cu homar și o sticlă de Mateus Rosé. Hohoteau ca niște copii de școală. Cuvintele „a fost prins la ea cu pantalonii lăsați în jos” ajunseră pînă la el printre hohotele de rîs, semnalînd înaltul conținut politic al acestui prînz profesional.

Se făcuse unu și zece. Dăduse pe gît jumătate din paharul de Bloody Mary și consumase o cantitate apreciabilă de saleuri. Într-un colț, văzu o scenă care ar fi făcut să explodeze condeiele reporterilor de bîrfe dacă, bineînțeles, șeful de sală i-ar fi lăsat în restaurant. Tînărul senator din statul Wyoming, Walters, recent divorțat, se afla la o masă cu fiica ambasadorului suedez și cu cuplul Paul și Georgeta Marvins, capete de afis al unui important serial de televiziune, care făcea de fapt publicitate tezelor scumpe

grupului Mainfarers, prezentate în ambalajul fraternizării creștine.

Capul complet ras al adjunctului secretarului de stat apăru sclipind în lumina discretă a sălii restaurantului. Ed Macartney se îndreptă către masa reținută de el, salutându-se cu Cy Hartemann și cu o frumoasă tânără cu părul castaniu, flancată de un funcționar de la serviciul de documentare al Casei Albe. Tânărul avea o căutătură de bufniță, și o frunte bombată ca un balon. Fata își însoți salutul de un zîmbet. Adjunctul secretarului de stat se bucura de simpatie.

— Domnule Macartney, foarte amabil din partea dumneavoastră că... dădu să spună Townsend.

— Băiete, să știi de la început că nu este o acțiune caritabilă, răspunse șeful său luînd loc exact în partea opusă a mesei. Un al doilea cocteil Bloody Mary apăru instantaneu în fața lui Temperly Townsend, împreună cu încă unul pentru Macartney.

— Sînt mulțumit de tine, Temp.

Introducerea în conversație nu părea promițătoare de vești bune și, în aceeași măsură, folosirea diminutivului era o familiaritate deplasată.

— Sînt mulțumit și de mine. Îmi place colectivul nostru. Chiar și Saul din Tarsus, sau cum îi spune, Saul Tarsana merită o bună apreciere.

Saul lucra ca ajutor la documentare: angajarea lui se dovedise rentabilă, lucra cu deosebită acuratețe. Townsend își dădu seama, foarte contrariat, că adjunctul secretarului de stat băuse zdravăn încă înainte de a se așeza la masă. Căuta să discearnă rațiunea invitației și se pregăti să aștepte replica ce avea să i-o dezvăluie.

— Vei face parte, împreună cu el, din echipa care va pleca la Londra dacă proiectul conferinței se materializează.

— Mă bucur, răspunse Temperly.

Se gîndi totuși că evenimentul nu era atît de important încît să justifice un prînz la restaurantul „L'Aperitif”. Își dăduse seama mai de mult că Macartney îl va lua cu el. Probabil că acum era vorba despre altceva.

— Desigur nu ăsta e motivul pentru care te-am invitat la un prînz somptuos.

— Vă mulțumesc mult, domnule Macartney.

— Taci din gură odată! Renunță la pălăvrăgeala asta politicoasă, măi T.T.!

Abrevierea numelui său era forțată. Se holbă lung la șeful său băut. Nu și-l închipuise niciodată că ar putea ajunge în starea asta... sau poate că era bolnav?

— Lucrurile merg tare prost, băiete. Tocmai am fost la Congres și am constatat că unii sînt îngrijorați. Și eu sînt. Dacă viermele suspiciunilor se va instala în sînul alianțelor noastre postbelice, foarte rapid se va alege praful de ele. Și, odată porniți pe acest drum, nu va mai fi posibilă reîntoarcerea la ceea ce a fost.

— Nu cred că putem face mare lucru, domnule, pentru a opri procesul. Majoritatea alegătorilor...

— Gura alegătorilor poate fi astupată. Ei tot nu pricep despre ce este vorba. Macartney își comandă încă un cocteil. Nu vreau să am nicio legătură cu operația care se pune la cale și de aceea te-am invitat azi să iei prînzul cu mine. Vreau să-ți comunic trei lucruri, deoarece ești ajutorul meu și, pentru că ești un ajutor bun. Vreau ca tu să fi primul care ia cunoștință de ele și, oricum, e bine să ne întîlnim aci, pentru că n-am luat niciodată masa împreună. Nevastă-mea spune din totdeauna că sînt prea zgîrcit. „Prea ocupat”, răspund eu. Chipul lui Macartney fu străbătut de un zîmbet amar, de om turmentat, în timp ce dădu pe gît restul rămas în pahar. Amîndoi se hotărîră să comande pește și o sticlă de Chablis.

După ce chelnerul se îndepărtă, Macartney continuă:

— Mai întâi vreau să te informez că acum cîtva timp mi se oferise postul de ambasador la Londra. Actualul titular trebuie să părăsească în curînd postul, iar eu urma să fiu primul ambasador, după mulți ani, numit acolo fără să provin din rîndurile politicianilor.

— Călduroase felicitări, domnule, izbucni Townsend.

— Încetează odată, taci din gură! Și-au schimbat proiectele, și lovitura m-a dat gata. E tot ce mi-am dorit mai mult în viață. Aș fi acceptat schimbarea dacă ar fi existat un motiv serios; de pildă, dacă ar fi trimis un om mai bun, și există destui. Dar calculele lor se bazează pe alte premise. Vor pe cineva capabil să patroneze o acțiune dizolvantă...

Se întrerupse puțin și luă o bucată de pește cu furculița. Townsend mîncă și el în tăcere. Peștele nu era prea gustos, și turnă puțin sos tartar pe deasupra.

— Da, și-au schimbat planurile. Nu sînt considerat omul cel mai potrivit pentru a vorbi răsplat la Londra. Au căutat și au găsit pe un altul care să le facă treaba. Este o parte din tranzacția de ansamblu încheiată în secret pentru a se obține sprijinul senatorului Mainfare.

Townsend privi întrebător la interlocutorul său.

— Nu, nu este vorba de Mainfare personal, ci de unealta lui: domnul Henry A. Middleton, se pare. Nu este definitiv, dar cam în direcția asta bate vîntul. Pentru mine este insuportabil. Își turnă încă un pahar de Chablis, reușind să risipească destul de mult pe fața de masă. Da, sînt măcinat de un sentiment ucigător de gelozie și de regret. Îl simt chiar aici, în stomac.

Și își sublinie cuvintele cu un gest grăitor.

— Îmi pare rău.

— Îți pare rău, desigur că-ți pare rău. Cu oricine stai de vorbă spune că îi pare rău. Vor fi mulți care vor regreta.

Pentru prima oară de la începutul conversației, Macartney

ridică glasul și câțiva clienți de la mesele alăturate se uitară la el cu interes.

— Mai vreau să-ți spun ceva: am demisionat. Mi-am încetat activitatea. Nu accept să fiu tratat ca un...

Townsend era profund afectat și asta se vedea pe fața lui. Se uita fix la bătrînul din fața lui, care acum era aproape prăbușit pe masă și strîngea cu putere paharul cu vin alb, ca și cum ar fi vrut să-l fărîme. Au stat așa, în tăcere, cîteva momente. Senatorul Huguenot și Cy Hartemann nu mai glumeau și priveau cu atenție scena, din capătul celălalt al sălii. Poate că aflaseră ceva. Numele lui Macartney parcursese probabil de mult circuitul zvonurilor.

— La dracu, băiete, nu mai pot să îndur! Am plecat. Ține 20 de dolari, fi așa de bun și plătește masa după ce termini. Îmi pare rău că ți-am stricat prînzul. Poate altă dată... poate altă dată...

— Vă înțeleg foarte bine, domnule. Îmi pare foarte rău, se bâlbîi Townsend.

— Crezi că înțelegi într-adevăr? Poate că da. Două decizii de acest gen, deodată, e mai mult decît poate suporta și înțelege cineva.

Macartney se ridică și Townsend îl conduse. Își strînseră mîinile și, în acel moment, Macartney se aplecă și îi șopti la ureche:

— Sînt pe moarte, Temp. N-am să le fac plăcerea să le spun și te rog să nu le-o spui nici tu. Dar nu demisionez din cauza asta și nu ăsta este motivul pentru care mă simt strivit în legătură cu postul din Londra. Însă nu e de glumit cu un cancer pulmonar generalizat și inoperabil. Nu am nevoie de nicio compasiune. Din anumite motive nu-mi provoacă dureri, așa că mor fericit.

Townsend dădu să spună ceva, dar Macartney îl sili să tacă. Se întoarse brusc și ieși din restaurant cu capul sus. Șeful

de sală îl văzu, se apropie de el să-i vorbească, dar probabil că îi observase expresia feței pentru că se opri, mulțumindu-se să adreseze un salut discret, rămas fără răspuns, în direcția lui Macartney. Temperly Townsend termină de mâncat peștele, bău tot vinul rămas în sticlă, refuză să mai mănânce altceva, mulțumindu-se cu o ceașcă de cafea și o bucată de camembert. Plăti nota și părăsi restaurantul într-o ciudată stare de spirit.

Abia trecuse de două jumătate când se înapoie în biroul său și simți brusc o durere în stomac. Presupuse că era din cauza peștelui consumat la restaurant. Beate îl urmări cu priviri curioase. Poate că aflate ceva, dar el hotărî că nu este cazul să bîrfească cu ea despre acțiunile lui Macartney. Pe la trei, i se făcu rău. Nu prea obișnuia să se învoiască de boală, dar de data asta hotărî că nu are încotro. Încercă să-și sune soția acasă, dar telefonul era ocupat, așa că o rugă pe Beate să-i cheme un taxi și plecă acasă. În fața locuinței de pe Albemarle Street, staționa un Ford Mustang verde. Dar el se simțea prea rău pentru a da atenție faptului. Când intră înăuntru, Claire, în capot, cobora scara interioară, palidă și speriată. Ce s-a întîmplat, de ce a venit acasă? Era ciufulită și nu purta nimic sub capot. El o porni sus pe scări, precedat de Claire, care se agita îngrijorată în jurul lui. De ce dracu îi tot stătea în cale? Ajunse în fugă în baie, exact la timp pentru a vomita. Claire închise ușa. Când trase apa, i se păru că aude glasul șoptit al unui bărbat. Încă nu realiză despre ce era vorba. Auzi o bufnitură pe scări. Trebuie să fi fost Claire, s-o fi împleticit în faldurile capotului.

I se păru că aerul din baie este cam greu. Desfăcu cîrligul și încercă să deschidă geamlîcul. La început nu reuși. Ar trebui să mai curețe vopseaua de pe cerceveaua exterioară. Rămăsese așa de cînd zugrăvise baia toamna trecută și fereastra înțepenise. În sfîrșit, se deschise. Își scoase capul pe

ferestruică, în căutare de aer proaspăt, și observă un bărbat, pe care-l întâlnise recent la o petrecere, alergînd pe cărarea de lingă garaj și îmbrăcîndu-și, din mers, haina. Tipul sări în Mustangul verde și porni imediat, fără să arunce o privire în urmă. O auzi pe Claire urcînd din nou scările. Treapta a doua și a treia de sus scîrțiau ori de cîte ori cineva călca pe ele. Ea ar fi trebuit să-și amintească de asta; și abia atunci, Temperly Townsend se zise cele întîmplute. Se trase înapoi de la geam și simți încă o dată că i se face rău.

ÎNTR-UN FEL, DECIZIA LA CARE SE OPRISE NU FUSESE LUATĂ brusc. Era de mult timp deprimat de evoluția relațiilor dintre Statele Unite și Europa Occidentală; dragostea lui pentru Anglia și pentru felul de a fi al englezilor nu făcea decît să-i întărească sentimentul de exasperare față de evenimentele în curs. Se simțea afectat personal de această evoluție; vedea în perspectivă spulberat tabloul idilic al relațiilor anglo-americe. Așa zisele „relații speciale” erau pe ducă și cu toate că nu subaprecia faptul că vest-europenii ar fi putut juca mai cinstit și mai inteligent, era de părere că cea mai mare vină o purta activitatea organizației Mainfarers. Mulți împărtășeau punctul său de vedere, dar foarte puțini aveau o poziție atît de netă. Presiunile exercitate de Senat asupra aliaților Statelor Unite, ca să plătească mai mult pentru întreținerea bazelor militare americane erau de înțeles, dar actualele inițiative, menite să afecteze relațiile dintre aliați se înscriseră cu totul în altă categorie. Prevedea o agravare a consecințelor negative: o suspiciune hrănește pe cealaltă, și era prea tîrziu să se mai poată repara ceva. Sau poate că nu?

Iată cîteva din motivele care l-au determinat pe Temperly Townsend să-l caute pe un individ cu numele Rogerson, care

lucra în secția de informații a ambasadei britanice din Washington. Existau desigur și rațiuni mai profunde. Faptul că șeful său, Macartney, pe care îl respecta și îl admira, fusese împiedicat să devină ambasador la Londra și demisionase, faptul că soția sa, Claire îl înșela – deși nu o iubea, o respectase și o apreciasse din punctul de vedere al vieții de familie, dar era hotărât să nu-i aducă nicio acuzație, lăsând-o într-o placidă ignoranță asupra intențiilor sale – și, în sfârșit, faptul că organismul îi era slăbit de urmările unei acute intoxicații cu mâncare alterată; iată, pînă în cele mai mici detalii, resorturile acțiunii curioase în care se antrenase. Mai erau și altele. Se simțea legat de Anglia și de englezi. Nu considera deloc că ar comite o trădare. Vorbeau aceeași limbă, aveau același fel de a gândi sau, mai precis, americanii protestanți de origine anglo-saxonă credeau asta. Același sînge; același neam. Nu era vorba de spionaj, de un act de trădare. Avea impresia că nu exista niciun motiv să se rușineze dacă i-ar fi informat pe englezi asupra dedesubturilor numirii la Londra a unui om corupt. Ar fi putut desigur să acționeze public, să informeze presa, televiziunea; ar fi putut proceda ca Daniel Ellsberg, individul care a publicat documentele secrete ale Pentagonului cu privire la războiul din Vietnam. Ar fi mobilizat atenția unui public larg. Nu se simțea însă atras de o astfel de perspectivă. Prefera să transmită informațiile necesare celor care puteau face uz de ele discret și eficient.

Cum ajunsese să se afle în posesia unui secret pe care urma să-l transmită altora? Și, de fapt, în ce consta secretul? Nu era vorba de informații militare și nici de politică, nebunească după părerea lui, a unor personaje americane influente de a tăia craca de sub picioarele aliaților. Nu s-ar fi angajat pe calea transmiterii unor asemenea informații, oricît de mare ar fi fost dezacordul lui cu această politică. Dar un

secret privind un om, pe care lumea l-ar condamna dacă l-ar cunoaște, asta era altceva.

Evenimentul final, picătura care făcu să se reverse paharul, ar fi putut să zdruncine pe oricine. Ed Macartney lăsase o scrisoare pentru Temperly Townsend. Townsend a fost profund mișcat că i se adresase tocmai lui. „Sper – scrisese Macartney – că nu îți împărtășesc cele de mai jos numai din cauza amărăciunii și a geloziei. Dar pur și simplu nu pot să plec fără să fac uz de informația ce o posed. Nu te cunosc de mult timp. Dar spre deosebire de prietenii mei mai vechi, ești la curent cu evoluția din ultimul timp a felului meu de a gândi.”

Era o scrisoare lungă, închisă într-un plic sigilat, de culoare cafenie. Textul ei, nu prea coerent, era însoțit de mai multe documente, ultimul purtând data de 4 decembrie 1967. Ele furnizau informații despre Henry A. Middleton. Omul care urma să joace un rol important în activitatea guvernamentală. Dacă ar fi fost adevărate, furnizau o versiune cu totul diferită a biografiei oficial cunoscute a viitorului ambasador la Londra.

Ed Macartney mai lăsase alte trei scrisori: una pentru soția sa; una mai oficială, adresată secretarului de stat; una pentru avocatul său. În aceasta din urmă scrisese între altele pe un ton glumeț că încercase să fie prevăzător pînă la capăt; apoi se dusesse în baie și își trăsese un glonte, fără să producă în jur murdărie și deranj.

DOUĂ ZILE MAI TÎRZIU. LA O RECEPȚIE DATĂ DE UN diplomat britanic în locuința sa din Maryland, Townsend începu să acționeze. Nu-l întâlnise niciodată pe Rogerson. Dar se adresă gazdei spunîndu-i că el și Rogerson aveau cunoștințe comune și-l rugă să i-l arate. Rogerson stătea într-

un colț, înconjurat de câțiva colegi de la ambasada britanică, unii împreună cu soțiile. Apropiindu-se încet de ei, cu grijă ca să nu se ciocnească de chelnerii care se învîrteau cu tăvile încărcate de băuturi, Townsend se zădărește că discuția, dominată de glasuri feminine, avea ca subiect dificultatea de a cumpăra în magazinele din Washington brînză englezească Stilton de bună calitate. Femeia care monopolizase conversația în acel moment avea o voce ascutită, și vorbea foarte afectat. Ceilalți începură să dea semne vizibile că nu prea le este agreabil subiectul, sau chiar interlocutoarea. Rogerson avea întipărită pe față expresia tipică de cocteil: în timp ce căuta să pară interesat de conversație, se uita discret în jur după un pretext neajutor care să-i permită să iasă din cerc. Trebuie să pozezi o tehnică dibace pentru a te mișca în voie, la cocteiluri, de la un grup la altul. Odată ce te-ai desprins dintr-un punct, se impune să eviți rutele care duc prea aproape de anumiți indivizi, capabili să te blocheze în mod nedorit. Ca într-un joc „apă-foc” este necesar să găsești drumul cel mai bun spre țintă, ocolind pe fostul combatant din unitățile infanteriei marine, cu poveștile sale, pe obișnuitul cicălit, indiferent de subiect, pe cei taciturni, ca și pe cei prea expansivi, pe bîrfitorii care au totdeauna de șoptit la ureche ceva urgent și incomprehensibil și, în sfîrșit, pe cei cu respirația rău mirositoare. Un bun diplomat se înarmează totdeauna cu multiple scuze gata a fi folosite fie pentru a părăsi pe cineva, fie pentru a explica de ce nu se poate opri să stea de vorbă. Tehnica de a strînge mîna și a spune „Ce mai faci?” în cîteva limbi, în timp ce te deplasezi prin mulțimea îngrămădită în salon, într-un asemenea mod încît să se înțeleagă limpede că dorința ta de conversație se limitează la atît, constituie o artă deosebită, neapărat necesară diplomatului care nu vrea să ofenseze pe nimeni.

Townsend cunoștea pe mulți din cei prezenți. Le zîmbi

corect dar distant, pînă cînd ajunse aproape de Rogerson. Reuși să-i atragă atenția.

— Domnul Rogerson?

— Da. Bună seara. Nu cred că ne-am...

Rogerson zîmbi și se desprinsese recunoscător de grupul său. Townsend se retrase cu el într-un loc mai liniștit și se uită lung unul la altul.

— Nu, nu ne-am mai întîlnit. Temperly Townsend de la Departamentul de Stat. Sînt... am fost consilierul special al lui Ed Macartney.

— Îmi pare foarte rău de sinuciderea lui. Rogerson se întunecă la față. „O reacție interesantă”, gîndi Townsend. Am auzit că era foarte bolnav, e adevărat?

— Da, răspunse scurt Townsend. O clipă domni tăcerea.

— De unde cunoașteți numele meu?

— Vă cunosc după nume, dar nu și la înfățișare, spuse Townsend fără să dea vreo explicație. Știu și cu ce vă ocupați. Obişnuiți să luați parte la acele reuniuni de coordonare cu reprezentanți ai CIA și ai Pentagonului.

Vorbea cu glas scăzut.

— Da?

Rogerson manifestă o oarecare rezervă, devenind chiar puțin bănuitor.

— Aș vrea să am o discuție cu dumneavoastră, spuse Townsend pe un ton serios.

— Perfect. Vă ascult. Nu știu de ce m-ați ales tocmai pe mine dar...

Rogerson se întrebă dacă americanul nu era cumva băut. În cele din urmă conchise că nu avea în fața lui o persoană în stare de ebrietate, dar că părea destul de încordat.

— Aș prefera să discutăm într-un loc mai intim. Sînt în posesia unor informații care ar putea să fie de mare interes pentru dumneavoastră, pentru guvernul britanic.

— Hei, ce fel de glumă e asta, domnule Townsend? Vă jucați de-a spionajul? Poate că nu sînteți în apele dumneavoastră?

— Sînt în apele mele. Nici nu mă joc de-a spionajul, nici nu glumesc. Sînt în posesia unor informații pe care vreau să le transmit guvernului dumneavoastră. Desigur nu este vorba de secrete ale Departamentului de Stat, de documente ale Pentagonului sau de ceva asemănător.

— Atunci despre ce este vorba?

— Despre un om.

Soarta conversației urma să se decidă în acest moment. Va da Rogerson curs solicitării lui sau va izbucni în rîs și se va scuza cu o glumă, evitînd să se lase implicat în acțiunile unui descreierat. Dar, în mod destul de evident, se simțea că Temperly Townsend are controlul deplin al facultăților sale mintale. Era un funcționar cunoscut, de rang mijlociu, al serviciului diplomatic american, situat într-o poziție cheie pînă în urmă cu două zile, cînd șeful său se împușcase. De aceea Rogerson ezită să i-o rezeze scurt.

— Dar există canale obișnuite de comunicare între guvernele noastre în toate problemele.

— Nu este o problemă a guvernului american. Acționez în calitate individuală. Informația nu reprezintă un secret al Departamentului de Stat din moment ce nici el nu o cunoaște.

— Dar dacă ar cunoaște-o, atunci ar fi un secret al Departamentului de Stat?

— Poate.

— Foarte bine. Vă invit la mine la birou mîine dimineață. Să spunem la ora zece. Sînteți de acord?

— Nu la ambasadă, și nu mîine. În noaptea asta.

— Astă noapte? Este chiar atît de urgent?

— Nu, în sine nu-i urgent. Este urgent doar în sensul că pînă mîine s-ar putea să-mi schimb părerea.

— Foarte bine. Vreți să veniți la mine acasă? Soția mea este aci și, oricum, trebuie să o duc cu automobilul acasă.

Rogerson nu era încă decis cum e mai bine să procedeze. Dorea să aibă mai mult timp la dispoziție pentru a reflecta, să se mai consulte cu un coleg, să-l verifice pe Townsend.

— Aveți automobilul afară? Spuneți-i soției că trebuie să plecați – găsiți o scuză. Lăsați-i mașina ca să se ducă singură acasă. Eu vă aștept afară în automobilul meu; într-un sfert de oră e bine?

— După cum văd e un plan bine pregătit dinainte. E o dovadă de seriozitate. Rogerson privi cercetător la tînărul din fața lui. N-ar trebui să vă accept propunerea. Habar n-am cine sînteți. Ați putea fi oricine...

— Ne întîlnim peste un sfert de oră. Voi fi exact în fața intrării, într-un Mercedes alb 3000.

ROGERSON SE AȘEZĂ PE BANCHETA DIN SPATE A automobilului.

— Unde mergem? întrebă el.

— Undeva la un bar, indiferent care. Cît mai departe de diplomați. Trebuie să înțelegeți, domnule Rogerson, că nu sînt obișnuit cu astfel de acțiuni. Nu sînt spion. Cu atît mai mult cu cît în acest caz nu este vorba de trădare. Dacă ar afla ei, nu ar putea nici măcar să mă dea în judecată. Evident, ar fi iritați.

Townsend porni automobilul și, după vreo zece minute de mers, Rogerson pierdu orice punct de reper al locurilor pe unde treceau. Ajunseră într-un cartier mai sărăcăcios, undeva pe la marginea orașului. Townsend opri și parcă automobilul

pe o stradă lăturalnică. Erau singurii albi din cartier. Intrară într-un bar gol. Comandară băutură și luară paharele cu ei la o masă murdară dintr-un colț al sălii. Pentru a nu știu cîta oară în acea seară, Rogerson se întrebă dacă interlocutorul său nu era un dezechilibrat. Începu să-și facă reproșuri: ce căuta el în spelunca asta, în loc să se afle alături de soția lui la cocteil?

Townsend scoase un plic umflat dintr-un buzunar interior.

— Înainte de a muri. Ed Macartney mi-a lăsat acest plic. Iată și scrisoarea lui. Am parcurs toate documentele ce o însoțesc și o să vă dați singur seama că lectura lor merită tot interesul. Dacă facem abstracție de două sau trei aspecte neelucidate, restul reprezintă un act de acuzare imbatabil. Nu am păstrat nicio copie, nimic scris, nicio dovadă că am avut sau văzut vreodată aceste documente. Dacă vă veți folosi inteligent de ele, s-ar putea să iasă ceva bun din toate astea. Sper, sper mult că așa va fi.

Rogerson nu strălucea de inteligență și nici nu era la curent cu bîrfelile politice aflate în circulație în sferele înalte, dar acționa metodic, conștiincios, și cu energie. Se apucă pe loc să parcurgă documentele. Cînd era pe terminate, își formase convingerea că aprehensiunile sale cele mai rele erau confirmate și că fusese o seară pierdută. Se pregătea să le înapoieze.

— Se găsește aici suficient material pentru un roman, spuse el trăgănat. Altceva nimic. Poftim, ia-le înapoi, n-avem ce face cu ele.

Goliseră de mult paharele din fața lor și niciunul din ei nu se grăbise să comande altele. Barmanul negru urmărea la televizor un film de altă dată și nu era deloc preocupat să le mai ofere ceva.

Townsend nu părea descurajat. Se așteptase la o astfel de reacție. Nici el nu era prea scripitor, dar atunci cînd se apuca

de o treabă, nu o lăsa la mijloc și explorase în prealabil toate eventualitățile.

— Nu, n-am să le iau înapoi; mi-am închipuit că ați putea reacționa în felul acesta. Și eu aș fi procedat la fel. Știți că vă bucurați de faima că sînteți prudent? Le voi lua înapoi mîine, dacă veți persista în atitudinea de adineaori. Pînă atunci, arătați-le consilierului dumneavoastră politic, domnul Halley, Peter Halley. Întrebați-l ce părere are. Sînteți de acord?

Se făcuse tîrziu. Gîndurile lui Rogerson zburau la soția lui, la iritarea pe care o manifestase aceasta cînd o anunțase că pleacă și că va trebui să se ducă singură acasă cu mașina. Voia să se întoarcă repede înapoi, ca s-o îmbuneze. Pentru astă seară îi era deajuns și Townsend părea la rîndul lui tot mai încordat. Se va consulta cu cineva mîine dimineată.

— O.K. spuse el; veniți să le luați oricînd mîine după prînz. Apoi îi zîmbi. Îl voi ruga desigur pe Peter Halley să se uite prin ele. Dar cred că greșiți dacă sînteți atît de convins că toate astea ar cuprinde ceva ce ne interesează. V-aș sugera să trageți un somn bun în noaptea asta. Am să fac și eu același lucru. Probabil că dumneavoastră ați fost... Ce vreau să spun este că moartea bruscă a domnului Macartney...

— A, știu ce vreți să spuneți, domnule Rogerson. Dar faceți-mi plăcerea și arătați-i domnului Halley materialele mîine dimineată. Eu am să vă telefonez la prînz să-mi spuneți dacă mai doriți să vin să le iau. Dacă veți persista în opinia dumneavoastră, voi veni imediat; dacă veți dori să le păstrați, rolul meu se va încheia și nu vă voi mai deranja deloc. Townsend făcu o pauză. Și acum dați-mi voie să vă conduc acasă cu mașina.

— Nu e necesar, spuse Rogerson în grabă. Voi lua un taxi. Nu am decît un sfert de oră pînă acasă...

Peter Halley era ocupat. Avea de terminat o serie de

scrisori pe care voia să le expedieze cu curierul diplomatic ce pleca în aceeași zi la Londra. Îl cam bruscă pe Rogerson. Îl considera drept un om greoi, plictisitor, și de aceea nu prea avea răbdare cu el. Rogerson insistă că apreciază de datoria lui să-i aducă la cunoștință cele survenite și așa mai departe. Regreta că fusese nevoit să-l deranjeze și se retrase, lăsînd pe biroul lui Peter Halley plicul umflat cu documente.

Halley nu catadixi să se uite prin ele înainte de ora unsprezece. Scrisori absurde soseau în fiecare zi prin poștă, dar sursa acestora din urmă era ciudată. Avea impresia că-l cunoscuse pe Temperly Townsend, un american înalt, blond, corect. Nu putea fi considerat în niciun caz un aiurit. Începu să citească. Cînd ajunse pe la mijlocul celui de al doilea document, dădu peste numele lui Middleton și scoase un fluierat discret. Sună secretara:

— Dorothy, vezi dacă ambasadorul este liber. Cam peste o jumătate de oră aș dori să mă primească și atrage-i atenția curierului să țină valiza diplomatică deschisă pînă în ultimul moment.

TEMPERLY TOWNSEND CHEMĂ LA TELEFON LA ORA PATRU. Rogerson era puțin surescit. Da, ar dori să păstreze documentele, ar putea veni, oare, la ambasadă pentru o discuție cu Peter Halley? Temperly Townsend, care avusese toată noaptea la dispoziție pentru a trece în revistă felul cum acționase, dădu un răspuns negativ, menținîndu-se strict și cu o anumită teamă pe poziția stabilită anterior. În ce-l privea, el nu avea cunoștință de niciun plic și nu văzuse niciodată vreun document sau ceva asemănător care putea să intereseze ambasada britanică.

Două săptămîni mai tîrziu, Temperly Townsend fu

anunțat că urmează să fie transferat la ambasada din New Delhi. Soția lui, Claire, se hotărî să rămînă la Washington. Cît privește copiii, ei puteau să-l viziteze din cînd în cînd, petrecîndu-și vacanțele în India. Aranjamentul era convenabil pentru ambele părți.

CAPITOLUL NOUĂ

Pringle își petrecu week-end-ul cu niște prieteni, în apropiere de localitatea Tenterden, în Kent, și se înapoie acasă în după-amiaza zilei de duminică 25 noiembrie. Din cauza circulației intense, străbătu sud-estul Londrei în ritm de melc. Ajunse în apartamentul său pe la ora șase, ascultă știrile, iar obișnuitul whisky îl luă în baie. Își puse niște haine mai vechi și plecă să-și petreacă seara cu Richard Thain, funcționar rezident, care era de serviciu. Funcționarul rezident făcea parte dintre cei câțiva salariați care își aveau locuința chiar în incinta Ministerului de Externe englez și, în schimbul locuinței, făceau de serviciu noaptea, cu rîndul. Pringle se împrietenise cu el din momentul cînd au intrat împreună în diplomație. Vreo cinci luni împărțiseră un apartament în care făcuseră multe chefuri, pînă cînd Pringle se decise să se însoare cu Helen. Thain venise la nuntă, dar nu avusese chef de băutură, și plecă cu o părere nu prea bună despre soția lui Pringle, părere pe care i-o împărtăși numai cu cinci ani și un divorț mai tîrziu. Acum aveau amîndoi același punct de vedere.

Thain era celibatar, așa cum era prevăzut de regulamentul Foreign Office-ului pentru funcționarii rezidenți. Avea un

apartament cu câteva camere mici, la ultimul etaj din colțul de nord-vest al clădirii ministerului, cu o vedere frumoasă asupra parcului Saint James. Apartamentul era destul de confortabil și plăcut, mai ales că nu plătea chirie. Merita să piardă o noapte sau două, când făcea de serviciu, plus inconvenientul pe care îl reprezenta faptul că își avea locuința în aceeași clădire cu locul de muncă. Aranjamentul îi era pe plac. Pringle rămăsese cu regretul că niciodată nu fusese în postura unui astfel de funcționar de serviciu care se bucura de privilegiul de a străjui interesele politicii externe engleze în timpul nopții, adică în orele când toți dorm sau se distrează, cu excepția curierilor, funcționarilor de la cifru și telecomunicații, care mențin tot timpul legăturile ministerului cu exteriorul. Când ambasadele din Tokio sau Washington se aflau în plină zi de lucru, Londra, indiferent de decalajul de fus orar, trebuia să fie, măcar într-un fel superficial, și ea trează. Uneori, telefona ambasadorul din Bangkok; în momentul următor, o telegramă din Seul solicita un răspuns imediat; dar mai erau și alte sectoare ale activității guvernamentale, chiar parlamentari sau miniștri ajunși acasă după unele dineuri mai încărcate, amintindu-și să solicite diferite activități, târziu în noapte. Pringle își aduse aminte de povestea primului telefon primit de Thain, când fusese de serviciu întâia dată. Predecesorul său care se mutase grăbit în cartierul Swiss Cottage pentru a-și duce acolo viața cu o actriță fără angajament. Îi făcuse un instructaj sumar, spunându-i că nu prea apar solicitări deosebite și că după zece seara, simbătă, nu mai sună nimeni. Și cu asta și-a luat zborul. Imediat după aceea sună telefonul și o voce la celălalt capăt al firului întrebă: „Funcționarul rezident la telefon? Aici ofițerul de serviciu de la reședința primului ministru. Premierul vrea să vă vorbească”. Se auzi un pocnet în receptor, urmat de o pauză, apoi Thain, bîlbîindu-se, fu obligat să prezinte o

analiză a ultimelor evenimente din Extremul Orient primul ministru care îl lămuri că urma să ia masa cu un oaspete de seamă și voia să dea o ripostă bine documentată admonestării pregătită de interlocutorul său. Consultația fusese considerată satisfăcătoare și primul ministru trimise luni o notă ministrului de externe felicitându-l pentru calificarea personalului care făcea noaptea de serviciu. Întâmplarea putea fi încă folositoare perspectivelor carierei lui Thain, cu toate că de atunci se schimbaseră trei premieri.

Noaptea se anunță liniștită. Thain își invitase prietena. În eventualitatea că Pringle nu ar fi venit și totodată, cu gândul că nu strică să aibă pe cineva care să pregătească masa de seară în bucătăria funcționarilor de serviciu. Tînăra folosi semipreparate pentru a servi o neapetisantă tocană de pasăre, dar dineul fu salvat de sticla de Chianti, care îl ajută pe Pringle să petreacă o seară plăcută, mai ales că Thain, din cauza obligațiilor profesionale, se abținu de la băutură, iar fata se mulțumi cu un singur pahar.

Pe la zece, telefonul începu să sune mai des: o problemă consulară în legătură cu un turist mort într-un accident de automobil la Viena și cu necesitatea contactării poliției locale din orașul de proveniență al victimei, în vederea anunțării soției și a rudelor. Sosi apoi un teanc de telegrame de la Washington cu privire la evenimentele de ultimă oră și, fiind legate de specialitatea sa, Pringle știa că pot să aștepte fără nicio grijă pînă a doua zi dimineată. Un ministru adjunct de la Departamentul Mediului înconjurător, evident după un dineu stropit copios, se plînsese la telefon, în fraze confuze, că Ministerul de Externe nu face eforturi suficiente pentru apărarea unui cetățean englez din circumscripția sa, aflat în închisoare în Turcia pentru trafic cu droguri. Thain oferise o demonstrație atît de superbă în arta concilierii diplomatice, încît ministrul adjunct închise telefonul, consolată la gândul că

problema va fi ridicată însuși ministrului de externe și tuturor factorilor implicați, și asta fără nicio întârziere.

În timp ce Thain discuta la telefon cu secția socială a Ministerului în legătură cu dispariția consilierului britanic de la o ambasadă din Africa, unul din celelalte trei telefoane sună și Pringle ridică receptorul în locul lui. Era secretarul personal al ministrului de externe, unul din cei patru consilieri cu grad diplomatic. Pringle căută să-i explice că la telefon nu se află ofițerul de serviciu. Secretarul îi spuse că nu-l interesează cine este și deoarece Pringle se găsea la capătul firului și făcea parte din personalul Ministerului de Externe, el trebuia să preia sarcina. Pringle încercă să-i explice din nou.

— Notează afurisitul ăsta de mesaj și lasă discuția, spuse pe un ton prea puțin politicos vocea de la capătul firului.

Pringle își ceru scuze, puse în funcțiune dispozitivul care împiedica interceptarea convorbirii telefonice de către persoane nedorite și se puse pe scris.

Ministrul de externe își petrecuse și el week-end-ul în afara Londrei, în vila de lângă Brighton a unui exuberant deputat, comandorul Whitney. Dineul de sîmbătă seara, dat în cinstea sa, reunise o asistență mai amestecată. Printre invitați se aflase și profesorul Pickforth de la Universitatea din Sussex. Acesta putea fi cu greu considerat partenerul ideal de dineu al ministrului de externe, dar era vicepreședintele Asociației alegătorilor din circumscripția lui Whitney și fusese așezat, în mod special, alături de înaltul demnitar.

Comandorul Whitney era mîndru să aibă în asociația lui un universitar de talia lui Pickforth; adăuga o notă intelectuală colecției de militari în retragere și de mici proprietari de țară din care era compus Comitetul asociației. El îi explicase dinainte ministrului de externe toate acestea pe un ton categoric, și poziția lui Whitney nu putea fi ignorată, întrucît era unul din cei mai importanți deputați ai partidului

de la putere. De aceea, fără nicio plăcere, ministrul de externe urmări relatarea lui Pickforth despre un jurnal de război scris pe mătase de parașută, care intrase în posesia sa. După părerea lui, jurnalul oferea dovezi incontestabile că înalți demnitari naziști reușiseră să fugă la sfîrșitul războiului. Istoricilor putea să li se pară deosebit de interesant acest fapt, dar ministrul de externe avea preocupări mai importante. Părăsi devreme dineul, destul de plictisit și cu o impresie proastă despre partenerul său de masă, cu povestea lui trasă de păr. Era cît pe ce să i-o spună fățiș, dar în momentul acela observă că Whitney îl urmărește cu atenție din partea cealaltă a mesei, și atunci zîmbi amabil interlocutorului său, așa cum proceda întotdeauna cu cei ce-i băteau capul, asigurîndu-l că va cere ministerului să urmărească această chestiune și că-l va informa pe Pickforth despre rezultatele cercetărilor.

Cînd se așeză satisfăcut pe bancheta din spate a Humberului său oficial, notă pe un plic ce-i sta la îndemînă că trebuie să dea un telefon secretarului său personal în legătură cu această problemă. Simultan se jură în sinea lui că pe viitor nu va mai lua parte la mesele date de Whitney. Acum își dădea seama de ce individul nu deținuse niciodată vreun post ministerial. Uite pe cine se apucase să invite la masă împreună cu el; nivelul unora dintre profesorii noilor universități era sub orice critică.

A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, PRINGLE SE DUSE LA FUNCȚIONARUL care se ocupa de problemele vest-germane pentru a-i pasa mesajul transmis din partea ministrului, în legătură cu acel jurnal de război. Funcționarul fu contrariat, dar spuse că o să dea curs acestei chestiuni. Pringle îl informă despre tot ce știa în legătură cu Pickforth, adăugînd totodată, cu oarecare amărăciune, că el ajunsese să se ocupe de aproape toate

problemele secției vest-germane, inclusiv de dosarele de la arhivă, care îi fuseseră trimise pe cap. Celălalt îl compătimi cu o ușoară nesinceritate în glas.

— Voi sînteți doar băieții cu cea mai bună pregătire lingvistică, zîmbi el cu afectare.

Pringle se întoarse la hîrțiile lui. Mai avea încă mult de citit; după aceea se va apuca să scrie raportul.

O jumătate de oră mai tîrziu sună telefonul. Era funcționarul de la problemele vest-germane.

— Îmi pare rău, omule, mi-ar fi făcut plăcere să răsfoiesc jurnalul de război al lui Pickles, pardon, Pickforth, dar am primit dispoziții contrare. Se pare că dumneata ești omul nostru de legătură cu istoria, iar cei de sus doresc ca de cererile lui Pickforth să se ocupe o singură persoană. Așa că ți-l las în păstrare. Îmi exprim regretele și tot ce se mai spune în asemenea ocazii.

Închise telefonul.

Cine erau cei de sus? Munca lui Pringle în problemele americane, care intrau în răspunderea lui, rămăsese destul de în urmă și Anderly începuse să-și manifeste nerăbdarea. Sarcini urgente zăceau nerezolvate, astfel că se hotărî să-l pună la curent pe Anderly, care sări în sus de indignare.

— Lucrezi în secția americană, nu în serviciul de studiere a documentelor de război!

În momentul cînd Pringle părăsi biroul, Anderly începuse să-i cheme pe toți superiorii la telefon, inclusiv pe secretarul personal al ministrului de externe. Zece minute mai tîrziu, cînd intră în biroul lui Pringle, avea o înfățișare resemnată:

— Toate trec pe planul doi față de problema dosarelor, problemă care poate fi ridicată în Parlament, spuse el. Te ocupi în exclusivitate de ea.

— Este oare de așteptat ca cineva să pună întrebări în Parlament? întrebă Pringle. Cei de la arhivă mi-au dat a

înțelege că deocamdată Pickforth nu se va grăbi să răscolească lucrurile.

— Cei de la cabinetul ministrului cer să te ocupi serios de această problemă. Ești considerat expert în materie. Numai după ce termini, poți să treci la treburile curente ale secției. Și cu asta basta!

Vorbea ca și cum ar fi considerat că Pringle se făcuse vinovat de indisciplină.

— Nu mi-e de niciun folos faptul că în asemenea momente de criză în relațiile anglo-americe lucrezi în această secție, adăugă Anderly după o pauză. În loc să te ocupi de problemele noastre urgente, pierzi timp prețios răscolind adâncurile dosarelor seculare. Pur și simplu nu înțeleg ce le mai rămîne de făcut celor din secția de studii și consilierilor în probleme de istorie. Am căutat să transmit mai departe acest punct de vedere dar a fost respins.

Reușise să demonstreze în mod convingător că este foarte furios.

— Toată încurcătura mi se trage de la faptul că vorbesc și germana și sîrbo-croata.

— Nebuni de legat! Sîntem în plină criză și tu ești expedit în lumea trecutului...

Mai bombăni încă un minut sau două și ieși trîntind ușa, pentru ca două minute mai tîrziu să-și facă iar apariția.

— Am uitat să-ți transmit. Trebuie să te duci sus să te întâlnești cu cei de la serviciul de securitate. Au aflat că te ocupi de această problemă.

— De ce, pentru Dumnezeu? Ce legătură are securitatea cu aceste documente?

— Nu mă întreba pe mine. Întreabă-l pe Miller. El așteaptă un telefon de la tine.

După cîteva minute, Pringle ridică receptorul și-l sună pe Miller. Îi răspunse că nu e nevoie să se deplaseze pînă la el.

Vorbea destul de monosilabic. Aveau timp să discute mâine în automobil. Urmau să plece împreună la Brighton să-l întâlnească pe profesorul Pickforth. Îl rugă pe Pringle să ia legătura direct cu Pickforth și să stabilească întâlnirea. Miller va avea la dispoziție o mașină oficială. Ar putea să fie la el pe la unsprezece și jumătate, avînd astfel tot timpul necesar pentru a îndeplini misiunea primită.

Pringle încercă imediat să intre în legătură cu Pickforth. Pierdu foarte mult timp pînă reuși să-l prindă la telefon și cînd, în sfîrșit, stabili legătura, Pickforth nu părea prea încîntat de propunere, dar pînă la urmă acceptă. Nu se arătă deloc curios să afle ce voiau de la el și Pringle nu considera necesar să-i dea explicații.

Automobilul, cu Miller pe bancheta din spate, veni să-l ia la opt treizeci. Un Ford verde deschis care nu făcea parte din parcul obișnuit de mașini al ministerului. Șoferul, îmbrăcat într-un costum de tweed, purta o pălărie de fetru cafenie, dată pe ceafă. Pringle avea toate motivele să creadă că meseria lui principală nu era conducerea automobilului. Părea mai degrabă un polițist în retragere.

Miller deschise discuția cu meciul de cricket jucat sîmbăta trecută în cadrul cupei la Calcutta. Dar dincolo de vorbăria pe teme sportive, părea profund preocupat și nu de consecințele înfrîngerii suferite de echipa Angliei pe terenul de la Murrayfield.

— Trebuie să-l determinăm pe Pickforth să ne spună tot ce știe și să ne dea documentele aflate în posesia lui, spuse el pe un ton sever după care zîmbi cu subînțeles. Dăm năvală împreună peste profesorul ăsta, și-i spunem de la obraz că, dacă nu se arată docil, îl aruncăm în închisoarea din Brighton.

— Pardon, ce vrei să spui? reacționează Pringle stupefiat. Credeam că singura lui preocupare este explorarea unor

indicii istorice cu privire la activitatea rămășițelor naziste în perioada imediat următoare războiului.

— Se ocupă de multe altele.

— Ce anume?

— De cîtva timp urmărim aceste probleme numai pe apucate. Acțiuni de elucidare a diferitelor zvonuri cum că Martin Bormann ar trăi în junglă, undeva în America Latină, și altele de același calibru. În cea mai mare parte diversiuni și aiureli publicitare. Dar deodată au ieșit la iveală două sau trei fapte incontestabile. Indivizi care în trecutul lor au fost serios implicați în activitatea Reichului hitlerist apar în locuri cu totul ciudate și desfășoară acțiuni și mai ciudate. Pickforth a pus mîna pe unele informații cu prilejul contactelor avute la o recentă conferință a unor istorici specializați în această perioadă. Iată cum se explică toată agitația lui din ultima vreme.

DOCTORUL THOMAS PICKFORTH ERA UN OM PEDANT, CU părul roșu și un nas proeminent. Pomeții ieșiți disproporționat în afară, de un purpuriu aprins, creau impresia că e mereu gata să izbucnească într-un acces de furie. Din cauza gîtului care descria un unghi nefiresc în față, întreaga sa ținută căpăta un aer agresiv. Senzație accentuată de obiceiul de a-și ține bărbia cît mai ridicată, ca și cum lansa o provocare oricui și-ar fi luat inima în dinți să-i tragă un pumn.

De după ușa camerei unde așteptau oaspeții apăru mai întîi bărbia. Pickforth le zîmbi rezervat, îi invită în biroul său și le oferi imediat cîte o ceașcă cu ceai.

— Oameni ca dumneavoastră, după cîte știu, preferă întotdeauna ceaiul, spuse el.

Voise, probabil, să facă o glumă, dar o spusese cu tonul

unei simple constatări. Luară loc pe scaune moderne, dar uzate, prost construite și, cu toate că nu puteau avea mai mult de doi ani vechime, stricate și decolorate. Pickforth ridică receptorul căutînd să convingă pe cineva care, în mod evident, se lăsa greu convins, să aducă ceaiul. Peste zece minute apăru o secretară slăbănoagă, cu o uitătură furioasă, care turnă în ceștile așezate în fața lor un ceai nu prea cald și slab. Pînă atunci discutaseră generalități, despre dificultățile muncii la o universitate nouă, despre ultimele nemulțumiri studențești, creșterea prețului locuințelor în sud-estul Angliei.

Imediat ce femeia trînti ușa în urma ei, Pickforth spuse:

— Asta zic și eu reacție rapidă; chiar mai repede decît i-a trebuit lui Janet ca să pregătească ceaiul. Am vorbit cu șeful vostru sîmbătă noapte. Mă așteptam să primesc un refuz prin poștă, peste o săptămînă sau două. Înseamnă sau că voi, diplomații, ca de obicei nu aveți prea multă treabă, sau vă e frică poate de ministrul vostru de externe, ceea ce mă îndoiesc, sau am dat eu peste o problemă deosebit de importantă. Am avut dintotdeauna bănuiala că voi ascundeți ceva prin cotloanele voastre.

Nasul lui proeminent se mișca în sus și în jos, în timp ce vorbea. Se distingea o nuanță de antipatie în vocea lui, izvorîită dintr-o ranchiună față de funcționarii de stat, întîlnită de Pringle la mulți universitari. Ei, teoreticienii, consideră că știu mai multe decît practicienii dar, în același timp, îi invidiază pentru posibilitățile acestora de a acționa în loc de a teoretiza. Mai existau și alte surse de gelozie.

— N-ați nimerit niciunul din motive, răspunse Miller degajat. Ni s-a cerut să venim, pur și simplu, pentru a avea o discuție cu dumneavoastră și totodată să aruncăm o privire asupra documentului, dacă nu aveți ceva împotriva.

— Care document? Jurnalul sau celelalte hîrtii? Dacă e

vorba de acestea din urmă, ele nu se află încă în posesia mea. Arhiva dumneavoastră deține cea mai mare parte din ele.

— Îmi cer scuze, e greșeala mea, interveni Pringle. Am avut tot felul de sarcini urgente...

Miller îl privi iritat; nu era momentul să i se explice lui Pickforth cum stăteau lucrurile.

— Sarcini urgente, nu-i așa? Hîrțiile astea au o vechime de treizeci de ani, tinere, și nu ești atît de vîrstnic încît să fi avut posibilitatea să le reții dumneata de atîta timp. Ce ascundeți? Asta-i întrebarea la care doresc să capăt răspuns, și cît mai repede. Am un manuscris la o editură și, la cererea mea, tipărirea a fost oprită în așteptarea unui ultim capitol de mare senzație. Doresc ca această carte să apară foarte repede. Publică ce ai de publicat, sau du-te dracului, asta-i legea vieții universitare. Trebuie să mă gîndesc la viitorul meu și asta ar urma să fie cartea mea de bază. De aceea am nevoie de date acum, repetă el.

— Dar jurnalul? întrebă Miller. Am putea să-l vedem?

— Vrei să mă pui în defensivă, domnule Miller. Da, lucrul e evident. Nu cred că jurnalul este atît de important, deși prezintă un anumit interes. Știți cum am intrat în posesia lui?

— Oarecum.

Pickforth începu povestirea despre descoperirea făcută de maior.

— Și-a cumpărat haina la o vînzare de haine vechi, vă vine să credeți așa ceva? Maiorul și soția sa sînt o pereche de oameni orgolioși, dar foarte buni la suflet. Mi-au cerut să le jur că nu voi spune nimănui cum s-au întîmplat lucrurile, așa că v-aș fi recunoscător dacă veți păstra această informație pentru dumneavoastră.

Deschise un birou vechi cu clasoare și scoase un plic cafeniu. Răsturnă ușor conținutul pe masă.

— S-a păstrat destul de bine. Mătasea nu s-a deteriorat,

dar o parte din cerneală a pălit și s-a întins, pătrunzând pe partea cealaltă. Cândva o fi fost băgată în apă, sau a fost dată la curățat împreună cu haina.

Se apleacă asupra jurnalului și-l cercetară împreună. Într-un târziu, Miller spuse:

— Ne permiteți să-l luăm în vederea fotografierii și descifrării de către experți? Vă asigurăm că-l vom mînuî cu cea mai mare grijă.

Pickforth nu răspunse imediat, părea că meditează. Aruncă o privire jurnalului și apoi interlocutorilor săi. Rosti cuvintele rar:

— Răspunsul este: nu! Nu am încredere în dumneavoastră. În alte împrejurări aș fi avut, dar nu tocmai acum. Nu sînt cîrcotaș din fire, domnule Miller. Consider că am pus mîna pe ceva important, altfel... Nu cred că doar interese de natură istorică au determinat Ministerul de Externe să-mi trimită de urgență doi oameni cu poziții evident înalte. Trebuie să fie la mijloc rațiuni mult mai adînci. S-ar putea, așa cum am arătat și ministrului de externe, să fie ceva în legătură cu cele ce-am aflat cu prilejul contactelor avute săptămîinile trecute? Nu-i așa, domnule Miller? Și apoi, ca prin minune, au apărut brusc aceste documente, descoperite undeva, în fundul unui dulap vechi. Cel puțin așa mi-ați spus. Mi s-a părut stranie această versiune, cînd am aflat prima dată de ea. Arhivele oficiale au pus la dispoziția publicului, alte documente, care făceau referiri la acestea din urmă, astfel încît știam de existența lor. De ce n-au fost puse simultan la dispoziție? Am considerat dintotdeauna că bătrînul Foreign Office nu este unul dintre cele mai eficiente departamente ale guvernului nostru, dar nu pot să accept că sînteți chiar atît de ineficienți. O serie de detalii încep să se înlănțuiască și impresia pe care o creează nu este deloc bună. Puteți să vă duceți și s-o spuneți șefilor voștri.

Acum, dacă nu aveți nimic împotriva, eu am de ținut o conferință imediat după prînz, și mai am de lucru pentru pregătirea ei. Se ridică în picioare, rotindu-și nervos bărbia. Se auzi telefonul și se duse să răspundă. Stătea cu spatele la ei, mormăind în receptor, și arunca din cînd în cînd o privire pe fereastră la un grup de studenți care se îndrepta pe o alee spre una din noile săli de conferință.

— Eram sigur, șopti Miller. Puteam să pun rămășag că așa va reacționa. Dar noi l-am studiat pe individ. Nu-l putem forța. Ar ieși un tăraș colosal. Cred, însă, că am momeala cea mai potrivită la îndemînă. Fii atent, ai să asști la o demonstrație clasică de diplomație în stil ambasadorial din arsenalul lui Miller.

Chicoti discret și Pringle îl privi uluit. După cîteva minute, Pickforth își încheie convorbirea telefonică și se întoarce spre ei. Era politicos, dar distant.

— Regret, dar trebuie să plec, spuse el.

Strînse jurnalul și îl introduse cu grijă în plicul cafeniu.

— Domnule Pickforth, vă rugăm să ne mai acordați un minut din timpul dumneavoastră, replică Miller pe un ton grav. După cum ați sesizat și dumneavoastră, afacerea are mai multe implicații decît apar la prima vedere.

— Știam eu că așa este.

Pickforth se așează din nou și-i privi întrebător.

— Eu și colegul meu am fost trimiși la dumneavoastră să vă solicităm, în numele ministrului de externe, asentimentul pentru a vă include într-o comisie specială de anchetă. Ministrul de Externe ar aprecia mult dacă dumneavoastră ați găsi răgazul necesar pentru acest scop.

— Ce fel de comisie specială? Pickforth părea mai interesat.

— O comisie secretă.

Pe fața lui Pickforth se citi dezamăgirea.

— Mă tem că... începu el.

— Mi s-a cerut să insist pe lângă dumneavoastră să ne ajutați în calitate de expert. Va fi o comisie cu împuterniciri foarte mari. Poate nu vă dați seama, dar sînt sau ar putea fi în joc interese vitale.

— Este în joc cartea mea. Și mai există perspectiva de a căpăta o catedră...

— Este vorba de securitatea statului... Dar dumneavoastră, domnule Pickforth, nu aveți nevoie de predicile mele. Știu că, atunci cînd veți lua cunoștință de detalii, dumneavoastră singur veți fi în măsură să apreciați de ce sînt solicitate capacitățile dumneavoastră de expert. În posesia noastră se află un mare număr de informații, informații secrete și delicate. Cunoașterea lor vă obligă să semnați, desigur, angajamentul oficial cu privire la secretul de stat.

— Am mai făcut asta în timpul serviciului militar.

Pringle era de părere că Miller reușise să-l prindă în undiță, dar nu prea înțelegea bine tot ce se petrece.

— Activitatea în sînul comisiei v-ar putea inspira o altă lucrare, care să apară sub egida guvernului, domnule Pickforth. Este de cea mai mare importanță să pătrundeți în angrenajul interior. Veți fi plătit pentru contribuția dumneavoastră, și sînt autorizat să vă declar că veți avea acces special la documentele care, conform legii, sînt încă interzise accesului public. Desigur, la încheierea misiunii, veți avea permisiunea să publicați tot ce este difuzabil.

— Adică peste treizeci de ani, desigur.

Pickforth făcea eforturi să pară reținut.

— Avem instrucțiuni să trecem imediat la acțiune.

Evenimentele ne obligă să prezentăm guvernului un raport exact peste o săptămînă. Comisiile speciale nu au nevoie totdeauna de ani de zile pentru a-și încheia activitatea.

— Nu pot lipsi de la universitate.

— Secretarul general al guvernului poate telefona vice-rectorul universității chiar înainte de prînz. Totul este pregătit. Vă vom aștepta și vă vom lua cu noi în automobil. Am reținut o cameră pentru dumneavoastră la hotelul St. Ermins, astfel încît să fiți aproape de locul unde se va desfășura activitatea. Sînteți celibatar, nu-i așa?

— Și ce-i cu asta?

— Asta înseamnă mai puține aranjamente de făcut.

— Trebuie să vorbesc cu decanul.

— Lăsați asta în seama vice-rectorului. Pot folosi telefonul dumneavoastră?

— Desigur. Eu mă duc să-mi fac bagajul.

Bărbia lui Pickforth avea acum o poziție mai puțin agresivă. Chiar și nasul arăta mai conciliant, dar pomeții erau mai aprinși ca oricînd. Părăsi repede camera.

— Dacă nu poți să-i înfrîngi, caută să-i determini să ți se alăture, spuse Miller cu un chicotit cinic. Asta îl va face să-și țină gura, iar noi vom pune mîna pe jurnal. E un procedeu puțin mai moral decît dacă i l-am fi furat; asta, de fapt, era cealaltă soluție avută în vedere.

— La ce anume se referea cînd a vorbit despre unele informații culese la un recent congres? Secretarul personal al ministrului nu a făcut nicio aluzie la ele.

— Nu cunosc toată povestea, dar a aflat unele lucruri despre cei care au reușit să scape din bunkerul Führerului în aprilie 1945. Au fugit din Europa prin Spania, luînd cu ei sume enorme de bani, dintre care unele proveneau de la o sursă aflată la Londra. Vom obține mai tîrziu de la el toate detaliile necesare. Deocamdată ar fi mai bine să începem ancheta noastră în legătură cu proveniența jurnalului.

CAPITOLUL ZECE

În ziua de 29 noiembrie, maiorul Turton se apucase din nou să lucreze în grădină; era o joi. Pe la unsprezece dimineața, începu să se facă simțit efectul aerului rece al iernii timpurii, și se hotărî să intre în casă să-și ia cafeaua. Vizitatorul apărură de după un colț al casei, tuși discret și așteaptă pînă cînd maiorul se ridică de pe răzorul unde planta varză.

— Domnul maior Turton? Vă cer scuze că vă deranjez. N-am mai sunat la poartă, m-am uitat peste gard și am presupus că dumneavoastră trebuie să fiți.

Maiorul surîse prietenos:

— Pot să vă fiu de folos cu ceva? Regret, dar nu am impresia că ne-am mai întîlnit. Dacă nu cumva, stați puțin, n-ați fost și dumneavoastră cu unitățile care în mai 1944, ba nu, mai tîrziu, în iulie, au luptat în Sicilia. Căpitanul... căpitanul... Nu uit niciodată o față pe care am văzut-o.

Vizitatorul îl privi contrariat. Venise cu un scop precis. Și nu se așteptase la o asemenea reacție. Dar apoi spuse:

— Da, parcă îmi aduc aminte, cred că chipul dumneavoastră îmi este...

— Veniți înăuntru, poftiți! Se impune să cinstim un pahar. Cum vă numiți, îmi pare rău, dar nu prea rețin numele.

Maiorul vorbea ca și cum s-ar fi întâlnit ultima oară cu o zi înainte.

— Browne. Browne cu un e la sfârșit.

— A, da, căpitanul Browne, parcă ți se spunea Dick?

— Henry.

— Ce bei, Henry?

S-au așezat cu câte un pahar în mână. Maiorul o auzea pe soția lui umblînd în camera de sus. Spera că nu va comite imprudența să apară cu părul pe bigudiuri. Se va duce să o avertizeze.

— A fost o întâmplare fericită că m-ai zărit peste gard, spuse el.

— Îmi pare rău, domnule maior, dar lucrurile nu s-au petrecut așa.

— Spune-mi Wilfred.

— Da, Wilfred, am venit special să te văd, bătrîne. Nu mi-am dat seama...

— Foarte drăguț din partea dumitale. Vii în numele asociației regimentului? Niciodată nu m-am preocupat să țin legătura cu ea.

— Nu, nu despre asta este vorba. Am venit în legătură cu descoperirea dumitale.

— Descoperire? Ce descoperire? Regret, dar nu înțeleg despre ce este vorbă. Nu cumva e o confuzie? Dar fiecare treabă la timpul său, Dick.

— Henry.

— Da. Iartă-mă, Henry, desigur. Whisky?

— Gin cu tonic, dacă ai.

— Desigur. Cu gheață?

— Nu. Mulțumesc. Gheața strică băutura bună.

— Ai dreptate. Care era problema... Henry?

Maiorul se așează confortabil pe scaunul tapisat cu creton. De sus se auzi un zgomot puternic.

— Soția mea. Mici treburi de-ale casei.

— Am venit în legătură cu jurnalul scris pe mătase de parașută.

— A, da? Maiorul Turton se uită pătrunzător la vizitatorul său. Cum ai aflat de existența jurnalului?

Trecuse atît de mult timp din aprilie cînd îl găsisese.

— Profesorul... profesorul Pickforth. Nu-i așa?

— A luat legătura cu dumneata? Nu cumva ești de la Muzeul Național de Război sau ceva asemănător?

— Nu, deloc.

— Băiat bun Tommy!

— Despre cine e vorba?

— Tommy Pickering. Unde l-ai întîlnit... Henry? Uitase cu totul de jurnal. Tommy nu i-l mai dăduse înapoi.

— Ca să restabilim faptele așa cum sînt, nu l-am întîlnit.

— Știi, eu lucrez acum pentru Ministerul Apărării, desigur ca funcționar civil.

— Dacă nu greșesc... dumneata trebuie să fii ajuns pe panta pensionării, sper că nu te superi că vorbesc așa.

— Ai perfectă dreptate. De fapt, am șaiszeci și șapte de ani, dar am o muncă mai... în fine, n-are a face. Am venit la dumneata în legătură cu jurnalul. Știi, cei de la biroul meu au aflat de jurnal și chiar l-au și văzut. Acum încercăm să reconstituim istoricul său.

— Aha, o luați de-a-ndăratelea.

— O luăm de-a-ndăratelea.

— Tommy nu v-a dat nicio informație în acest sens?

— Profesorul Pickforth ne-a sfătuit că ar fi mai bine să vorbim direct cu dumneata.

— Are și el dreptate. Dacă v-ar fi cerut s-o anchetați pe soția mea, pentru ea ar fi fost o sursă de tulburare. Pentru mine nu-i o problemă. O întîmplare de-a dreptul ciudată și unde mai pui că este vorba de un costum foarte bun.

. . .

PE LA ORELE DOUĂ, DUPĂ CE AU PRÎNZIT, CONSUMÎND O omletă ușoară, maiorul, doamna Turton și domnul Browne – acesta din urmă insistase să nu mai fie interpelat cu gradul militar – plecară cu o mașină oficială în căutarea unei biserici dintr-un cartier popular din sud-estul Londrei. După o oră de drum, ajunseră la periferia capitalei și avură nevoie de încă o oră și jumătate pînă să găsească biserica. Vînzarea de obiecte despre care este vorba avusese loc de mult timp. Doamna Turton înfrînsese orice urmă de jenă și se oferise să dea tot sprijinul, atrasă și de perspectiva participării la un eveniment ieșit din comun. Domnul Browne lăsase să se înțeleagă că anchetatorii vor avea grijă ca vecinii să nu afle că ea cumpărase o haină veche la un bazar organizat de o biserică în cadrul acțiunilor de colectare a fondurilor. Alături de ea, pe bancheta din spate a mașinii, se afla costumul în cauză, împachetat în hîrtie cafenie. Domnul Browne îl luă apoi cu el la Minister, pentru nevoile anchetei.

Biserica nu numai că era închisă, și parcă părăsită, dar se înfățișa vizitatorilor ca o poziție fortificată, cu plase de sîrmă la ferestre și rețele de sîrmă ghimpată în jurul cornișelor, măsuri de protecție împotriva bandelor de huligani. Panoul de la intrare era deteriorat și adresa vicarului ilizibilă. Abia putea fi descifrată adresa organistului, dar cînd ajunseră la casa lui, în ciuda insistențelor, nu primiră niciun răspuns. S-au adresat secției locale a poliției. Domnul Browne le prezentă legitimația sa și primi imediat ajutor. Însuși șeful secției veni cu ei în mașină pentru a-i conduce la sediul parohiei.

Îl găsiră pe vicar acolo, înconjurat de cel puțin zece copii ai lui sau ai altcuiva, așa încît desfășurarea unei anchete obișnuite părea destul de dificilă. Pînă la urmă, însă, merse mai ușor decît se așteptaseră. Vicarul își aduse aminte de cele

petrecute cu prilejul târgului, de vizita scurtă a doamnei Turton și, în mod surprinzător, și de acest costum.

Domnul Browne puse întrebarea cu prudență:

— Cum se face că vă aduceți aminte de el atît de bine? Fu nevoit să o repete, ridicînd glasul, pentru a depăși zgomotul făcut de copiii care se ciondăneau și țipau.

— Voiam să-l cumpăr eu, și aș fi făcut-o în cele din urmă, dacă ar fi rămas nevîndut. Pe de altă parte... Vicarul șovăi și se întrerupse.

— Pe de altă parte, ce? întrebă domnul Browne, ridicînd tonul.

— Ei bine, eu... eu știam de unde provine. Îmi pare deosebit de rău, dar în mod obișnuit cînd cineva cumpără un costum vechi nu i se dezvăluie proveniența. Eu însă m-aș fi simțit cam...

Interlocutorii săi așteptară răbdători pînă ce vicarul reuși să descurce părul unui copil care se agățase de colțul unui spalier de lemn și țipa cît îl ținea gura.

— Vă ascult, spuse domnul Browne după ce operația de salvare fu dusă la bun sfîrșit.

— Nu sînt sigur că dețin toate faptele. Ar fi mai bine să vă informați la poliție. Trebuie să existe un proces-verbal. Noi am primit costumul de la ei, pe la sfîrșitul lunii octombrie a anului 1972. Parcă, totuși, era ceva mai devreme, aproape de sfîrșitul lui august, pentru că îmi aduc aminte că l-am dat să fie bine curățat. Era necesar, nu am fi cîștigat nimic asumîndu-ne riscuri, cu toate că poliția spusese că a fost dezinfectat.

— Dumnezeule, exclamă doamna Ethel Turton ca pentru sine, dar suficient de tare ca să audă și ceilalți.

Vicarul era bine informat dar, din delicatețe, evită să dea toate precizările. Șeful poliției locale îi îndrumă spre secția numărul doi din Tower Hamlets. Domnul Browne explică,

după plecarea sergentului, că el nu intenționase să recurgă la ajutorul poliției, dar că în felul acesta se poate economisi mult timp.

La secția din Tower Hamlets, șeful ei, după ce domnul Browne îi prezentă legitimația, se apucă să cerceteze registrul în care erau consemnate faptele diverse. Abia după ce verifică lista cu chitanțele vechi, negăsind niciun indiciu asupra actualului proprietar al costumului, le spuse fără niciun menajament de unde provine. O pereche de butoni de argint fusese vîndută pe aceeași cale. Nu se găsisese nimic care ar fi putut să ofere vreo indicație cu privire la identitatea cadavrului găsit lângă chei. Domnul Browne păru dezamăgit. Procesul-verbal al procurorului și rapoartele inițiale ale poliției puteau furniza informații suplimentare pentru desfășurarea anchetei ministerului.

Maiorul și doamna Turton ajunseră acasă pe la opt și jumătate seara. În timpul drumului de întoarcere conversația lîncezi. La întrebarea lui Browne dacă doresc costumul înapoi, amîndoi răspunseră negativ. Ministerul putea să-l păstreze sau să-l arunce, să facă ce vrea cu el.

VINERI, MILLER SE DUSE ÎMPREUNĂ CU PRINGLE SĂ-L întâlnească pe Gilbert Winter. Acesta ceruse să i se prezinte un bilanț al dovezilor strînse pînă atunci în lumina raportului făcut de Browne. Pringle își începu expunerea evocînd jurnalul scris pe mătase de parașută.

— Ca urmare a unui șir de evenimente, și n-am să vă rețin atenția cu relatarea lor, acest jurnal a fost găsit cusut în mîneca unei haine ce a aparținut inițial, conform rezultatelor cercetărilor, unui individ între șaptezeci și optzeci de ani. Este greu să se aducă alte precizări, deoarece cadavrul a fost găsit la sfîrșitul lunii august 1972, lângă cheiul docurilor West

India. Mărturiile strînse de poliție și prezentate ulterior procurorului din Tower Hamlets sînt, conform tuturor proceselor verbale, destul de sumare, dar nu există nimic care să sugereze că s-ar fi comis o crimă. Se apreciază că omul s-a împiedicat și a căzut; a fost identificat locul unde în cădere s-a lovit cu capul de caldarîm. Un ofițer de poliție, care și-a amintit cazul, declară că l-au impresionat calitatea deosebită a îmbrăcăminții și ghetelor individului și a unei perechi de butoni de argint, care nu au mai putut fi recuperați, deoarece poliția i-a vîndut pentru a acoperi cheltuielile de înmormîntare. S-a constatat că trecuseră trei săptămîni de la deces pînă la descoperirea cadavrului, estimîndu-se data morții cam în jurul zilei de zece august. Nu am cerut să se mai facă o autopsie, deoarece împrejurările și timpul care a trecut de atunci nu permit să se obțină, după cum ne asigură experții, vreun element relevant. Nici corpul victimei nu a furnizat date deosebite pentru identificare, deși procurorul pretinde că omul ar putea fi un străin sau un marinar, deoarece avea pielea foarte bronzată.

Jurnalul propriu-zis, dacă bineînțeles un astfel de document sumar poate fi numit jurnal, a intrat în posesia profesorului Pickforth, care este conferențiar de istorie modernă europeană la Universitatea din Sussex. Obținînd cooperarea sa ulterioară, am supus jurnalul unor analize inițiale fotografice și cu raze X și am reușit să descifrăm cea mai mare parte a textului. La început este scris într-o germană obișnuită, părțile din urmă fiind însă consemnate printr-un fel de notație prescurtată, practică în Germania în timpul războiului. Este semnalată acolo călătoria făcută de autor împreună cu alții. Însemnările încep în bunkerul Führerului în ziua de duminică 29 aprilie 1945, și se încheie pe o plantație situată în junglele din Paraguay, cîteva luni mai tîrziu. Sînt însemnări foarte sumare, adeseori indicînd doar timpul și

locul, cu toate că starea de tensiune și încercările prin care treceau membrii grupului, teama permanentă de a nu fi descoperiți, deprimarea provocată de veștile ce le parveneau din Germania înfrîntă, răzbat foarte limpede la suprafață, din cînd în cînd. Personajul cel mai important al călătoriei nu este autorul jurnalului ci un individ notat simplu cu denumirea de „Comandantul”, un înalt demnitar nazist, poate chiar Martin Bormann. Este menționată ruta evadării; există și schița unei hărți a călătoriei de la Berlin pînă în Spania. Ceilalți membri ai grupului sînt menționați fie cu pronumele, fie cu un număr de cod. O singură persoană figurează cu numele întreg, un anume Wilhelm Schenker. Singura explicație pare să fie că autorul jurnalului nu-l simpatizează sau nu are încredere în acest Schenker. Noi l-am identificat cu ajutorul jurnalului și al documentelor de la arhivă, stabilind că a fost un tînăr aghiotant al lui Hitler. Alte fapte nu mai există în jurnal, dar el oferă o mărturie directă a evadării unui înalt personaj nazist, sau a unui grup din Berlin, în ziua cînd Hitler s-a sinucis, fapt în legătură cu care pînă acum nu a existat niciun document. Presupunem că bătrînul în a cărui haină a fost găsit jurnalul, este autorul său; în text există indicii că el era și cel mai tînăr membru al grupului, probabil intendentul sau valetul personajului cunoscut sub numele de „Comandantul”. L-a păstrat, poate, din motive sentimentale sau ca un fel de poliță de asigurare, pentru a obține ceva în schimb.

— Șantaj? interveni Gilbert Winter.

— Posibil, spuse Pringle. Dar moartea a fost în mod cert accidentală, dacă vă gîndiți cumva la implicații în această privință. Pickforth consideră că acest document este deosebit de interesant, continuă el; în primul rînd pentru că el este primul istoric care l-a descoperit, așa că, într-un fel, e proprietatea lui. În al doilea rînd, jurnalul oferă probe asupra unei evadări din ruinele celui de-al treilea Reich, probe care

nu au existat nicăieri înainte, și, în al treilea rînd, pentru că ultima pagină cuprinde numele cîtorva oameni din afara Germaniei înfrînte, care par să fi ajutat pe cei din grup într-un mod sau altul, asigurîndu-le adăpost, într-o anumită ocazie un avion și, cu alt prilej, o foarte substanțială sumă de bani. Un cunoscut conte spaniol, acum decedat, cu puternice simpatii pro-naziste, a asigurat prima etapă a refugiului în casa sa din sudul Madridului. Un expatriat german, conferențiar la Universitatea din Madrid, a cumpărat un avion necesar călătoriei pînă în America Latină, deoarece mijloacele militare de transport ale armatei naziste, care le-au asigurat călătoria pînă la Madrid, ar fi fost ușor descoperite dincolo de această etapă. Cineva din Londra, cu numele de Benner, este menționat drept furnizorul „unor fonduri lăsate în păstrarea lui”, pentru finanțarea călătoriei, iar un om aflat în Statele Unite, trecut simplu sub numele de „liderul american” a furnizat bani din „fonduri de urgență aflate în păstrarea lui”, trimițîndu-le la punctul terminus al călătoriei, în America Latină. Un alt expatriat german era stăpînul plantației neidentificate din junglă, unde grupul și-a încheiat călătoria.

Oricît de interesante par toate acestea, continuă Pringle, ele nu sînt de nicio utilitate actuală, cu toate că pot fi fascinante pentru profesorul Pickforth și colegii săi – presupunînd, evident, că jurnalul ca atare nu este un fals bine pus la punct. Experții și-au exprimat unanim convingerea că sortimentul de mătase și cerneala folosită confirmă perioada menționată în jurnal și țara de origine. Obiectivul urmărit de autor prin redactarea jurnalului rămîne neelucidat, dar este posibil ca el să fi considerat că transcrie evenimente care, cîndva, vor fi de importanță istorică sau, cum am arătat mai înainte, ca o asigurare în vederea unor scopuri personale.

Englezul cu un nume neobișnuit, Benner, menționat în jurnal, l-am identificat ca fiind Geoffrey Benner, actualmente

Sir Geoffrey Benner, deputat, în legătură cu care avem foarte multe informații indicînd cu claritate încotro se îndreptau simpatiile sale în timpul războiului.

O completare de detaliu la această anchetă a furnizat-o Pickforth, care ne-a relatat în calitate de membru al comisiei speciale, că, în timp ce participa la o recentă conferință, a discutat subiectul său preferat – adică activitățile neo-naziste – cu un confrate care pe vremuri era funcționar britanic și acum este cetățean israelian. El i-a comunicat lui Pickforth că a avut acces la informații datînd din 1950 sau 1951, potrivit cărora înalte oficialități naziste au reușit să fugă din Berlin în noaptea de 28 spre 29 aprilie 1945, folosind în acest scop sume de bani aparținînd guvernului german, păstrate în secret la Londra în timpul războiului, tocmai pentru o asemenea eventualitate. Aceste informații explică referirile făcute la Benner în jurnal și această înlănțuire de fapte a fost sesizată de Pickforth, care a împărtășit-o ministrului de externe la dineul de săptămîna trecută.

După o analiză deosebit de atentă a tuturor documentelor, trebuie să subliniez, în concluzie, că nu are rost să întreprindem vreo acțiune fără a avea certitudinea de a obține un rezultat concret de pe urma răscolirii acestor murdării și a discreditării lui Sir Geoffrey Benner, care, după cîte cunoaștem, în ultimii ani a dus o viață corectă. Ar trebui să propunem ministrului de externe să exprime călduroase mulțumiri lui Pickforth pentru ajutorul dat, să pună documentele la dispoziția publicului, cu excepția materialelor asupra lui Benner, care sînt în măsură să dezlănțuie un scandal politic.

Gilbert Winter își dădu asentimentul și lucrurile se opriă aici, pînă în momentul cînd explodează bomba lansată de Peter Halley.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Din acea seară, în urmă cu cîteva săptămîni, cînd îl părăsise brusc în fața restaurantului Vauxhall, Pringle nu mai avusese nicio veste de la tînăra Helen. Știa că îl chemase o dată la telefon, în lipsa lui, dar nu avea cum să intre în legătură cu ea și încercările de a-i afla adresa prin cunoștința sa care organizase cocteilul din cartierul Stockwell, rămăseseră fără rezultat. Nu cunoștea numele de familie al fetei și nici al bărbatului cu care venise la cocteil. Îi părea rău, dar Pringle era destul de ocupat și cunoștea vreo două tinere care de obicei erau disponibile cînd simțea nevoia unei prezențe feminine.

Dar exact în vinerea aceea, Helen îi telefonă la birou. El vorbea la alt telefon, și secretara o ținu de vorbă pînă se eliberă.

— Am întrebat-o dacă vrea să o chemați dumneavoastră puțin mai tîrziu, dar a insistat să aștepte, preciză secretara.

— Alo, spuse Pringle, regret că v-am făcut să așteptați.

— Alo, aici e Helen.

Pe moment, presupuse în mod absurd că e fosta lui soție, care avea același nume și care ar fi reușit să-și prefacă vocea.

— Pauză, doi trei... se auzi glasul de la capătul firului.

— A, Helen, spuse el. Ce drăguț din partea ta! Am încercat să intru în legătură...

Ea începu să-l îngîne:

— Ce drăguț din partea ta! Ce bine este să-și amintească omul de tine. Ce mai faci?

— Bine mulțumesc. Își aduse aminte de obiceiul ei de a-și pune interlocutorul în defensivă. Era necesar să treacă el la atac. Nu vrei să luăm masa împreună în seara asta? interveni el abrupt. Vin să te iau la șapte jumătate, de acord?

Provocarea fusese lansată. Era sigur că ea nu va accepta și, oricum, avea pe cineva în rezervă.

— Perfect. Poți să vii să mă iei de aici?

— Aici... dar unde e aici?

— Nu prea pari entuziasmat că am acceptat invitația.

— Ba sînt, zău că sînt, mă bucur mult. Numai că acum sînt încurcat cu tot felul de treburi, asta-i tot. Dă-mi adresa. Sînt gata să notez.

Ea i-o dictă. Un cartier luxos, dar Pringle nu mai dădu atenție întîmplării pînă pe la șapte seara. Cu acest prilej, pierdu o altă prietenie, contramandînd dineul fixat pentru aceeași seară.

Un polițist pe trotuarul din fața casei verifică actele lui Pringle. Trebui să-i arate permisul de șofer și legitimația de la minister înainte de a i se permite să se apropie de reședința ambasadorului vest-german. Sună la intrare. Un servitor în livrea albă deschise imediat. Abia atunci își dădu seama că nu cunoaște numele de familie al fetei.

— Da, vă rog? Servitorul avea un accent german.

— Domnișoara Helen...

— A, domnișoara Kuhl. Vă așteaptă, domnule?

— Îi... îi... Da, spuse Pringle, începînd să se întrebe dacă nu cumva își bătuse cineva joc de el. Era numele de familie al

ambasadorului vest-german – la prima vedere părea să fie fiica lui.

Helen apăru în hol, zîmbind.

— Salut, ai venit la timp. Ești foarte punctual. Tatăl meu ar fi satisfăcut.

— Ești într-adevăr fiica Excelenței sale?

— Mă tem că da. Nu ți-am spus? Probabil că nu. Sper că nu ești prea impresionat, nu-i așa?

— Nu aș putea să-ți răspund cu precizie. Puțin uimit, puțin prea mult pentru un oarecare diplomat cu gradul de prim secretar.

— Aha, spuse ea batjocoritor. Așteaptă-mă numai să-mi iau pardesiul și vom ieși împreună. Putem petrece o seară plăcută, discutînd despre complexe tale de inferioritate.

Intrară la „Daisy’s” pe King’s Road și luară loc la o masă mare, rotundă, alături de alte persoane. Ceilalți veniseră probabil de la birou, să sărbătorească ceva și, cum începuseră mai de mult festinul, îi lăsară în pace.

— A fost destul de meschin din partea ta să mă lași să bat cîmpii atunci cînd ne-am întîlnit prima oară. Desigur, cunoști prea bine activitatea diplomatică, din interiorul ei, spuse Pringle posomorît, spre sfîrșitul mesei.

— Hai să nu mai vorbim despre asta. În ultimele zile am avut parte de diplomatie pînă peste cap. Interminabile conferințe și conversații la dineuri despre situația din Statele Unite, Orientul Mijlociu...

— Atunci despre ce să vorbim? întrebă el, comandînd a doua sticlă din vinul roșu al casei. Evident, el consumase cea mai mare parte din prima.

Helen îl îngîină din nou:

— Atunci despre ce să vorbim? Am să-ți spun eu. În mod ciudat, îmi placi, așa că hai să vorbim despre asta.

— Este un subiect foarte vast.

— De acord. Să vorbim despre relațiile dintre bărbat și femeie.

— E de preferat acțiunea și nu vorbele.

— Foarte bine, spuse ea. Sînt de acord, mai ales că acești comeseni ai noștri sînt mult prea zgomotoși pentru gustul meu. Mergem acasă la tine.

O ripostă rapidă, la care nu avea nimic de obiectat.

OBIȘNUIA SĂ SE MÎNDREASCĂ CU PATUL SĂU LARG, DE EPOCĂ, o piesă destul de rară. Se aflau împreună de o oră și ceea ce trebuia să se întîmple se întîmplase. Peste tot, în cameră, erau presărate veșminte. Se simțeau amîndoi foarte bine, întinși goi, pe o stivă de perne. Renunțaseră să mai bea whisky, după cîteva pahare, și își astîmpărau setea cu suc de portocale. Se făcuse trei dimineața și aveau înaintea lor o sîmbătă întregă.

Pringle era destins și nu simțea nevoia de somn. Helen își lăsase capul pe pieptul lui. Ținea ochii închiși, dar nu dormea nici ea. Spuse fără să-și ridice pleoapele:

— Vrei să plec?

— Deloc. Ești așteptată?

— Tata a renunțat să mă mai aștepte și, oricum, e plecat la Glasgow, pentru festivitatea lansării unui vapor.

— Altcineva din familie?

— Mama a murit acum patru ani. Făcea parte din societatea cea mai înaltă. O vedeam foarte rar. Am un frate care studiază dreptul în Berlinul occidental.

— Și te-ai săturat de viața din cercurile diplomatice, nu-i așa?

— Mai întreb? La fiecare trei sau patru ani o nouă dezrădăcinare, și nicăieri acasă. Îmi vedeam părinții doar cîteva minute, fie la sfîrșitul unei zile de lucru la ambasadă, sau după vreun ceai de doamne, și apoi alergau la recepții,

cocteiluri și dineuri. Am fost trimisă la diferite internate și acum, cînd am crescut și eu mare și ar trebui să scap de toate astea, tatăl meu îmi cere să fiu tot timpul alături de el, un fel de gazdă la nenumărate manifestări diplomatice. Săptămîni întregi îmi petrec serile stînd la masă alături de cei mai plicticoși oameni.

— Ai prilejul să întîlnești oameni cu faimă. Am avut și eu propria mea umilă experiență de acest gen cînd am lucrat în străinătate, la una din ambasadele noastre.

— Am întîlnit mulți oameni cu faimă, deosebit de neinteresanți. S-au ajuns, îți povestesc tot timpul cum au reușit și, după un timp, o lasă baltă, cu excepția cîte unui bătrîn murdar cu intenții libidinoase.

— Tinerii libidinoși sînt mai amuzanți?

— Oricum, tu ești.

— Mulțumesc, iubito. Vino mai aproape.

— Iarăși?

ERA ȘASE DIMINEAȚA CÎND O CONDUSE ÎNCET, CU automobilul, acasă și se anunța o zi frumoasă, ușor încețoșată. Ea era puțin preocupată de faptul că personalul de serviciu al reședinței ambasadorului vest-german se va porni să bîrfească. Cîteodată, cînd era plecat prin țară, tatăl el o chema la telefon devreme dimineața. Străzile erau aproape pustii. Cîteva dube cu lapte, un măturător pe Lambeth Bridge, cîțiva polițiști pe lîngă Westminster, bătînd din picioare și din mîini pentru a se încălzi. O ambulanță avertizînd intermitent cu farul său albastru trecu val vîrtej spre spitalul St. Thomas. Un grup voios de îngrijitoare mai în vîrstă se agita în fața clădirilor Trezoreriei și Ministerului de Externe. Porumbei se înălțau fluturîndu-și aripile în jurul obeliscului lui Nelson. Străbătura bulevardul Mall și o luara în

sus, pe lângă Green Park. Reședința ambasadorului vest-german era în Belgrave Square.

Helen spuse deodată:

— Nu pot să te văd astăzi. Are loc o seară culturală, și am promis tatălui meu să mă duc. Duminică ești liber?

Nici nu-i trecuse prin cap să se gîndească la viitor. Se bucura de prezent, dar simțea că dorințele ei sînt și ale lui.

— N-am apucat să te întreb cînd ești liberă, dar am să știu să te aștept, răspunse el în timp ce parca mașina. Hai să luăm mîine prînzul împreună, fie la mine, fie undeva în oraș.

— Și ai să mă concediezi la trei treizeci. Diplomații bine crescuți se ridică totdeauna de la mesele de prînz la trei și jumătate.

— Dacă insiști și ai să fi foarte bună cu mine, poți să stai și mai tîrziu.

— Și nu sînt foarte bună?

— Ești perfectă.

Ea zîmbi cu drăgălășenie, îl sărută convingător pe obraz și, în același timp, îl mîngîie.

— Fă-o încă o dată și ai să vezi că te răpesc pe loc, fără să-mi pese de telefoanele tatălui tău și de bîrfelile oamenilor de serviciu.

— Ar fi minunat, spuse ea provocator, în timp ce se dădea jos din mașină. Sper că vei folosi forța. Voi fi la tine pe la prînz. La revedere.

Trînti portiera, făcu un semn cu mîna și dispăru prin intrarea reședinței. Pringle demară energic și porni spre casă, cuprins de o senzație agreabilă de oboseală. Se gîndea cu plăcere că era sîmbătă și putea să se ducă direct la culcare. Cu Helen prin preajma lui, era absolut necesar să acumuleze energie.

Ajunse acasă pe la șapte, și cum nu-i era somn și sosise odată cu puștiul indian care-i aducea ziarele, se apucă să

răsfoiască „The Times”, în timp ce se delecta cu cafea și suc de portocale.

Correspondentul din Washington al ziarului se ocupa într-o relatare de speculațiile făcute în capitala americană cu privire la schimbarea ambasadorului S.U.A. la Londra. Erau chiar menționate câteva nume. Unul era un diplomat de carieră, dar correspondentul ajungea la concluzia că, pînă la urmă, decizia va fi determinată de obiceiul de a se acorda cele mai importante posturi diplomatice peste hotare sprijinatorilor financiari ai partidului la putere. Cele mai mari șanse le avea fostul senator Henry A. Middleton.

În partea de jos a paginii a doua, o scurtă știre înfățișa ceremonia lansării la docurile șantierelor din Upper-Clyde, cu participarea ambasadorului vest-german, a unui vas containerizat, foarte modern. Era primul dintr-o serie de trei, construite pentru o societate vest-germană, reprezentînd o comandă, se arăta în relatare, de natură să garanteze supraviețuirea acestor șantiere.

În suplimentul de sîmbătă al ziarului apăruse un lung articol despre cei cîțiva cetățeni englezi care sprijiniseră regimul hitlerist pînă la începutul războiului. Articolul menționa, între altele, că în ziua de 12 septembrie 1939, după izbucnirea războiului, avusese loc la Londra reuniunea unui grup de personalități. În acest cadru, se dăduse citire unui manifest elaborat de un foarte cunoscut duce britanic, un om care fusese un vechi prieten al lui Churchill însuși. Documentul aducea laude lui Hitler, apreciindu-l pentru faptul că „răsturnase sistemul grație căruia finanța internațională – totdeauna exploatare și niciodată producătoare – își acumulase averea și puterea”. Grupul urmărise să-l convingă pe Chamberlain să facă ample concesiuni lui Hitler pentru a pune capăt războiului, pentru a evita crearea unei situații în care „două rase... cele mai apropiate

între ele și cele mai disciplinate din lume să poarte război una contra alteia, însîngerîndu-se reciproc pînă la moarte”. Printre participanți se aflaseră cîțiva foarte cunoscuți membri de atunci ai Camerei Lorzilor și Camerei Comunelor. Articolul din „The Times” menționa o serie de nume bine cunoscute în trecut. Deosebit de interesante erau paragrafele care se refereau la oameni aflați acum în poziții importante în Parlament, în industrie, în domeniul finanțelor, dar numele lor nu era dezvăluit. Gîndul lui Pringle zbură imediat la Sir Geoffrey Benner. Lăsă ziarul deoparte și adormi.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Pringle invitase un prieten de la secția consulară să ia prînzul cu el și cu Helen, obținînd însă de la acesta promisiunea că va pleca imediat ce vor lua masa. Pînă la urmă, prietenul îl trezi din somn pe Pringle pe la zece și jumătate, duminică dimineața, ca să-i spună că nu va putea veni. El se ocupa de Spania și se iviseră niște încurcături, deoarece echipa de fotbal „Celtic” jucase sîmbătă după-amiază un meci cu Real Madrid și peste două sute de suporteri ai lui „Celtic”, fără un ban în buzunare, se îngrămădiseră pe treptele ambasadei engleze din Madrid, ca să nu mai vorbim de alți patruzeci aflați în diverse închisori spaniole, ca urmare a unei seri mai vesele, în care obișnuitul whisky fusese înlocuit cu cantități considerabile de vin spaniol. Prietenul lui Pringle avea mult de lucru. Îi spuse că ar putea să-l viziteze după prînz, să bea un pahar împreună. Pringle îi răspunse că e preferabil să nu vină, pentru că s-ar putea să nu fie acasă.

Își dădea seama cam ce simțeau suporterii echipei „Celtic”. Cu o noapte înainte, sîmbătă, fusese la o petrecere frenetică dată de un prieten arhitect în garsoniera sa de la ultimul etaj al unei clădiri din apropiere de King’s Road. Se servise un cocteil foarte tare, pe bază de șampanie, pe care ar

fi trebuit să-l evite, ținând seama de o experiență anterioară. Pringle nu prea știa ce fel de arhitect era prietenul lui, dar nu avea nicio îndoială că era în stare să construiască un cocteil foarte puternic. Renunțase să plece cu automobilul lui și luase un taxi, după ce încercase în zadar să introducă cheia în broasca portierei. În timpul petrecerii, dăduse peste o tânără cam bleagă la dans, și care, mai mult ca sigur, ar fi fost receptivă la avansurile lui. Își spusese însă că e mai bine să continue a-și recupera forțele în vederea întâlnirii din ziua următoare, care se anunța sub auspicii mult mai bune. Își aminti că, la un moment dat, în cursul serii, înainte ca băutura să-i fi transformat simțămintele mai pure în dorinți brutale, fusese cuprins de o nostalgie romantică, sentimentală, la amintirea lui Helen.

Se făcuse zece și jumătate și ea urma să sosească pe la douăsprezece și jumătate. O primă cerință era să scape cât mai repede de durerea de cap. Își trase pe el un pulover și o pereche de pantaloni vechi de catifea reiată, și alergă câteva sute de metri pînă la stația metroului, cumpără ziarele de duminică, și apoi din nou fuga acasă cu o singură oprire la o mică prăvălie din cele deschise în permanență, pentru a-și cumpăra câteva ouă și o pîine. Ajuns acasă, constată că durerea de cap era mai insuportabilă ca oricînd. O aspirină, un duș, un pahar cu tonic rece și două cești de cafea îmbunătățiră vizibil situația. Făcu ordine prin casă și se apucă să pregătească prînzul. Hotărîse că vor lua masa la el.

O ploaie torențială furniza un argument suplimentar, chiar un pretext pentru a rămîne acasă, mai ales că își lăsase mașina în cartierul Chelsea, unde băuse zdravăn cu o noapte înainte. Ar fi putut circula cu automobilul ei, dar lui nu-i plăceau niciodată prînzurile de duminică la restaurant. Cumpărase cotlete, salată, brînză și fructe și mai avea o rezervă de vin roșu în cămară. Își termină pregătirile și se

apucă să răsfoiască „Sunday Times”. Publicau și ei pe ultima pagină o relatare cu speculații asupra personalității noului ambasador american la Londra. Candida, pare-se, și un actor de film. Pringle nu auzise de el.

Pe la douăsprezece jumătate, apărură primele semne de nerăbdare. Pe la douăsprezece patruzeci și cinci începu să se plimbe prin casă, uitându-se din când în când pe fereastră. Pe la unu, ajunsese la concluzia că nu va mai veni și, după cinci minute, își spuse că, probabil, nici nu avusese vreodată intenția să vină. Afară ploua fără întrerupere și hotărî că, decît să-i telefoneze acasă, mai bine să-și prăjească cotletele. Helen sosi la unu și jumătate, udă learcă, dar foarte veselă.

— Pentru prima oară întârziu la o întâlnire. Îmi pare rău că am început cu tine, spuse ea.

— Nu ți-ai luat... nu ai venit cu mașina?

— S-a întâmplat ceva la carburator. Mi-am dat seama că aprinderea nu prea funcționează și mi-am spus că e mai bine să iau autobuzul. Din cauza poziției mele sociale nu am prilejul să fac foarte des astfel de călătorii.

— Am studiat cel mai bun itinerar. Există un autobuz care m-ar fi lăsat aproximativ la ușa casei tale, dar am descoperit că nu prea circulă duminică dimineața și primul pe care l-am luat m-a lăsat la Gara Victoria. Întrucît era puțin mai departe de casa ta, m-am rătăcit.

— Nu face nimic. Te dregem cu un coniac. Ești learcă.

— Un pretext foarte bun ca să mă dezbrac, replică ea.

Și se execută cu promptitudine.

Se dezbracă complet lăsîndu-și lucrurile în mijlocul camerei. El se duse repede la fereastră și coborî storurile. Peste drum locuia o doamnă care obișnuia să se uite cam lung pe fereastra ei și era posibil ca cele văzute să-i tulbure cucernicia duminicală.

— Coniac? întrebă el. Se adaptă repede situației.

— Mmmm, sigur că da, te rog, spuse Helen venind spre el și cuibărindu-i-se în brațe. Așa-i mai bine. Îmi place lîna moale a puloverului cînd nu o desparte nimic de pielea mea. Ai un halat să-mi împrumuți?

— Un halat de baie sau de mătase? Simți neapărată nevoie de el?

— Mi-e cam rece, deși în cameră e cald. Stai să mă încălesc puțin cu coniacul. Prefer un halat de baie, prefer chiar să fie mai aspru și să miroasă a loțiune de ras.

— Am impresia că hainele te cam stimulează? Halatele bărbătești, puloverele și așa mai departe.

— Uite cine vorbește de stimulente! spuse ea rîzînd în timp ce se desfăcea din brațele lui. Vezi, te-am cam pus în încurcătură.

— Mă duc să-ți aduc halatul, răspunse el, fugind din cameră. La întoarcere se opri o clipă în bucătărie pentru a micșora focul la oala cu cartofi. Cînd ajunsese în cameră, ea pusese un disc și încerca să aprindă focul în cămin.

Îi aruncă halatul și Helen se înveli în el, lăsînd totuși descoperite porțiuni apetisante ale corpului.

— De foarte mult timp nu am mai aprins un foc în cămin. Stau într-un cartier în care fumul este interzis și, după ce-l aprind, îmi ia mult timp curățatul, și mai și fumează. Dar pentru tine...

Se duse la coșul cu lemne, luă niște surcele și un vătrai.

— Vai ce bine e, îi auzi glasul foarte aproape în spatele său, în timp ce se străduia să ațîțe flăcările. Îi simți răsuflarea caldă pe ceafă.

— Necazul cu tine, Helen, este că amesteci prioritățile. Cele trei etape – căldura, mîncarea și... restul.

— În ce mă privește, restul, cum l-ai denumit tu atît de vulgar, trece pe planul întîi, bineînțeles cînd e vorba de noi doi.

- Foarte bine, spuse el, lăsînd lemnele din mînă.
- Foarte bine? se strîmbă la el.
- Foarte.
- Pentru Dumnezeu, cartofii ăia blestemați!
- Ce prozaic, exclamă ea, desfăcîndu-se din îmbrățișare.
- Te omori după cartofi. Fii atent la siluetă. Un om la vîrsta ta...
- O mîngîie ușor pe coapse.
- Mmm, minunat, mai vreau!
- Cartofii, Helen, pariez că s-au făcut scrum.
- Ai putea fi un soț extraordinar. Trebuie să dau sfoară în țară. Ești cam meschin. Ei bine, n-ai decît, dacă acești cartofi contează mai mult ca mine...
- Nu-i vorba numai de cartofi. Cred că a ars și oala. Mă tem că și plita.
- Și el o părăsi pentru un pumn de cenușă...
- Ce plină de poezie ești! Despre Browning vom discuta mai tîrziu, dacă vrei. Acum mă duc la bucătărie.
- Își trase pantalonii și ieși din scenă cît se poate de prozaic. Oala era foarte arsă.
- Helen veni și ea în bucătărie, tocmai cînd turna apă rece peste resturile înnegrite.
- Ce urît miroase, făcu ea. Voi, englezii, nu vă pricepeți la bucătărie.
- El lăsă oala din mînă și o înșfăcă pe Helen, care reuși să scape și alergă chicotind în dormitor, lăsînd să-i cadă halatul în urmă. Abia pe la cinci au reușit să mănînce cotletele cu salată.
- Telefonul sună parcă la timp, într-un moment cînd se gîndeau cum și-ar mai putea petrece restul zilei. Helen tocmai îi spusese:
- Ar trebui să găsim o diversiune care să ne mai țină departe unul de altul: abuzurile fac rău la inimă, sau nu mai știu unde.

— Eu știu unde, replică el și ridică receptorul. Da, cine-i acolo.

— Funcționarul de serviciu la telefon. Gilbert Winter dorește să vii la minister.

— Oh, fir-ar să fie! Când? Acum? Chiar imediat? Realmente nu pot. Am în vizită niște mătuși bătrîne... Rămase câteva clipe ascultînd. O.K. Un moment, te rog, răspunse el și, acoperind receptorul cu mîna, îi relată lui Helen discuția.

— Cît timp au nevoie de tine? întrebă ea.

— Două ore, maximum.

— Pot să te aștept aici?

— Chiar intenționez să te închid în casă.

— Nu-i nevoie. Tata e plecat la Edimburgh, personalul de serviciu este liber azi și mâine, iar eu mi-am scos telefonul din priză.

— După cum văd, ticluiești totul cu prevedere.

— Când doresc ceva, da.

— Alo, alo, mai ești pe fir?

Vocea iritată a funcționarului de serviciu îi atrase atenția că ținea receptorul în mînă.

— Atunci, peste o jumătate de oră, ba nu, peste trei sferturi de oră sînt acolo. Trebuie să mă duc mai întîi să-mi iau mașina.

Telefonă după un taxi și, pînă ce sosi acesta, avu timpul să o instaleze pe Helen în baie cu prosoape, ziare, reviste, un cocteil, dîndu-i și instrucțiuni cum să se folosească de instalație. Căută niște haine pentru ea, dar Helen răspunse că n-are nevoie, halatul fiindu-i suficient pînă i se vor usca hainele lăsate în părăsire, în mijlocul camerei. Afară ploaia încetase, dar cerul era destul de acoperit și încă amenințător pentru ca oricine să prefere să stea în casă. Își găsi automobilul, porni spre Foreign Office, și parcă în curte. Când

nu se lucra, singura intrare deschisă era cea oficială. Prezintă portarului legitimația.

— Bună seara, domnule Wilson, îi spuse acesta.

Pringle se decise ca la întoarcere să-l corecteze pe portar, dacă va mai avea timp și energie.

— O seară nenorocită, am fost chemat de funcționarul de serviciu. Mă duc să văd ce vrea.

Se îndreptă spre lift.

— Nu e necesar să vă duceți pînă sus la el, domnule, v-a chemat domnul Winter. El ne-a anunțat că vine cineva și că se află în biroul de la etajul întâi.

Pringle era cît pe ce să-l întrebe pe portar ce s-a întîmplat. Nu era exclus ca el să știe.

Urcă repede cele cîteva trepte pînă la etajul întâi și intră în biroul lui Winter. Se mai aflau acolo Terry Miller și încă un individ pe care nu-l cunoștea.

— Îmi pare rău că trebuie să te smulg din compania mătușilor, îl abordă Winter, zîmbind. Duminica este totdeauna potrivită pentru opere caritabile. Foarte frumos din partea ta!

Izbucniră cu toții în rîs.

— Mă numesc Peter Halley.

Își strînsesă mîinile. Numele îi era familiar lui Pringle, deși nu avusese niciodată prilejul să-l cunoască personal. Știa, însă, ce funcție avea. Deținea postul de consilier politic la ambasada din Washington și era denumit, asemenea celor ce aveau mari perspective în serviciul diplomatic, navigator de înălțime.

Winter nu pierdu timp cu explicațiile. Halley îi trimisese prin curierul diplomatic, sosit la minister vineri seara, niște materiale provenite de la Ed Macartney, adjunctul secretarului Departamentului de Stat, care se sinucisese cu puțin în urmă. Imediat după lectura documentului, Winter

trimisese o telegramă, cerîndu-i lui Halley să vină la Londra pentru consultări.

— Peter a sosit azi după-amiază și trebuie să plece mîine dimineată la prima oră, continuă Winter. De aceea, trebuie să ținem reuniunea noastră astă-seară. Are multe să ne spună; și noi vrem să-i prezentăm o serie de fapte ce urmează a fi transmise ambasadorului nostru la Washington și, într-un asemenea moment, comunicările prin scrisori și telegrame nu sînt de nicio utilitate. Tabloul situației politice actuale, sublinie Winter, este în esență următorul: conform tuturor informațiilor, aflate în posesia noastră, grupuri influente din Administrație sînt hotărîte să promoveze linia senatorului Mainfare. Acestea au intenția să acționeze dur în domeniul relațiilor militare dintre Statele Unite și aliații vest-europeni și, în același timp, să intensifice considerabil presiunile economice. Totodată, sîntem siguri că se pregătesc să trimită un nou ambasador la Londra. Este de așteptat ca, în cursul zilei de mîine probabil, să ne fie prezentat numele său pentru a obține agrementul reginei. Care trebuie să fie reacția noastră?

Pringle întrebă:

— Sîntem siguri, oare, că au în vedere o singură persoană? Am văzut în ziare că circulă două sau trei nume în legătură cu această numire.

— În ce ne privește, spuse Peter Halley, sîntem informați că erau trei candidați. Pentru noi, Ed Macartney ar fi fost cea mai bună alegere. Îl cunoșteam bine, de pe vremea cînd era consilier al ambasadei americane, aici la Londra, acum cîțiva ani. Cu toate că niciuna din Administrațiile americane nu se omoară să dea diplomaților de carieră posturile cele mai importante peste hotare, au circulat zvonuri că i s-a oferit postul și, apoi, sub presiunea lui Mainfare, s-a revenit, din cauză că era considerat un om prea onest și prea loial

relațiilor dintre Statele Unite și țările Europei occidentale. Oricum, el nu ar fi acceptat să fie o simplă marionetă.

— Și asta-i suficient pentru a determina un om să se sinucidă? întrebă Winter.

— Nu cred. Era un om echilibrat. L-am întâlnit de vreo două ori și mi-e greu să dau crezare unei asemenea explicații. Dar am auzit că avea cancer și în acest caz era oricum condamnat.

— Cine sînt ceilalți? interveni Pringle.

— Ei bine, pornind de la presupunerea că nu ar exista vreun necunoscut care să apară brusc, deși orice este posibil, mai candidează la acest post un actor, spărgător de inimi, pe nume Dale Friend. A dat bani grei pentru campania electorală a partidului la putere și acum dorește răsplata. Cred că nici măcar Mainfare n-o să-l sprijine pentru că este un aiurit. După cum relatau telegramele de ieri ale agenției Reuter a făcut o gafă enormă cînd, vorbind în public, n-a fost în stare nici să pronunțe corect numele primului ministru al Angliei. Așa că rămîne în cursă numărul trei.

— Fostul senator Henry Middleton. Ce fel de om este? întrebă Pringle.

— N-am întâlnit pe nimeni care să-l cunoască, răspunse Peter Halley. Middleton este un om ciudat. În avion, cînd am venit, m-am apucat să aștern pe hîrtie opinia mea personală despre el pe baza celor cunoscute anterior. Veți avea posibilitatea s-o citiți pe îndelete. Esențial de subliniat sînt relațiile sale cu Mainfare; este prieten cu el încă din școală, și numirea lui face parte dintr-o tranzacție între senatorul Mainfare și persoane influente ale Administrației. Biografia cunoscută e destul de bună și averea sa a fost mai mult decît generoasă în sprijinirea activității partidului de la putere. În Congres și în Senat a fost și este respectat; unii consideră chiar că nu ar fi de loc incapabil și că prăbușirea lui și

înfrîngerea electorală ar fi fost provocate de manevre foarte subtile în interiorul organizației locale a partidului său și de încrederea prea mare pe care a acordat-o colaboratorilor lui. Se caută în felul acesta să i se dea o recompensă corespunzătoare capacității sale și, în același timp, utilității sale din trecut, dar mai ales celei viitoare. Se spune că, în urmă cu o lună, Middleton a fost invitat la Departamentul de Stat, de unde a plecat foarte satisfăcut, stare de spirit care ar fi fost încurajată și mai mult de întâlniri avute ulterior cu persoane influente din Administrație. Postul de ambasador american la Londra continuă să fie considerat drept o răsplată deosebită, încheie Peter Halley și, după părerea mea, Middleton va obține postul dacă noi ne dăm acordul.

— O prezentare deosebit de utilă, spuse Winter. Ți mulțumesc, Peter. Și acum, ce facem? Deocamdată, toate astea sînt mai mult sau mai puțin de domeniul public. Hai să vedem însă cum va fi afectată evoluția situației de către noile fapte ieșite la iveală. Într-un fel, ele au un caracter dramatic, dar pot oare să reziste în cazul în care sînt prezentate drept capete de acuzare? În ce constau ele? continuă el. Este vorba de fotocopiile unor fotografii, două fotografii, una mai veche și una foarte nouă; mai există fotocopia unei legitimații, legitimație de ofițer german SS; apoi fotocopia unui ordin de transfer financiar de către o bancă elvețiană a unei enorme sume de bani; numărul de înregistrare al unui act de proprietate asupra unei case și unei plantații în Pennsylvania; mai există un document foarte convingător care, împreună cu dovezile ce le avem la arhiva noastră, sugerează că Wilhelm Schenker, locotenent SS, omul care pînă în aprilie 1945 a fost un tînăr aghiotant al lui Adolf Hitler, Führerul celui de-al treilea Reich, este una și aceeași persoană cu fostul senator Henry Middleton, omul care are toate șansele să fie numit ambasador la curtea Majestății Sale. Ce facem cu toate astea?

Știu, este târziu, dar n-avem încotro și trebuie să luăm o hotărîre cît Peter mai este aici. El cunoaște și ceea ce gîndește Johnny.

Johnny era Sir John Rankine, ambasadorul englez la Washington, un tip dur, care își afirma credința în așa-numitele valori tradiționale, dar era, de asemenea, gata să folosească metode moderne în promovarea lor.

— Dacă ei ar trimite mîine cererea de agrement, noi am fi obligați să recomandăm Palatului s-o refuze. Totodată, însă, această acțiune ar provoca un scandal enorm și presa ar afla imediat, argumentă Halley.

— Va fi o acțiune fără precedent, dar, ce dracu, spuse Terry Miller, un pumn în gură le-ar prinde bine. Caut să îmi aduc aminte cînd am refuzat noi ultima oară să acceptăm un ambasador?

— Am să întreb mîine dimineață Protocolul, răspunse Pringle. Oricum va fi necesar să luăm legătură cu ei pentru prezentarea cererii de agrement.

Winter întrebă, formulîndu-și încet gîndurile:

— Deci problema care se pune în acest caz, este cum să evităm scandalul, nu-i așa? Dar se reduce oare totul numai la această dilemă? De exemplu, să zicem că le comunicăm americanilor adevărul sau numai o parte din ceea ce bănuim noi. Chiar dacă dezvăluirile sînt adevărate, ce obținem? Înlăturăm omul lor și apar pe urmă cu altul nou. Ministrul nostru nu va accepta o astfel de sugestie. Și va mai trebui să dea explicații și în Camera Comunelor.

— Scuzați-mi întrebarea, interveni Pringle, dar de ce să nu acordăm agrementul? Ei ne vor prezenta mîine numele pentru care cer agrementul, și după aceea, un timp, nu se mai întîmplă nimic; va mai dura circa o lună sau două pînă ce actualul ambasador își va face bagajele și își va lua rămas bun.

— Eforturile pe care le faci cu mătușile tale ți-au

consumat în mod evident forțele, spuse Winter sec. Nu ai înțeles despre ce este vorba. Sîntem preocupați să găsim formula cea mai bună pentru a respinge agreementul.

— Gilbert, ai să mă califici drept un tînăr furios, cu capul plin de himere și așa mai departe, care a aruncat valorile de altădată peste bord și aleargă după practici străine etc., etc. Dar cîteodată am putea acționa și pe căi ocolite, izbucni Pringle. Perfidul Albion a ajuns să nu fie mai perfid decît un vicar care predică sau un polițist ce patrulează. Uneori, cînd, în sfîrșit, încercăm o lovitură sub centură o facem totdeauna din panică, alegem momentul nepotrivit și așteptăm pînă ce întreaga lume își concentrează atenția asupra acțiunilor noastre. De ce să nu-l lăsăm să vină și, pe urmă, să-l strîngem cu ușa? A cunoaște lucruri urîte despre cineva, se poate dovedi foarte util.

— Propunerile tale ar putea fi cu greu incluse în rîndul celor mai bune tradiții... începu Winter.

— Care bune tradiții? interveni Pringle. Îmi pare rău, Gilbert, n-am vrut să spun...

— Nu face nimic, continuă Winter. De fapt, intenționasem să fac o glumă. Probabil că mi-am pierdut deprinderea. Voiam să subliniez că ideea nu este cu totul de respins.

— Johnnie nu va fi de acord, remarcă Peter Halley.

— Nu sînt chiar atît de sigur. Vom juca și-i vom bate pe terenul lor. Ideea că scopul scuză mijloacele îi este lui Johnnie mai apropiată decît s-ar crede.

Pringle era foarte mulțumit. Lansase o idee care acum fusese preluată de toți. Dacă ar fi avut de-a face cu un om mai puțin inteligent decît Gilbert Winter, etapa a doua a procesului ar fi constat din efortul de a-și convinge interlocutorul recalitrant că, de fapt, ideea îi aparține lui. De astă dată nu era cazul.

— E în regulă, spuse Winter. Să presupunem că îi acordăm agreementul, așa cum propui. Începe rîndul de mese oferite, îl lansăm și, apoi, dintr-o dată, descoperim toate aceste informații și îl folosim pe el pentru a strînge șuruburile în legătură cu noua politică. Pe vremuri aghiotantul lui Hitler, acum al lui Mainfare: ce reacție este de prevăzut?

— Depinde de felul cum lucrăm în culise, exclamă Pringle entuziast. Îl informăm pe Președinte sau ne mulțumim să șoptim doar la urechea ambasadorului?

— Să șantajăm un ambasador? Nu cred că putem face asta, replică Peter Halley.

— Mi-e greu să fac vreo deosebire morală, îl contrazise Pringle. Șantajul este șantaj. Nu știu cînd am folosit ultima oară șantajul ca instrument politic. Mă îndoiesc că arhiva ar fi în stare să-mi dea un răspuns precis.

Discuția se opri aici. Nu fu luată nicio decizie. Pringle urma să redacteze un memorandum, prezentînd diferitele posibilități de acțiune. Va fi sarcina altora să analizeze și să vadă ce-i de făcut. Halley urma să primească o versiune telegrafiată, numai pentru uzul personal. Lui Pringle îi era clar în acel moment cum va formula propunerea în legătură cu agreementul dar, cînd se apucă s-o aștearnă pe hîrtie, interveniră schimbări fundamentale.

TREI ORE MAI TÎRZIU, PĂRĂSI MINISTERUL ȘI PLECĂ ACASĂ. Ajunse în șase minute, ceea ce însemna foarte repede, avînd în vedere că străzile ude făceau circulația dificilă. Ploaia se opri.

Intră cu cheia de rezervă. Înăuntru era liniște deplină și crezu că Helen plecase. Dar o găsi în pat, cu lampa de pe noptieră aprinsă, un pahar gol alături, ziarele și revistele împrăștiat în jurul ei. Dormea cu părul răsfirat pe obraz pînă

dincolo de umăr, învăluită în halatul ușor întredeschis. Era frumoasă și fu cuprins de un sentiment de mult uitat. Nu era dorință fizică. Își scoase hainele și se culcă cu grijă pe pat, lângă ea. Helen se mișcă și-l luă în brațe.

— Bine ai venit acasă, îi spuse cu glas somnoros.

— Doamne, am ajuns într-adevăr acasă? murmură el. Mă faci să mă simt acasă, cu toate că ești fiică de ambasador.

— Cineva trebuie să fie și asta, spuse ea, deschizând ochii și privindu-l. Este un handicap în viață, dar cuiva trebuie să-i fie sortit.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Ministrul de externe avea un pansament neglijent în jurul arătătorului stîng. Pringle se mira cum de reușise să și-l facă în halul ăsta. Se aflau în biroul său de la etajul întîi, în colțul de nord-vest al clădirii Ministerului de Externe, în așteptarea ambasadorului vest-german. Pringle stătea mai retras de grupul celorlalți privind distrat pe fereastră copacii din St. James's Park. În depărtare, răsunau sunetele unei fanfare militare, iar din apropiere se auzea tropăitul unui cal ce reușea să acopere zgomotul circulației. Se uită la ceas: unsprezece fără cinci.

Cabinetul guvernului apreciasc că dovezile împotriva lui Middleton nu erau suficiente, indiferent dacă i se acorda sau nu agreementul. Primul ministru hotărîse, în consecință, să se procedeze la consultarea reprezentanților Republicii Federale Germania, iar Sir Geoffrey Benner să fie pus sub anchetă. Acesta urma să fie primul pas.

Împreună cu ministrul de externe se aflau în biroul său trei persoane: Gilbert Winter, secretarul personal al ministrului cu care vorbise Pringle din apartamentul funcționarului rezident, și Pringle, însărcinat să redacteze minuta discuțiilor. Unul din secretarii ministrului se afla la

intrarea principală, destinată ambasadurilor, în așteptarea ambasadurului vest-german. Trebuia să sosească la unsprezece și, ca de obicei, cu siguranță, va fi punctual.

— M-am tăiat la deget în timp ce ascuțeam un creion colorat pentru nepoțelul meu, spuse ministrul, rupînd tăcerea.

Îi era greu lui Pringle să și-l închipuie ocupîndu-se de o treabă atît de banală cum e ascuțirea creionului unui copil. Era un om sobru, distins, care se bucura de popularitate. De cînd își preluase funcția, în urmă cu opt luni, nu făcuse niciun pas greșit și se adaptase destul de bine mecanismului activității diplomatice, atît în interiorul, cît și în afara Foreign Office-ului. Era receptiv la sfaturile funcționarilor săi, atitudine totdeauna salutată de diplomații de carieră, dar nu și le însușea orbește, ceea ce îi asigurase respectul colaboratorilor. Reușea să prezinte cu fermitate punctul de vedere al ministerului în cadrul guvernului. Aparatul Ministerului de Externe dorea totdeauna să aibă în fruntea sa un ministru puternic, dar flexibil, un om care să citească informările ce i se prezintă, să se bazeze pe ele în procesul negocierilor. Și dacă se enerva cîteodată, asta nu conta prea mult.

Unul dintre secretarii ministrului băgă capul pe ușă și spuse:

— A sosit ambasadurul, domnule ministru.

— Bine, condu-l înăuntru. Gilbert, ai vreo sugestie de ultimă oră?

— Nu, domnule ministru. Nu mai am nimic de adăugat peste ceea ce a fost cuprins în documentul pe care vi l-am dat. Preocuparea noastră principală este să nu dezvăluim prea multe dar, în același timp, să-l facem pe ambasadur să înțeleagă că ne aflăm în posesia unor fapte grave și că dorim

să primim de la ei orice confirmare ne pot furniza. Vom sublinia caracterul delicat al întregii afaceri.

— Foarte bine, spuse ministrul, în momentul când ambasadorul vest-german fu introdus în biroul său.

— Bună dimineața, Werner. Îmi pare rău că te-am convocat cam brusc.

Folosirea prenumelui este curentă în relațiile la acest nivel. În societatea diplomatică londoneză, aceasta înseamnă că cel astfel interpelat a stabilit un gen superior de relații. Dacă un ambasador este chemat pur și simplu „Excelența voastră”, atunci el mai are de furcă pînă să se impună. Pe de altă parte, ambasadorul știa că această intimitate neprotocolară este unilaterală și că miniștrii sînt miniștri.

— Nu face nimic, domnule ministru, absolut nimic.

Werner Kuhl vorbea o engleză curată. Scund, cu părul rar, pieptănat pe spate, ambasadorul purta haine tot atît de elegante ca și accentul său englezesc. Își pusese cravata studenților de la New College; de mult de tot, pînă la izbucnirea războiului, studiasc la Universitatea Eton. Era însoțit de primul secretar pe care Pringle îl întâlnise de cîteva ori în zilele cînd lucrase la Bruxelles, un anume Walter von Sattendorf, recent sosit din Bonn. Își strînseră mîinile, ministrul prezentîndu-și cu grijă colaboratorii, inclusiv pe Pringle. Ceruse sugestii chiar și în legătură cu acest aspect al întîlnirii, ceea ce dovedea grija lui pentru detalii...

— Von Sattendorf l-a chemat la telefon pe secretarul dumneavoastră în legătură cu obiectul acestei întrevederi, începu ambasadorul. Am impresia că este vorba despre noile presiuni ale Statelor Unite.

— Da, regret că nu v-am putut da informații mai precise la telefon. Într-un fel, există o legătură între problema pe care vrem să o discutăm și noua politică americană. În posesia noastră se află cîteva fapte fragmentare care, înlănțuite, ar

putea deveni jenante, dar, în același timp, ar putea fi de mare ajutor pentru pozițiile vest-europene. Lucrurile se complică, însă, din cauză că este vorba de fapte pe care nu am dori să le facem publice. Sînt necesare, deci, cercetări discrete; de aceea v-am invitat astăzi aici. Este o cerere neobișnuită și nu mi-ar plăcea de loc ca presa să afle ceva. Sînt exact informații de genul celor pe care „Der Spiegel” le publică cu voluptate.

— Puteți fi mai explicit, domnule ministru?

— Ne preocupă activitatea unui om... n-am să vă obosesc cu detalii. Se pare că omul acesta are ceva în trecutul său, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Un trecut nazist?

— Ești perspicace, Werner. Da, ceva de acest gen. Acum este cetățean american.

— Ne puteți da numele lui? Notează, von Sattendorf.

— Numele lui nu spune prea multe. Se numea Wolfgang Schenker. Sîntem informați că a făcut parte din grupul aflat în bunkerul Führerului pînă la sfîrșit. Ne-ar interesa, dacă ne puteți spune ce s-a întîmplat cu el.

Pringle se încruntă ușor. Ministrul greșise puțin numele individului, îi spusese Wolfgang în loc de Wilhelm.

— Așa cum ați spus și dumneavoastră, domnule ministru, este o cerere puțin obișnuită. Știți foarte bine că toate arhivele ce existau pe atunci ne-au fost luate. Voi, englezii, păstrați o parte din ele la Centrul de documentare din Berlinul occidental; cantități enorme se află și la Washington. Sînt sigur că arhivele dumneavoastră și alte arhive sînt pline de documente din acea perioadă. Nu văd de ce ni le cereți tocmai nouă.

— Am explorat toate aceste surse, Werner. Am cercetat cu discreție documentele aflate în posesia noastră și cele din Berlinul occidental. Cît privește celelalte surse, nu avem nicio posibilitate să obținem ceva în cazul de față. Sîntem informați

că guvernul dumneavoastră deține un mare număr de documente al celui de-al treilea Reich. Am dori să faceți o cercetare rapidă pentru a vedea ce indicii se găsesc în legătură cu cazul nostru.

— Cum să nu, desigur. Dar, iertați-mă că v-o spun, domnule ministru, nu înțeleg prea bine de ce m-ați chemat pe mine în această problemă. Există alte căi, canale obișnuite de legătură, între forțele noastre de poliție și serviciile dumneavoastră de securitate, care vă stau la dispoziție în asemenea cazuri. Nu vreau să sugerez că asta se întâmplă zilnic, dar trebuie să existe destul de frecvente anchete și contraanchete, cu sprijinul reciproc al celor două arhive.

— Ai dreptate, înțeleg îndoielile duminale, Werner. Dar în această afacere sînt implicați factori politici. O altă explicație a modului nostru de acțiune este timpul scurt ce-l avem la dispoziție. Ne aflăm sub presiunile unei schimbări a politicii americane în Europa occidentală. Sîntem în mod egal amenințați de proiectele economice americane. Și mai este acest fragment de informație. Nu cunoaștem toate implicațiile sale. Este vorba de o semnalare primită dintr-o sursă mult prea serioasă pentru a nu fi luată în seamă. Mă vei ierta dacă păstrez secretul și nu-ți voi dezvălui care este sursa, dar poți s-o consideri excelentă, din cercurile politice americane înalte. Ni s-a comunicat că o anumită personalitate ce urmează a fi implicată în relațiile noastre cu Statele Unite a făcut parte în tinerețe din grupul aflat în bunkerul Führerului.

— Totuși, iertați-mă domnule ministru, dar asta s-a întîmplat acum treizeci de ani. Nu toți cei aflați în bunker sînt vinovați de crime. Aceștia nu au fost călăi la Belsen sau Dachau. Poate că noi sîntem cu toții vinovați – o vinovăție colectivă, dacă vreți, dar chiar dacă acest om ar avea în cazierul lui acte reprobabile din perioada existenței sale în ruinele cancelariei de la Berlin, nu văd în ce fel vinovăția lui

ne-ar putea ajuta la rezolvarea problemelor noastre actuale. Și, pe deasupra, individul acesta, Wilhelm Schenker, trebuie să fi fost de rang foarte inferior, un nimic. Chiar și cei din categoria asta au fost mai mult sau mai puțin trași la răspundere, inclusiv valeții și șoferii lui Hitler. Ziarele dumneavoastră dau din când în când de urmele lui Martin Bormann și ale celor de teapa lui prin junglele sud-americe, dar afară de asta... ambasadorul izbucni în râs.

— Ai dreptate, Werner, dar v-am fi, totuși, recunoscători, dacă ați putea să faceți cercetări. Noi am dat de urmele unui individ cu acest nume în arhivele administrației noastre militare din Germania, din anii 1945 și 1946, și avem motive să credem că el a fost activ chiar și mai târziu. Am alcătuit un dosar cu toate faptele aflate în posesia noastră. Eu v-aș fi recunoscător dacă ne-ați ajuta, bineînțeles... – ministrul făcu o pauză – cu absolut cea mai mare discreție.

— Bineînțeles, desigur, dragă domnule ministru. Ambasadorul era enervat și nu părea prea convins. Mă voi ocupa imediat de această problemă.

— Noi am alcătuit o echipă care este gata să plece cu avionul în R.F.G. să dea o mână de ajutor dacă va fi necesar. După cum v-am mai spus, rapiditatea este o chestiune esențială.

— Cred că nu va fi necesară prezența grupului dumneavoastră. Voi cere să se înceapă imediat cercetări. Dar nu mă aștept să se afle mare lucru. Toate astea s-au petrecut de foarte mult timp, repetă ambasadorul cu o nuanță de tristețe teatrală în glas.

Cei doi interlocutori se ridicară în picioare, îndreptându-se spre fereastră, în timp ce abordau probleme politice mai generale. Pringle interveni și-i trase de o parte, într-un colț, pe secretarul personal al ministrului și pe Gilbert Winter.

— Ce este, întrebă secretarul agasat. Nu pot să-l las pe Sattendorf singur.

— Vreau să vă comunic ceva important, insistă Pringle. Ministrul nostru a făcut o greșeală. El a pronunțat numele omului ca fiind Wolfgang Schenker.

— Și ce-i cu asta? Dacă dumneata ai lucrat cum trebuie, numele corect și detaliile se află în dosarul pe care i-l vom înmîna.

Secretarul era enervat. Winter îl privea stupefiat pe Pringle.

— Exact, continuă Pringle, dar ambasadorul vest-german nu a văzut încă dosarul; ministrul nostru l-a numit Wolfgang, iar ambasadorul i-a spus corect pe nume, Wilhelm.

— L-a luat gura pe dinainte, replică secretarul.

— Ești sigur? întrebă Gilbert Winter.

— Absolut, răspuse Pringle. Nu uitați că acest caz mi-a intrat în sînge. Și von Sattendorf s-a simțit pe moment jenat.

— Deci l-a luat gura pe dinainte, așa cum am spus, sublinie secretarul.

— O stranie scăpare, bombăni Pringle.

Era rîndul lui să fie iritat.

— Poate că ai dreptate, constată Winter.

Urmă o pauză. Secretarul căzu pe gânduri, și se îndreptă apoi spre von Sattendorf, se scuză că trebuie să-l lase singur și veni îndărăt. Ministrul și ambasadorul erau atît de adînciți în conversația angajată lîngă fereastră, încît uitaseră de prezența celorlalți.

— Foarte bine, spuse secretarul. Este o treabă care o să-i placă ministrului. Am să-i spun. Va dori, probabil, să acționeze înainte de plecarea ambasadorului.

După cîteva clipe, ministrul se înapoie cu vizitatorul său în mijlocul camerei și acesta din urmă se pregăti să-și ia rămas bun. Gilbert Winter interveni deliberat pentru a-l reține

puțin, punînd ambasadorului o întrebare în legătură cu viitoarea conferință anglo-vest-germană de la Königswinter, și evocînd, totodată, componența delegației britanice. Pringle observă că secretarul, cu o dibăcie pe care numai experiența o formează, îl luă de o parte pe ministru, șoptindu-i repede ceva la ureche. Chipul ministrului oglinzi la început îndoială, apoi însă păru amuzat. În cele din urmă, dădu din cap aprobativ.

Se îndreptă spre grupul unde ambasadorul stătea de vorbă cu Winter. Von Sattendorf, mai retras, observa cu atenție cele petrecute, intuind că se pune ceva la cale.

— Werner, îți mulțumesc încă o dată foarte mult că ai venit.

— Cu plăcere, domnule ministru.

— Aștept să ne comunicii ce veți afla despre prietenul nostru Wolfgang sau Wilhelm Schenker. Mi s-a spus că am pronunțat greșit numele, adineaori, îți mulțumesc, domnule ambasador, că m-ai corectat. Este totdeauna o plăcere să ai de-a face cu cineva care cunoaște bine problemele.

Ministrul își permise un chicotit discret față de atitudinea vizibil deconcertată a ambasadorului. Ajutorul acestuia părea destul de jenat.

— Nu-ți face probleme, Werner. N-am vrut să te pun în încurcătură. Din partea mea a fost, realmente, o greșeală și, de fapt, aș fi fost chiar foarte mirat dacă nu ai fi cunoscut problema, dacă numele omului nu ți-ar fi fost familiar. De ce nu ai cere aprobare din partea guvernului dumitale pentru a discuta deschis cu noi toate aspectele problemei?

Ambasadorul era tulburat. Scutul său profesional fusese străpuns, ba încă în fața subalternului. Greșeala e greșeală. În perspectivă, putea să nu fie prea importantă, dar ambasadorului nu-i era plăcut să apară că a fost dus de nas.

Ministrul îi strînse mîna cu vigoare.

— Ascultă, Werner, a fost greșeala mea. Tînărul de colo a sesizat-o.

Îl arătă pe Pringle și izbucni în rîs. Ambasadorul îi aruncă o privire de gheață lui Pringle și dădu mîna ostentativ numai cu Winter și cu secretarul personal al ministrului. Părăsind biroul, însoțit de von Sattendorf și de secretar, spuse:

— La revedere, domnule ministru. Vă voi ține la curent cu evoluția cercetărilor.

Cînd ușa se închise îndărătul oaspeților, ministrul se întoarse spre Pringle și îi spuse:

— Foarte bine și foarte perspicace din partea dumatăle. Nu știu dacă ne va fi de ajutor, dar mi-a făcut plăcere. Werner este puțin cam scorțos. N-am impresia că te va ierta pentru că l-ai pus atît de repede în încurcătură.

— Nici eu nu cred, spuse Pringle încet.

Dar nu își făcea nicio grijă.

DUPĂ CE TERMINĂ DE DICTAT MINUTA ÎNTÎLNIRII, PRINGLE se apucă să citească două rapoarte care tocmai sosiseră, unul asupra anchetării lui Benner și altul asupra convorbirii cu o persoană numită Coles. Numele individului figura în arhive ca fost simpatizant nazist și, întrucît apăruseră informații mai recente despre el, se hotărîse să se stoarcă de la el tot ce știa.

RAPORT SECRET ȘI PERSONAL ALCĂTUIT DE UN FUNCȚIONAR pe baza convorbirilor desfășurate într-o casă din Lower Regent Street în ziua de marți, 5 decembrie, 1972, între orele 10,30 și 15.

. . .

BENNER, SIR GEOFFREY, CHARLES, LICENȚIAT, DEPUTAT DE Cronedale (vest) născut în anul 1902, în Basingstoke. Mențiunea din Who's who în legătură cu el, în esență corectă. Lipsesc amănunte cu privire la activitatea desfășurată la Stockholm, în perioada de la începutul războiului. Se spune că ar fi fost colaborator al mai multor ziare, dar raportul CX-1995 din 15 iunie 1942, al ambasadei britanice, precum și informațiile ulterioare (cuprinse în anexa A) sugerează activități de trădare sau, în cel mai bun caz, cu caracter pacifist. Acestea din urmă nu au fost confirmate ulterior de activitatea depusă în timpul războiului și apoi ca rezervist, apreciată drept bună. Nu s-au intentat acțiuni judiciare la momentul respectiv, adică în 1945, din lipsă de dovezi: în mod oficial cazul a fost considerat închis.

La începutul convorbirii, interlocutorul s-a arătat extrem de dificil și a reacționat violent față de metoda folosită pentru a-l atrage la întâlnire. (A fost invitat sub pretextul că urmează să se întâlnească cu un agent imobiliar american, aflat în vizită în Anglia). De aceea s-a făcut uz de noile dovezi aflate în posesia noastră, cu privire la activitățile sale din perioada de început a războiului, ceea ce l-a determinat să coopereze, cu rezerve, în schimbul promisiunii că nu vor fi făcute dezvăluiri publice jenante.

Persoanei i s-a arătat materialul biografic disponibil cu privire la Wilhelm Schenker, inclusiv fotografiile (documentele D 731/5) dîtînd din 1942, 1944, 1953 și 1971. Persoana a înțeles imediat semnificația lor. S-a arătat gata să confirme că identitatea individului din fotografiile din 1942 și 1946 este aceea a lui Wilhelm Schenker; de asemenea, a confirmat cu rezerve și fotografia din 1952. A refuzat categoric să se angajeze a confirma, chiar și sub presiuni, fotografia din 1971. La acest punct el a părut vădit tulburat de întorsătura interogatoriului.

Persoana a afirmat că nu poate să ofere noi clarificări asupra activităților lui Wilhelm Schenker din timpul războiului și din perioada postbelică, și a pretins că îl crezuse căzut în ultimele lupte de la Berlin, din 1945. Îl întâlnise doar de trei-patru ori înainte. În ce privește funcția acestuia, știa că era mai degrabă aghiotant personal decât secretar. Existau alte personalități mai cunoscute care avuseseră astfel de funcții. Pretinde că nu are nicio cunoștință asupra personalităților implicate în asemenea activități după anul 1942.

Persoana a fost, apoi, confruntată cu datele noi cuprinse în arhiva Ministerului de Externe, din 1946, cu jurnalul în cauză și cu materialul oferit de Macartney. A reacționat negativ. Ulterior a refuzat să mai facă vreo declarație și convorbirea s-a încheiat zece minute mai târziu, după ce a arătat că dorește să-și consulte avocații.

Aprecieri: Cu toate că persoana a amenințat cu darea în judecată, este cu totul improbabil că va traduce în practică amenințarea, avînd în vedere caracterul anchetei. Cu toată atitudinea arogantă, adoptată inițial, persoana părea conștientă de primejdia pe care o reprezintă pentru reputația sa politică o anchetă publică, și s-a arătat foarte tulburată în cursul interogatoriului. Persistă o puternică impresie că posedă informații suplimentare și, avînd în vedere vîrsta și poziția sa, interogatoriile ulterioare ar putea da rezultate mai bune.

COLES ADRIAN, NĂSCUT ÎN ANUL 1907 LA CHEAM.
Absolvent al școlii pedagogice (studii clasice). Scutit de serviciul militar din motive medicale. Necăsătorit, implicat în două scandaluri privind relații homosexuale cu școlari, în 1933 și 1937. Al doilea incident încheiat cu punerea sub acuzare,

fără condamnare, din lipsă de dovezi. Internat pentru scurt timp într-un lagăr, ca urmare a faptului că timp de un an (1938) a fost membru al organizației fasciste a lui Mosley. Nu posedăm alte date biografice dar investigațiile continuă.

După ce Coles a fost confruntat cu ultimele informații privind dovezile aflate în arhiva Ministerului de Externe și în alte dosare, și cu relatări ale unor indiscreții comise de el recent în relațiile sale sociale, s-a arătat gata să coopereze. Ne-a spus tot ce cunoștea sau auzise despre Wilhelm Schenker. Nu s-au aflat prea multe lucruri noi, dar s-au obținut confirmări utile asupra legăturii dintre omul menționat în consemnările din anul 1953 și cel despre care se vorbește în informațiile din perioada 1965 pînă în 1971. Sîntem acum în măsură să stabilim cu certitudine că cei doi indivizi la care se referă aceste cercetări sînt una și aceeași persoană. Din ceea ce afirmă Coles în legătură cu metodele folosite de ei, mai mult ca sigur că nu vom putea găsi alte dovezi concrete asupra cazului.

Aprecieri: S-a organizat urmărirea persoanei, acțiune care se va desfășura timp de o săptămînă. A fost solicitată aprobarea pentru punerea sub urmărire a telefonului său de acasă, pe o perioadă de maximum zece zile. Este probabil că legăturile sale, considerînd că a făcut declarații, să încerce să afle ce a mărturisit și în ce măsură au fost dezvăluite o serie de fapte și compromise anumite persoane.

DOUĂZECI ȘI PATRU DE ORE MAI TÎRZIU, ACESTE APRECIERI au fost pe deplin confirmate. În ziua următoare, printr-un curier special, Pringle primi stenograma unei convorbiri telefonice între Adrian Coles și un interlocutor care nu-și spusese numele:

. . .

DATA: 5 DECEMBRIE. ORA: 19,35. RAPORT NO. AF 3509/1

Coles: Alo? Adrian Coles la telefon.

Vocea: Adrian, eu sînt. Vreau să verific ceva. Eu am fost anchetat. Te-au luat și pe tine la întrebări?

Coles: Mai întrebi. Am avut parte de o îngrozitoare... Da. Am încercat să te avertizez. Ți-am lăsat un mesaj să mă chemi. Nu l-ai primit?

Vocea: Lasă asta. Sper că nu le-ai spus nimic. Ți-au pus multe întrebări?

Coles: Da. Au aflat de Wilhelm. Mi-au arătat fotografii.

Vocea: Unele mai recente?

Coles: Din anul 1971.

Vocea: Nu le-ai spus nimic?

Coles: Nu, desigur, eu...

Vocea: Bine. Să știi că te vor lua din nou la întrebări. Se ocupă serios de această problemă. Bănuiesc eu de ce; te vor ancheta din nou.

Coles: Nu... nu. Nu pot să suport. Am prea multe pe cap. Am încurcături, Ge...

Vocea: Iar ai încurcături? Cele obișnuite presupun, tîrîtură! Ține-te tare, m-auzi? Să nu pălăvrăgești nimic.

Coles: Te rog, înțelege-mă. Te rog, nu mai pot suporta... Alo? Alo?

Sir Geoffrey Benner pusese receptorul în furcă.

PE LA ORA ȘASE SEARA, CEI DOI ȘCOLARI, MÎNDRI DE echipamentul lor sportiv, cu șepcile trase șmecherește pe spate, părăsiră căminul școlii.

În loc să joace rugby, luaseră meditații de latină. Fuseseră consemnați din mai multe motive: traducerile lor din limba latină erau slabe și, pe deasupra, bătrînul Smucilă, cum îl porecliseră pe profesor, îi bănuise, pe bună dreptate, că

amîndoi contribuiseră la desenul jignitor găsit pe tablă la începutul lecției de dimineață. Iar Smucilă era un adept al disciplinei stricte. De altfel, elevii săi îl mai porecliseră și „micul Hitler”.

Cei doi școlari, ținînd sub braț gramatica latină a lui Kennedy și caietele, mergeau agale. O luară, hoinărind, spre cîmpul din partea de sud a domeniului școlii, pe alea lungă ce ducea la mica vilă din spatele dependințelor. Aleseseră un loc de unde nu puteau fi văzuți din clădirea școlii, cam în spatele sălii de gimnastică, pentru că voiau să încerce o praștie de construcție nouă, instrument cu totul interzis în școală, pentru a trage în mierle. Lipsiți de experiență, nu izbutiră decît să le gonească. Unul dintre monitorii școlii trecu pe lîngă ei, fluierînd arogant, și aruncă doar o scurtă privire asupra umflăturii suspecte observată sub haina unuia din băieți. Poate s-ar fi oprit să cerceteze despre ce este vorba, dacă asta n-ar fi însemnat să întîrzie la ceai și să piardă tarta cu cireșe promisă de intendentă. Prea puține s-au schimbat, în ciuda anilor care au trecut, în mentalitatea obișnuită a elevilor din Anglia.

Monitorul dispăru, dar de după colț apăru un copil scund și gras. Îl chema Herring și devenise ținta tuturor bătaușilor școlii. Cum rataseră mierlele, cei doi băieți nu găsiră altceva mai bun de făcut decît să-și îndrepte atenția asupra lui Herring, luîndu-l drept țintă a praștiei. O piatră rotundă îl lovi cu putere în piciorul dolofan și băiatul începu să strige cît îl ținea gura, mai mult de frică decît de durere. Se întoarce și o zbughi la fugă în direcția vilei lui Coles-Smucilă. Smucilă îi arătase simpatie și Herring era, pe deasupra, bun la latină. Avea repede nevoie de un aliat și de un refugiu. Ajunse la ușă gîfîind și aprins la față. Urmăritorii se opriră foarte aproape de vilă; praștia fusese ascunsă cu grijă într-un tufiș de pe marginea aleii. Herring nici nu sună

la ușă, ci străbătu în fugă holul mic, intrînd direct în sufragerie.

— Domnule profesor, domnule profesor, strigă el, vor să mă atace! Au o pra... o pra... o pra...!

Domnul profesor nu dădu niciun răspuns. Jumătate de corp era întinsă pe sofa, cealaltă jumătate atingea aproape covorul: avea ochii holbați și gura deschisă. Chipul alb și țeapăn. Pe podea, lângă el, un exemplar jerpelit al cărții lui Gibbon „Declinul și prăbușirea Imperiului Roman”, o sticlă goală, ochelarii spărți și o pagină de carnet pe care era scris ceva.

Cei trei băieți alergară împreună tot drumul pînă la casa directorului. Herring, cu toate că era mai greoi, reușise să țină pasul cu ceilalți. Se întunecase și nu voia să rămînă în urmă.

Mai târziu, directorul discuta pe îndelete cu cei de la poliție. Da, le spuse el, se primiseră plîngerii serioase împotriva acestui profesor. Știa că domnul Coles avusese și mai înainte unele încurcături. Un băiat îi spusese despre anumite apucături ale lui Coles. Intenționase să ridice problema în Consiliul școlii, în ziua următoare, și, mai mult ca sigur, domnul Coles ar fi fost oricum demis, chiar dacă nu ar fi fost dat în judecată. Dorea să evite un scandal. Ar fi compromis prestigiul școlii. Da, era convins că domnul Coles își pusese capăt zilelor din acest motiv. Se putea vedea din stilul forțat al scrisorii lui, lăsînd de o parte formulările îngrijite, profesionale, că fusese redactată într-o stare de tensiune.

În ziua următoare, directorul își expuse din nou părerile în fața celor doi veniți de la Londra. Aceștia erau însoțiți de inspectorul de poliție din localitate; au fost și ei de părere că directorul avea dreptate. La rîndul său, acesta era nedumerit de ce Coles putea stîrni interesul cuiva din Londra, dar avea el alte griji și, curînd, uită de toate.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Toată săptămîna, Pringle fu foarte ocupat, mai mult ca oricînd, atît cu problemele crizei politice americane care lua proporții în fiecare zi, cît și cu relațiile sale cu Helen, care îi luau cea mai mare parte a timpului liber. Aceste preocupări diferite nu păreau să intre în conflict între ele; își ducea existența, cum obișnuia să spună, la înaltă tensiune. Organismul său părea să producă apreciable cantități de adrenalină, activitatea stimulînd la rîndul ei pofta de activitate. Era întruchiparea funcționarului tip descris de sociologi, care, atunci cînd nu are prea multe de făcut, nu face nimic, iar cînd este suprasolicitat, reușește totdeauna să includă munca suplimentară în programul său normal.

Așa cum era de așteptat, în cursul zilei de marți, americanii sollicitară agreementul pentru noul ambasador. Ca o măsură de precauție, joi după-amiază fură pregătite documentele ce trebuiau prezentate la Palat și supuse aprobării reginei. Dosarul cuprindea, în primul rînd, nota verbală din partea ambasadei americane:

. . .

„AMBASADA STATELOR UNITE ALE AMERICII PREZINTĂ omagiile sale Ministerului Afacerilor Externe și Commonwealth-ului și are onoarea să informeze că, pe baza instrucțiunilor guvernului său, se propune numirea onorabilului Henry A. Middleton în calitate de ambasador al Statelor Unite pe lângă Curtea Angliei. Alăturat sînt prezentate detaliile asupra carierei domnului Middleton și ambasada are onoarea să întrebe dacă numirea sa ar fi acceptabilă Majestății Sale Reginei și Guvernului Majestății Sale.

Ambasada Statelor Unite folosește acest prilej pentru a reafirma Ministerului Afacerilor Externe și Commonwealth-ului asigurarea celei mai înalte considerațiuni.”

NOTA PURTA UN NUMĂR, DATA, ȘTAMPILA ȘI PARAFĂ. EA urma să fie însoțită de un document de prezentare din partea ministrului de externe către regină, prin care i se recomanda agreementul, sau, în limbaj nediplomatic, consimțămîntul pentru numirea domnului Middleton. Pringle redactă proiectul textului.

„MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE ȘI COMMONWEALTH-ULUI, îndeplinindu-și umila îndatorire față de Majestatea Voastră, are onoarea să supună respectuos aprobării Majestății Voastre acceptarea onorabilului Henry A. Middleton în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii pe lângă Curtea Majestății Voastre.”

. . .

INDIFERENT DE SECOLUL CĂRUIA S-AR PĂREA CĂ APARTINE acest limbaj, se preconiza, dacă decizia finală de recomandare a acordului ar fi fost adoptată, trimiterea mai departe a acestor documente de la Ministerul Afacerilor Externe și Commonwealth-ului, cîndva în cursul lunii. Monarhul va fi scutit de detaliile mai puțin plăcute asupra candidatului la postul de ambasador. Apoi, documentele urmau să revină la minister. În colțul din dreapta al prezentării făcută de ministru, se va afla cifra regal. Aceasta însemna că acordul a fost acordat.

Două știri noi sosiră în ziua următoare: prima că Adrian Coles își pusese capăt zilelor, a doua că Middleton urma să sosească la Londra la sfîrșitul săptămîinii, pentru consultări.

Primul secretar al ambasadei americane, care informase ministerul prin telefon, nu explică despre ce consultări era vorba. El preciză, însă, că informează ministerul ca un act de curtoazie; candidații la postul de ambasador, de obicei, nu apar în țara respectivă înainte de plecarea predecesorului lor și, în general, nu sînt prezenți la fața locului în perioada cuprinsă între înaintarea cererii și acordarea acordului. Ambasada era jenată; lăsa să se înțeleagă că Middleton, nesocotind sfatul ei, urma să vină în calitate pur particulară, să ia contact cu realitățile, fără a avea vreo întrevvedere oficială.

Evenimentul dădea un caracter de urgență întregii afaceri și acum trebuia obținut acordul la nivel ministerial asupra acțiunilor ce urmau să fie întreprinse în continuare. Pringle se apucă să elaboreze o analiză și propuneri pentru ministru, trecînd în revistă mărturiile din arhiva ministerului, în lumina materialului obținut de la comisia de control vest-germană, care dovedea că în perioada de la sfîrșitul războiului pînă la începutul anilor '50 fusese organizată o vastă rețea internațională de foști naziști și neonaziști. O personalitate

de frunte a acesteia, în Germania occidentală, era profesorul von Neumann, cunoscut universitar de centru stînga. În Anglia, deputatul de dreapta Geoffrey Benner, iar în Statele Unite, omul care lucrase sub numele său real, cel puțin în timpul frecventelor sale deplasări în Germania Federală – Wilhelm Schenker. Mai era menționat numele profesorului de școală elementară, Adrian Coles. Se părea că acesta avusese misiunea de curier. În lume existau încă mulți oameni uniți prin vederi politice naziste, concepții rasiste și alte puncte comune. Ei numărau acum cu unul mai puțin.

În continuare, Pringle se referea la contribuția profesorului Pickforth, la activitatea comisiei speciale: evocă jurnalul care sugera că avusese loc o importantă evadare de ultimă oră a unor naziști de frunte, la sfîrșitul războiului, plus legătura acestei evadări cu Benner, precum și informațiile aduse de Pickforth de la o conferință a istoricilor, informații care confirmau cele de mai sus. Trecînd în revistă dovezile oferite de Macartney, Pringle se opri asupra elementelor de natură a stîrni îndoieli asupra seriozității lor. Se știa că Macartney fusese un om bolnav, măcinat de frustrări. Oare nu era posibil ca dovezile aduse de el să fi fost plăsmuite, exprimînd o ultimă dorință de răzbunare? Opinia oamenilor care îl cunoșteau pe Macartney tindea să dezmință o astfel de concluzie, dar pentru confirmarea afirmațiilor sale erau necesare dovezi mai precise, din prima mînă.

Cu excepția explorării documentelor arhivei ministerului, Pringle nu participase direct la cercetările asupra acestui caz. Funcționarii din alte ramuri ale aparatului de stat se deplasaseră și făcuseră cercetări, întocmiseră rapoarte, investigaseră diferite indicii și piste. Toate aceste activități fuseseră coordonate de Miller. Sarcina lui Pringle era să alcătuiască o sinteză; îi revenise rolul amatorului care trage concluzii pe baza muncii profesioniștilor.

Își redactă analiza pe hîrtie specială, pentru ciorne. Avînd o margine largă, aproape o treime din lățimea paginii, acest tip de hîrtie este semnificativ pentru întreg stilul de lucru moștenit de Foreign Office, folosit și astăzi încă: verificarea și reverificarea. Funcționarul din secție, din așa numita camera a treia, redactează primul proiect, asistentul său (conform celor mai bune tradiții, sub această denumire se înțelege nu ajutorul său propriu-zis, ci superiorul său imediat, adică ajutorul șefului secției) lucrează pe acest text, adaugă găselnițele sale în spațiul lăsat liber și șterge formulările cu care nu este de acord. Documentul avansează apoi ajungînd pe masa șefului de secție, care operează alte modificări în conformitate cu temperamentul său, cu stilul personal și deprinderile însușite. În același timp, copii ale diferitelor variante sînt trimise altor secții și persoanelor care ar putea fi interesate de subiect sau, ceea ce e mai important, implicate în liniile de acțiune recomandate. Documentul astfel revizuit, completat, exprimînd spiritul distilat al multor indivizi, este apoi fie redactilografiat, în formă finală, pe hîrtie albastră, mai groasă, cu antet, și semnată de șeful secției sau, dacă e foarte important, ajunge pînă la ministrul adjunct pentru a fi semnat de el. De cele mai multe ori, rezultatul final este frumos redactat, dar mult prea amplu, deoarece în procesul elaborării sale, textul a consumat și încorporat prea multe idei, păreri și stiluri.

Documentul alcătuit de Pringle se ocupa de o chestiune ieșită din comun. Era o problemă de mare importanță care putea să aibă largi implicații, dar caracterul delicat al întregii acțiuni impunea ca un număr cît mai restrîns de oameni să aibă cunoștință de ea. Cu toate că limbajul folosit nu prea mai semăna cu proiectul inițial al lui Pringle, recomandările formulate de Gilbert Winter cu douăzeci și patru de ore mai tîrziu erau foarte apropiate de ideile originale. Ele preconizau

să se renunțe la acțiuni care puteau fi calificate drept perfide; se propunea să i se spună cu discreție lui Middleton tot ce se știa despre el. Pasul următor va fi întreprins deci când se va cunoaște reacția sa la aflarea faptelor.

Toată lumea fu de acord cu această linie de acțiune. Primul ministru atrase atenția că trebuie evitată orice agravare ulterioară a relațiilor cu Statele Unite; ajunsese și el la concluzia că nu prea erau șanse de a se folosi ulterior numirea lui Middleton pentru îmbunătățirea poziției britanice, grație unor presiuni cu caracter politic sau personal; el insista ca înainte de a se întreprinde orice, să se obțină dovezi mai sigure cu privire la identitatea personajului. Dacă va fi nevoie de a-l folosi în acest scop pe Sir Geoffrey Benner, primul ministru cerea să nu se forțeze nota pentru a-l convinge. În Parlament era necesară menținerea unui delicat echilibru politic și nu era cazul să se dezlănțuie o vânătoare de vrăjitoare decât dacă s-ar fi obținut rezultate substanțiale.

SIR GEOFFREY BENNER URCĂ SCĂRILE, O LUĂ DE-A LUNGUL culoarului, se opri o clipă în fața uneia din ușile de stejar și intră apoi în biroul șefului grupului său parlamentar. Pătrunse în biroul personal al acestuia fără să bată la ușă. Șeful era singur.

— Salutare, Geoffrey.

— Bună, Philip. Am primit o notă că vrei să mă vezi.

— Da, într-adevăr, Geoffrey. Primul ministru mi-a cerut să am o discuție cu tine.

— Despre ce este vorba?

— Nu prea știu, Geoffrey. Nu este o chestiune de partid și primul ministru nici nu vrea ca ea să devină o asemenea problemă. Mi-a cerut să-ți spun că speră mult că nu se va face... agitație. Nu vrea niciun fel de publicitate sau ceva

asemănător, care ar putea dăuna partidului. Înțelegi la ce mă refer, Geoffrey? Sînt informat că, recent, ai fost supus la o convorbire... neoficială. Ei bine, primul ministru este furios de modul în care s-a desfășurat aceasta și ai tot dreptul să fii nemulțumit. Funcționarii respectivi au fost admonestați. Dar lucrurile au evoluat, intrînd într-un stadiu nou, și el își exprimă speranța, Geoffrey, că vei putea da o mîna de ajutor.

— Regret. Nu prea văd unde vrei să ajungi, Philip. Ce crede, oare, primul ministru...?

Șeful grupului parlamentar era un om cu autoritate. Mai degrabă un om de acțiune decît de concepție. Era un partizan al disciplinei și, în ce-l privea, cînd primul ministru dorea ceva, trebuia îndeplinit. El acționa pe baza unor reguli precise și cerea fiecăruia să procedeze la fel. I se dăduse a înțelege că Sir Geoffrey Benner va ști exact despre ce e vorba.

Circulasera zvonuri că ar fi cerut avocaților săi să inițieze acțiuni de dare în judecată în legătură cu o anchetă la care fusese supus, în probleme de securitate națională. Șeful grupului parlamentar punea problemele securității naționale pe primul plan. Fusese pe deplin de acord cu primul ministru cînd acesta își exprimase dorința ca totul să se aranjeze fără scandal și fără publicitate. Nu cunoștea detaliile și nici nu voia să le cunoască. Avea alte lucruri pe cap. Dar, disciplina internă, prestigiul public al partidului, constituiau pentru amîndoi o preocupare principală, indiferent de ce ar spune și ar face Sir Geoffrey Benner.

— Îmi pare rău că nu reușești să sesizezi la ce mă refer, Geoffrey, urmă șeful grupului parlamentar, cu un zîmbet lipsit de orice căldură. După cum am arătat, primul ministru și ministrul de externe sînt foarte preocupați să nu se facă niciun scandal. Ai un mandat sigur, Geoffrey, în circumscripția Cronedale-vest. După cum evoluează lucrurile, avem multe cereri pentru locuri sigure. Noi nu vrem ca ele să

fie irosite, înțelegi ce vreau să spun. Sînt sigur că înțelegi pe deplin, Geoffrey. Primul ministru a insistat foarte mult să-ți atrag atenția asupra acestui aspect.

Șeful grupului parlamentar se ridică în spatele biroului său imens și privi lung la celălalt. Se putea observa o undă de repulsie în această privire. Sir Geoffrey era mai în vîrstă, dar niciodată nu deținuse funcții înalte. Șeful grupului parlamentar avea viitorul înaintea sa; un viitor legat de activitatea oamenilor, de viața politică, și căuta să stabilească o distanță netă față de aspectele murdare ale acesteia.

— Regret, dar acum trebuie să plec. Avem o mică reuniune în chestiuni tactice; e vorba de amendamentele la legea imigrării. S-ar putea să ni se facă tot felul de greutăți. Sper că de data aceasta ne vei sprijini și tu.

Sir Geoffrey Benner amuțise. Șeful grupului parlamentar nu spusese nimic direct, nu se referise la nimic concret, vorbise în șarade. Pentru cineva care nu ar fi cunoscut despre ce e vorba, avertismentul ar fi fost de neînțeles. Dar Sir Geoffrey știa. Ori cooperezi ori, în caz contrar, vom lua măsuri ca să nu mai fii deputat. Vor găsi un candidat nou, inteligent. Nu era deloc greu. Asociația din circumscripție va fi manevrată de la centru. Președintele asociației va fi invitat să ia prînzul cu un personaj important. Îl va primi, poate, și primul ministru. Totul se va termina în cîteva săptămîni, în agitația viitoarelor alegeri generale care, după spusele tuturor, erau foarte apropiate. Se vor mulțumi, oare, numai să-i ia locul în Parlament? Se îndoia.

— Ce vrei să fac, Philip? întrebă Sir Geoffrey cu furie reținută și pe un ton pe care spera să-l facă să sune curajos.

— Du-te să-l vezi pe secretarul general al cabinetului guvernamental. Primul ministru l-a rugat să discute cu tine. El se ocupă de chestiunile mai delicate. Nu sînt atribuții oficiale, dar fac parte din mecanismul organizării activității.

Știi, nici probleme politice, nici probleme de stat... înțelegi? Poți fi la el la ora cinci după-amiază? Primul ministru speră că te vei întâlni cu secretarul general la cinci, și atunci vei avea timp suficient pentru acțiunile parlamentare de astă-seară. Ne vedem atunci, Geoffrey, eram sigur că vei manifesta înțelegere față de cerințele primului ministru. La revedere.

Convorbirea luase sfârșit. Sir Geoffrey Benner era un om rigid, distins, dotat cu toate caracteristicile unui politician de extrema dreaptă. În activitatea sa politică rareori acceptase compromisul, deoarece niciodată nu avusese nevoie să acționeze astfel și nici nu simțise vreo înclinație. Îi era cu atât mai dificil să-l accepte acum. Dar cercul presiunilor se strângea și era destul de inteligent să sesizeze acest lucru. Se afla într-o situație în care pentru a-și salva poziția publică trebuia să facă anumite concesii. Dintr-un motiv sau altul, probabil în legătură cu cazul Adrian Coles, fuseseră scoase la iveală o serie de fapte de mult îngropate în trecutul său. Avu o tresărire nervoasă, necontrolată, când își aminti de Coles. Coles avusese convingeri ferme, iar în trecut se dovedise util. Începuse însă să îmbătrânească; utilitatea lui aparținea trecutului.

Sir Geoffrey coborî scările și traversă holul principal, își făcu energic drum printre grupurile de vizitatori veniți să se întâlnească cu deputații lor și ocoli coada formată de-a lungul șirului de statui ale foștilor primi miniștri, constituită de cei ce așteptau să le vină rîndul pentru a intra în loja publicului din sala de ședințe a Parlamentului, de unde puteau urmări desfășurarea lucrărilor. Coborî scările holului mare, trecu pe lângă cei doi polițiști de pază și pătrunse prin poarta St. Stephen în zarva străzii londoneze. În stradă, alți vizitatori care se pregăteau să exploreze Parlamentul, turiști în plimbare prin Londra, funcționari din diferite departamente guvernamentale în drum spre casă; autobuze supraetajate,

ticsite de călători; taxiuri, automobile particulare, gălăgie și iar gălăgie. Sir Geoffrey o luă la dreapta, pe lângă statuia lui Cromwell împrejmuată cu un gard pentru a o apăra de eventualele stricăciuni ce le puteau produce excavatoriștii șantierului unui nou parcaj subteran, și se îndepărtă de intrarea principală a Parlamentului, străjuită de turnul Big Ben. La colțul unde Parliament Square se întâlnește cu Bridge Street, o lampă postată pe o coloană de piatră emitea semnale luminoase. Nu anunța vreo criză urgentă de proporții naționale, ci semnala taxiurilor în trecere pe acolo că un membru al Parlamentului avea nevoie de unul.

Traversă Parliament Street, și porni pe Whitehall pe lângă Ministerul de Finanțe și Ministerul de Interne, după care traversă Downing Street în dreptul Consiliului de Miniștri. Obstacole metalice erau dispuse în fața intrării din Downing Street și doi polițiști verificau legitimațiile celor ce voiau să intre. Se aștepta o nouă demonstrație. Dacă sir Geoffrey și-ar fi putut impune punctul de vedere, astfel de demonstrații nu ar mai fi avut loc în vecii vecilor. După părerea lui, activitatea agitatorilor care își manifestau gălăgios doleanțele reprezenta o negare a democrației.

Consiliul de Miniștri este adăpostit într-o aripă a clădirii vechiului Minister de Finanțe, la numărul 70 al străzii Whitehall. Prin secolul al șaisprezecelea, pe aceste locuri se afla un parc de recreere al cărui principal punct de atracție îl constituia o arenă amenajată pentru luptele de cocoși. Sir Geoffrey intră, comunică numele său ofițerului de securitate care, după controlul actelor, îi înmână un bilet de intrare provizoriu și-l predă unui însoțitor care, după ce luă liftul, îl conduse printr-un coridor și printr-un hol mare pînă la biroul secretarului general al cabinetului.

Sir Frazer Read era scoțian, unul din cei foarte puțini care deținuseră funcția înaltă de secretar general al cabinetului,

din momentul înființării acestui post în timpul primului război mondial. După părerea unora, era omul cel mai puternic din Anglia după primul ministru, adică cel ce deținea toate firele; el era canalul care asigura legătura dintre vastul aparat administrativ al statului și mecanismele Parlamentului, cabinetului și guvernului în ansamblul lor. Era un om scund, dinamic, care dădea impresia de forță, avînd în aceeași măsură un dram de farmec. Nu era deloc tipul funcționarului uscat și lipsit de personalitate. Era omul care știa cum să vorbească înalților demnitari, fără să-și piardă deprinderea afabilității populare față de oamenii de alt rang. Avea însă totdeauna puțin timp la dispoziție. Imediat ce luară loc, apărură și funcționarul care urma să facă stenograma convorbirii. Frazer Read intră direct în subiect.

— Sir Geoffrey, doresc înainte de toate să vă exprim scuzele mele pentru modul cum ați fost recent anchetat. Cei vinovați au fost trași la răspundere.

Sir Geoffrey dădu ușor din cap fără să rostească un cuvînt.

— Dar cred că acum vă dați seama că noi cunoaștem multe despre trecutul și legăturile dumneavoastră. Le cunoaștem de foarte mult timp; dar în împrejurările date s-a considerat că nu este necesar să se întreprindă vreo acțiune.

Sir Geoffrey nu simțea nevoia să întrebe despre ce anume era vorba și cine erau cei care purtau denumirea „noi”. Continuă să tacă. Mai mult decît la celelalte convorbiri, de astă dată era de-a dreptul paralizat de constatarea că cealaltă viață a sa, cea secretă, încetase de mult să mai constituie un secret pentru alții.

— Acum situația s-a schimbat. Vechile noastre relații și alianțe trec printr-un moment periculos. Noi nu am vrea să răscolim lucrurile, Sir Geoffrey. Multe fapte e bine să rămînă îngropate și uitate. Greșelile tragice și nebuniile trecutului fac parte integrantă din istoria vieții fiecăruia dintre noi.

Secretarul general al cabinetului, pătruns de propria-i elocvență, se ridică solemn în picioare și se apropie de fereastră, privind meditativ afară.

— Ce doriți de la mine?

— Să identificați un om.

— Pe cine aveți în vedere?

— Asta trebuie să ne-o spuneți dumneavoastră. Pe vremuri se numea Wilhelm Schenker. V-ați întâlnit cu el o dată sau, poate, de două ori, înainte de război, nu-i așa, Sir Geoffrey? Încă o dată v-ați văzut pentru scurtă vreme în 1940, nu-i așa? Nu, nu răspundeți la această întrebare, nu are niciun rost, doar în cadrul anchetei recente ați vorbit despre această perioadă. Dumneavoastră, însă, pretindeți că nu l-ați mai întâlnit de atunci. Noi credem, Sir Geoffrey, că lucrurile nu stau chiar așa. L-ați întâlnit după război, În anul 1950, probabil în iulie 1950, și apoi în anul 1963. Este posibil să vă mai fi întâlnit și în 1967, cam în jurul datei de 13 august 1967. Probabil că de atunci nu l-ați mai întâlnit. Este posibil să nu-i cunoașteți numele său actual. Este cetățean american și credem că e un cetățean american de vază.

Secretarul general al cabinetului luă de pe biroul său o mapă gălbuie pe care fusese aplicată de două ori, sus și jos, ștampila albastră cu mențiunea „ultrasecret”. În chenarul din mijloc nu figura niciun nume sau titlu, cum se obișnuiește. Deschise mapa și luă două fotografii. Fotografii foarte bune, prim-planuri, una din față și alta din stînga.

— Îl recunoașteți?

— Nu.

— Sînteți sigur, Sir Geoffrey?

— Niciodată nu poți fi sigur; dar nu-l recunosc pe acest individ.

— Sînt dezamăgit, Sir Geoffrey. Am fost informat că fostul dumatăle coleg, domnul Adrian Coles, nu era chiar atît

de nesigur. El a declarat, și acum citez: „Nu pot fi sută la sută sigur, întrucît au trecut mulți ani de atunci, dar în esență trăsăturile sînt aceleași”.

— Îmi vine greu să înțeleg ce anume și pe cine...

— Vă rog, Sir Geoffrey! Cred că ar fi cel mai bine pentru dumneavoastră, ca și pentru noi, dacă ați evita să vă creați noi încurcături. Știm totul despre dumneavoastră. Cunoaștem că ați avut mai multe întîlniri în ultimii ani cu domnul Coles, că i-ați telefonat nu mai departe decît acum două sau trei zile pentru a discuta despre ancheta la care ați fost supus de către serviciile de securitate.

— Și ce vreți să dovediți cu asta? M-am săturat de această anchetă. Voi cere audiență la primul ministru. Nu accept să fiu tratat ca un criminal.

— Să sperăm, Sir Geoffrey, că nu veți ajunge să fiți tratat niciodată ca un criminal. Depinde de dumneavoastră, dacă stenograma conversației dumneavoastră telefonice va fi înmînată sau nu poliției. Aceasta ar fi interesată să o cerceteze în legătură cu ancheta ce se desfășoară în cazul lui Adrian Coles, care joia trecută a înghițit o doză prea mare de somnifere.

— A murit? întrebă Sir Geoffrey în șoaptă.

— Regret, da, s-a sinucis. Acest fapt divers nu a apărut în presă. Nu este un eveniment prea important și ar fi mai bine să fie trecut sub tăcere, dacă sînteți de acord. În interes național, înțelegeți.

Cîteva clipe domni tăcere. Sir Geoffrey Benner arăta palid și obosit. Apoi întrerupse tăcerea:

— Nu cred că aceste fotografii sînt ale omului despre care ați vorbit.

Pronunța cuvintele rar și încet, alegîndu-le cu grijă. Cealaltă persoană din birou, stenograful, era silit să se aplece înainte și să facă eforturi pentru a putea auzi ce se spune.

— Sînteți sigur?

— Sînt sigur. Aproape sigur.

— De ce aproape?

— Pentru că un om poate face multe cu chipul său, mai ales dacă are ani de practică în această privință și timp îndelungat la îndemînă.

— Aș putea să vă arăt alte fotografii.

— Nu ar fi de niciun folos.

— Atunci...?

— Trebuie să văd persoana. Dar, sînt convins că greșiți.

— Foarte bine, vă vom asigura posibilitatea să-l vedeți.

Secretarul general al cabinetului era dezamăgit.

— Cînd?

— Pot să vă anunț mai tîrziu? Sînt informat că a sosit la Londra.

— Desigur.

Sir Geoffrey păru pe moment consternat. După o clipă de tăcere, adăugă:

— Ce vă face să gîndiți că, în cazul cînd acesta este omul pe care, după cum afirmați dumneavoastră, l-am întîlnit în trecut, și în cazul că ar exista un asemenea om și nu ar fi mort de mult, eu v-aș spune adevărul?

— Nu sîntem siguri, Sir Geoffrey. Fiecare dintre noi avem loialitățile noastre. Dar, dacă acesta este omul, atunci ceea ce am să vă spun, cred că vă va convinge, pentru că, dumneavoastră mai presus de orice, sînteți un patriot, deși patriotismul dumneavoastră se manifesta în urmă cu treizeci de ani într-o formă stranie și, după unii, profund nedemnă.

— În acest caz, vă ascult, domnule secretar. Vă ascult.

Sir Geoffrey Benner se instalează mai degajat în cuprinzătorul fotoliu de piele. Își recăpătase siguranța de sine; era destins, ca și cum s-ar fi aflat la clubul său și n-ar mai fi avut nicio grijă pe lumea asta. Era pregătit să asculte.

. . .

ROVERUL NEGRU DE MARE CAPACITATE SE DESPRINSE DIN șirul de mașini care aglomerau Park Lane și o luă pe alea scurtă care duce la intrarea principală a hotelului Hilton. Era în ziua de douăsprezece decembrie, pe la orele șase și douăzeci. Mai erau zece minute pînă la ora cocteilurilor și numeroase taxiuri, care se înghesuiau să tragă la scară, blocau circulația. Un portar în uniformă încerca să facă puțină ordine, strigînd și semnalizînd cu mîna. Pe măsură ce o parte din taxiuri își lăsară clienții, se creă un spațiu, și șoferul Roverului reuși să oprească puțin dincolo de ușă. Din automobil coborîră trei persoane; șoferul rămase la volan și, timp de zece minute, duse tratative cu portarul pentru a obține permisiunea să parcheze chiar acolo. În cele din urmă, fu chemat un polițist în vederea reglementării litigiului. Șoferul spuse ceva polițistului, îi arătă discret o legitimație și Roverul cu șoferul său cu tot rămaseră pe loc.

În holul mare al hotelului, oriunde întorceai ochii, paltoane din păr de cămilă și blănurile celor cu bani; oameni de toate rasele: chipurile unor oameni cu faimă și altele care arătau ca și cum ar trebui să aparțină unor oameni cu faimă.

Cei trei se postară discret lîngă un stîlp, pregătiți să aștepte. După șase jumătate, un șuvoi continuu de oaspeți se îndreptă spre ascensoare, pentru o recepție organizată la unul din etajele superioare. Pe la șapte fără un sfert un al patrulea se alătură celor trei.

— Tocmai a plecat de la expoziție, spuse repede. Nu va întârzia mult, depinde de intensitatea circulației.

Zece minute mai târziu, un automobil mare american opri în fața hotelului. Portarul izbutise să izgonească toate celelalte taxiuri și automobile și putu astfel să-i facă loc cu ușurință. Sosise viitorul ambasador american la Londra.

Șoferul deschise una din portiere, iar portarul pe cealaltă; amîndoi salutară cu respect. Cîțiva trecători se opriră să privească scena; doar cîțiva, pentru că sosirea unor personalități de seamă nu este un lucru neobișnuit la Hilton.

Middleton intră în hotel pe ușa turnantă și traversă holul pentru a lua de la recepție cheia apartamentului sau. Un ajutor al directorului, totdeauna prezent, îl recunoscuse și îl salută cu un zîmbet de serviciu.

Unul din cei trei aflați lîngă stîlpul din hol se întoarse către altul:

— Acesta este domnul Henry Middleton, Sir Geoffrey.

Sir Geoffrey Benner se uită lung la omul care se îndrepta spre ascensor. Middleton vorbea cu directorul adjunct și zîmbea. Însotitorii îl studiau, la rîndul lor, cu aceeași intensitate, pe Sir Geoffrey.

Cînd personajul dispăru, ei se întoarseră spre Sir Geoffrey:

— Ei bine, spuse unul după o scurtă pauză, el era?

Sir Geoffrey Benner aruncă o privire de gheață interlocutorului său.

— Am spus, domnule Miller, că voi comunica părerea mea secretarului general al cabinetului. Vă rog să plecăm imediat, așa cum s-a stabilit dinainte. Vreți să fiți atît de bun să chemați automobilul dumneavoastră să mă ducă înapoi la Parlament. În caz că nu știți, aflați că astă-seară are loc o importantă dezbatere de politică externă.

Acestea fiind spuse, Sir Geoffrey le întoarse spatele, se îndreptă spre ușa hotelului și ieși în stradă.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Primul ministru hotărî că cineva trebuia să-l confrunte pe Middleton cu dovezile adunate. În orice caz, operația nu urma să fie făcută de o persoană cu rang de ministru; era o chestiune prea delicată din punct de vedere politic.

Fu ales Gilbert Winter, considerîndu-se că ocupa un post suficient de înalt, dar nu prea înalt; dacă lucrurile luau o întorsătură neplăcută, el putea fi dezavuat cu discreție. Și alți nefericiți fuseseră folosiți de către guvernul britanic în chip de balon de încercare, pentru a se vedea încotro suflă vîntul într-o anumită problemă. Inițial se hotărîse că nu va mai participa altcineva la întrevvedere. Ulterior, s-a considerat că o asemenea linie de acțiune comportă riscuri; așadar, Pringle primi misiunea să fie prezent și să întocmească nota asupra convorbirii. Dacă Middleton ar fi obiectat împotriva prezenței unui diplomat cu rang inferior, Pringle urma să se retragă, recurgîndu-se la mijloacele tehnice de înregistrare. Procedu nu tocmai identic cu cel folosit în afacerea Watergate, dar destul de apropiat.

În legătură cu modul de organizare a discuției, s-a ales calea cea mai simplă. Winter îi telefonă lui Middleton la hotel, urîndu-i bun venit la Londra, și-l invită la minister

pentru o convorbire. O discuție cu totul neoficială. Cu o oarecare reticență, Middleton căzu de acord.

Era o zi mohorâtă. Pringle fu trimis să-l întâmpine la intrarea ambasadurilor, recunoscându-l imediat după fotografie. Middleton îi zîmbi prietenos și se interesă de numele lui Pringle, gest neobișnuit din partea oamenilor cu astfel de poziții în relațiile cu funcționari de rang inferior. Lui Pringle îi apărură drept un personaj mult prea distins pentru a fi implicat într-o asemenea afacere. Îl însoți în liftul antediluvian al ministrului, pînă la etajul întâi. Luînd-o la stînga, deasupra scării principale cu balustrade aurite, vizitatorul putea observa în jurul acesteia partea cea mai somptuoasă a clădirii, unde se aflau uimitoarea statuie a reginei Victoria, chiar lîngă scară, o vitrină cu însemnele mesagerului regelui și reginei, montată la jumătatea scării, iar în capul ei, bustul celui mai respectat dintre toți miniștrii de externe, Ernest Bevin. Pringle îl conduse pe Middleton prin ușile duble, în biroul lui Winter.

De jur-împrejur mobilă în stil victorian, un birou imens, fotolii de piele, adînci dar uzate, o bibliotecă cu uși de sticlă umplută pînă la refuz cu documente vechi, fără valoare, unele din prima parte a secolului trecut, legate în volume. Pe acest fundal dickensian, cei doi oameni își strînseseră mîinile și luară loc unul în fața altuia. Pringle, ținînd strîns carnetul de note și creionul, ședea crispat pe marginea scaunului, în timp ce secretara lui Winter aduse trei cești în care turnase obișnuita ei cafea solubilă cu prea mult zahăr, total necorespunzătoare ocaziei. Middleton gustă puțin și nu se mai atinse de ea.

Pringle îi urmări cu atenție pe amîndoi, în timp ce schimbau amabilități. Middleton, înalt, bine făcut, părul blond, cu șuvițe argintii, împinse cu grijă în spatele urechilor; umerii obrajilor îi dădeau o înfățișare net aristocratică, accentuată de linia nasului pronunțat acvilin. Arbora un

zîmbet cald, îndărătul căruia se putea ghici o anumită duritate. Prin contrast, Gilbert Winter, adus de spate, cu ochelarii fără rame și cu lentile bifocale lăsați în jos spre vârful nasului, părea mai degrabă prototipul funcționarului pedant și calculat din Departamentul Finanțelor decît al unui suav diplomat. Dar avea, în schimb, un zîmbet fermecător, cu atît mai atractiv, cu cît era neobișnuit pentru el. Ambii erau pregătiți să participe la ceea ce părea să fie un episod unic.

— A fost foarte bună sugestia dumneavoastră de vă face o vizită, domnule Winter. Middleton vorbea cu un ușor accent transatlantic, iar glasul catifelat nu trăda nici urmă de intonație germană. Îmi pare rău că preiau această mare misiune într-un moment cînd cu greu s-ar putea spune că relațiile noastre sînt deosebit de călduroase.

— Asta cam așa e, răspunse Winter meditativ.

— Ar fi însă absurd să așteptăm ca relațiile între două mari popoare să navigheze întotdeauna în ape liniștite. Există perioade ascendente; există și perioade de declin, în multe privințe, noi cei din Statele Unite și dumneavoastră, cei din Anglia, ca și prietenii noștri din Europa occidentală, sîntem prea asemănători. Numai cei săraci cu duhul se pot aștepta ca într-o familie de națiuni să nu existe mici frecșuri.

„Observații mediocre, gîndi Pringle. Ca și cum ar fi învățat pe dinafară un discurs ce urma să fie rostit la vreo reuniune de gospodine”.

— Desigur, replică Winter, dar dacă îmi permiteți, domnule Middleton, de astă dată noi, cei din Europa occidentală, sîntem mai mult decît contrariați de ritmul în care are loc declinul și sînt convins că veți fi de acord că această alunecare în jos a fost provocată mai mult de acțiuni unilaterale...

— Europa occidentală, domnule Winter, a luat lucrurile prea ușor, prea multă vreme, interveni Middleton. Țările vest-

europene primesc prea mult și dau prea puțin și manifestă prea puțină recunoștință. Cercuri importante încep să înțeleagă că generozitatea nu face decît să stîrnească dispreț. Popoarele dumneavoastră nu ne-au iubit niciodată și, cu atît mai puțin, atunci cînd au beneficiat de sprijinul american. Acțiunile caritabile nasc amărăciune și lipsă de respect de ambele părți.

— Nu contest, desigur, această ultimă remarcă, domnule Middleton. Dar există soluții și soluții.

— Vreți să spuneți căi mai diplomatice, domnule Winter? Asta vreți să înțelegeți? Metode mai elegante. Să fim serioși, domnule Winter. Asta nu poate decît să prelungească agonia. Calea preferată, calea mea și a senatorului Mainfare, este dureroasă, dar rapidă și totul se termină dintr-odată. Boală lungă, sărăcia omului. O operație chirurgicală rapidă și apoi putem construi totul de la început pe picior de egalitate.

— Acesta este doar un punct de vedere. V-ați referit la aspectele militare ale relațiilor noastre. Cum priviți frontul economic și comercial?

— Jocul liber ai pieții, domnule Winter. Jocul liber al comerțului, asta este ce ne trebuie.

— Dar despre barierele dumneavoastră vamale, ce aveți de spus, și despre noile subvenții acordate exportatorilor americani, care toate falsifică jocul liber?

— Imperative economice.

— Sînt în dezacord cu dumneavoastră.

— Atunci, hai să-l numim interes economic propriu.

Fiecare țară aplică o astfel de politică.

— Dar am putea numi aceasta o viziune largă a interesului economic propriu? Ziarele încep să-i dea denumirea de război comercial total și este greu să nu fii de acord cu ele.

— Ei bine, domnule Winter, cred că fiecare dintre noi cunoaște punctul de vedere al celuilalt asupra acestei

probleme și a implicațiilor ei. Înseamnă să risipim și timpul meu și al dumneavoastră în mod inutil, repetându-le acum aici. Middleton se uită întrebător. Aveți și alt subiect mai deosebit pentru discuția noastră de astăzi?

— Da, domnule Middleton. Am primit instrucțiuni în acest sens.

— Așadar, întrevederea noastră cu greu s-ar putea numi o discuție prietenească, un schimb de vederi neoficial, așa cum ați menționat când am vorbit la telefon?

— Într-adevăr.

— În cazul acesta, așa cum am bănuț, este vorba de mine personal?

— Ați bănuț?

Pringle observă că Gilbert Winter devenise dintr-odată foarte atent, așezându-se mai țeapăn în fotoliul său. Era încordat. Deși diplomat încercat, avea de făcut față unei situații noi, ce depășea experiența sa.

Interlocutorul său era calm.

— Viața pe care am dus-o în ultimii treizeci de ani, n-am trăit-o fără să fiu mereu în așteptare, mereu suspectând ceva. De trei ori în acest răstimp era cît pe ce să mi se întîmple ceva. Totdeauna m-am întrebat de ce nu a răzbătut nimic, de ce oamenii nu au cercetat pînă la capăt, pînă la aflarea adevărului. Mi-am dat răspunsul următor: fie s-a considerat că nu este cazul, fie, cum s-a întîmplat, fără îndoială, cu adversarii mei politici cînd eram în Senat, nu existau la îndemînă dovezile necesare.

— Dar noi? întrebă Winter încet, tulburat de sinceritatea brutală a personajului.

— Cînd cineva este pe punctul de a fi numit ambasador într-o țară mare, chiar dacă acum nu este una dintre țările cele mai mari și mai importante, dar așa era cu siguranță în perioada la care ne referim, trebuie să înțeleagă că se poate

expune acuzațiilor acesteia în legătură cu trecutul său. Dumneavoastră aveți rațiuni pentru o astfel de acțiune și s-ar putea să aveți și informațiile necesare. Nu știu și nu-mi pasă de unde ați primit informațiile. Rațiunile pentru care ați putea găsi cu cale să acționați nu mă privesc; ele sînt de resortul guvernului meu. Cînd am acceptat această numire, am pornit de la presupunerea că ați putea cunoaște trecutul meu și că recente acțiuni ale guvernului meu v-ar putea determina să încercați să faceți uz de aceste informații. Pentru că nu pot să-mi închipui că mi-ați dezgropat trecutul doar de dragul persoanei mele.

— Așadar ați ghicit?

— Pe deasupra am fost și informat și de aceea am venit înainte la Londra, ca să iau temperatura apei; am aflat că s-au întreprins cercetări în legătură cu mine; am crezut că este bine să vă dau prilejul să vă dezvăluiți intențiile. Ieri, la hotelul Hilton, am zărit pe un vechi coleg, Geoffrey Benner. Era postat în hol cu alți doi oameni. Eu l-am văzut, m-a văzut și el pe mine, dar cu toate că ne cunoaștem foarte bine, nu s-a apropiat de mine. Mi-am dat seama că trebuie să se afle acolo cu un anumit scop. Nu-l condamn pentru asta, și probabil că și eu aș fi procedat la fel dacă aș fi fost în locul lui, deși mi-ar plăcea să cred că nu.

— În aceste condiții, pot să consider terminată o parte din misiunea ce-mi revenea, spuse Winter.

Părea jenat. Se așteptase să aibă o confruntare cu Middleton și să asiste la reacția unui om derutat, speriat, sau care neagă. Se pomenise, în schimb, în fața lui cu un om care știa la ce să se aștepte și care nu-și pierduse nimic din siguranța de sine și din ținută. Pringle intuie că Gilbert Winter era stăpînit de sentimente contrarii. Primise o misiune neplăcută, care acum devenise și mai dificilă.

— Și cealaltă parte a misiunii dumneavoastră, dacă nu

greșesc, constă fie în avertizarea mea sau, dacă aş fi reacţionat așa cum ați sperat, în a vă folosi de informațiile ce le aveți despre mine? Comportare destul de meschină pentru o fostă mare putere.

Middleton era furios. Era în plină ofensivă.

Winter se uită la el fără să spună nimic. Simpatiile personale ale lui Pringle începeau, în mod lipsit de lealitate, să treacă încet de partea lui Middleton.

— V-ați așteptat fie să intru în panică și să abandonez cursa, fie, dacă aş fi avut o structură mai josnică, să mă las șantajat sau, să spunem, convins – este un cuvânt mai acceptabil – să vă dau o mână de ajutor pentru a ieși din actualele dificultăți? Îmi închipui că acesta era planul dumneavoastră. Altfel nu ați fi lăsat ca lucrurile să ajungă atât de departe și ați fi refuzat de la bun început agreementul, fără nicio explicație, evident distrugându-mă pe mine, fără însă a vă atinge, în acest proces, țelurile voastre. Da, da, perfidul Albion cu un p foarte mic. Middleton își luase avânt. Se întoarse spre Pringle: Tinere, sper că ai notat tot, cuvânt cu cuvânt. Să aibă șefii dumneavoastră politici posibilitatea să citească tot.

Pringle își ținea ochii plecați spre carnetul său și nota cu furie. Toate mergeau prost. Și momentele cele mai dificile abia urmau. Se uită pe furiș la Gilbert Winter, care-și revenise puțin, dar arăta posomorît și nefericit. Îl fixa în continuare pe Middleton.

— Aflați, domnule Winter, că n-o să reușiți nici pe o cale nici pe alta. Ați mizat pe faptul că voi capitula și voi coopera cu dumneavoastră sub amenințarea publicării în presă a unei relatări cam cu următorul titlu: „Aghiotantul de altădată al Führerului este acum aghiotantul lui Mainfare.” Am dreptate? Ați sperat să obțineți cooperarea mea sau, în caz contrar, să asmuțiți împotriva-mi pe toți adversarii mei înverșunați din

Washington și să-mi pregătiți o înfrîngere zdrobitoare. Aveți mult ghinion, domnule Winter, prea mult ghinion. Aflați că patronii mei politici cunosc toate acestea. Cunosc totul despre mine și sînt, în general, bine informați. Puteți, cel mult, să mă eliminați pe mine, dar pentru patronii mei politici faptul că, în calitate de tînăr ofițer, mi-am servit cu lealitate stăpînul anterior, că nu l-am trădat, nu este o vină chiar atît de mare cum se pare că apreciați dumneavoastră. Știți la ce vîrstă am plecat din Berlin, domnule Winter? La douăzeci și cinci de ani. Cu greu ar putea fi considerată o vîrstă responsabilă. Astăzi, foarte, foarte puțini ar putea fi puși în situația de a li se atîrna de gît un bolovan atît de greu, cum mi s-a atîrnat mie, gata oricînd să te tragă la fund; nici măcar aici, în țara dumneavoastră, domnule Winter. Unele ziare ar putea să ceară eliminarea mea, altele, însă, ar putea fi de altă părere. În ultimii treizeci de ani am avut o carieră respectabilă. Am găsit înțelegere la mai marii mei din Washington. Eu m-am oferit să stau de o parte, și ei mi-au răspuns: „de ce, dracu?” Și au hotărît să mă sprijine. Știți, domnule Winter, dacă acționați pe această linie și împiedicați acreditarea mea, veți reuși, doar, să împingeți relațiile noastre bilaterale într-un abis și mai adînc decît cel actual. Și ce beneficii așteptați în astfel de condiții? Ar fi bine să puneți întrebarea șefilor dumneavoastră politici.

Middleton se ridică în picioare și atunci avu o reacție neașteptată. Zîmbi interlocutorilor săi.

— La revedere, domnule Winter, poate colegul dumneavoastră va fi atît de bun să mă conducă. Știți, domnule Winter, îmi pare rău pentru dumneavoastră. Poate că acum vă simțiți rușinat, în forul dumneavoastră interior, dar vă veți găsi justificări. Vă veți spune că nu dumneavoastră ați inițiat distrugerea unui om. Era o decizie politică luată de ministrii dumneavoastră. Nu ați făcut decît să executați ce vi

s-a ordonat, în virtutea obligațiilor dumneavoastră. Unde am mai auzit eu argumentul ăsta? Parcă la procesul de la Nüremberg.

Middleton își deschise ușa singur, și ieși. Pringle ezită mai întâi și apoi se luă după el, tîrîndu-și picioarele.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Pringe petrecu toată noaptea cu Helen. Iar a doua zi dimineață era prezent pentru a redacta minuta convorbirii pe care urma s-o aibă ministrul său cu tatăl ei, dedicată trecerii în revistă a ansamblului relațiilor vest-europene cu Statele Unite. Fuseseră douăzeci și patru de ore de activitate intensă. Ministrul de externe iritat, și primul ministru deosebit de furios, erau în căutarea unui vinovat care să-și asume oficial răspunderea pentru încurcătura ivită în relațiile anglo-americane. Ambasadorul englez la Washington fusese convocat la Departamentul de Stat american și i se vorbise în termeni tari despre încercarea stângace și nedemnă, pentru a folosi cuvintele sale, de a racola un diplomat american de grad înalt care, pe deasupra, fusese senator. Totuși, pe plan public se păstrase o tăcere desăvârșită. Americanii puteau să pară furioși, dar dacă se aflau faptele, ar fi fost și ei puși în încurcătura. Nu prea era un lucru obișnuit ca un om care se aflate în bunkerul Führerului Germaniei hitleriste să apară drept candidat la postul de ambasador în capitala Angliei. Pentru ca lucrurile să fie bine puse la punct, a fost chemat și muștruluit la Departamentul de Stat și ambasadorul vest-german la Washington. Patronii lui

Middleton presupuneau că Ministerul de Externe englez primise oarecare sprijin și informații din partea guvernului R.F.G. Pînă în acel moment, vest-germanii nu acționaseră deloc, dar tocmai comportarea americanilor i-a determinat să intre în joc.

Ambasadorul vest-german veni la minister la ora sa obișnuită, unsprezece dimineața. Pringle fu trimis să-l întâmpine. Sosi în Mercedesul său somptuos, condus de un șofer în livrea și Pringle sări să deschidă portiera. Ambasadorul coborî. În acel moment, Pringle observă că Helen se afla pe bancheta din spate a automobilului. Pînă atunci, izbutise să separe armonios activitatea sa de viața personală și brusca lor interpenetrație, în acel moment, îl descumpăni profund. Observînd privirea lui consternată, ea chicoti. „Las' că ți-arăt eu ție domnișoară!”, gîndi Pringle.

— Ce s-a întîmplat, Helen? o întrebă tatăl mirat. Oprindu-și apoi privirile asupra lui Pringle, îl recunosc pe omul cu ajutorul căruia se făcuse ridicul, și își întoarse brusc capul spre fiica lui: Asta-i persoana de care mi-ai vorbit? întrebă el în germană.

Ea dădu din cap. Dacă Pringle fusese la început descumpănit, acum era de-a dreptul jenat.

— Așa, spuse ambasadorul. Bine, nu vreau să întîrzii la întrevvedere cu ministrul. Ne vedem la prînz.

Trînti portiera și ea îi salută vesel cu mîna pe amîndoi. Automobilul dispăru repede în direcția bulevardului Mall.

— Pofțiți, domnule ambasador, spuse Pringle deschizîndu-i ușa de la intrare.

El nu răspunse, dar nici Pringle nu se așteptase la vreo reacție din parte-i.

Dînd mîna cu ministrul, ambasadorul vest-german nu manifestă aceeași afabilitate ca la întîlnirea anterioară. La rîndul său, ministrul era abătut. Intrară fără introducere în

tema care îi preocupa. De o parte a ministrului stătea tăcut Gilbert Winter, iar în stînga lui acționa cu eficiență secretarul său. Dintre cei care fuseseră prezenți la prima discuție, lipsea o singură persoană, von Sattendorf. Pringle se întrebă ce se întîmplase cu el, știind că ambasadorului vest-german îi plăcea să aibă întotdeauna un ajutor lîngă el.

— Am avut succes, începu ambasadorul; ministrul meu de externe de comun acord cu însuși Cancelarul federal, a hotărît să vi se transmită, sub cel mai strict secret, următoarea informație.

Pringle îl urmărea cu cea mai mare atenție pe ambasador. Vorbea cu precizie, sec; nu semăna deloc cu Helen.

— Am la mine, continuă el, o informare care, din nefericire, este în limba germană. Pot să o citesc și să încerc să o traduc pe loc. Dar va fi o traducere cam brută. Aruncă o privire în jurul său. Îmi pare rău. Traducerea urma să fie pregătită de von Sattendorf, dar din cauza împrejurărilor...

Lăsă fraza neterminată.

Pringle se oferă să-l ajute pe ambasador. Acesta îl privi mai întîi enervat, apoi, acceptă. Poate gîndea că va avea la rîndul său prilejul să-l vadă pe Pringle făcîndu-se de rîs, dar translația era unul din punctele tari ale acestuia și, pînă la urmă, reuși probabil să-și ridice prestigiul în ochii lui. Documentul se prezenta sub forma a ceea ce în practica diplomatică obișnuită se numește un „Bout de papier”, o comunicare sau informare care nu are niciun statut oficial. Nu era niciodată scrisă pe hîrtie cu antet, nu era semnată, și de aceea putea fi dezavuată.

Pringle traduse:

„Caracterul întrebării puse ambasadorului de către ministrul britanic arată că guvernul Maiestății Sale trebuie să fi aflat sau bănuiește că Wilhelm Schenker, tînărul aghiotant al lui Hitler, și omul numit pentru a fi ambasador al Statelor

Unite la Londra sînt una și aceeași persoană. Autoritățile federale pot confirma acest fapt; la cerere pot fi oferite probe documentare detaliate. Presupunînd totuși că acestea sînt cunoscute guvernului Maiestății Sale, ar fi de interes deosebit să se știe că într-o altă problemă s-au descoperit anumite legături între Schenker, un oarecare profesor von Neumann, care locuiește în Republica Federală Germania, și un membru al Parlamentului britanic, Sir Geoffrey Benner. Cercetări întreprinse de organele fiscale federale, fără nicio legătură cu preocupările noastre, asupra unor tranzacții ilegale în domeniul finanțelor internaționale și al bursei, implicînd mari evaziuni fiscale, au dus la dezvăluirea existenței unor strînse relații financiare între aceste trei persoane. Cercetările, în special informațiile culese de către un agent al organelor fiscale în timpul unei recente croaziere pe Marea Baltică întreprinsă de profesor împreună cu deputatul englez, au dat la iveală tranzacții imobiliare importante, de anvergură internațională, printre care, vînzarea unei proprietăți în statul american Pennsylvania îl implică personal pe Schenker sau, după numele lui actual, Middleton. Evaziunile fiscale, deși importante pentru autoritățile de resort, n-au nicio semnificație pentru ancheta noastră. Dar transferul proprietății din Pennsylvania ne interesează în cel mai înalt grad. Ne aflăm în posesia unor documente asupra unui eveniment care a avut loc în august 1967 și ele au implicații considerabile în stabilirea biografiei și rolului domnului Henry Middleton. În afară de situația dificilă actuală a relațiilor americano-vest-europene, ele au o importanță cu totul deosebită pentru guvernul federal, care este conștient de poziția și prestigiul său internațional în legătură cu evenimentele tragice și inumane din perioada celui de-al treilea Reich. Anexăm la această notă o prezentare rezumată a mărturiilor în legătură cu proprietatea din Pennsylvania și

cu cei ce au stăpînit-o în perioada cuprinsă între anii 1950 și 1967”.

Pringle se opri din traducere și ambasadorul vest-german îi mulțumi în silă.

— Anexa, domnule ministru, o puteți da la tradus și citi, apoi, pe îndelete. Dezvăluirile ei, în cazul confirmării lor, sînt de-a dreptul fascinante și au o mare importanță. Pînă nu de mult aveam îndoieli în privința lor. Acum îndoielile s-au redus, dar este necesar ajutorul dumneavoastră, înainte de a căpăta certitudini definitive.

— Nu prea înțeleg, Werner, răspunse ministrul.

— Domnule ministru, ultimele dovezi ne-au parvenit dintr-o sursă foarte apropiată nouă, preciză ambasadorul. Trebuie să înțelegeți că toate acestea s-au întîmplat foarte recent. Totul este extrem de delicat și aproape jenant, iar cercetările nu s-au încheiat încă.

— Orice se poate spune despre Foreign Office, dar discreția sa este dincolo de orice discuție, replică ministrul.

WALTER VON SATTENDORF FĂCUSE UN GEST NECUGETAT ȘI, pentru a doua oară, nu spusese nu. De astă dată totul se petrecuse la Londra. Plecase singur să-și ia postul în primire, și locuia într-un hotel din Chelsea. Soția și copilul rămăseseră pentru o vreme la castelul familial; își petrecea cea mai mare parte din timp căutînd o casă potrivită și nu prea avea răgaz să-și vadă de treburi la ambasadă. La începutul celei de a doua săptămîni, într-o luni dimineată, se afla în biroul său. Telefonul sună și o voce de femeie îi spuse:

— Alo, aici e Heidi.

— A, salut, răspunse ușor încurcat.

Dar nu-și făcu prea multe scrupule, doar era în situația de burlac provizoriu într-un mare oraș; mai avea de așteptat încă

două săptămîni pînă la sosirea soției; Heidi îl informă că se află la Londra doar pentru cîteva zile; se simțea singur și, cu toate că fusese invitat la mai multe cocteiluri și dineuri, lipsa unei prezențe feminine îl apăsa, în ciuda posibilităților oferite de capitala britanică de a-și procura cu bani asemenea bucurii. Cu toate slăbiciunile lui, nu agreea variantele comercializate.

Astfel se impuse soluția Heidi. O întîlni la hotelul ei, în apropiere de Strand, nu prea mare, dar confortabil, cu locatari fără multe pretenții. O duse la un restaurant. Ea era în concediu și nu venise special pentru el, ținu să precizeze Heidi. Era împreună cu o prietenă, care plecase pentru două zile la o nuntă în nord și, astfel, rămăsese singură și fără niciun program. Spera că nu l-a deranjat chemîndu-l la telefon. Nu, desigur, nu era niciun deranj. Au intrat într-un mic restaurant din Soho, unde au mîncat bine. Deoarece el primea încă diurnă, nu păru surprins de nota de plată exagerat de mare. Ghidîndu-se după sfatul șefului de sală, ajunseră la o discotecă zgomotoasă, unde au dansat foarte mult și mai lent decît toate perechile din jurul lor. Avu un moment de jenă cînd își dădu seama cît de intim se comportau unul față de celălalt, dar își reveni repede cînd înțelese că nimeni nu se uita la ei în gălăgia și întunericul din sală. Căută totuși, în timpul următoarelor dansuri, să fie puțin mai rezervat; într-un tîrziu, chemă un taxi și o duse înapoi la hotel. Cît de simplu era totul în comparație cu restricțiile ce trebuia să și le impună la el în țară!

La hotel, încurajat de vinul consumat, ceru un apartament, fiind gata să spună o minciună dacă i s-ar fi pus vreo întrebare. Dar recepționarul de noapte nu prea se deranjă să-l oblige să se înscrie în registru. Camera ei rămase goală toată noaptea, dar în zori Heidi îl părăsi și se duse să se odihnească la ea. Von Sattendorf plăti și plecă la hotelul său

din Chelsea, la timp pentru a-și mai face toaleta înainte de a merge la birou. Deoarece urma să se întâlnească cu Heidi și în noaptea următoare, reținu în continuare apartamentul la hotel.

A doua seară, mîncară la „Gay Hussar” în Greek Street. Luaseră loc la una din măsuțele mici, aliniate de-a lungul peretelui în sala intimă a restaurantului, și comandaseră un meniu unguresc. Îi arătă lui Heidi, vorbindu-i în șoaptă, cîteva personalități ale vieții londoneze pe care începuse să le cunoască. Tonul convorbirii era mai serios și, între ei, pentru prima și ultima dată, se înfiripă ceea ce cu adevărat se putea numi o conversație intimă. Îi vorbi sentimental despre cariera sa, despre ambițiile și dezamăgirile lui. Pe parcurs, Heidi se arată cînd compătimitoare, cînd geloasă pe familia și fericirea de care avea el parte. Ea îi povesti despre familia ei, cît de greu îi fusese mamei sale să o crească după război, în micul sătuc din apropierea Münchenului. Despre tatăl ei, aflase în copilărie că fusese omorît la Berlin.

Dar, în 1950, continuă ea, apăruse în viața lor de familie un bărbat și, de atunci, au avut și bani și lucruri bune, s-au mutat într-o casă nouă, și căpătase multe jucării. Cît privește bărbatul, îi spunea „unchiule”. Desigur, fiecare familie germană își avea secretele ei, nu-i așa? Bărbatul a plecat, dar ea și mama ei continuaseră să mai aibă bani un timp. Într-o zi, o găsisse pe mama plîngînd. Ea îi mărturisi că bărbatul acela era tatăl lui Heidi și că plecase fără a lăsa vreo adresă. La mijloc era o altă femeie; totdeauna avusese o altă femeie. Tatăl ei fusese pe vremuri un personaj important, aflat chiar în miezul evenimentelor; ar fi ajuns departe dacă războiul ar fi evoluat altfel. Dar acum, toate aparțineau trecutului. Prin 1955, mama ei se îmbolnăvi, și tatăl se întoarse pentru scurt timp. Din nou avură bani, dar cum el era preocupat de probleme mai importante, dispăru din nou. De astă dată,

mama ei nu mai manifestă nici umbră de tristețe; era pe moarte. Timp de trei săptămîni, Heidi o îngrijise zi și noapte. Mama îi povesti o întâmplare despre opt oameni care părăsiseră Berlinul într-un mic avion, în zorii zilei de duminică, 29 aprilie 1945. Luaseră cu ei o femeie și un cățel.

Cum se numea tatăl ei? o întrebă von Sattendorf pe Heidi. Își amintise că văzuse un nume scris pe rama unei vechi fotografii, în apartamentul ei. Heidi îi spuse numele.

Abia după ce s-au întors la hotel și interludiul lor erotic risipi efectele vinului, von Sattendorf începu să-și dea seama ce semnificație are numele de Wilhelm Schenker. Brusc, își aminti totul. Își aduse aminte că ambasadorul îl informase despre cercetările făcute de guvernul federal, își aminti apoi de greșeala cu prenumele Wolfgang sau Wilhelm, comisă în timpul vizitei la ministrul britanic. Ambasadorul său fusese necăjit de această scăpare, dar în momentul respectiv tocmai terminase de studiat documentele cercetărilor întreprinse de guvernul federal și avea proaspăt în minte numele corect. Era de înțeles.

Din clipa cînd își aminti de toate astea, von Sattendorf începu să joace alt rol, calculat la rece. O părăsi pentru scurt timp pe Heidi, coborî pînă la recepție și, contra unei enorme sume de bani, îl convinse pe portar, să facă rost de o sticlă de whisky, gheață și două pahare. Reveni în cameră și căută s-o îmbete. În definitiv, cu cine avea de a face? O tîrfa; o femeie, care, judecînd după felul cum se îmbrăca și se comporta, s-ar fi culcat, și probabil că se culcase, cu oricine. Concluziile sale în această privință erau greșite, dar pînă la urmă Heidi îi mărturisi că venise la Londra să se întâlnească cu tatăl ei.

Și, tocmai în legătură cu acest episod, spuse ambasadorul vest-german, autoritățile britanice ar putea da o mîna de ajutor.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

Era oare von Sattendorf rușinat de ceea ce făcuse sau era mai degrabă îngrijorat de consecințele episodului asupra propriei sale poziții? Se va lua desigur notă de absolut toate faptele. Vor fi înscrise mențiuni și în dosarul său personal; nu se va putea spăla pe mâini niciodată de acest caz. Poate că vor afla și soția și copilul... Desigur, ambasadorul îi spusese că îi erau recunoscători, foarte recunoscători. Dar fata, putea oare Heidi să-i fie recunoscătoare? Probabil că, în cele din urmă, va afla și ea. Mai mult ca sigur. Atunci? Ce obținuse prin acțiunea lui? Văzuse un nume scris pe o ramă, în josul unei fotografii îngălbenite de vreme. Ministrul britanic pusese întrebări ambasadorului său în legătură cu Schenker: după aceea auzise numele din nou. Nurnele și o poveste uluitoare. Își informase superiorii. Scurte aplauze, foarte scurte. Oricum, cunoșteau tot ce doreau despre Wilhelm Schenker. Cele spuse de el erau de mică importanță... s-au de însemnătate foarte mare. Nu va fi pus oare să continue jocul? Și în aceste condiții, cui datora el sinceritate?

Von Sattendorf însoți pe agenții englezi și vest-germani în automobil și le arătă hotelul. Le indică numărul camerei: se despărți de ei dezgustat de sine însuși. Conform Vechiului

Testament, păcatele tatălui cad asupra copilului, dar nimeni nu-i impusese să dea o mână de ajutor și să joace rolul unui mini-Iuda pe lângă un personaj lipsit de importanță.

Doi bărbați urcară la etajul unde locuia ea. Unul se postă la ușă, celălalt ciocăni și, când auzi răspunsul, intră înăuntru.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Domnișoara Heidi Helmich?

— Da.

— Sînteți fiica lui Wilhelm Schenker?

Bărbatul, într-un impermeabil cenușiu, vorbea încet, ca și cum participa la o acțiune neplăcută pentru el.

— Ce doriți? Cine sînteți? Sînt aici în vizită.

Dumneavoastră sînteți de la poliție?

Dădea semne de neliniște în timp ce vorbea. Bărbatul repetă întrebarea și adăugă:

— Este aceasta fotografia lui?

— Fotografia îmi aparține. V-ați însușit-o. Cu ce drept ați luat-o? o păstram în apartamentul meu din Germania Federală.

— Când l-ați întâlnit ultima oară pe Wilhelm Schenker? Agentul ignora voit întrebările ei.

— Mă privește personal.

Heidi se așează pe marginea patului, fiind vizibil tulburată.

— Așadar îl cunoașteți? Sînteți fiica lui?

— Și dacă sînt... spuse ea în cele din urmă. Cu ce drept...?

— Când l-ați văzut ultima oară?

Anchetatorul părea jenat.

— În 1952. Poate în 1953.

— În 1972. Nu cumva ați sărit înapoi cu douăzeci de ani?

— Nu.

— Sînteți sigură? La „Café des Artistes” din Paris, în ziua de 20 iunie. 1972, nu-i așa?

— Nu.

— Priviți aceste fotografii.

— Dacă tot știți, lăsați-mă în pace.

Heidi Helmich evită să se uite la fotografii.

— Așadar, l-ați întâlnit atunci?

— Lăsați-mă în pace! strigă ea.

— Am dori să ne ajutați, domnișoară Schenker.

— Chiar atât de ignoranți sînteți! Numele meu este Helmich.

— Perfect, domnișoară Helmich. Vă solicităm ajutorul dumneavoastră.

— Ieșiți afară din cameră. Ar trebui să aveți un mandat sau vreo autorizație. Unde vă e mandatul?

— Vă solicităm sprijinul, domnișoară... Helmich.

— Unde vă este mandatul?

— Va trebui să revenim.

— Poftim. Dar aduceți cu dumneavoastră o declarație în care să se arate pentru ce sînt anchetată.

— Iată pașaportul dumneavoastră. Am observat că ceva nu e în regulă cu el.

Anchetatorul îi arată pașaportul.

— L-ați luat de la portar... de la recepție. Cu ce drept...?

— De ce credeți că se lasă pașaportul la recepție, domnișoară Helmich? Bărbatul tăcu, se duse spre fereastră, aruncă o privire afară și se întoarse spre ea. Vă întreb din nou, vreți să ne ajutați?

— Voi lua legătura, în cursul dimineții, cu avocatul meu. Îl voi contacta și pe consulul vest-german...

— Mîine va fi prea tîrziu, domnișoară Helmich. Tatăl dumitale a reținut un loc la avionul de New York. Pleacă cu un avion TWA, mîine la unsprezece și douăzeci.

— Ieșiți afară! răcni ea.

— Regret că ați găsit cu cale să acționați în felul acesta, domnișoară Helmich.

— Dacă nu plecați imediat, îl chem pe consulul vest-german...

— Foarte bine, domnișoară Helmich, dar să știți că nu vom pierde legătura cu dumneavoastră.

Bărbatul în impermeabil cenușiu plecă, închizînd încet ușa după el.

DUPĂ-AMIAZĂ, LA TREI ȘI JUMĂTATE, HEIDI HELMICH părăsi camera. O luă spre partea de nord a Londrei, de-a lungul micii străzi unde era situat hotelul, și apoi făcu la stînga, pierzîndu-se în mulțimea de pe Strand. Drumul pînă la Trafalgar Square, unde se află „National Gallery”, era scurt, dar își pusese un batic în jurul capului ca să se apere de palele vîntului presărate cu stropi de ploaie. Dorea să arate bine. Din cînd în cînd se uita înapoi, să vadă dacă nu e urmărită, dar nu se pricepea la asemenea treburi și nu observă nimic.

La biroul de informații al muzeului întrebă în ce sală se afla faimosul tablou al lui Holbein, „Ambasadorii”, și apoi trecu încet prin mai multe saloane pînă se găsi în fața acestuia. Privi la ceas; era patru fără cinci.

Cu toate că nu era omul care să găsească bucurii deosebite în contemplarea picturii clasice, se simți totuși fascinată de acest tablou. Se uită în ghidul cumpărat și citi că cei doi oameni din tablou erau ambasadorul francez, Jean de Dinteville, și prietenul său George de Selve, devenit mai târziu episcop de Lavour, primul aflat în vizită la celălalt, în primăvara anului 1533. În spatele celor doi, care aruncau din tablou priviri reflectînd o îngemănare de inteligență și plictis remarcabil de actuală, se zăreau etajere, pline cu cărți, instrumente muzicale, globuri terestre și astrale. Elementul cel mai extraordinar al întregului tablou care, de cele mai multe ori, scăpa vizitatorului obișnuit, îl constituia un imens

craniu deformat, situat în prim plan. Era o deformare atît de grotescă, încît îţi puteai da seama că e un craniu numai dacă te apropiai şi priveai suprafaţa tabloului din unghiul drept.

Se făcu ora patru. Ea îşi plimbă privirile în jur. Se mai aflau în sală cîteva vizitatori, în cea mai mare parte tineri, probabil studenţi. Un om de pază, de culoare, stătea pe un scaun înalt într-un colţ, cu braţele încrucişate, privind fix în gol. Heidi continua să aştepte. La un capăt al sălii se monta un paravan provizoriu, care urma s-o împartă în două. Un lucrător, căţărat pe un suport înalt de lemn sprijinit pe două scări, se descurca greu cu fixarea unei părţi a paravanului. La un moment dat alunecă în faţă, reuşi apoi să-şi restabilească echilibrul, dar paravanul căzu. Lucrătorul scoase un strigăt de avertizare, se auzi un zgomot puternic, dar nimeni nu fu rănit. Unul dintre studenţi izbucni în hohote de rîs.

În acel moment, Heidi Helmich observă dintr-odată doi oameni; recunoscu chipul înmărmurit al individului în impermeabil cenuşiu, care fusese pînă atunci ascuns îndărătul paravanului, şi văzu în acelaşi timp venind spre ea din direcţia uşilor pe omul cunoscut sub numele de Wilhelm Schenker. El îi întinse mîna zîmbind şi dădu să-i vorbească.

Numai cineva care ar fi stat foarte aproape ar fi putut-o auzi avertizîndu-l în şoaptă şi sezisa gestul fulger spre paravan, în momentul cînd trecu pe lîngă el ca şi cum nu l-ar fi cunoscut. Traversă grăbită sălile şi ieşi în lumina cenuşie din Trafalgar Square. El rămase pe loc, cercetînd cu deosebită atenţie tabloul lui Holbein.

La orele cinci, Middleton se afla din nou în biroul pus temporar la dispoziţie de ambasada americană. După incidentul de la „National Gallery” înţelesese că lucrurile iau o întorsătură serioasă şi că, înainte de a părăsi Londra, va fi supus unei noi confruntări. În momentul cînd vizitatorul aşteptat sosi, decizia lui fusese luată.

De astă dată, Gilbert Winter primise însărcinarea să-l întâlnească singur pe Middleton. Winter protestase; spusese că nu este o sarcină potrivită pentru un diplomat. Dar, în cele din urmă, se duse. Pringle aştepta în automobil în faţa ambasadei din Grosvenor Square. Se uita atent, la vulturul gigant montat în partea superioară a frontispiciului şi se întreba în sine dacă reuşiseră să-l fixeze bine. Circulasera odată zvonuri că fusese cît pe ce să cadă: un sfîrşit interesant, să fii ucis de un vultur de bronz în timp ce traversezi Grosvenor Square. Privi cercetător clădirea. Nu i se păru prea frumoasă.

Winter fu lăsat să aştepte o jumătate de oră în anticameră. O jumătate de oră pe care, după părerea interlocutorului, urma s-o folosească pentru a-şi veni în fire şi formula în termeni adecvaţi scuzele pe care, fără îndoială, fusese trimis să i le prezinte. Fu introdus în biroul lui Middleton. Acesta scria ceva, aşezat la un birou imens; nu-şi ridică privirile de pe hîrtie. Winter, în picioare, aşteptă fără să spună un cuvînt. Funcţionarul care îl introdusese pe Winter în birou se retrase.

Vechea tactică pentru a impune de la început superioritatea: lasă-l pe solicitator să aştepte; fă-l să simtă că te întrerupe de la o treabă mult mai urgentă, mai importantă; lasă-l să înţeleagă că este nedorit.

Într-un târziu, Middleton se ridică.

— Bună ziua, domnule Winter. Îşi strînseseră mîinile cu politeţe oficială. Vă rog luaţi loc. Îl pofti să se așeze într-un fotoliu foarte confortabil. Doriţi o cafea, preparată în stil american, sau poate un pahar de whisky?

Gilbert Winter refuză. Trecu direct la chestiune, vorbind cu un glas monoton, fără ca prin aceasta să fie redusă forţa celor ce avea de comunicat. Atitudinea lui Middleton suferi o rapidă transformare, de la insolenţă la îngrijorare. Perfidul Albion se mişcase încet, dar pînă la urmă îşi atinsese

obiectivul, intrînd în posesia tuturor datelor privind fuga lui Hitler. Și începuse să lovească, să lovească puternic.

Cînd Winter termină tot ce avea de spus, în cameră se așternu o lungă tăcere. După care, Middleton se ridică încet, traversă camera și luă geamantanul aflat într-un colț. Îl așeză pe un scaun și scoase dinăuntru o cutie de metal cu cifru. Formă niște numere și deschise cutia. Scoase două plicuri sigilate, aruncă unul pe biroul său, și celălalt îl înmînă lui Winter. Se așază din nou.

— Nu-l deschideți aici, domnule Winter. Nu are niciun rost. Conține o înregistrare pe bandă și aveți nevoie de un magnetofon pentru a o asculta. În ea povestesc istoria evadării Führerului. Ea constituie, în același timp, un fel de poliță de asigurare pentru mine.

După plecarea lui Winter, Middleton chemă un funcționar la telefon și îi spuse că nu vrea să fie deranjat. Apoi se așază la biroul său și, timp de un sfert de oră evaluă, fără panică și fără teamă, situația în care se afla. Se pregătise de mult și pentru o astfel de eventualitate. Era un om meticulos.

Apoi se ridică, își goli buzunarele de tot ce se afla în ele. Portvizitul, agenda, stiloul, batista, carnetele cu cecuri, cheile, toate fură așezate pe birou, în fața sa. Luă un plic mare din sertar, și puse totul înăuntru. Mai controlă încă o dată, în tăcere. Știa că îmbrăcămintea și celelalte obiecte personale nu conțineau semne distinctive, dar revizui totul, ca să nu uite ceva. Își scoase verigheta și încă un inel, și le puse pe amîndouă în plic, alături de celelalte lucruri. Reținu ochelarii. Putea să-i schimbe mai tîrziu.

Sigilă plicul, îl introduse în cutia de metal, o închise și o puse în valiza pe care o încuie. Luă celălalt plic sigilat de pe biroul său, și părăsi camera. În trecere, schimbă două cuvinte cu funcționarul din biroul de alături.

— Mă duc să fac cîțiva pași, Steve, spuse el. Mă cam doare capul și, cu toate că mă aflu de cîteva zile la Londra, nu am hoinărit încă pe străzile ei de aur. Nu, nu am nevoie de automobil și te rog să transmiți scuzele mele ministrului pentru că n-am să mă pot duce la recepția lui; spune-i că, după părerea ta, mi-am cam ieșit din minți și m-am dus la plimbare.

Izbucni într-un rîs puternic și funcționarul se alătură veseliei lui. Middleton calculase corect reacțiile. Prin mintea funcționarului trecu o clipă gîndul că Middleton are o comportare cam ciudată. Dar, în definitiv, un viitor ambasador la Londra de ce să nu facă o plimbare, dacă dorește?

Middleton părăsi ambasada pe la orele patru. La intrarea ambasadei se afla multă lume și, totuși, numai omul de pază observă plecarea lui. I se păru ciudat faptul că automobilul viitorului ambasador nu fusese tras la scară. Se mulțumi să menționeze plecarea în registrul său.

Middleton, cu plicul cafeniu sub braț, dădu colțul din Grosvenor Square spre Upper Brook Street și apoi porni agale de-a lungul lui Park Lane. De acolo a luat un taxi pentru Gara Victoria de unde, se crede, că cel ce urma să fie numit ambasador la Londra, onorabilul Henry A. Middleton sau Wilhelm Schenker sau cineva cu alt nume și cu altă identitate și cu alt pașaport, documente care se aflau în plicul cafeniu, a luat trenul în direcția unuia din porturile situate la Canalul Mîneicii.

HELEN SE DUSESE CU TATĂL EI LA DINEUL DAT DE ASOCIAȚIA Anglo-vest-germană, și de aceea Pringle avu toată seara la dispoziția lui. Se duse acasă, își prăji niște ouă cu slănină și

profită de răgaz pentru a rezolva câteva note de plată strînse mai de mult și pentru a răspunde cu întârziere unor scrisori. Urmări la televizor jurnalul de seară și apoi hotărî să se culce mai devreme.

Era aproximativ unsprezece noaptea cînd Gilbert Winter îl chemă la telefon. Îl informă că fusese și el chemat prin ofițerul de serviciu și se pregătea să plece la minister. Cam într-o jumătate de oră va ajunge acolo și dorea ca și Pringle să vină. Ofițerul de serviciu îl sunase pe ministru și îl informase că s-ar putea ca în timpul nopții să fie necesară consultarea lui. Intraseră în posesia unei benzi de magnetofon ce aparținuse lui Middleton și conținutul său era de-a dreptul exploziv. Trebuiau încă evaluate toate implicațiile, dar pe la ora opt seara se luase hotărîrea să se aștepte pînă în ziua următoare, cînd vor avea la dispoziție stenograma integrală. Winter nu voi să dea amănunte la telefon.

Pringle își parcă automobilul în curtea interioară a ministerului și intră în clădire. Era de serviciu portarul cu care se cunoștea.

— Bună seara, domnule Wilson, spuse acesta. Îmi pare rău că ați fost deranjat la o oră atît de tîrzie. Sper că nu e nimic grav.

Era prilejul cel mai nimerit să-l corecteze. Îi va spune adevărul. Numele său nu era Wilson; probabil că un altul fusese în schimb botezat cu numele lui.

— Ascultă, începu el, e o neînțelegere la mijloc. În acel moment, Gilbert Winter apăru la intrare, în spatele lui. Oh, las-o baltă, îi spuse Pringle portarului dezorientat. Merge și așa!

— Da, domnule Wilson, desigur, răspunse portarul.

Pringle ridică din umeri și-l urmă pe Winter în lift.

Pe drum, Winter îl puse la curent cu cele întîmplate.

— Dispărut? întrebă Pringle. Cum, de ce?

— A părăsit ambasada astăzi după-amiază pe la patru, spunînd că se duce să se plimbe. Personalul ambasadei a întreprins cercetări la toate spitalele, cu sprijinul poliției și așa mai departe. N-au decît. Ei încă nu știu nimic. Dar eu știu, cel puțin așa am impresia.

— La ce te referi, Gilbert?

— A șters-o. Din puținul pe care l-am ascultat pe bandă, nu pot să trag altă concluzie. Nu i-a putut folosi drept poliță de asigurare. Apucăturile din trecut nu l-au părăsit în toți acești ani. Pornea de la același calcul făcut înaintea lui de Führerul său: dacă o să cadă el, atunci trebuie să cadă și toți ceilalți. Pe această bandă avem dovezi că senatorul Mainfare nu numai că avea cunoștință de trecutul lui Middleton, de activitatea sa în bunkerul de la Berlin, fapte care aparțin istoriei, dar că Mainfare personal, cu mult înainte de alegerea în senat, a avut un rol de frunte în întregul complot, în organizarea evadării și în toate evenimentele, pînă în momentul final din august 1967. Nu mai încape nicio îndoială că omul care apare mereu în mărturii sub numele de „Liderul american” este Mainfare.

— Și cum vom proceda? Acționăm pe cont propriu, sau împreună cu vest-germanii, sau le facem americanilor o comunicare pe cale oficială?

— Asta va decide ministrul. Vine și el astă noapte, imediat după ce se încheie votul în Camera Comunelor. Ar putea să sosească destul de tîrziu; cei de la cabinetul său apreciază că dezbaterea în problemele energiei va dura pînă la unu sau chiar unu și jumătate.

— S-a dus somnul meu. Și mîine am o zi grea.

Pringle se gîndea la Helen. Trebuia să se păstreze în formă pentru fata asta.

— Cu toții vom avea o zi grea, spuse Winter sec.

Pringle era convins că el nu se gîdea la doamna Gilbert Winter.

Pe la miezul nopții sosi și Terry Miller, convocat de la un dineu, și trecură în revistă toate elementele situației. Probabil, ambasada americană considera încă drept plauzibilă ipoteza că ambasadorul desemnat suferise o amnezie bruscă, sau fusese victima unui accident de circulație, sau ceva de acest gen, și pentru moment nu explora altă versiune. Poliția declanșase o vastă operație de cercetări. Reporterii ziarelor dăduseră de urma evenimentului și se străduiau cu disperare să smulgă fapte concrete pentru primele ediții, asediind în acest scop pe ofițerul de serviciu al secției de presă de la parter. Pentru următoarele ore, lucrurile puteau fi lăsate să-și urmeze cursul în acest fel, dar a doua zi dimineată era absolut necesară elaborarea unei linii pentru presă.

La unu și cincisprezece, telefonă secretarul ministrului. Îi informă că șeful său plecase de la Parlament. Cei trei se îndreptară spre cabinet. Ministrul sosi cîteva minute în urma lor. Se așează în capul mesei lungi din biroul său. În dreapta lui se afla ministrul adjunct și secretarul general al ministerului, care sosiseră fiecare separat; în partea opusă luară loc Gilbert Winter, Terry Miller, secretarul personal și Pringle.

Winter prezentă ministrului, în stilul lui sec și concis, tabloul situației. Cînd își termină expunerea, ministrul medită cîteva clipe și apoi își preciză punctul de vedere.

— Domnilor, cred că ajunge cît ne-am amestecat în afacerile interne ale Statelor Unite. Trebuie să informăm Administrația asupra tuturor aspectelor, chiar asupra celor mai urîte.

— Va fi în interesul lor să păstreze secretul și să nu divulge nimic, sperînd că noi și toți cei implicați vom da uitării acest

episod, fără ca prin aceasta să se schimbe ceva în relațiile noastre, interveni ministrul adjunct.

— Nici nu se pune problema să-i lăsăm atît de ușor în pace, spuse ministrul. Dacă vor să păstrăm tăcere, atunci să le oferim opțiuni limpezi. Noi vom proceda cu discreție, dacă Mainfare și linia Mainfare vor fi abandonate. Trebuie să le spunem limpede asta de la bun început. Vrem să vedem rezultate concrete; să fie revizuită întreaga atitudine americană față de Europa occidentală.

— Ne propunem un obiectiv dramatic în schimbul ascunderii unui crîmpei de istorie, domnule ministru, remarcă secretarul general cu o undă de îndoială.

— Dar ce crîmpei de istorie! Vă imaginați cum ar sări presa; și-ar ieși din minți. Dar ceilalți, francezii, sau ce să mai spunem de Israel, de pildă?

— Foarte bine, domnule ministru. Dar dacă ei refuză? întrebă secretarul general.

— Difuzăm tot ce știm, în stil mare. Ridicăm toate opreliștile. Dar nu acționăm direct. Mă gîndesc la ceva de genul unei convorbiri de informare cu senatorul democrat, cum îl cheamă? Individul care este președintele Asociației pentru prietenia anglo-americană. E un adversar înverșunat al concepțiilor lui Mainfare și, pe deasupra, îi place publicitatea. Se va bucura mult de o astfel de ocazie.

— Senatorul Waring.

— Așa, la el mă gîndeam. Waring. Ministrul părea satisfăcut. Domnilor este foarte tîrziu și, înainte de toate, trebuie să obțin aprobarea primului ministru și s-ar putea ca el să dorească a discuta problema în cadrul cabinetului. Cred însă că cea mai bună cale de acțiune, în caz că americanii nu sînt receptivi la propunerile noastre, va fi să înmînăm lui Waring o copie după înregistrarea aflată în posesia noastră. Americanilor le plac în zilele astea afacerile cu benzi de

magnetofon și, judecînd după ultimele cîteva luni, ne putem baza pe mecanismul american că va face restul de la sine. Încă o ultimă problemă: după cîte înțeleg, mai avem de clarificat data cînd a fost făcută înregistrarea.

— Așa este, domnule ministru, confirmă Terry Miller.

— Presupun, totuși, că această chestiune nu afectează esențialul dezvoltărilor: concepțiile naziste ale lui Mainfare, ralierea lui la această mișcare și sprijinul dat, elemente care ies cu claritate în evidență. Ce puternic act de acuzare împotriva unui senator, și încă a unuia care ocupă o poziție atît de proeminentă și de influentă. Tot ce este legat de Hitler și de război are rădăcini profunde în existența celor mulți din America și din Europa.

— Dar ce se aude cu Middleton? Și-a luat într-adevăr desaga în spinare și a plecat, lăsînd în urma lui existența dusă pînă acum și poziția sa? Și de ce-ar dori să-l tragă în jos după el pe Mainfare? interveni din nou ministrul adjunct.

— Middleton ar putea să mai apară, deși mă cam îndoiesc. Trebuie să fi avut la îndemînă un plan de dispariție în eventualitatea că ar fi fost descoperit. Probabil, în acest moment, se află în drum spre America Latină spre o nouă sau veche existență. Pentru un asemenea om, esențialul este să rămînă în libertate. În trecut și-a abandonat nu o dată existența. Cît privește problema de ce-ar dori să-l tragă la fund după el pe Mainfare, s-ar putea să nu găsim niciodată răspunsul. Poate din gelozie. De ce să aibă celălalt succes, cînd partenerul său a eșuat? A vrut, probabil să procedeze la fel ca Führerul său, care a lăsat numai ruine în urma lui. Acea mentalitate exprimată în cuvintele: După mine potopul!

A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, LA ZECE, PRIMUL MINISTRU ÎȘI DĂDU
asentimentul de a se acționa conform acestei propuneri.

Winter îl însoțise pe ministrul de externe la întrevvedere cu primul ministru. Au fost redactate telegrame către ambasadorul englez la Washington și, în copie, pentru ambasada britanică din Bonn, cu scopul de a ține la curent autoritățile federale asupra acțiunilor engleze. Ambasadorul la Washington era însărcinat să ceară imediat audiență la Departamentul de Stat pentru a prezenta toate faptele aflate în posesia guvernului englez și, în special, cele în legătură cu senatorul Mainfare. El va căuta să sublinieze cu claritate punctul de vedere britanic; în caz că nu se vor pune opreliști tendințelor promovate de Mainfare, spre o politică de antagonism față de Europa occidentală, guvernul britanic se va simți obligat, în interesul îmbunătățirii relațiilor anglo-americe, să dea publicității informațiile aflate în posesia sa. Guvernul Maiestății Sale era de părere că acțiuni în acest sens ar putea crea dificultăți pe termen scurt dar, în cele din urmă, se va ajunge la îmbunătățirea relațiilor. Ambasadorul urma să arate că decizia de a acționa astfel nu aparținea numai guvernului britanic, ci și celui vest-german. Cu toate că informațiile puteau fi stînjenitoare pentru vest-germani, ei hotărîseră ca, în lipsa unor asigurări americane și din cauza convingerii că Mainfare manifesta puternice resentimente față de actualul guvern de la Bonn, să acționeze de aceeași manieră ca și guvernul britanic. Ambasadorul va declara în încheiere, că demersul său nu reprezintă în niciun fel o amenințare. Era doar un efort de a semnaliza fapte care vorbesc de la sine. Această din urmă subtilitate diplomatică nu era deloc pe înțelesul lui Pringle, deoarece întregul mesaj era o amenințare. Dar nu constituia nicio problemă, deoarece Administrația americană înțelegea ce agitație enormă s-ar produce dacă faptele ar fi aduse la cunoștință opiniei publice. Desigur, ministrul avea dreptate; al doilea război mondial și presupusa soartă a lui Hitler erau încă

subiecte de actualitate în memoria popoarelor din lumea întreagă.

Primul ministru completează planul de acțiune. Încurajat de secretarul general al cabinetului, el porni de la ipoteza că americanii ar putea să nu ia amenințarea în serios, sau să nu reacționeze prompt. În consecință, dădu instrucțiuni să se recurgă la anumite stimulente. În după-amiaza aceea, ministrul de externe avu o importantă întâlnire secretă cu redactorul-șef al ziarului „The Times”. Acesta din urmă primi anumite informații confidențiale, pe baza cărora putea să inițieze elaborarea unui articol. A doua zi dimineată, toate edițiile ziarului „The Times” publicau următorul articol nesemnat:

„SURSE ALE SERVICIILOR DE SPIONAJ OCCIDENTALE AU intrat în ultimele luni în posesia unor informații care, în caz că sînt adevărate, vor schimba considerabil versiunea unui episod important al istoriei secolului douăzeci. Surse foarte apropiate de cercurile guvernamentale ale unor țări din Europa occidentală au ajuns la concluzia că a sosit timpul ca opinia publică să fie informată despre existența unui plan coordonat cu grijă conform căruia Adolf Hitler urma să fie salvat în ultimul moment din ruinele Reichului. Cercetări întreprinse cu grijă, ale căror rezultate au fost publicate în trecut, au dovedit că planurile de fugă oficiale au fost abandonate de Führer cel mai târziu la 23 aprilie 1945. Aceste concluzii ar putea încă să-și păstreze valabilitatea. Dar noi informații sugerează existența unui alt plan de fugă, care nu a fost niciodată abandonat de Hitler și nici de ceilalți conducători ai Germaniei hitleriste, deoarece, cu excepția lui Martin Bormann, nici nu aveau cunoștință de el.

Elaborat de un grup de hitleriști cu rang inferior, aflați în

bunkerul de la Berlin, în ultimele zile, planul fusese determinat de un complex întreg de rațiuni. El urma să fie înfăptuit indiferent dacă Führerul ar fi dorit sau nu, dacă ar fi fost sau nu de acord cu el. Dacă nu ar fi mers de bună voie, el trebuia răpit; nu existau forțe capabile să împiedice în acel timp îndeplinirea lui, mai ales că ar fi fost o acțiune populară în rîndurile celor rămași în jurul lui la Berlin.

Cauzele erau multiple. Unii, poate majoritatea celor implicați în acest complot, pur și simplu se săturaseră; voiau cu orice preț să plece din Berlin. Cu cît Führerul ar fi stat mai mult, cu atît erau previzibile noi distrugerii în Berlin. Iar dacă Führerul refuza să plece, era dificil, dacă nu imposibil, pentru cei din jurul său să o facă. Cîțiva încercaseră să fugă și fuseseră împușcați pentru dezertare. Alții erau mînați, poate, de loialitate față de liderul lor, dorind să-l scoată afară pentru viitoare înfruntări; acesta era singurul motiv despre care se vorbea deschis în rîndurile conspiratorilor. Mai existau printre ei cîțiva care gîndeau că, dacă-l vor lua pe Führer cu ei, își vor putea asigura libertatea, predîndu-l aliaților. Aceștia din urmă au izbutit să ajungă numai pînă în grădina cancelariei Reichului unde, în dimineața de 25 aprilie, au fost împușcați. Cu toate acestea, se pare că Führerul a fugit. Istoria nu a elucidat încă dacă el a plecat din propria sa voință sau nu. Deși există unele indicii care demonstrează că el a fost luat fără voie, poate drogat, poate foarte bolnav după o încercare eșuată de sinucidere. Noile dovezi găsite sugerează că el și un grup de adepți ai săi au fugit cu un mic avion în Bavaria și, de acolo, au plecat mai departe în Spania și în America Latină”.

REDACTORUL-ŞEF AL ZIARULUI „THE TIMES”, PRUDENT FAȚĂ de caracterul senzațional al informațiilor intrate în posesia

ziarului și bănuitor față de motivele pentru care ministrul i le furnizase, dădu un sfârșit mai sobru relatării începută pe un ton atît de promițător. Articolul se încheia cu presupunerea că Hitler murise puțin după aceea, undeva în jungla sud-americană. Ziarul „The Times” nu mai reveni cu alte amănunte în legătură cu această afacere și, cu excepția unor americani aflați în poziții foarte înalte, opinia publică americană consideră știrea drept stranie și nefondată, și-și văzu mai departe de alte scandaluri la ordinea zilei. În definitiv, nu se putea face nicio legătură între ea și știrea publicată în pagina întâi a ziarelor despre continuarea cercetărilor pentru găsirea domnului Henry Middleton, dispărut recent. Și de ce să se facă vreo legătură? Poliția nu obținuse niciun rezultat, deși se primiseră informații misterioase că un om cu semnalmentele celui dat dispărut ar fi luat feribotul cu zbatouri spre Franța din unul din porturile Canalului Mîneei.

UN GRUP DE OAMENI SE ADUNASE ÎN ACEA SEARĂ ÎN BIROUL lui Winter, pentru a asculta întreaga înregistrare de pe banda dată de Middleton. Curentul electric se întrerupsese și fuseseră nevoiți să folosească lumînări, dar magnetofonul lucra și cu baterii. Un cadru straniu, adecvat pentru a asculta, la lumina pîlpîindă a lumînărilor, glasul imaterial al lui Wilhelm Schenker, depănîndu-și povestea pe un ton obosit.

„ESTE DIFICIL PENTRU OAMENI CU RAȚIUNE, TRĂIND ÎN deceniul al optulea al secolului douăzeci, să creadă că un om singur, fără niciun ajutor, cu o pușcă comandată prin poștă, ar putea și a putut ucide pe președintele Statelor Unite, la Dallas. Au putut oare guvernele francez și britanic să

organizeze singure conspirația care a declanșat criza Suezului? Oare numai un divorț a putut determina abdicarea regelui Angliei înainte de cel de-al doilea război mondial? Oare Führerul s-a sinucis printre ruinele întunecatului său bunker din Berlin?

Omul care a încetat din viață la 13 august 1967, într-o clinică particulară dintr-o suburbie a Philadelphiei, s-a născut la 20 aprilie 1889, seara, la orele șase treizeci, în Gasthof zum Pommer din micul orașel Brannau. La 20 aprilie 1945, el împlinea 56 de ani și se afla de câteva săptămîni în bunkerul de două etaje, construit adînc sub grădina cancelariei din Berlin. Personalul său i-a sărbătorit aniversarea cu veselie forțată. În ziua aceea el nu se hotărîse încă dacă să fugă sau nu. Șeful propagandei, care tocmai transmisese pe calea undelor un mesaj de mulțumire adresat Führerului de către poporul german, insista ca el să reziste în Berlin. Dar sfatul era dat de un om care, câteva zile mai tîrziu, avea să-și otrăvească cei cinci copii, înainte de a-și lua viața împreună cu soția sa. Ceilalți din anturajul său, Eva Braun, generalul Burgsdorf, principalul aghiotant militar și Martin Bormann insistară pe lîngă el să aprobe, exact în acea zi, planul de fugă, pregătit cu grijă dinainte, care prevedea folosirea unui îngust coridor aerian, situat între trupele aliate care înaintau din ambele părți, și să dea o ultimă bătălie, condusă din reduta de la Berchtesgaden, unde fuseseră transferate comandamentele și ministerele.

Hitler stătea în camera sa, sub un mare tablou al lui Friedrich cel Mare, și da semne evidente de ezitare. Ultima reuniune a tuturor fruntașilor celui de-al treilea Reich avu loc în sala de conferințe a bunkerului. Toți erau nervoși; se certară între ei și, întrucît în bunker nu erau permise nici țigările, nici băuturile alcoolice, nu existau mijloace facile pentru reducerea tensiunii. Goering, Himmler, Ribbentrop,

Bormann, Speer și șefii serviciilor armate erau în unanimitate de părere că Führerul trebuia să plece. El ezita încă. În perioada cuprinsă între zece și douăzeci și trei aprilie mulți plecaseră în sud; chiar și aghiotantul său, Schaub, și straniul său doctor Morell îl părăsiseră. Alături de el se aflau familia Goebbels, chirurgul Stumpfegger, valetul Heinz Linge și aghiotantul său SS Gunsche. În seara de 23, el se hotărî să rămână în Berlin și se presupune că, de atunci, nu și-a mai schimbat decizia.

La 24 aprilie, generalul-colonel Ritter von Greim, comandantul escadrei de aviație a 6-a, sosi cu avionul, împreună cu tînăra femeie pilot Hanna Reitsch; motivul acestei stranii convocări era, în aparență, acela de a i se comunica decizia ca, de acum înainte, să preia comanda aviației naziste în locul lui Goering. Era o înaltă, dar îndoielnică onoare. Cei doi înfruntară moartea cu micul lor avion, zburînd la joasă altitudine, aproape deasupra copacilor, pentru a evita reperarea. Generalul-colonel fu rănit în timpul călătoriei și Führerul veni personal să-i comunice numirea, în timp ce von Greim se afla pe masa de operație, iar Stumpfegger îi opera piciorul. O deplasare ciudată, doar pentru a primi o nouă însărcinare, care îi putea fi transmisă telegrafic.

În ziua următoare, în 25, începu bombardarea cancelariei. Patru zile mai târziu, la ora unu, în dimineața de duminică 29 aprilie 1945, von Greim și Hanna Reitsch au plecat cu micul lor avion, avînd sarcina absurdă de a-l aresta pe Heinrich Himmler pentru înaltă trădare. Două ore mai târziu, avu loc căsătoria lui Hitler cu Eva Braun, martori fiind Goebbels și Bormann.

Există mai multe versiuni cu privire la cele întîmplate după aceea. Se afirmă că la orele patru dimineața, în ziua de 29 aprilie, Führerul și-ar fi semnat ultimul testament,

anunțînd că va muri în numele cauzei sale. Luni 30 aprilie, cățeaua sa, Blondi, fu lichidată, dar ce s-a întîmplat oare cu puiul ei, Wolf, născut în martie și pe care Hitler îl tot legăna în brațe în aceste ultime zile? Șoferul său, Erich Kempa, fu trimis să facă rost de două sute de litri de benzină, pe care o aduse în canistre. Luni, pe la 3,30 dimineața, în ziua de 30 aprilie 1945, un grup de SS-iști au tîrît două cadavre în grădină, sub supravegherea ordonanței Heinz Linge. Capetele celor doi morți erau învelite în pături, dar pantalonii negri și cizmele speciale ale unuia ofereau indicii precise. Bormann îl informă pe amiralul Doenitz despre sinuciderea celor doi; acesta din urmă nu anunță moartea, în mod straniu, decît cu douăzeci și patru de ore mai tîrziu. Se spune că Bormann și alți cîțiva ar fi fugit în noaptea de 1 spre 2 mai 1945.

La o oră după ce avionul pilotat de Hanna Reitsch decola, duminică, în zorii zilei, un al doilea avion, bine dotat, decolă la rîndul său spre sud!

Zburînd la mică înălțime, fu zărit de o unitate antiaeriană americană, dar însemnele neobișnuite de pe aripi determinară la victorioșii și dezorientații soldați ai bateriei o oarecare ezitare înainte de a trage.

La bord se aflau opt oameni, o femeie și un cățel, plus echipajul. Individul necruțător, care lăsa în urma lui cele mai îngrozitoare măceluri și distrugerii provocate vreodată de un personaj în istoria omenirii, era împins de o dorință de supraviețuire care se dovedi mai puternică decît opțiunea evadării din mîinile adversarilor săi cu ajutorul unui glonte și a două sute de litri de benzină.

La un moment dat în timpul zborului, fugarul avu un scurt colaps. Redresarea, care dura de nouă luni, a cedat în momentul cînd a înțeles că opera pe care crezuse că a făurit-o era sfârșită în mod ireparabil. O stare de prostrație fizică,

provocată de condițiile climatice neobișnuite, urmasa prăbușirii nervoase declanșată la bord.

După călătoria cu avionul, au petrecut o zi lângă Berchtesgaden, și apoi două săptămîni într-un castel confortabil din Spania pregătit dinainte. Au locuit pe urmă timp de doi ani și jumătate în perimetrul unei mari plantații spaniole. Gazda, un nazist german pînă în măduva oaselor, era la început copleșit de mîndrie și venerație. Ulterior a fost mai mult decît bucuros să vadă tristul grup dispărînd din viața lui. El avea destulă bătaie de cap cu îngrijirea plantației. Cineva din personalul de serviciu ar fi putut pălăvrăgi. Unul chiar încercase și fusese trimis la o întîlnire cu peștii din lac, grație unui singur glonte. Era o presiune insuportabilă, chiar și pentru ceea ce era el convins că ar fi o cauză mare. În plus, instabilitatea mentală a personajului principal începuse să-l revolte. Prima care dispăru, fu femeia blondă, victima unei febre tifoide provocată de o specie de furnici. Ea fu îngropată într-un colț al grădinii, lângă un copac înalt. Personajul central fusese bolnav în ultimele zile ale acesteia și nu apăruse nici cînd femeia își dăduse sfîrșitul, nici la ceremonia înmormîntării. Cînd cei cîțiva strînși în jurul proaspătului mormînt plecară, gazda, foarte cultivata gazdă, murmură: „Tîrfa s-a întins pentru ultima oară”. Groparul spaniol, care înțelegea bine germana, fu profund șocat.

Din grupul inițial muri încă unul, iar doi, mai puțini leali, fugiră pentru a-și găsi salvarea pe cont propriu, în altă parte. Astfel, după doi ani și jumătate, cinci oameni din cei opt plecară spre nordul Spaniei.

Moralul le era destul de scăzut, dar nu le lipsea confortul și condițiile în care trăiau ușurată, într-un fel, presiunile permanente create de teama de a fi descoperiți.

. . .

UNA DIN LUMÎNĂRI PÎLPÎI ȘI SE STINSE. PRINGLE SE RIDICĂ să aprindă altă lumînare. Ajunseseră cu ascultatul benzii la partea în care povestea lui Wilhelm Schenker trecuse de la relatarea impersonală la cea cu caracter personal. El începuse să explice rolul său în toată afacerea. Cum plecase din Berlin împreună cu acest grup și rămăsese cu el pînă ce ajunsese în deplină siguranță, în cuibul sigur de la Madrid. Fusesse, apoi, trimis îndărăt, în ruinele celui de-al treilea Reich, prevăzut cu o identitate falsă, anume aceea a unui tînăr din rezistență care ar fi fost închis pentru opoziția față de regimul nazist și ar fi evadat pentru a lupta împotriva acestuia. El avusese misiunea să dea de urma fondurilor ascunse și să le preia în vederea finanțării celei mai mari evadări a secolelor.

Relatarea lui Schenker trecu repede peste pericolele și greutatea muncii sale din următoarele opt sau nouă luni, peste momentele de groază, cînd, în două ocazii, era să fie descoperit de autoritățile aliate, odată fiind trădat de un colaborator german care avusese în păstrare o parte din fondurile secrete și nu voise să se despartă de ele și să le pună la dispoziția Führerului. Schenker relata cum într-o noapte, împreună cu un grup de zece oameni devotați, înconjurase o casă din împrejurimile Hamburgului unde locuia acest om care colabora, mai mult sau mai puțin, cu autoritățile aliate. În ziua următoare, autoritățile avuseseră de anchetat încă unul din acele omoruri brutale, înregistrate după război, care reprezentau diverse polițe plătite și, bineînțeles, cazurile nu puteau fi elucidate.

Marea acțiune a lui Wilhelm Schenker luă sfîrșit, în linii generale, în momentul cînd lăzile mici, dar grele, pline cu aur, fură transbordate în secret spre nord, mai întîi în Suedia și apoi, pe o cale mai lungă și primejdioasă, în depozitele unei bănci elvețiene. Nouă luni mai tîrziu, Wilhelm Schenker se realătură grupului în America de Sud, unde i se

facu o primire de erou, drept răsplată pentru că adusesese cu el titluri de o valoare financiară echivalentă cu bugetul unui mic regat. Această avuție și sprijinul discret și devotat al unor bogătași influenți refugiați din Germania, le asigură trecerea peste mai multe frontiere. În apropiere de Philadelphia, în statul Pennsylvania, fusese cumpărată o casă imensă, transformată într-o fortăreață de toată frumusețea de către un simpatizant american, Dwight Mainfare. Din acel timp datau relațiile strânse dintre Schenker și Mainfare, și se asociaseră indisolubil carierele politice ale celor doi oameni.

Cu timpul, teama de a fi descoperiți se risipi. Banii investiți dăduseră rezultate foarte bune. Este drept, o mică parte din avere se consumase, dar rămăseseră numai trei oameni, întrucât doi fuseseră găsiți morți într-un antrepozit newyorkez, crimă atribuită Mafiei. În culise se mai aflau și alții care sprijiniseră acțiunile naziste, dar nici ei nu știau de existența personajului central. În afară de cei trei din grup și de Mainfare, mai erau vreo duzină care cunoșteau secretul. Toți aceștia erau legați prin firele unei noi conspirații de care numai ei aveau cunoștință: secretul evadării Führerului. Din cei trei, unul muri de bătrînețe și corpul fu expediat acasă, în Renania. În martie 1962, grupul celor ce părăsiseră Berlinul în zorii zilei de 29 aprilie 1945 se redusese la doi oameni. Unul de vîrstă mijlocie, și un bătrîn senil, aproape chel, și cu faimoasa mustață rasă. Brațul și mîna sa dreaptă erau atît de deformatе, încît cu greu îți puteai imagina că pe vremuri fusese în stare să le țină întinse într-un sfidător unghi de 45 de grade.

Organismul său trebuie să fi avut resorturi puternice, capabile să-l facă să supraviețuiască tuturor celorlalți. Trecură încă cinci ani și jumătate, pînă cînd, în august 1967, Führerul celui de-al treilea Reich, Adolf Hitler, născut Schicklgrüber,

să înceteze din viață într-o clinică din Philadelphia, ca urmare a unei complicații pulmonare, la vârsta de 78 de ani.

Ultimele cuvinte înregistrate pe bandă răsunară impresionant în urechile celor strînși în jurul magnetofonului, la lumina pîlpîindă a luminărilor: „Și eu am fost de față în clipa cînd și-a dat sfîrșitul”.

DAR DACĂ POVESTEA ÎNREGISTRATĂ PE BANDĂ SE ÎNCHEIA acolo, biografia celui mai tînăr din grup, Wilhelm Schenker, continuase. Pentru autoritățile britanice, el era un nume înscris în cartoteca unui birou care-și are adresa în Lower Regent Street, Londra, S.V.I. figura și în cartoteca Centrului de Documentare din Berlinul occidental, în arhivele unui birou din Viena, și în computerul unei instituții din Washington. Pretutindeni era menționat drept om de legătură al mișcării neonaziste. Dar nimeni nu-și bătuse capul prin anii '60 să răscolească dosarul său. Nu fusese implicat nici în producerea armelor nucleare, nici în secretele strategice, nici în alte aspecte ale războiului rece; nu existau nici banii, nici interesul pentru a se asigura efortul necesar anchetării unor astfel de mici delicvenți, deși ei fuseseră părtași la marile păcate ale celui de-al treilea Reich.

Abia după trei sau patru ani, identitatea aghiotantului celui ce încetase din viață începu să stîrnească interesul unui grup restrîns de oameni care lucrau în serviciile de spionaj ale unor țări din Europa occidentală. Pe la sfîrșitul anului 1970, s-au înregistrat fapte care sugerau că și serviciile de spionaj israeliene începuseră să manifeste un anumit interes. Dar, fără prea multe explicații, agenții americani, care în martie 1962 și în septembrie 1967 desfășuraseră anchete discrete, și-au abandonat eforturile, în urma unei directive primite din cercuri foarte înalte. Astfel, pînă în ianuarie 1972, deși

existența lui Wilhelm Schenker era cunoscută în cercuri restrânse, dosarul păstra multe goluri, fiind ignorat faptul că el fusese pe vremuri aghiotantul Führerului și, mai mult, că Führerul fusese în viață, cel puțin fizic dacă nu mintal, pînă la 13 august 1967.

DUPĂ CE ASCULTAREA ÎNREGISTRĂRII SE ÎNCHEIE, RĂMASERĂ să mai discute dezvăluirile ei, mai degrabă ca pe un document uman decît ca pe un testament politic sau ca pe niște mărturisiri care ar urma să fie folosite imediat. O propozițiune cuprinsă în acea parte a relatării în care Schenker vorbea despre rolul lui Mainfare în achiziționarea proprietății din Pennsylvania putea explica de ce, atunci cînd dispăruse, el se decisese să-l doboare și pe Mainfare. Era o apreciere neavînd legătură cu relatarea propriu-zisă a faptelor, în care se arăta că Mainfare nu a fost un adevărat nazist și că, trăind în deplină siguranță, în Statele Unite, nu avusese niciodată prilejul să înțeleagă ce însemnase lupta naziștilor în război. El nu suferise pentru obiectivele lor și nici măcar nu era german. Cu toate acestea, se ocupase de ei din momentul cînd micul lor grup ajunsese în America Latină. Și continuase să-și asume responsabilități în această privință. Schenker nu dădea explicații suplimentare, dar cele înregistrate pe bandă dezvăluiau că o astfel de situație îl marcase; fusese măcinat de ceva asemănător cu gelozia, pentru că un om din afară ajunsese în poziție de comandă. Cît timp Schenker lucrase mîna în mîna cu Mainfare, situația fusese suportabilă, dar, acum, ceea ce mai rămăsese din organizația neonazistă nu putea fi lăsat pe mîna unuia care în realitate nu făcea parte din ea.

. . .

AMBASADORUL BRITANIC ÎNMÎNĂ AMERICANILOR, ÎN ZIUA următoare, o copie a acestei înregistrări. Dacă acțiunea nu va avea niciun efect, ministrul de externe englez urma să-l întâlnească pe senatorul Waring. El îi va dezvălui că Wilhelm Schenker și Henry Middleton sînt una și aceeași persoană. Disparația neelucidată a lui Middleton va oferi ziarelor și televiziunii un subiect foarte bun de exploatat. La puțin după aceea, dacă vor fi necesare noi presiuni, senatorul va fi convins să țină o conferință de presă la Washington, în cadrul căreia să anunțe existența unei înregistrări, dovedind că încă din august 1967 și chiar mult mai devreme, principalul coleg, colaborator și patron al lui Henry Middleton fusese senatorul Dwight Mainfare, și că actul unei proprietăți din Pennsylvania, în momentul morții lui Hitler la o clinică din apropiere, figura pe numele aceluiași senator.

Se puteau, chiar, ghici dinainte cuvintele cu care senatorul Waring și-ar fi încheiat conferința de presă, declarație care ar fi făcut pe toți reporterii prezenți să alerge cu înfrigurare la cel mai apropiat telex sau telefon:

„VINA DOMNILOR, NU CONSTĂ NUMAI ÎN FAPTUL CĂ NU A fost dată la iveală cea mai mare evadare din istorie, fuga celui mai mare dușman pe care l-a avut această țară. Vina nu constă nici în faptul că nu a fost dezvăluită existența lui în rîndurile noastre, unde a trăit mulți ani în pace și securitate. Dar considerăm că este vinovată o personalitate influentă a vieții noastre politice, care avea cunoștința de acest fapt, care a participat la ascunderea lui, și a jucat un rol de frunte în ducerea la bun sfîrșit a întregii operații. În consecință, acest om trebuie calificat de către toți oamenii cinstiți ca fiind total și absolut nepotrivit să dețină funcția înaltă pe care o exercită acum.”

. . .

CUVINTELE NU AU FOST ROSTITE NICIODATĂ. NICI NU A fost nevoie. Oamenii politici americani aveau de făcut față multor probleme în acea perioadă și în lunile următoare. S-a observat totuși că, atunci cînd un anumit senator a fost silit să demisioneze din motive de boală și să se retragă forțat în obscuritate, au fost exprimate doar regrete de rutină. În definitiv, cine era senatorul Dwight Mainfare pentru a i se permite să se pună în calea dezvoltării a ceea ce o personalitate politică definea într-o declarație ca fiind „cele mai mari și mai importante legături dintre popoarele Statelor Unite și ale aliaților lor din Europa occidentală”?

Astfel își găsesc uneori reflectare evenimentele în limbajul diplomației.

— DE CE AI FOST BOTEZATĂ HELEN, DE CE NU HELENA?

— Mama era englezoaică, nu ți-am spus?

Helen stătea în brațele lui Pringle, așa cum obișnuia cu părul căzîndu-i pe față, într-un mod pe care el îl găsea deosebit de atrăgător. Era îmbrăcată tot în halatul lui de baie, strîns lejer cu cordonul în jurul mijlocului.

— S-au cunoscut cu puțin timp înainte de război și s-au căsătorit imediat cînd au putut să se revadă, după sfîrșitul războiului. A fost un mare scandal în familia mamei pentru că se căsătorise cu un german și așa mai departe. Mai ales ca ea lucra la Ministerul de Externe. După cum vezi între tine și mine există și legături profesionale.

— Profesionale, nu-i așa?

— Atunci consideri, poate, că sînt o amatoare? Asta-i toată recunoștința ta?

Ea îl îmbrățișă și, avînd în vedere natura relațiilor dintre

ei, gestul puse capăt oricărei discuții serioase timp de o oră sau mai mult. Într-un târziu, Helen se sculă, pregăti cafele pentru amândoi, și reluă discuția, în timp ce sorbeau licoarea neagră.

— Crezi că o să apară din nou? întrebă ea.

— Cine?

— Middleton. L-am cunoscut zilele trecute, când l-am însoțit pe tata la o recepție. Era destul de agreabil. Avea o înfățișare distinsă.

Helen cunoștea acum cea mai mare parte a întâmplării.

— Cred că nu va mai apărea, răspuse el, citindu-l pe Gilbert Winter. Și fără prezența lui, nu există o dovadă absolută.

— Dar ce-ar putea determina un om ca Middleton, ori Schenker, pur și simplu să capituleze și s-o ia din loc fără luptă? Are atît de multe de pierdut.

— În perspectivă, are mai mult de cîștigat dispărînd. Este evident că nu-și va duce existența într-o cocioabă. Pun pariu că stă undeva, foarte confortabil, bea Planter's Punch și mănîncă alune împreună cu amicii lui. A pus mulți bani deoparte, care îl așteaptă de mult timp, împreună cu o identitate nouă și o existență nouă. O retragere foarte agreabilă, cu vin, femei și în sunete de Horst Wessel, în jurul focului de seară.

— Dar cu oameni ca Sir Geoffrey Benner, ce se va întîmpla? Cum se face că, după atîția ani, nu a rezistat? Treizeci de ani de tăcere și, deodată, dă drumul la tot ce știe?

— A fost pus în fața faptului aproape împlinit. El a încercat să devină un Quisling și nu a reușit. De astă dată, nu avea nici o altă opțiune și, mai ales, nu era proprietarul unei plantații latino-americane unde să se retragă. Locul sigur din circumscripția sa electorală și-l va păstra în continuare în cei cîțiva ani cîți mai are pînă se va retrage din viața politică. S-a

resemnat în fața inevitabilului. Și a obținut mult mai mult, dînd puțin ajutor. De acum înainte nu vom mai recurge la el, indiferent dacă cunoaște toată povestea lui Hitler sau nu. A scăpat ieftin.

— Mai există un aspect important care nu a fost clarificat, spuse Helen pe un ton solemn. Găsesc că ești revoltător de înfumurat și mult prea atrăgător.

— Da? Ei bine, remarca asta din urmă îmi face deosebită plăcere. Credeam că te-ai purtat frumos cu mine pentru că voiai să pui mîna pe banii mei. Nu văd ce alt motiv...

Ea sări la Pringle și el îi răspunse ca de obicei.

EPILOG

Wilhelm Stainton se așeză mai drept în scaunul de lângă coloana de marmură; se distra urmărind agitația oamenilor care treceau pe coridor. Puțini îi dădeau atenție. Dacă cineva își oprea privirile asupra lui, vedea un domn în vîrstă cam de șaptezeci de ani, înalt, arătînd încă bine, îmbrăcat corect, cu o haină de croială demodată, dintr-o stofă închisă, cu o dungă discretă, o cămașă albă și o cravată de mătase cu nod impecabil. Batista albă din buzunarul de la piept era mult prea ieșită în afară, constituind un indiciu de cochetărie sfidătoare. Pantofii ascuțiți la vîrf erau lustruiți cu grijă.

În dimineața aceea, domnul Stainton se simțea puțin obosit, dar părea destul de alert la cele ce se petreceau în jurul său. De vină era probabil aerul tare de munte. Își încrucișă cu grijă picioarele pentru a nu-și strica dunga pantalonilor și se uită lung după o tînră blondă ce trecea pe lângă el, îmbrăcată într-o mini-jupă atrăgătoare. În urma ei, o femeie indiană împingea un cărucior de metal cu diverse cutii. Părea greu de împins. Stainton își îndreptă picioarele pentru că nu le putea ține mult timp încrucișate fără să simtă înțepături și

furnicături. Ridică puțin manșeta cămășii și se uită la ceas. Douăsprezece fără un sfert. Trebuie să fi sosit ziarele.

Se ridică încet, încercînd cu grijă flexibilitatea fiecărui picior, înainte de a se lăsa pe ele cu toată greutatea corpului. Împinse scaunul puțin înapoi, încît să rămînă parțial ascuns îndărătul coloanei; îi plăcea să stea în acest loc, era un punct de observație excelent, care îi permitea să urmărească pe cei ce treceau fără a se expune prea mult privirilor. Dacă avea noroc, putea să fie înapoi în zece minute și, pînă atunci, nimeni nu i-ar fi ocupat scaunul.

Porni încet de-a lungul coridorului și coborî cîteva trepte, ținîndu-se de balustradă. Ajunse într-un hol mare la a cărui extremitate se afla chioșcul de ziare. Cîteva persoane așteptau. Cînd se uită în direcția chioșcului, văzu că se formase un fel de coadă, semn că ziarele sosiseră.

Își așteaptă rîndul. Vînzătoarea era foarte înceată. În fața chioșcului întîrzia un individ care dădea impresia că vrea să cumpere tot. Pe urmă, clientul cu pricina descoperi că nu are suficienți bani pentru ceea ce luase. Vînzătoarea se enervă, iar cumpărătorul arboră o mutră destul de necăjită. „Nu prea e întreg la minte”, își spuse Stainton. În timp ce aștepta, cercetă cu priviri nerăbdătoare holul; peste tot puteau fi văzuți lucrători care pregăteau decorațiile pentru carnaval. Nici nu-și dăduse seama cum trecuse timpul și se apropiase sezonul sărbătorilor, și pe aceste meleaguri toate se făceau mai zgomotos decît pe vremuri la el acasă. Totuși, era convins că fetei îi va face plăcere. Va veni să-l vadă și îi va povesti cum se obișnuise cu viața de aici. Adeseori se întreba dacă ea nu aștepta cu nerăbdare să se întoarcă înapoi...

Se întrerupse din gînduri, dîndu-și seama că ajunsese în fruntea cozii. Ceru „The Times” și „Frankfurter Allgemeine”. Femeia de la stand desfăcu ambalajul de expediție al poștei aeriene și i le înmînă. Plăti, se întoarse încet, străbătînd holul

și se opri un moment lângă prima treaptă a scării. Îndoi cu grijă ziarul vest-german și îl puse sub braț. Apoi, trecînd peste paginile de știri ale ziarului „The Times” își aținti privirile asupra rubricii anunțurilor oficiale. Ca mulți oameni în vîrstă, era un cititor asiduu al acestora.

PALATUL BUCKINGHAM: 10 FEBRUARIE

„Excelența sa, onorabilul James A. Friedman, a fost primit astăzi în audiență de către Maiestatea Sa regina, pentru a prezenta scrisorile de rechemare ale predecesorului său și propriile sale scrisori de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Statelor Unite la Curtea Regală.”

„Ce bine de domnul Friedman, gîndi Stainton. Trebuie să fie o senzație deosebită să fii numit într-un post ca acesta!” Căută apoi cu privirea cealaltă rubrică favorită din pagină, anunțurile mortuare. Aproape să nu-și mai amintească de numele lui Geoffrey Benner, fost membru al Parlamentului, care se retrăsese cu mai mulți ani în urmă din viața politică. Asta reproșa el anunțurilor mortuare: erau scrise de obicei pe un ton binevoitor și deosebit de selective în ceea ce spuneau. „Vai, vai!” rosti cu glas tare domnul Stainton. Un tînăr care trecea pe lângă el, se opri și îl întrebă dacă nu se simte bine.

— Ah, mulțumesc foarte mult, spuse Stainton foarte repede. Doar o veste proastă, atîta tot!

— Regret foarte mult, spuse tînărul, privindu-l îngrijorat.

„Un om cu o înfățișare plăcută și foarte politicos. Nu prea se mai obișnuiește în zilele noastre”, gîndi domnul Stainton. Împături, pierdut în gînduri, ziarul „The Times”. „Vai, vai!” spuse din nou, de astă dată încet, pentru sine.

Domnul Stainton porni mai departe, urcînd scările, apoi

de-a lungul coridorului, spre scaunul de lângă coloană. De acolo se deschidea o vedere minunată asupra munților.

Dar scaunul fusese tras în față și pe el se așezase o femeie de vîrstă mijlocie, cu părul vopsit blond. Croșeta ceva dintr-o lînă roșie. Avea întipărit pe față un zîmbet forțat, ca și cum și-ar fi dat seama că îi luase scaunul și că gestul îl va enerva. Dar, de fapt, nu avea de unde să știe că e scaunul lui preferat.

Pentru a doua oară domnul Stainton avu motive de supărare, dar nu fu prea trist. Luase o hotărîre. Toate la timpul lor. Se întoarse și porni cu pași fermi pe coridor, pînă în dreptul unei uși de lemn cu o tăbliță pe care era înscris un nume, și un anunț bătut la mașină, care cerea să nu se ciocănească și să se aștepte. Domnul Stainton nu dădu atenție acestuia, bătu foarte scurt și intră direct înăuntru.

Bărbatul de la birou ridică privirile către el în momentul cînd intră.

— A, bună dimineța, domnule Stainton, ce plăcere neașteptată! Cum vă simțiți? O dimineță frumoasă, astăzi. Păcat că nu putem merge afară să ne bucurăm de ea.

— Ai dreptate, răspunse Stainton brusc în timp ce se așeză, fără să fie invitat, pe scaunul de piele din fața biroului. Dar nu am venit aici să pierd timpul, Möller. Știi că am lucruri mai importante de făcut, așa cum ai și dumneata.

— Da, într-adevăr, spuse Möller, dar dacă vă pot fi de folos cu ceva...

— De aceea sînt aici.

Domnul Stainton simți o notă de nervozitate sau de neliniște în atitudinea lui Möller. Desigur, va da el socoteală pentru multe.

— A, da, avionul.

— Era revoltător de strîmt și pilotul trebuie să fi fost beat sau ceva asemănător. O călătorie plină de zdruncinături!

— Da, desigur, domnule Stainton.

— Vreau să atrag atenția că lipsa de politețe cu care am fost tratat ulterior a fost extrem de neplăcută, și am venit astăzi dimineață aici să vă cer să luați măsuri. Sînt sigur că dacă El ar fi aflat, n-ar fi tolerat nicio clipă această situație. În definitiv, eu am organizat totul. Eu am pus toate la punct. Este o dovadă de totală lipsă de recunoștință, nu-i așa?

— Așa este, domnule Stainton. Sînt cu totul de acord. Trebuie să vedem ce putem face. Dacă nu vă supărați, v-aș ruga să așteptați în camera de alături, în biroul secretarei mele. Vreau să văd dacă pot face imediat schimbările necesare. Vă rog...

Möller deschise o ușă de sticlă care ducea în biroul secretarei. Camera era goală.

— Vă rog, nu vă supărați, luați loc pentru o clipă, domnule Stainton.

— Foarte bine, dar te rog, Möller, să acționezi repede, m-am săturat de toate astea, spuse Stainton sever.

— Desigur, domnule Stainton.

Persoana numită Möller închise cu grijă ușa de sticlă, așteptă o clipă pînă îl văzu pe domnul Stainton așezat în fotoliu în camera de alături, și se asigură că nu trage cu urechea; apoi ridică receptorul telefonului de pe birou.

— Alo, domnișoară, dă-mi te rog clinica numărul trei. O clipă de așteptare. Alo clinica trei? Sora Fernandez, vă rog. Dumneata ești? Ascultă, soră, nu cred că vă faceți datoria. Se află la mine bătrînul Stainton, cu plîngerile lui obișnuite. Ai uitat cumva să-i administrezi azi dimineață injecția prescrisă? Te rog să cercetezi imediat în registru. Da, aștept. Te rog, soră, pe viitor să ai mai multă grijă.

SFÎRȘIT

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

